

# STRATEGIJA RAZVOJA URBANOG PODRUČJA DUBROVNIK



Sufinancira  
Europska unija



# **IMPRESSUM**

## **STRATEGIJA RAZVOJA URBANOG PODRUČJA DUBROVNIK DO 2027.**

### **Naručitelj**

**Grad Dubrovnik**  
**Pred Dvorom 1, 20000 Dubrovnik**

### **Izrađivač**

**Urbanex**  
**Boktuljin put 26, 21 000 Split**  
**Vlaška 95, 10 000 Zagreb**

**2023.**

# SADRŽAJ

|                                                                                                                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| SADRŽAJ .....                                                                                                                                                                                | iii |
| 1. UVOD.....                                                                                                                                                                                 | 1   |
| 2. ZEMLJOPISNO PODRUČJE OBUHVAĆENO SRUP-OM.....                                                                                                                                              | 3   |
| 3. OPIS SUDJELOVANJA PARTNERA U PRIPREMI I PROVEDBI SRUP-a.....                                                                                                                              | 5   |
| 4. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA .....                                                                                                                                                         | 9   |
| 5. OPIS SREDNJOROČNIH RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA .....                                                                                                                                  | 11  |
| 5.1. Društvo .....                                                                                                                                                                           | 11  |
| 5.1.1. Demografija.....                                                                                                                                                                      | 11  |
| 5.1.2. Društvene usluge i infrastruktura.....                                                                                                                                                | 14  |
| 5.1.3. Socijalno stanje.....                                                                                                                                                                 | 19  |
| 5.1.4. Odgoj i obrazovanje .....                                                                                                                                                             | 21  |
| 5.2. Gospodarstvo.....                                                                                                                                                                       | 25  |
| 5.2.1. Opća gospodarska kretanja .....                                                                                                                                                       | 25  |
| 5.2.2. Tržište rada .....                                                                                                                                                                    | 26  |
| 5.2.3. Poslovno okruženje .....                                                                                                                                                              | 29  |
| 5.2.4. Turizam .....                                                                                                                                                                         | 33  |
| 5.2.5. Poljoprivreda i ribarstvo .....                                                                                                                                                       | 36  |
| 5.3. Urbano okruženje .....                                                                                                                                                                  | 40  |
| 5.3.1. Gospodarenje okolišem i izloženost rizicima .....                                                                                                                                     | 40  |
| 5.3.2. Upravljanje javnim urbanim površinama .....                                                                                                                                           | 42  |
| 5.3.3. Komunalna infrastruktura .....                                                                                                                                                        | 45  |
| 5.3.4. Promet i mobilnost.....                                                                                                                                                               | 47  |
| 5.3.5. Telekomunikacijska infrastruktura.....                                                                                                                                                | 51  |
| 5.4. Okvir upravljanja razvojem.....                                                                                                                                                         | 52  |
| 6. OPIS INTEGRIRANOG PRISTUPA RJEŠAVANJU UTVRĐENIH RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA UKLJUČUJUĆI ISPUNJAVANJE KRITERIJA VEZANIH ZA STRATEŠKU RELEVANTNOST PROJEKATA.....                       | 54  |
| 6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja.....                                                                                                                                          | 54  |
| 6.2. Doprimos ITU mehanizma provedbi SRUP-a .....                                                                                                                                            | 56  |
| 6.3. Opis sektorske i teritorijalne integracije kroz ITU mehanizam .....                                                                                                                     | 59  |
| 6.4. Opis strateške relevantnosti kroz ITU mehanizam.....                                                                                                                                    | 60  |
| 6.5. Opis sustava provedbe ITU mehanizma .....                                                                                                                                               | 63  |
| 7. USKLAĐENOST S EU STRATEŠKIM DOKUMENTIMA, NACIONALNOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM, SEKTORSKIM I VIŠESEKTORSKIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA RAZVOJA ŽUPANIJA TE DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA ..... | 65  |

|       |                                                                  |     |
|-------|------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.    | OPIS PRIORITETA JAVNE POLITIKE U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU .....   | 68  |
| 9.    | POPIS POSEBNIH CILJEVA I KLJUČNIH POKAZATELJA ISHODA.....        | 74  |
| 10.   | TERMINSKI PLAN PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA .....    | 100 |
| 10.1. | PROJEKTI OD STRATEŠKOG ZNAČAJA ZA URBANO PODRUČJE DUBROVNIK..... | 100 |
| 10.2. | BAZA PROJEKATA URBANOG PODRUČJA DUBROVNIK.....                   | 107 |
| 11.   | INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN.....                                | 111 |
| 12.   | OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE.....                             | 116 |
| 13.   | MIŠLJENJE O STRATEŠKOJ PROCJENI UTJECAJA NA OKOLIŠ .....         | 117 |
| 14.   | SAŽETAK REZULTATA PRETHODNOG VREDNOVANJA .....                   | 122 |
| 15.   | PRILOZI .....                                                    | 126 |

## NAPOMENA

S obzirom na to da se u hrvatskom jeziku koristi ista riječ za formalni (grad što ga čini kompaktno sagrađeni prostor s cjelokupnim urbanim sadržajem; Vresk, 2002) i administrativni grad (grad što ga čini kompaktno sagrađen prostor zajedno s urbaniziranom i funkcionalno integriranom okolicom; Vresk, 2002), u SRUP-u Dubrovnik koristit će se ustaljena geografska praksa pisanjem riječi grad malim početnim slovom (grad) kada se misli na formalni grad te velikim početnim slovom (Grad) kada se misli na administrativni grad.

# 1. UVOD

Strategija razvoja Urbanog područja Dubrovnik (skraćeno: SRUP Dubrovnik) akt je strateškog planiranja u okviru politike regionalnoga razvoja koji služi kao multisektorski strateški okvir kojim se planira razvoj Urbanog područja Dubrovnik (skraćeno: UP Dubrovnik) kao urbane razvojne cjeline unutar novog financijskog razdoblja 2021. – 2027. Urbano područje Dubrovnik čine Grad Dubrovnik, Općina Dubrovačko primorje, Općina Konavle i Općina Župa dubrovačka. Grad središte Urbanog područja Dubrovnik jest Grad Dubrovnik, ujedno i nositelj izrade Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik.

Strategija je preduvjet za korištenje ITU mehanizma, tj. mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja. Cilj je ITU mehanizma razvijanje funkcija, infrastrukture, usluga i sadržaja potrebnih za stvaranje kvalitetnije poveznice gradskih i prigradskih prostora u urbanu cjelinu. Pritom se naglasak stavlja na integriranje razvoja funkcionalno povezanih administrativnih jedinica, integriranje razvoja projekata iz različitih sektora unutar urbanih područja, integriranje istih ili sličnih projekata na različitim lokacijama unutar urbanog područja i integriranje projekata iz više različitih fondova (tzv. *blending*).

Cilj je Strategije utvrđivanje zajedničkih smjerova razvoja UP-a Dubrovnik, predlaganje zajedničkih pravaca djelovanja te olakšavanje provedbe zajedničkih projekata UP-a. Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije donijelo je Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. – 2027. (dalje u tekstu: Smjernice) čija je svrha pružiti upute urbanim područjima za definiranje i uspostavu urbanih područja tijekom izrade strategija razvoja urbanih područja te njihovog praćenja, provedbe i vrednovanja.

Tijekom izrade dokumenta SRUP Dubrovnik provedena je cjelovita analiza stanja uključujući identifikaciju i opis razvojnih potreba, izazova i potencijala na temelju rezultata participativnog procesa s relevantnim sektorskim dionicima. Sažet pregled rezultata cjelovite analize stanja prikazan je u ovom dokumentu. Sukladno Smjernicama, utvrđena su dva vijeća: Koordinacijsko i Partnersko, a koja osiguravaju participativan pristup utvrđivanju intervencijske logike i pristupa budućem strateškom razvoju. Također, provedene su i participativne radionice s radnim skupinama, koje su naglasile razvojne izazove, potrebe i potencijale. Cjelokupan proces izrade SRUP-a pratio je proces vanjskog vrednovanja kojim je osigurana metodološka usklađenost sa Smjernicama te intervencijska logika koja povezuje sve navedene korake sa strateškim pristupom budućem razvoju. Slijedom navedenih aktivnosti, utvrđena je srednjoročna vizija razvoja UP Dubrovnik koja glasi: „*Urbano područje Dubrovnik do 2027. godine područje je održivog, pametnog, diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za društvo i okoliš, održive i pametne mobilnosti te prostorno ravnomjerno raspoređene visoke kvalitete i mogućnosti života i rada*“. Tako postavljena vizija razrađena je unutar hijerarhijski postavljenog strateškog okvira. Posebni ciljevi koji usmjeravaju razvoj UP-a Dubrovnik kategorizirani su prioritetnim osima:

- Prioritet 1. - Rast unutar ograničenja - Održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota
  - o Posebni cilj 1.1. Strateško usmjeravanje demografskog razvoja
  - o Posebni cilj 1.2. Poticanje diversifikacije gospodarstva
  - o Posebni cilj 1.3. Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje
- Prioritet 2. - Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetske održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa

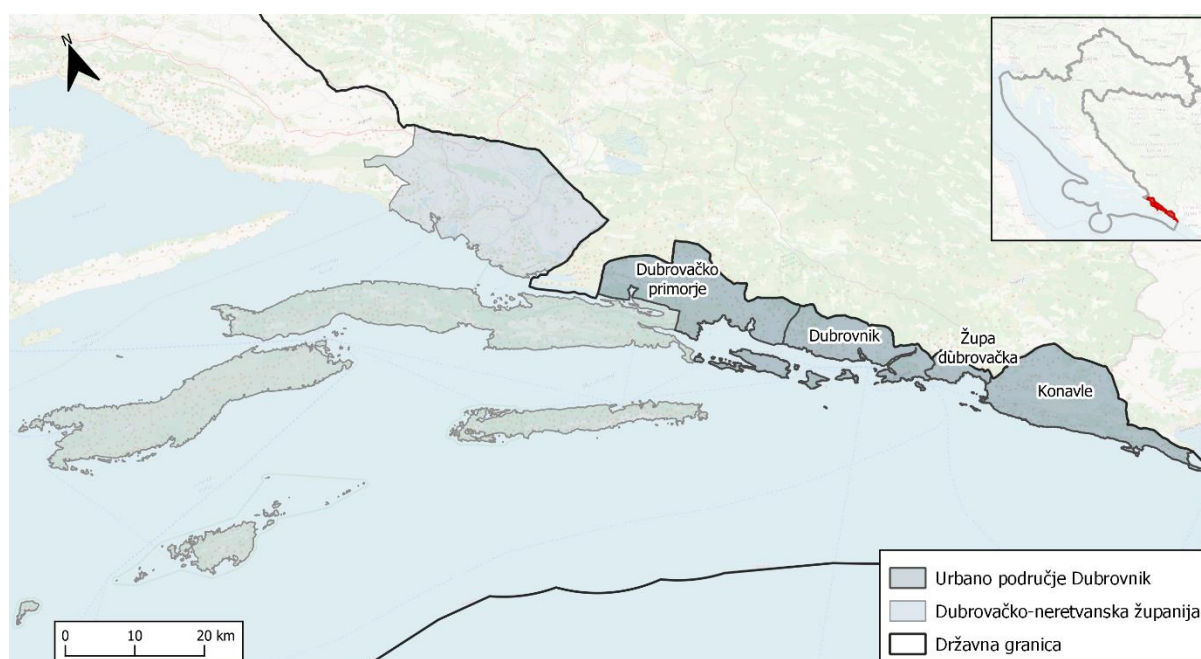
- Posebni cilj 2.1. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa
- Posebni cilj 2.2. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti
- Posebni cilj 2.3. Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje
- Posebni cilj 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti
- Posebni cilj 2.5. Zelena tranzicija infrastrukture
- Prioritet 3. - Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka
  - Posebni cilj 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja
  - Posebni cilj 3.2. Zdrav i uključiv život
  - Posebni cilj 3.3. Učinkovito i digitalno društvo

Uz samu Strategiju te cjelovitu analizu stanja kao prilog utvrđeni su i provedbeni akti SRUP-a: Akcijski plan SRUP-a te Komunikacijska strategija i komunikacijski akcijski plan.

## 2. ZEMLJOPISNO PODRUČJE KOJE OBUHVAĆENO SRUP-OM

Temeljem Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. – 2027., koje je izradilo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao tijelo nadležno za koordinaciju provedbe mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam), uspostavljen je obuhvat Urbanog područja Dubrovnik. Teritorijalni obuhvat Urbanog područja Dubrovnik (Sl. 1) čine Grad Dubrovnik te općine Dubrovačko primorje, Konavle i Župa dubrovačka, s ukupno 102 naselja. Prema broju stanovnika Grad Dubrovnik definiran je kao grad središte većeg urbanog područja (MRRFEU, 2021). Osnovni kriteriji definiranja obuhvata Urbanog područja prema navedenim Smjericama jesu: prostorni kontinuitet koji čine svi JLS-ovi te udio dnevnih migracija zaposlenih u središte urbanog područja od minimalno 30 %<sup>1</sup>. Općine Dubrovačko primorje i Župa dubrovačka zadovoljile su osnovne kriterije obuhvata urbanog područja (Grad Dubrovnik, 2021a), dok se dodatni kriterij, koji je usvojen kako bi i Općina Konavle pripadala sastavu UP-a Dubrovnik, odnosio na udio dnevnih migracija učenika i studenata iz Općine u grad središte (37,46 %).

Urbano područje Dubrovnik ukupne je površine 572,27 km<sup>2</sup>, a prema rezultatima Popisa stanovništva 2021. g., UP Dubrovnik broji 60.510 stanovnika (Popis stanovnika 2021.). Sve jedinice lokalne samouprave s gradom središtem (Grad Dubrovnik) čine prostorni kontinuitet.



**Sl. 1. Teritorijalni obuhvat Urbanog područja Dubrovnik**

Izvor podataka: OSM, 2022

Urbano područje Dubrovnik sastavni je dio Dubrovačko-neretvanske županije čije županijsko administrativno središte čini Grad Dubrovnik. Povijesna osnova razvoja Urbanog područja temelji se na pomorstvu i trgovini neovisne srednjovjekovne države Dubrovačke Republike na čijem nasljeđu

<sup>1</sup> U iznimnim slučajevima, grad središte urbanoga područja u obuhvat može uključiti i JLS-ove koji ne ispunjavaju kriterij dnevnih migracija zaposlenih ukoliko ispunjavaju obvezni kriterij prostornog kontinuiteta i jedan ili više dodatnih kriterija koje definira grad središte (MRRFEU, 2021)

ujedno počiva današnji povijesni urbani krajolik UP-a Dubrovnik. Stara gradska jezgra Dubrovnik, kao ishodište takve prostorne valorizacije, 1979. godine uvrštena je na UNESCO-ov Popis svjetske kulturne baštine, a 1994. g. zaštita je proširena na predgrađe Pile, Lovrijenac, predio Iza Grada, Lazarete, Revelin i otok Lokrum s manjim izmjenama granica kontaktne zone 2018. g. Također, na UNESCO-ovoj Listi svjetske baštine od 2016. godine nalaze se i „Stećci – Srednjovjekovni nadgrobni spomenici“ na području Općine Konavle.

Urbano područje Dubrovnik pripada Južnom hrvatskom primorju. Geografski položaj Urbanog područja Dubrovnik određen je prirodnim te državnim granicama: s Bosnom i Hercegovinom na istoku i djelomice na sjeveru kod Neuma, s Crnom Gorom na samom jugu. Na zapadu Urbano područje geografski obuhvaća i skupinu otoka - Elafite. Prirodnu granicu na sjeverozapadu čini Malostonski zaljev te rt Oštro na jugoistoku, a smjer pružanja područja prati smjer pružanja Dinarida (Magaš, 2013). Južnodalmatinski prostor očituje se u svojem priobalnom i otočnom dijelu, odnosno zbog uskog pružanja uz najjužnije gorske grebene Dinarskog gorja u Hrvatskoj, uz granicu s Bosnom i Hercegovinom, karakterizira ga nedostatak dubljeg zaobalnog pojasa.

U geomorfološkom smislu, UP je područje raznolikosti koji čine nizinski, aluvijalni predio Poneretavlja na sjeveru te hrptovi, udubine, uzvisine i polja koji se rasprostiru prema jugu. Glavna su obilježja rasprostranjenost mikrooblika, male vapnenačko-dolomitne udoline te manja područja flišnih naslaga s razvijenom poljoprivrednom djelatnosti (Magaš, 2013). Raspodjelu nadmorske visine karakteriziraju niži priobalni dijelovi (otprilike 200 m) te viši dijelovi unutrašnjosti uz samu granicu s BiH. Prema Köppenovoj klasifikaciji klime, klima je sredozemna (Cs) s maksimumom temperatura ljeti u kolovozu (prosječna temperatura iznosi 25 °C) te zimskim minimumom u siječnju (5 – 10 °C), što je izrazito pogodno za razvoj turizma. Karakteristika prostora je znatna insolacija, odnosno veliki broj sunčanih sati (2.500 – 2.700 h osunčanosti). Od vjetrova, zbog južnog položaja, iznimno se ističe jako jugo potom bura, maestral te levant (Zaninović, 2008.).



### 3. OPIS SUDJELOVANJA PARTNERA U PRIPREMI I PROVEDBI SRUP-a

Sukladno članku 28. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18), kao i svi dokumenti koji čine dio politike regionalnog razvoja i Strategija razvoja Urbanog područja Dubrovnik donosi se u postupku savjetovanja s odgovarajućim partnerskim vijećem i na taj se način poštuje načelo partnerstva i suradnje. Partnersko vijeće za urbano područje osniva grad središte urbanog područja radi sudjelovanja u donošenju SRUP-a te ono ima savjetodavnu ulogu u procesu donošenja SRUP-a i sudjeluje u utvrđivanju prioriteta razvoja, predlaganju strateških projekata te njihovoj provedbi i praćenju. Osnivanjem partnerskog vijeća vodi se računa o zastupljenosti različitih aktera razvoja iz urbanog područja i zastupljenosti interesa većine stanovnika urbanog područja.

Odluku o osnivanju i imenovanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Dubrovnik donio je Grad Dubrovnik 11. ožujka 2022. g., a vijeće se sastoji od predstavnika jedinica lokalne samouprave UP-a Dubrovnik, županije, regionalnog koordinatora, javnih tijela, pružatelja obrazovnih usluga, socijalnih partnera, privatnog sektora i organizacija civilnog društva. Kao članovi Vijeća odabrani su predstavnici sljedećih tijela, organizacija i institucija: Grad Dubrovnik, Općina Dubrovačko primorje, Općina Konavle, Općina Župa dubrovačka, Dubrovačko-neretvanska županija, Regionalna razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije - DUNEa, Dubrovačka razvojna agencija - DURA, Gospodarska komora Dubrovačko-neretvanske županije, Obrtnička komora Dubrovačko-neretvanske županije, Hrvatski zavod za zapošljavanje Dubrovačko-neretvanske županije, Javna ustanova Rezervat Lokrum, Sveučilište u Dubrovniku, Međunarodno sveučilište Libertas, Rochester Institute of Technology Croatia, Zračna luka Dubrovnik, Turistička zajednica grada Dubrovnika, Turistička zajednica Općine Dubrovačko primorje, Dubrovački savez športova, Konavosko komunalno društvo d.o.o., Centar za mlade Dubrovnik, Udruga DART, Udruga „Poseban prijatelj“, Gradsko društvo Crvenog križa Dubrovnik, Udruga „Dva skalina“, Društvo arhitekata Dubrovnik, Društvo turističkih vodiča, HUP Zagreb - podružnica Hoteli Dubrovnik, Valamar Riviera d.d., Jadranski luksuzni hoteli (ALH) te Putnička agencija Spicy Events. Partnersko vijeće participiralo je u kreiranju razvojne politike UP-a Dubrovnik i aktivno izvršavalo svoju ulogu, prateći odredbe Poslovnika o radu Partnerskog vijeća Urbanog područja Dubrovnik. U tablici u nastavku prikazan je proces djelovanja Partnerskog vijeća u izradi dokumenata te su istaknute glavne aktivnosti s održanih sjednica.

**Tab. 1: Održane sjednice Partnerskog vijeća**

| SJEDNICA                                         | TERMIN               | SAŽETAK TEMA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prva sjednica Partnerskog vijeća UP-a Dubrovnik  | 27. svibnja 2022. g. | Predstavljanje provedenih aktivnosti u okviru pripreme i izrade SRUP-a, usvajanje Poslovnika o radu Partnerskog vijeća, odabir predsjednice i zamjenika Partnerskog vijeća.                                                                                                                                                                                                |
| Druga sjednica Partnerskog vijeća UP-a Dubrovnik | 14. lipnja 2022. g.  | Usvajanje zapisnika s prve sjednice, prezentiranje provedenih aktivnosti u izradi SRUP-a od posljednje sjednice, davanje mišljenja na Komunikacijsku strategiju i komunikacijski akcijski plan, usvajanje Komunikacijske strategije, predstavljanje budućih aktivnosti u sklopu izrade SRUP-a                                                                              |
| Treća sjednica Partnerskog vijeća UP-a Dubrovnik | 14. srpnja 2022. g.  | Usvajanje zapisnika s druge sjednice, prikaz postignutog u izradi SRUP-a od posljednje sjednice (dopuna baze projekata, potraživanje mišljenja o potrebi procjene utjecaja na okoliš, izrađeni: nacrt Cjelovite analize stanja i prvi nacrt Strateškog okvira), prezentacija nacrta Cjelovite analize stanja SRUP-a 2021. – 2027., usvojen nacrt Cjelovite analize stanja, |

|                                                    |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                    |                       | predstavljen prvi nacrt Strateškog okvira, uz dane prijedloge poboljšanja                                                                                                                                                                                                                                               |
| Četvrta sjednica Partnerskog vijeća UP-a Dubrovnik | 20. prosinca 2022. g. | Usvajanje zapisnika s treće sjednice, pregled provedenih aktivnosti za korištenje ITU mehanizma u financijskoj perspektivi 2021. – 2027. g., prezentacija nacrta Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik i Akcijskog plana za provedbu Strategije. Usvojen SRUP Dubrovnik i Akcijski plan za provedbu Strategije. |

Za provođenje procesa koordinacije izrade, izmjena i/ili dopuna, donošenja, provedbe i praćenja provedbe Strategije, sukladno Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja, osniva se Koordinacijsko vijeće. Koordinacijsko tijelo čine gradonačelnici i načelnici svih gradova i općina u sastavu urbanog područja, odnosno njihovi zamjenici. Slijedom navedenog, gradonačelnik Grada Dubrovnika 10. siječnja 2022. g. donio je Odluku o osnivanju Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Dubrovnik koje čine gradonačelnik Grada Dubrovnika te načelnici općina Dubrovačko primorje, Konavle i Župa dubrovačka. Navedeno Vijeće daje mišljenje o svim ključnim koracima u postupku izrade i provedbe Strategije prije upućivanja dokumenata na predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave. U procesu izrade dokumenata održano je nekoliko sastanaka Koordinacijskog vijeća koji su prikazani u sljedećoj tablici.

**Tab. 2: Održane sjednice Koordinacijskog vijeća**

| SJEDNICA                                               | TERMIN                | SAŽETAK TEMA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prva sjednica Koordinacijskog vijeća UP-a Dubrovnik    | 10. siječnja 2022. g. | Usvajanje Odluke o osnivanju i Poslovnika o radu Koordinacijskog vijeća, odabir predsjednika Koordinacijskog vijeća, pregled realiziranih aktivnosti za korištenje ITU mehanizma u financijskoj perspektivi 2021. – 2027.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Druga sjednica Koordinacijskog vijeća UP-a Dubrovnik   | 24. svibnja 2022.g.   | Usvajanje zapisnika s prve sjednice, uvodno obraćanje predsjednice Partnerskog vijeća, davanje mišljenja o Komunikacijskoj strategiji i komunikacijskom akcijskom planu, usvajanje Komunikacijske strategije i komunikacijskog akcijskog plana.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Treća sjednica Koordinacijskog vijeća UP-a Dubrovnik   | 14. srpnja 2022.g.    | Usvajanje zapisnika s druge sjednice, uvodno obraćanje predsjednice Partnerskog vijeća, predstavljanje učinjenog u izradi SRUP-a od posljednje sjednice (dopuna baze projekata poslana na potraživanje mišljenja o potrebi procjene utjecaja na okoliš, izrađeni nacrt Cjelovite analize stanja i prvi nacrt Strateškog okvira), prezentacija nacrta strateškog okvira SRUP-a 2021. – 2027., prezentacija nacrta Cjelovite analize stanja SRUP-a 2021. – 2027. i pristiglih komentara Partnerskog vijeća, usvojen nacrt Cjelovite analize stanja, predstavljen prvi nacrt Strateškog okvira. |
| Četvrta sjednica Koordinacijskog vijeća UP-a Dubrovnik | 23. prosinca 2022. g. | Usvajanje zapisnika s treće sjednice, pregled realiziranih aktivnosti za korištenje ITU mehanizma u financijskoj perspektivi 2021. – 2027. g., prezentacija nacrta Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik i Akcijskog plana za provedbu Strategije. Usvojen SRUP Dubrovnik i Akcijski plan za provedbu Strategije.                                                                                                                                                                                                                                                                    |

U postupak izrade Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik dodatno su uključeni lokalni dionici iz javnog, privatnog i civilnog sektora kako bi se poboljšala kvaliteta participativnog pristupa, dopunili rezultati dobiveni analizom stanja i sudjelovanjem partnera iz koordinacijskog i partnerskog vijeća. Participativni pristup važan je čimbenik u procesu strateškog planiranja jer osim stvaranja snažnog

partnerskog odnosa između lokalnih dionika pruža uvid u stvarne izazove i potrebe u prostoru i društvu koje prepoznaju dionici koji djeluju u Urbanom području, također nudi priliku za iskazivanjem mišljenja pojedinaca i omogućuje pravovremeno informiranje te uključivanje zainteresirane javnosti (*bottom-up* pristup). Glavne rezultate participativnog procesa čine identifikacija razvojnih problema i prilika u pojedinim sektorima od strane uključenih dionika uz pomoć kojih se utvrđuju razvojne smjernice urbanog područja. Pri samom procesu izrade Strategije organizirane su četiri radne skupine u čijem se radu se primjenom participativnog pristupa nastojala posvetiti pažnja društvenoj uključenosti kao jednom od temeljnih načela za osiguravanje održivog razvoja nekog prostora. Organizacija četiri radne skupine pratila je metodologiju fokus-skupina te su u otvorenoj raspravi prikupljeni kvalitativni podatci potrebni za razradu SWOT analize. Dionici su osim utvrđivanja temeljnih problema i izazova vezanih uz područje UP-a Dubrovnik i njegov razvoj također imali mogućnost predlagati modele budućeg strateškog razvoja. Obrađeni rezultati potom su se koristili za izradu cjelovite analize stanja te pripremu SWOT analize, kao inputa za razvoj i definiranje strateškog okvira. S obzirom na okolnosti, tj. na pandemiju COVID-19 te odsustvo spriječenih dionika s radionica, otvorena je i opcija *online* davanja prijedloga te su dionici mogli svoje prijedloge razvoja UP-a Dubrovnik dostaviti i putem internetskog obrasca. Na taj su način prisutni dionici također imali mogućnost nadopuniti informacije dane za vrijeme održavanja radnih skupina.

**Tab. 3: Održane radionice (radne skupine)**

| RADNA SKUPINA                                          | TERMIN              | SAŽETAK TEMA                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Radna skupina 1 – Društveni razvoj i lokalna zajednica | 5. svibnja 2022. g. | Utvrđivanje izazova, potreba i potencijala ( <i>SWOT input</i> ) u segmentu društvene infrastrukture i upravljanja razvojem, sporta i rekreacije, zdravlja, socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja i dr.                                  |
| Radna skupina 2 – Kultura i Turizam                    | 5. svibnja 2022. g. | Utvrđivanje izazova, potreba i potencijala ( <i>SWOT input</i> ) u segmentu kulture, kulturne baštine, turizma, održive valorizacije resursa, policentričnog i cjelogodišnjeg razvoja destinacije i dr.                                  |
| Radna skupina 3 – Gospodarstvo i održivi razvoj        | 5. svibnja 2022. g. | Utvrđivanje izazova, potreba i potencijala ( <i>SWOT input</i> ) u segmentu poslovnog okruženja i poduzetništva, potporne poslovne infrastrukture, obrtništva, tržišta rada, industrije, poljoprivrede i drugih gospodarskih grana i dr. |
| Radna skupina 4 – Urbana i zelena Infrastruktura       | 6. svibnja 2022. g. | Utvrđivanje izazova, potreba i potencijala ( <i>SWOT input</i> ) u segmentu komunalne infrastrukture, prometa, javnog prijevoza, mobilnosti, zaštite okoliša i prirode, javnog urbanog prostora i dr.                                    |



*Sl. 1: Detalj s provedenih participativnih radionica*

Informiranje, savjetovanje i sudjelovanje javnosti dio su redovnog procesa izrade i usvajanja propisa, općih akata i strateških dokumenata kojima se utječe na interese, prava i obveze fizičkih i pravnih osoba u Republici Hrvatskoj, kako na nacionalnoj, tako i na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave. Kada se donose opći akti te strateški i drugi planski dokumenti, savjetovanje s javnošću provodi se u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama (NN 25/13 i 85/15) i podredno Kodeksom o savjetovanju sa zainteresiranom javnošću. Savjetovanje s javnošću o Nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik provodilo se 30 dana, od 23.12.2022. do 22.1.2023. U navedenom su razdoblju zaprimljeni načelni prijedlozi i mišljenje o nacrtu dokumenta te primjedbe na pojedine dijelove nacрта. Svi pristigli doprinosi po završetku savjetovanja razmotreni su, odnosno prihvaćeni ili odbijeni, te su dana obrazloženja kao sastavni dio Izvješća o savjetovanju s javnošću.

## 4. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

**Urbano područje Dubrovnik do 2027. godine područje je održivog, pametnog, diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za društvo i okoliš, održive i pametne mobilnosti te prostorno ravnomjerno raspoređene visoke kvalitete i mogućnosti života i rada.**

Stabilnost i održivost razvoja Urbanog područja Dubrovnik te otpornost na vanjske utjecaje i promjene osigurat će se diversifikacijom gospodarstva, odnosno poticanjem šireg spektra djelatnosti i osnaživanjem onih djelatnosti koje trenutno imaju nedovoljno iskorišten potencijal. Povećat će se poduzetnički i inovacijski kapaciteti kako bi se osigurala konkurentnost u nacionalnim i nadnacionalnim okvirima, a unaprjeđenje gospodarstva potrebno je staviti u sinergiju sa sektorom obrazovanja, posebice visokoškolskim obrazovanjem radi iniciranja „prijenosa znanja“. Turizam Urbanog područja Dubrovnik usmjerit će se prema modelu teritorijalne održivosti kako bi omogućio maksimalnu dobit lokalnoj zajednici pritom ne narušavajući zatečene vrijednosti koje služe kao osnova za razvoj djelatnosti, uvažavajući prostorne kapacitete i ograničenja koji osiguravaju održiv razvoj. Sektor će se razvijati na principima teritorijalne kohezije i raspoređenosti aktivnosti u prostornom, ali i vremenskom smislu, tako što će se poticati cjelogodišnji razvoj djelatnosti, uz rasterećenje prostornih cjelina koje su pod najvećim pritiskom *overtourisma*<sup>2</sup>, usmjeravajući daljnji razvoj prema cjelinama i elementima koji mogu rasteretiti prostor i sadržaje (povijesni urbani krajolik Dubrovačke Republike, prirodna i kulturna baština UP-a Dubrovnik te bogati agrarni resursi). Vrijedni će se kulturni resursi obnavljati, zaštititi i očuvati uz održivu valorizaciju u skladu s kapacitetima, u funkciji unaprjeđenja održivosti sektora turizma i kulture te uspješnijeg sinergijskog upravljanja.

U UP-u Dubrovnik nastojat će se svim stanovnicima omogućiti visoka kvaliteta života i rada te će se participativnim pristupom budućnost usmjeravati prema ostvarenju potreba lokalne zajednice kao glavnog pokretača razvoja. Sadržaji i usluge različitih sektora poput odgoja i obrazovanja, kulture, sporta i rekreacije te zdravstva bit će ravnomjernije raspoređeni te će stanovnicima svih JLS-ova biti osigurana osnova za stvaranje kvalitetnog života bez potreba za traženjem takvih mogućnosti izvan UP-a Dubrovnik. Briga o svim skupinama stanovništva bit će temelj razvoja društva s ciljem poticanja solidarnosti, a cijela će zajednica biti razvijena na većim razinama socijalne inovativnosti, participacije, digitalizacije i suradnje.

Održivost cjelokupnog UP-a Dubrovnik očitovat će se u svim aspektima: ekonomskom, društvenom i okolišnom te će se provoditi kroz različite teme i sektore kako bi se očuvale postojeće vrijednosti područja uz osiguravanje održivog razvoja. Prometni sustav, opterećen brojnim problemima koji su rezultat izrazitog sezonskog pritiska, pretvorit će se u sustav ekološki prihvatljive, zdrave, pametne, digitalizirane mobilnosti na različitim razinama. Društvena će se održivost reflektirati kroz veće razine participacije stanovnika i socijalnih inovacija, kao i brige o svim dobnim skupinama, ranjivim pojedincima i osobama s invaliditetom. Očuvanje okoliša te mnogobrojnih prirodnih i kulturnih resursa bit će jedna od važnijih tema promišljanja u UP-u Dubrovnik. Zeleni će se razvoj u svrhu smanjenja

<sup>2</sup>*Overtourism* – podrazumijeva obujam turizma koji pretjerano negativno utječe na percipiranu kvalitetu života građana i/ili kvalitetu iskustava posjetitelja neke destinaciji (UNWTO, 2018).

negativnih učinaka i prilagodbe na klimatske promjene temeljiti na energetskej tranziciji, kružnom gospodarenju prostorom te razvoju zelenih površina i zelene infrastrukture s ciljem ostvarenja svih njezinih multifunkcionalnih dobrobiti te cjelokupnom uređenju javnih površina.



## 5. OPIS SREDNJOROČNIH RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA

Srednjoročne razvojne potrebe i potencijali Urbanog područja Dubrovnik proizlaze iz detaljno analiziranih temeljnih odrednica društva, gospodarstva i urbanog okruženja. Temeljne odrednice društva, gospodarstva i urbanog okruženja analizirane su u sklopu Cjelovite analize stanja i SWOT analize koje su provedene pomoću dostupnih podataka te informacija prikupljenih prilikom sudjelovanja lokalnih dionika u participativnim procesima.

### 5.1. Društvo

#### 5.1.1. Demografija

Stanovništvo je nositelj i provoditelj razvoja prostora, stoga je analiziranje stanovništva pri planiranju strateškog razvoja prostora vrlo važno. Prema Popisu stanovništva iz 2021. g., u Urbanom području Dubrovnik živjelo je 60.510 stanovnika pri čemu na području Grada Dubrovnika 68,7 %. UP Dubrovnik time karakterizira izrazita polarizacija naseljenosti prostora djelomično uvjetovana reljefnom osnovom te povijesnim razvojem. Uz polarizaciju, ističe se proces litoralizacije koji je utjecao na koncentraciju stanovništva i većih naselja uz obalu. Ukupan broj stanovnika UP-a Dubrovnik čini 52,4 % stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije te 1,6 % stanovništva RH. Rezultati Popisa stanovništva 2021. g. upućuju na smanjenje broja stanovnika za 1,9 % u odnosu na Popis 2011. g. UP Dubrovnik ima prosječnu gustoću naseljenosti od 139,9 st./km<sup>2</sup>, dvostruko višu od prosjeka RH. Očita je demografska prevalentnost Grada Dubrovnika koji ima gustoću naseljenosti 1.951,8 st./km<sup>2</sup>.

U posljednjem međupopisnom razdoblju, smanjenje broja stanovnika zabilježeno na razini Grada Dubrovnika iznosilo je -2,5 %, što je zbog veličine njegove demografske baze, ponajveći uzročnik ukupnog pada broja stanovnika na prostoru UP-a Dubrovnik. Općina Župa dubrovačka zabilježila je demografski rast (+4,3 %), a blagi je rast zabilježila i Općina Konavle (+0,3 %). Općina Dubrovačko primorje izgubila je 24,6 % svog stanovništva.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku koji prikazuju procjenu kretanja broja stanovnika na godišnjoj razini, UP Dubrovnik je u razdoblju od 2016. do 2020. godine izgubio 96 stanovnika, a stopa prirodne promjene je iznosila -0,3 %. Najbolje pokazatelje ima Općina Župa dubrovačka sa stopom pozitivne prirodne promjene od +4,7 %, dok najnegativnije pokazatelje ima Općina Dubrovačko primorje sa stopom prirodne promjene od -8,5 %. Blago negativnu stopu prirodne promjene bilježe Grad Dubrovnik i Općina Konavle, koji uz visoke stope nataliteta, ujedno bilježe i nešto više stope mortaliteta. Karakteristika demografske slike Općine Dubrovačko primorje jest emigracijska depopulacija nastala kao posljedica specifičnoga društveno-gospodarskoga razvoja, a ista djelomično karakterizira i Grad Dubrovnik te Općinu Konavle, dok je s druge strane revitalizacija imigracijom uzrokovala prirodni prirast Općine Župa dubrovačka (Tab. 4.).

UP Dubrovnik u razdoblju od 2016. do 2020. godine bilježi pozitivni migracijski saldo. Ujedno tri od četiri jedinice u sastavu UP-a Dubrovnik bilježe veće stope imigracije u odnosu na emigraciju, s iznimkom Općine Dubrovačko primorje koja ima izraženo negativan migracijski saldo. Najveće pozitivne vrijednosti bilježi Grad Dubrovnik (+5,7 %) kao odredište privlačno za doseljavanje. Podjednako se na prostor doseljavaju stanovnici iz inozemstva (ponajviše iz BiH) i iz drugih gradova ili općina DNŽ, a manji je udio doseljenih iz drugih županija.

Prostor UP-a Dubrovnik bilježi podtip općeg kretanja E4 – izumiranje, što je karakteristično za Hrvatsku u cijelosti, no demografski trendovi UP-a Dubrovnik nešto su blaži i povoljniji u odnosu na nacionalni prosjek. Grad Dubrovnik i Općina Konavle također bilježe podtip E4 – izumiranje kao i Općina Dubrovačko primorje čiji su pokazatelji najnepovoljniji. Općina Župa dubrovačka ima pozitivnu prirodnu promjenu višu u odnosu na ukupnu pozitivnu promjenu broja stanovnika zbog čega je njezin podtip kretanja E1 – emigracija. Općina se nalazi u neposrednoj blizini Dubrovnika kao velikog gradskog središta zbog čega se javlja proces suburbanizacije.

Prema podacima Popisa stanovništva 2021. g., na području UP-a Dubrovnik indeks starosti iznosi 105,4, što znači da na 100 mladih stanovnika (0 – 19 g.) UP-a Dubrovnik dolazi gotovo 105 starih stanovnika (> 65 g.). Takvim nepovoljnim omjerom gubi se demografska baza koja je pokretač društvenog i gospodarskog

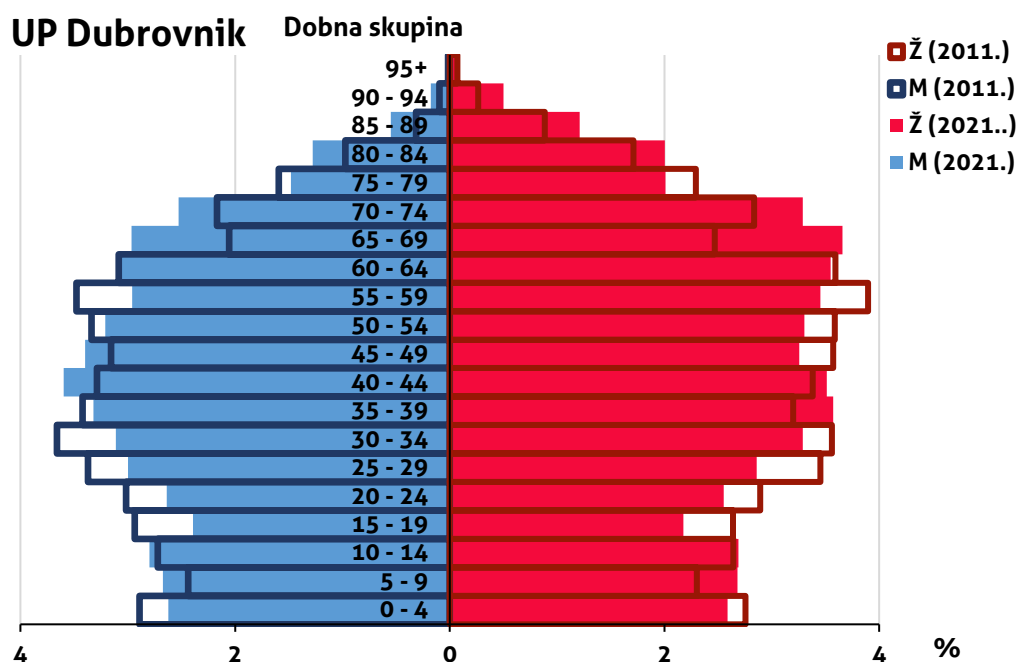
razvoja. Najniži i najpovoljniji indeks starosti bilježi Općina Župa dubrovačka – čak 66,5, što je gotovo dvostruko niže u odnosu na UP Dubrovnik, dok najviši indeks starosti bilježi Općina Dubrovačko primorje – 173,8. Veći udio starog u odnosu na mlado stanovništvo bilježi i Grad Dubrovnik (indeks starosti 115,5), a niži udio starog stanovništva bilježi Općina Konavle (indeks starosti 95,8).

**Tab. 4: Broj živorođenih i umrlih te stope nataliteta i mortaliteta po JLS-ovima UP-a Dubrovnik u razdoblju od 2016. do 2021. godine**

| Prostorna jedinica           | Broj živorođenih | Broj umrlih  | Ukupna promjena | Prosječna godišnja promjena | Prosječna godišnja stopa nataliteta (u ‰) | Prosječna godišnja stopa mortaliteta (u ‰) | Prosječna godišnja stopa prirodne promjene (u ‰) |
|------------------------------|------------------|--------------|-----------------|-----------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Grad Dubrovnik               | 2.301            | 2.481        | -180            | -36                         | 10,8                                      | 11,6                                       | -0,8                                             |
| Općina Dubrovačko primorje   | 70               | 163          | -93             | -18,6                       | 6,5                                       | 15,0                                       | -8,5                                             |
| Općina Konavle               | 470              | 489          | -19             | -3,8                        | 11,0                                      | 11,4                                       | -0,4                                             |
| Općina Župa dubrovačka       | 540              | 344          | 196             | 39,2                        | 13,0                                      | 8,3                                        | 4,7                                              |
| <b>Ukupno (UP Dubrovnik)</b> | <b>3.381</b>     | <b>3.477</b> | <b>-96</b>      | <b>-19,2</b>                | <b>11,0</b>                               | <b>11,3</b>                                | <b>-0,3</b>                                      |

Izvor podataka: Gradovi u statistici, 2021.

Najzorniji je grafički pokazatelj dobno-spolne strukture dobno-spolni dijagram. U slučaju UP-a Dubrovnik dijagram ima oblik urne (Sl. 2), odnosno riječ je o tipu starog ili kontraktivnog stanovništva s visokim udjelom starijih dobnih skupina što je posljedica niskih stopa rodosti i visoke smrtnosti (Nejašmić, 2005). Svi JLS-ovi bilježe suženje baze dobno-spolne piramide, s iznimkama dobnih kohorti 5 – 9 i 10 – 14 g. Općina Župa dubrovačka ima najmlađe stanovništvo, međutim i nju karakterizira starenje te je najbrojnija dobna skupina 35 – 39 godina. Općina Dubrovačko primorje bilježi izrazito visok udio starog stanovništva s najbrojnijom dobnom skupinom 65 – 69 godine zbog čega je teško očekivati njezinu demografsku revitalizaciju prirodnim putem. Grad Dubrovnik i Općina Konavle imaju sličnu strukturu kao i cijeli prostor UP-a Dubrovnik, a karakterizira ih porast broja stanovnika u najstarijim dobnim skupinama.



**Sl. 2. Dobno-spolna struktura UP-a Dubrovnik 2011. i 2021. godine**

Izvor podataka: Popis stanovništva 2011. g., Popis stanovništva 2021. g.



Prostor UP-a Dubrovnik tradicionalno karakteriziraju intenzivne unutarnje migracije te – zbog neposredne blizine u zaleđu – intenzivne imigracije iz susjedne BiH. Migracije su prvotno bile usmjerene u Grad Dubrovnik, a danas su zbog prostorne nemogućnosti širenja Grada unutar vlastitih granica sve više usmjerene u rubne zone grada i zone užeg suburbanog prstena (obuhvaćajući i Općinu Župa dubrovačka te djelomično zapadni dio Konavala). Nakon snažnijeg pada broja stanovnika, 1990-ih kao posljedice ratnih zbivanja na dubrovačkom području, u narednom se desetljeću demografska slika uspjela oporaviti, međutim novi Popis stanovništva upućuje na stagnaciju spomenutog trenda te ukupnu promjenu koja signalizira blagu demografsku regresiju. Razlog tome ogleda se u pojavi prirodne depopulacije na širem prostoru UP-a (viših stopa umrlih u odnosu na broj rođenih), usprkos još uvijek povoljnim migracijskim pokazateljima na razini područja u cjelini. Zbog intenzivnog procesa litoralizacije visoka koncentracija stanovništva UP-a i dalje se nalazi u obalnom području donekle zbog reljefne konfiguracije zaleđa, a većim dijelom zbog koncentracije gospodarskih djelatnosti vezanih za turizam koje su desetljećima privlačile stanovništvo primarno u Grad Dubrovnik, a potom i u ostala obalna mjesta urbanog područja. Turistifikacija kao vanjski faktor danas utječe na brojne prostorne čimbenike pa dijelovi UP-a, a osobito gradsko središte Dubrovnika, iz radno-rezidencijalnog prostora prerastaju u prostor sadržajno i strukturno namijenjen posjetiteljima dok domicilno stanovništvo preseljava u dijelove Grada ili urbanog područja s pristupačnijim nekretninama, s obzirom na to da apartmanizacija uvjetuje dodatni rast znakovito visokih cijena. Turistifikacija ujedno utječe i na povećanu zagušenost prostora i buku, što umanjuje kvalitetu života dijelu preostalog stanovništva u gradskom središtu, pretežito starije životne dobi. Uz naselje Dubrovnik koje je u apsolutnom broju izgubilo najveći broj stanovnika u posljednjem međupopisnom razdoblju, demografskom je regresijom osobito pogođen cijeli sjeverni dio UP-a – Općina Dubrovačko primorje u kojoj je uz nepovoljna prirodna kretanja izražena i snažna emigracija, a na sve navedeno naslanja se i najnepovoljnija dobno-spolna struktura. S druge strane, zone demografskog rasta koje čine prigradska područja unutar Grada Dubrovnika te dijelovi Općina Župa Dubrovačka i Konavle, danas su glavno poprište dnevnih migracija.

Premda je depopulacija urbanog područja nižeg intenziteta u odnosu na onu kojom je zahvaćena RH u cjelini, ona ipak upućuje na potrebu za primjenom revitalizacijskih modela i populacijske politike koja će usmjeriti budući razvoj UP-a Dubrovnik. Pažnju prilikom planiranja novih društvenih funkcija i infrastrukture trebalo bi usmjeravati prema onim područjima koja bilježe demografski rast, dok je istovremeno potrebno odgovoriti na izazove poput gentrifikacije i litoralizacije u onim područjima koja bilježe demografsku stagnaciju i pad. U sklopu dokumenata Demografski razvoj Dubrovačko-neretvanske županije (2016) te Demografska razvojna strategija Grada Dubrovnika (2020) predložene su pojedine mjere demografske revitalizacije koje je, uz navedene izazove i potrebe, potrebno sagledati u kontekstu budućeg demografskog razvoja UP-a Dubrovnik. Također, potrebno je uzeti u obzir i potencijale prostora za privlačenje novog stanovništva, osobito u svjetlu sve intenzivnije mobilnosti stanovništva i digitalizacije radnih mjesta, globalne prepoznatljivosti Dubrovnika, privlačnosti lokalne klime i mediteranskog načina života.

**Tab. 5. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje identificirane u demografskom stanju i trendovima u UP-u Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Porast broja stanovnika u suburbanim dijelovima grada Dubrovnika - Općini Župa dubrovačka, predjelima Rijeke Dubrovačke i dijela Konavala (faktor slobodnih prostora za širenje urbanog prostora, nižih cijena nekretnina te dobre prometne povezanosti s Dubrovnikom)</li> <li>- Povoljni pokazatelji vezani uz imigraciju stanovništva (najučestaliji smjer doseljavanja je iz inozemstva, a potom iz drugih županija – atraktivnost prostora za doseljavanje u nadregionalnim okvirima)</li> <li>- Približno jednake vrijednosti nataliteta i mortaliteta na razini UP-a – pronatalitetnim politikama moguće je potaknuti i prirodnu revitalizaciju</li> <li>- Privlačnost i prepoznatljivost Dubrovnika (grad kao svjetski brend) kao prostora za život s povoljnom klimom i mediteranskim načinom života</li> <li>- Prirodni prirast u Općini Konavle i Općini Župa dubrovačka</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stagnacija i blagi pad broja stanovnika na razini UP-a Dubrovnik u posljednjem desetogodišnjem razdoblju prema rezultatima Popisa stanovništva 2021. g. (-1,9 % stanovnika)</li> <li>- Negativni demografski pokazatelji u dijelovima Grada Dubrovnika (negativna prirodna promjena) i Općini Dubrovačko primorje u cijelosti (izražena prirodna depopulacija i emigracija te uznapredovao proces starenja stanovništva)</li> <li>- Turistifikacija (litoralizacija i gentrifikacija) kao faktor koji nepovoljno utječe na kvalitetu života, osobito u gradskom središtu, rast cijena nekretnina te preraspmješaj stanovništva</li> <li>- Veliki udio patuljastih naselja, osobito u zaleđu, s malim brojem stanovnika pretežito starije životne dobi (polarizacijski, asimetrični razvoj naselja – teža dostupnost usluga)</li> </ul> |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Postojanje demografskih mjera u svakom JLS-u (uključujući programe revitalizacije), kao i strategija demografske revitalizacije na razini županije i Grada Dubrovnika</li> </ul>                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Visoki troškovi života kao odbojni faktor u privlačenju novog stanovništva</li> <li>- Loša osnovna infrastrukturna mreža koja djelomično utječe na negativnu demografsku sliku</li> <li>- Starenje stanovništva – visok udio stanovništva starije dobne skupine dok se smanjuje udio populacije mlađe životne dobi</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Prilike</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <i>Prijetnje</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Trendovi na svjetskoj razini koji su vezani uz digitalizaciju radnih mjesta, sve veću mobilnost stanovništva, potragu za lokacijama koje osiguravaju ravnotežu u pogledu života i rada</li> <li>- Trend povratka iseljeništva potaknut državnim mjerama</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Privlačnost zemalja EU-a, većih gradova kao prostora za život</li> <li>- Pražnjenje demografskog bazena (zaleđe – BiH, otoci) kao tradicionalnih ishodišta imigracije prema UP-u</li> <li>- Opći trendovi starenja stanovništva Europe i nedovoljno razvijena populacijska politika na razini RH</li> </ul>                   |

### 5.1.2. Društvene usluge i infrastruktura

Društvenom infrastrukturom smatraju se objekti u kojima se pružaju usluge u područjima obrazovanja, kulture, sporta, zdravstvene i socijalne zaštite te stanovanja. Uz društvenu infrastrukturu vežu se i društvene usluge te sadržaji koji su osnova društvenog djelovanja i nadogradnje, kao i organizacije koje djeluju u prethodno navedenim područjima.

Na području UP-a Dubrovnik evidentirano je ukupno 755 objekata društvene infrastrukture u što su ubrojene javne institucije i udruge koje djeluju u području kulture, sporta te zdravstvene zaštite. Najbrojniji segment društvene infrastrukture čini sportska infrastruktura (63,3 %) potom kulturna infrastruktura (29,7 %), a najmanji segment čini zdravstvena infrastruktura (7 %). Visoka je koncentracija društvene infrastrukture na području Grada Dubrovnika, stoga je nužno poticati razvoj i unaprjeđenje infrastrukture u svim dijelovima UP-a kao i omogućiti njihovu dostupnost svim skupinama stanovništva.

U Gradu Dubrovniku nalazi se 90 % svih ustanova u kulturi UP-a. Grad Dubrovnik osnivač je i suosnivač 12 ustanova u kulturi, a stara gradska jezgra Dubrovnik nalazi se na UNESCO-voj listi svjetske baštine od 1979. g. (PPGD, 2021). Shvaćanje kulture kao generatora razvoja ukorijenjeno je u tradiciju i u kulturni, društveni i lokalni identitet, čemu je upis na UNESCO-ovu listu dao dodatan obol. Grad Dubrovnik prema broju kulturnih ustanova i organizacija u odnosu na broj stanovnika predvodi na državnoj razini pri čemu treba istaknuti da je riječ o gradu koji iz proračuna najviše izdvaja za kulturu. U Općini Konavle djeluju Muzeji i galerije Konavala, u Općini Dubrovačko primorje u 2021. g. s radom je započela Zavičajna kuća Dubrovačkog primorja, a na području Općine Župa dubrovačka zabilježen je nedostatak ustanova u kulturi, no u planu je osnivanje istih (OŽD, 2022). Među djelatnostima ustanova u kulturi ističu se: muzejsko-galerijska djelatnost (najposjećenija kulturna ustanova su Dubrovački muzeji), knjižničarska djelatnost (Znanstvena knjižnica i Narodna knjižnica Grad s ispostavom u Općini Konavle), kazališna (Kazalište Marina Držića), filmska (Kinematografi Dubrovnik) te glazbena i glazbeno-scenska djelatnost (Dubrovački simfonijski orkestar, Dubrovačke ljetne igre te Folklorni ansambl Lindo) (DKD, 2022, DM, 2022, DUNEA, 2022, NKG, 2022, DSO 2022, PPGD, 2021, SPGKMD, 2018). Zavod za obnovu Dubrovnika dokumentira kulturno dobro i provodi programe obnove spomeničke cjeline Dubrovnika i koordinira provedbu Plana upravljanja svjetskim dobrom UNESCO-a „Starim gradom Dubrovnikom“ te tako stvara temelj za odgovorno i održivo upravljanje (ZOD, 2022).

Od glavnih izazova UP-a Dubrovnik ističu se centralizacija, odnosno manjak koncentracije ustanova i infrastrukture u kulturi izvan Grada Dubrovnika i u ostalim dijelovima JLS-a. Ističe se potreba za rješavanjem problema prostornih kapaciteta te poticanjem institucionalne, ali i međusektorske suradnje. Infrastrukturu je nužno unaprjeđivati i po pitanju pristupačnosti osobama s invaliditetom. Potrebno je jačati suradnju te koordinaciju između institucija, civilnog sektora i samostalnih umjetnika (SRKDG, 2014, VOSIDNŽ, 2021). Mjere koje provodi Grad Dubrovnik utječu na veću posjećenost kulturnih ustanova, a posebice se među mjerama ističe projekt Dubrovačke kartice, mogućnost besplatnih posjeta kulturnim ustanovama, muzejima i galerijama Grada za sve stanovnike Dubrovačko-neretvanske županije te povoljniji posjet studentima. Dubrovački muzeji predstavljaju najposjećeniju ustanovu u

kulturi koja je u 2019. g. zabilježila više od 300.000 posjetitelja. U budućem razvoju kulturne djelatnosti ističe se potreba za daljnjim unaprjeđenjem kulturnih programa za sve dobne skupine stanovništva (SRKGD, 2014). Registrirani broj udruga s područjem djelovanja „kultura i umjetnost“ na prostoru UP-a iznosi 204. Najviše ih je u Gradu Dubrovniku u kojem djeluje 70,1 % od ukupnog broja udruga. Na području općina najbrojnije su udruge u Općini Konavle (14,7 %), Općini Župa dubrovačka (9,8 %) te u Općini Dubrovačko primorje (5,4 %) (RURH, 2022). Najčešće registrirane djelatnosti udruga u području „kultura i umjetnost“ jesu kulturna baština (34,4 %) i izvedbene umjetnosti (32,5 %) (SRKGD, 2014). Kulturnu infrastrukturu čine i kulturne manifestacije. UP Dubrovnik karakterizira i bogatstvo nematerijalne kulturne baštine među kojima se ističe Festa sv. Vlaha koja je uvrštena na UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, kao i klapsko pjevanje koje se njeguje i u UP-u Dubrovnik, a na nacionalnu listu nematerijalnih kulturnih dobara upisani su i: Dubrovački govor, Ljekarništvo Male braće u Dubrovniku, Kolendavanje u gradu Dubrovniku, Kolo linđo Dubrovačkog primorja, Umijeće izrade konavoskog veza, Konavoska svadbena zdravica, Tradicijsko umijeće svilogojstva i svilarstva istočne obale i zaleđa Jadrana.

Dionici participativne radionice RS 2 - Kultura i turizam istaknuli su potrebu za digitalizacijom dosad nedigitaliziranog inventara, poput arhiva ustanova Kazalište Marina Držića i Dubrovačkih ljetnih igara. Izdvajaju se potrebe i za koncertnom dvoranom, što bi se djelomično moglo realizirati kroz projekt nove, velike sportske dvorane koja bi se prema potrebi mogla prilagoditi za koncertne svrhe. Sportska bi dvorana, kao multifunkcionalni prostor, mogla u određenoj mjeri nadomjestiti ovaj veliki nedostatak, međutim istaknuto je kako nije krajnje rješenje, već kao neophodan uvjet i dalje ostaje gradnja koncertne dvorane sa svim potrebnim tehničkim specifikacijama. Potreba postoji i za ljetnom pozornicom na svim dijelovima UP-a. Veliki potencijal je i u uređenju ljetnikovaca za održavanje i organizaciju kulturnih programa i aktivnosti (npr. ljetnikovac Skočibuha). Izdvajaju se problemi nedostatnih prostornih kapaciteta, primjerice za postav Arheološkog muzeja koji bi svoju novu lokaciju mogao dobiti revitalizacijom područja Pustijerne. Problematika nedostatka prostornih kapaciteta za pohranu građe mogla bi se riješiti preuređivanjem prostora TUP-a u Komolcu, dok bi prostor TUP-a u Gružu prenamjenom mogao poslužiti za izmještanje Narodne knjižnice te kao skladište primjeraka Znanstvene knjižnice. Zaštita velikog broja ustanova u kulturi (kao objekata) predstavlja izazov u obnovi koji se iskazuje u troškovima i kompleksnosti konzervatorsko-restauratorskih aktivnosti. Ističu se još i potreba za edukacijom, programima za razvoj publike, ali i nedostatak javnih ustanova u kulturi u ostalim JLS-ovima UP-a. Za područje Konavala i Cavtata, istaknut je potencijal bogate pomorske arheološke baštine te potreba za osnivanjem prezentacijskih centara. Važno je nastaviti promicati i djelovanje civilnog sektora u kulturi.

Na području UP-a Dubrovnik, zdravstvena je skrb organizirana na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini, a mrežu čine javne i privatne ustanove. Dom zdravlja Dubrovnik svojim ispostavama pokriva cijelo područje DNŽ (DZD, 2022). Zavod za hitnu medicinu Dubrovačko-neretvanske županije ima sjedište u Gradu Dubrovniku (ZHMDNŽ, 2022). U gradu Dubrovniku postoji i nekoliko poliklinika u privatnom vlasništvu koje pružaju djelatnost većinom primarne zdravstvene zaštite te specijalizirane usluge (PPGD, 2021). U Općini Konavle ističe se problem nedostatne infrastrukture za prijevoz i zbrinjavanje bolesnika te nedostatak liječničkog kadra i smještajnih kapaciteta za psihički oboljele osobe (SPOK, 2021). Problem nedostatka smještajnih kapaciteta prisutan je i na razini cijelog UP-a Dubrovnik. Na području Općine Župa dubrovačka postoji potreba za uspostavom sezone turističke zdravstvene ambulante. Prema podacima iz 2022. g., na području UP-a Dubrovnik nedostaje jedan tim obiteljske medicine u Općini Konavle te jedan tim dentalne zdravstvene zaštite u Općini Župa dubrovačka. Na području UP-a Dubrovnik u svim JLS-ovima organiziran je rad javnih i privatnih ljekarni, a ukupno ih je 20 (HZZO, 2022). U pogledu pregleda stanja zdravlja stanovništva s područja UP-a, iskazani su podaci o bolničkom zbrinjavanju na području DNŽ. Najčešće pojedinačne dijagnoze hospitaliziranih muškaraca starije dobi bile su insuficijencija srca i respiratorna insuficijencija i ostala medicinska skrb (većina dijagnoza odnosi se na osobe hospitalizirane zbog palijativne skrbi). Žene starije dobi hospitalizirane su pretežito zbog palijativne skrbi, respiratorne insuficijencije, insuficijencije srca, senilne katarakte te prijeloma bedrene kosti. Kao vodeći uzroci smrti na području DNŽ izdvajaju se kronične nezarazne bolesti. Bolesti cirkulacijskog sustava s udjelom od 46,5 % u ukupnom broju umrlih nalaze se na prvom mjestu uzroka smrtnosti, na drugom mjestu su novotvorine s udjelom od 27,5 %. Slijede ozljede i otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka s 5,6 %, endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma s 5,4 %, bolesti dišnog sustava 4,2 % te probavne bolesti s 3,2 % (ZJZDNŽ, 2021). Na prostoru UP-a Dubrovnik aktivno je 49 udruga u području djelovanja „zaštita zdravlja“ s koncentracijom u Gradu Dubrovniku (85,7 %), dok na području Općine Dubrovačko primorje nije registrirana niti jedna. Najviše udruga registriralo je djelatnosti „preventivno djelovanje“ te „unaprjeđenje i zaštita zdravlja“ (RURH, 2022). Osim navedenih razvojnih izazova bitno je napomenuti onaj koji se odnosi na povezanost otočnih naselja s obalom u

svrhu zdravstvene zaštite. Ključni organizacijski i financijski izazov je osigurati provedivost tzv. pravila „zlatnog sata“ što podrazumijeva da od dojave do dolaska pacijenta na hitni bolnički prijem ne prođe više od jednog sata.

Dionici participativnih radionica naveli su problem nedostatka pristupačne (dostupnost ambulanti) i prilagođene ginekološke ordinacije (prilagodba infrastrukture i opreme) za osobe s invaliditetom na prostoru Dubrovačko-neretvanske županije. Potrebno je kontinuirano težiti povećanju dostupnosti i prilagođenosti zdravstvene i druge infrastrukture stanovništvu svih dijelova UP-a Dubrovnik, osobito u ruralnim područjima. To se može postići osiguravanjem mobilnih timova.

U UP-u Dubrovnik ukupno je registrirano 478 subjekata u području sporta i rekreacije, od čega je 477 udruga te jedna ustanova. Najveći broj udruga registriran je u Gradu Dubrovniku (64,4 %), zatim u Općini Konavle (20,1 %), Općini Župa dubrovačka (13,2 %) te u Općini Dubrovačko primorje (2,3 %) (RURH, 2022). Na području UP-a Dubrovnik udruge su udružene unutar Dubrovačkog saveza športova, Zajednice sportova Općine Konavle i Zajednice sportova Općine te na županijskoj razini u Zajednicu športa Dubrovačko-neretvanske županije. Za razvoj dubrovačkog sporta od velike je važnosti aktualna Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture 2018. – 2028. (2018) kojom je omogućen strateški i promišljen pristup razvoju gradskog sporta. Problemi identificirani analizom stanja očituju se u nedostatku sportske infrastrukture, nedostatnoj prilagođenosti infrastrukture za osobe s invaliditetom te općenitoj maloj uključenosti stanovništva u sportske aktivnosti. Potrebno je povećati financiranje sporta kroz ulaganja te poticati unaprjeđenje objekata i manifestacija; uključivanje što većeg broja stanovnika u sport i tjelesno vježbanje te povezivanje sporta s turizmom. Dionici iz sektora sporta su u sklopu aktualne Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture 2018.-2028. (2018) naglasili potrebu za osiguravanjem kvalitetnih uvjeta prije svega za provođenje trenažnog procesa, ali i za organizaciju natjecanja, naročito kvalitetnijih natjecanja međunarodne razine u seniorskoj konkurenciji. Sportska se infrastruktura uglavnom odnosi na školske dvorane i pripadajuća igrališta te provođenje različitih sezonskih sportova kao što su vođeni sportovi (ISPODP, 2021).

Dionici participativne radionice RS 1 - Društveni razvoj i lokalna zajednica među prepoznatim problemima naveli su dotrajalost sportske infrastrukture, velik pritisak na istu zbog velikog broja korisnika te održavanja znatnog broja aktivnosti i događanja. Daljnji razvoj sporta i sportske aktivnosti očituje se u izgradnji nove multifunkcionalne dvorane Gospino polje, čijom bi izgradnjom Grad Dubrovnik dobio mogućnost organizacije dvoranskih sportskih natjecanja najviše kategorije, a realizacijom navedenog projekta omogućili bi se i adekvatni uvjeti za bavljenje sportom svim stanovnicima.

Prema Prvim rezultatima Popisa stanovništva 2021. na području UP-a Dubrovnik evidentirano je ukupno 33.201 stambenih jedinica što je u odnosu na 2011. g. porast od 19,2 %. Najveći porast ukupnog broja zabilježen je u Općini Dubrovačko primorje (64,7 %), a najmanji u Gradu Dubrovniku (13,1 %). Prema posljednjim dostupnim podacima DZS-a iz 2011. g., od ukupnog broja stambenih jedinica njih 93,8 % čine stanovi za stalno stanovanje. Za povremeno se stanovanje koristi 2,8 % stanova, a za određene djelatnosti (kategorije stanova za iznajmljivanje turistima te stanovi namijenjeni ostalim djelatnostima) 3,3 % stambenih jedinica. Najveći udio stambenih jedinica za stalno stanovanje nalazi se u Gradu Dubrovniku (67,3 %). U UP-u Dubrovnik udio stanova koji se koriste isključivo u svrhu turističke djelatnosti iznosi 2,9 %, što je nešto više od prosjeka za RH (2,7 %). Najmanji broj stalno naseljenih jedinica nalazi se u Općini Dubrovačko primorje (69,3 %), odnosno ostali su stanovi privremeno nastanjeni. Visok je postotak opremljenosti stanova (99 – 100 % stanova opremljeno je sanitarnim čvorom, prostorima kupaoalice i kuhinje), a u istom su postotku stanovi opremljeni vodovodnom i kanalizacijskom infrastrukturom te električnom energijom.

Prema podacima iz 2021. g., u stambenim jedinicama na području UP-a Dubrovnik nalaze se 21.494 kućanstava, što je povećanje od ukupno 1 % u odnosu na prethodni popis. Istovremeno, smanjio se prosjek članova po kućanstvu na 2,8, primarno kao posljedica povećanja broja samačkih kućanstava. Problem stambenog fonda UP-a Dubrovnik visoke su cijene stanova, osobito na području Grada Dubrovnika. Prema posljednjim dostupnim podacima za 2019. g., nakon koje je uslijedio značajan rast cijena na tržištu nekretnina, medijalna cijena stanova/apartmana prodanih u Dubrovniku (2.607,7 eura po m<sup>2</sup>) u 2019. g. bila je 2,6 puta veća od medijalne cijene po m<sup>2</sup> ostvarene u ostatku županije (Vizek, Slijepčević, Rašić Bakarić, Stojčić, 2020). Nužno je poticati mjere koje će stanovanje učiniti pristupačnijim za stanovnike UP-a. Za Grad Dubrovnik specifičan je model stambenog zbrinjavanja, Dubrovačka stanogradnja, a provode se i posebne mjere za mlade i mlade obitelji (GDc, 2022). Potpore za rješavanje stambenih pitanja mladih do 45 godina, provode se i u Općini Konavle (Program demografskih mjera i socijalno-zdravstvenih potreba u 2020. g.)

Sudionici participativne radionice RS1 - Društveni razvoj i lokalna zajednica istaknuli su problem visokih cijena stambenog fonda što ga čini teže dostupnim za sve stanovnike. Izazov predstavlja i nedostatak samog zemljišta pogodnog za gradnju stambenih naselja i visoka cijena gradnje. Zbog nedostatka specifičnog kadra i postojanja potražnje za određenim profilima radnika, istaknuto je i postojanje inicijative za pokretanjem stanogradnje za deficitarna zanimanja. Potrebno je također provoditi ostale modele stambene politike kako bi se spriječilo iseljavanje stanovništva iz Dubrovnika i okolice, u posljednje vrijeme uzrokovano i procesima gentrifikacije, ali i turistifikacije, nedostatka ostalih gospodarskih djelatnosti te nužnih funkcija i usluga čiji nedostatak umanjuje kvalitetu života. Potencijal za daljnje širenje poteza urbanizacije ogleda se u umjerenom širenju gradskog prostora prema ostalim dijelovima urbanog područja, osobito prema zapadnoj strani koja je slabije naseljena, a uz kvalitetna prometna i komunalna rješenja moguće je postići sinergiju priobalnog turističko stambenog područja s ruralnim zaleđem.

Grad Dubrovnik je Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine od 2017. godine podnosio zahtjeve za ustupanjem nekretnina (upisanih kao vlasništvo Republike Hrvatske) koje su od važnosti za Grad Dubrovnik i ostvarivanje projekata. Također, u tu svrhu redovito i kontinuirano postupa u ostvarivanju navedenog, a sve kako bi se zadovoljile potrebe građana Grada, a kojima se ujedno postiže gospodarski, kulturni, zdravstveni, prometni i znanstveni razvoj. RH je do sada darovala Gradu Dubrovniku nekretnine za potrebe razvoja društvene infrastrukture, poput dobrovoljnog vatrogasnog društva i mjesnog doma u Orašcu, dobrovoljnog vatrogasnog društva i sportsko-rekreacijskog igrališta u Zatonu, za izgradnju vrtića u Komolcu te nekretnine za potrebe sportsko-dječjeg igrališta u Suđurđu na Šipanu.

Razvoj društvenih usluga, sadržaja i infrastrukture u sljedećem razdoblju u kontekstu UP-a Dubrovnik, nužno je usmjeriti prema općinama UP-a kako bi se osigurao ujednačen razvoj UP-a i kako bi se barem djelomično rasteretio funkcionalan pritisak na Dubrovnik. Pregledom dostupne infrastrukture i usluga, evidentna je visoka koncentracija društvene infrastrukture i usluga na području Grada Dubrovnika, administrativnog središta UP-a i same županije. Centralizirani karakter te neravnomjerna koncentracija infrastrukture i usluga prevladava i u kulturnom, zdravstvenom i sportsko-rekreativnom aspektu, a nedovoljan broj objekata i usluga karakterističan je za sve općine koje čine prostor UP-a. S druge strane, opća potreba za razvojem sadržaja, usluga i infrastrukture iz domene društvenih funkcija proizlazi iz prostornog položaja i posljedično izoliranosti UP-a, što zahtjeva visok stupanj razvijenosti potrebnih funkcija na promatranom području kao preduvjeta postizanja visoke kvalitete života lokalnog stanovništva. U tom je pogledu potrebno poticati razvoj dobrih praksi policentričnog razvoja, primjerice razvojem tzv. 15-minutnih naselja u kojima su svi sadržaji potrebni za kvalitetu života dostupnih na udaljenosti od 15 minuta hoda ili vožnje biciklom. Unaprjeđenje infrastrukture može se snažnije povezivati i s turističkom djelatnošću, odnosno, njezin razvoj može utjecati na obogaćivanje turističke ponude i produljenje sezone. Raznolikost kulturnog sektora koji uvelike počiva na bogatoj kulturno-resursnoj osnovi cijelog područja, ali i razvoj sportskih aktivnosti i sadržaja, moguće je dodatno nadograđivati, pri čemu svjetski brend Dubrovnika može imati važnu ulogu u privlačenju i potom organizaciji raznih kulturnih, ali i sportskih događanja, manifestacija i sl.

Po pitanju kulturne infrastrukture, potrebno je riješiti probleme nedostatnih prostornih kapaciteta za deponiranje i stalne postavbe spomenutih muzeja te raditi na umrežavanju institucionalnih i izvaninstitucionalnih razina djelovanja unutar sektora. Primjeri dobre prakse za poticanje rasta broja posjetitelja i zainteresiranosti za kulturne programe su spomenuti su besplatni ulazi ili grupne karte koje direktno utječu na razvoj publike u lokalnom smislu, ali i na prepoznatljivost kulturnog identiteta na međunarodnoj razini. Sportsku je infrastrukturu potrebno nadograditi i unaprjeđivati prema potrebama lokalnih stanovnika te kontinuirano poticati organiziranje većih međunarodnih natjecanja s ciljem poticanja profesionalnog sporta. Glavni je problem sportsko-rekreativnih udruga ju nedostatku sportske infrastrukture koja bi omogućila rasterećenje objekata te osigurala uvjete za održavanje programa za sve dobne uzraste tijekom cijelog dana, a istaknuta je i mogućnost izgradnje multifunkcionalnih dvorana koje bi omogućile i održavanje kulturnih manifestacija. Nedostatak zdravstvenih usluga i infrastrukture očituje se u nedostatku liječničkog kadra (timova obiteljske medicine i dentalne zdravstvene zaštite). Također, nedostaje i dodatnih, sezonskih turističkih ambulanata, a problem predstavlja i opća nedostupnost zdravstvene zaštite u udaljenijim mjestima UP-a. Nadalje, mrežu zdravstvene zaštite potrebno je nadopuniti prema iskazanim potrebama, osigurati dostupnost zdravstvene zaštite te osmisлити i provoditi mjere za poticanje dolaska liječničkog kadra koji nedostaje. Također, potrebno je prikupiti podatke o stanju zdravstvenih ustanova kako bi se i u tom smislu infrastruktura mogla unaprijediti. Sveukupno je infrastrukturu nužno prilagođavati osobama s invaliditetom prema aktualnoj Nacionalnoj strategiji izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, koja je u skladu s lokalnim strategijama koje su izradili Grad Dubrovnik i Općina Konavle u smislu prilagođavanja objekata te uključivanja osoba s invaliditetom u svakodnevni život. Prema



analizi stambenog fonda, može se zaključiti kako većina stanovnika živi u stambenim jedinicama koje su u potpunosti opremljene, što im omogućuje kvalitetno stanovanje. Kao odgovor na rast cijena nekretnina i slabiju dostupnost nekretnina mladima, a posebice mladim obiteljima, potrebno je istaknuti dobru praksu Grada Dubrovnika i model stambenog zbrinjavanja – Dubrovačka stanogradnja, ali i slične modele subvencioniranja nekretnina u Općini Konavle. Također se provode i druge mjere stambene politike, poput: subvencioniranja podstanarstva, subvencioniranja troškova stanovanja ostalim socijalnim kategorijama i potpora za najam stana mladima. Postojeće je intervencije potrebno nastaviti razvijati, ali i poticati nove kako bi se ublažili trendovi rasta cijena nekretnina koji mladima i mladim obiteljima otežavaju mogućnost rješavanja stambenog pitanja.

**Tab. 6. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u stanju i trendovima društvene infrastrukture u UP-u Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tradicija poimanja kulture kao generatora razvoja što se odražava u velikim udjelima izdavanja iz proračuna Grada Dubrovnika za kulturu, kao i u broju kulturnih ustanova i organizacija</li> <li>- Djelovanje niza dionika i izvođača u polju kazališne, knjižnične, kinematografske i glazbeno-scenske umjetnosti te širok spektar manifestacija u kulturi</li> <li>- Snažan civilni sektor kao partner u segmentu društvenog razvoja</li> <li>- Strateški razvoj kulture, kulturne infrastrukture te upravljanja svjetskim kulturnim dobrom utvrđen Planom upravljanja svjetskim dobrom UNESCO-a Starim Gradom Dubrovnikom 2021. – 2026. g. i Strategijom razvoja kulture Grada Dubrovnika 2015. – 2025.</li> <li>- Postojanje kvalitetne podloge za razvoj kulturne publike</li> <li>- Postojanje mjera za privlačenje posjetitelja (Dubrovačka kartica, mogućnost besplatnog posjećivanja kulturnih ustanova za stanovnike Dubrovačko-neretvanske županije, povoljnije karte za studente)</li> <li>- Velika posjećenost ustanova u kulturi na području UP-a (osobito Dubrovačkih muzeja)</li> <li>- Brojne sastavnice Muzeja i galerije Konavala i njihovo kulturno bogatstvo</li> <li>- Digitalizacija inventara ustanova u kulturi</li> <li>- Velik broj aktivnih sportaša i sportskih udruga na području UP-a</li> <li>- Izrađena Strategija razvoja sporta Grada Dubrovnika s detaljnim analizama stanja na razini gradskih četvrti, uključujući sve dionike u sportu</li> <li>- Visok udio opremljenosti stambenih jedinica</li> <li>- Vlastiti model stanogradnje Grada Dubrovnika – Dubrovačka stanogradnja</li> <li>- Aktualna Strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom Grada Dubrovnika 2021. – 2025. g. za osiguravanje potpune integracije osoba s invaliditetom te sprječavanje diskriminacije na temelju invaliditeta, a sličnu strategiju donijela je i Općina Konavle za razdoblje 2021. – 2025.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Polarizacija društvene infrastrukture i usluga s izraženom koncentracijom u Gradu Dubrovniku</li> <li>- Stambene jedinice teško dostupne mladom stanovništvu s djecom zbog visokih cijena nekretnina, osobito u užoj gradskoj zoni</li> <li>- Nedostatno ulaganje u razvoj kulture u dijelovima Grada izvan jezgre i u ostalim JLS-ovima UP –a (npr. nepostojanje ustanova u kulturi na području Općine Župa dubrovačka)</li> <li>- Nedostatno razvijena sportska infrastruktura i sadržaji u općinama UP-a</li> <li>- Nezadovoljstvo dionika u sportu sportskom infrastrukturom za područje svoga sporta na prostoru grada Dubrovnika, osobito u segmentu odvijanje sporta na otvorenom (nedovoljan broj sportskih nogometnih terena, bazeni)</li> <li>- Nedostatak prostornog kapaciteta za pohranu muzejske građe</li> <li>- Nedostatak prostora za stalne postavbe Arheološkog muzeja i Muzeja suvremene povijesti</li> <li>- Nedostatak prostora za koncertne izvedbe</li> <li>- Djelomična pristupačnost objekata u kulturi i sportskih objekata za osobe s invaliditetom – manji broj objekata pristupačan u ostalim JLS-ovima izuzev Grada Dubrovnika</li> <li>- Otežana dostupnost adekvatne zdravstvene skrbi svim stanovnicima zbog nedostatnog broja liječnika i smještajnih kapaciteta, nedostatne infrastrukture za prijevoz i zbrinjavanje bolesnika</li> <li>- Udaljenost pojedinih naselja od ordinacija (posebice na području Općine Dubrovačko primorje)</li> <li>- Visok udio smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava (46,5 %) i raka (27,5 %)</li> <li>- Visoka godišnja zauzetost kreveta u OB Dubrovnik (246,5 dana)</li> <li>- Bolesti cirkulacijskog; dišnog i probavnog sustava – vodeće skupine bolesti u DNŽ</li> </ul> |
| Prilike                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Prijetnje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Potencijal za korištenje sredstava Europske unije za razvoj kulturnog i kreativnog sektora</li> <li>- Potencijal za informatizaciju i tehničko unapređenje kulturnih ustanova, digitalizaciju i multimedijску prezentaciju kulturne baštine (e-Kultura)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Gubljenje lokalnog (kulturnog) identiteta pod pritiscima globalizacije</li> <li>- Ispreplitanje nadležnosti upravljanja sustavom kulture između Županije, JLS-ova i RH (osnivači kulturnih ustanova)</li> <li>- Instrumentalizacija kulture u turističke svrhe</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Javno-privatno partnerstvo (JPP) kao izvor financiranja (do)gradnje objekata javnih ustanova koje se koriste za društvene djelatnosti</li> <li>- Povoljni klimatski uvjeti za cjelogodišnje sportske aktivnosti na otvorenom</li> <li>- Mogućnost unaprjeđenja infrastrukture i razvoja ljudskih resursa u zdravstvu uporabom strukturnih i kohezijskih fondova EU-a</li> <li>- Povećanje tržišta za zdravstveni i medicinski turizam</li> <li>- Trendovi zdravog življenja</li> <li>- Provedivost tzv. pravila „zlatnog sata“ za otoke</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Suvremeni trendovi tehnološkog razvoja u društvu koji odvrćaju građane od kontinuiranog bavljenja sportom i tjelesnom aktivnošću</li> <li>- Velik broj stranih gostiju na području UP, čime se povećava pritisak na službu hitne medicinske pomoći, osobito tijekom turističke sezone</li> <li>- Odljev zdravstvenih djelatnika nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji</li> <li>- Izazovi financiranja javnozdravstvenog sustava na nacionalnoj razini</li> <li>- Starenje stanovništva s posljedičnim povećanjem potreba za zdravstvenom zaštitom i uslugama socijalne skrbi</li> <li>- Pandemije zaraznih bolesti, katastrofe i druga krizna stanja te nepredvidive okolnosti</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 5.1.3. Socijalno stanje

Socijalno stanje analizirano je temeljem pokazatelja kao što su: broj korisnika socijalnih usluga CZSS Dubrovnik i Grada Dubrovnika, stanje civilnog sektora područja socijalne djelatnosti, stope siromaštva te broj beskućnika. Sigurnosno stanje i kriminalitet nekog područja mogu utjecati na kvalitetu života stanovnika te je shodno tome u analizi stanja sigurnosti naglasak stavljen na indikatore poput stope kriminaliteta, broja kaznenih djela i prekršaja te broja prometnih nesreća.

Glavni pružatelj socijalnih usluga na području UP-a Dubrovnik je CZSS Dubrovnik. U razdoblju 2016. – 2021. g. zabilježeno je povećanje broja korisnika socijalnih usluga (Tab. 7.). U 2019. g. povećava se i broj korisnika minimalne zajamčene naknade te broj beskućnika. Trend se dodatno naglasio krizom izazvanom pandemijom COVID-19 i lošijom turističkom sezonom. U prostornom obuhvatu nadležnosti CZSS Dubrovnik je 64.678 stanovnika, odnosno 56 % ukupnog broja stanovnika Dubrovačko-neretvanske županije, od toga 60.632 stanovnika pripada UP-u Dubrovnik (Popis stanovništva, 2021).

U okviru CZSS Dubrovnik djeluje i Odjel Obiteljski centar koji pruža različite usluge na području obiteljske skrbi, socijalizacije i razvoja komunikacijskih vještina djece (CZSS, 2022c). Grad Dubrovnik kroz mjere socijalnog programa provodi socijalnu politiku prema građanima kojima zbog bolesti, dugotrajne nezaposlenosti prijeti siromaštvo i socijalna isključenost (PPGD, 2021; UOOŠSC, 2022). U promatranom razdoblju uočeno je povećanje broja beskućnika od 37 %. Adaptacijom postojeće zgrade na Kantafigu, Dubrovnik će dobiti prikladan smještaj za 45 beskućnika te za smještaj obitelji u kriznim situacijama (PPGD, 2021).

**Tab. 7. Kretanje broja korisnika socijalnih usluga CZSS Dubrovnik u razdoblju od 2016. do 2021. godine**

| Godina         |                                               | 2016. | 2017. | 2018. | 2019. | 2020. | 2021. |
|----------------|-----------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Broj korisnika | Zajamčena minimalna naknada                   | 264   | 246   | 234   | 215   | 256   | 257   |
|                | Osobna invalidnina                            | 487   | 491   | 517   | 601   | 651   | 647   |
|                | Doplatak za pomoć i njegu                     | 684   | 676   | 699   | 743   | 803   | 864   |
|                | Jednokratna naknada                           | 306   | 379   | 417   | 358   | 364   | 392   |
|                | Status roditelja njegovatelja ili njegovatelj | 42    | 47    | 52    | 48    | 54    | 58    |
|                | Naknada za ugroženog kupca energenata         | 669   | 665   | 694   | 723   | 766   | 811   |
|                | Naknada za osobne potrebe korisnika smještaja | 143   | 184   | 147   | 129   | 115   | 127   |
|                | Naknada do zaposlenja                         | 12    | 12    | 6     | 5     | 5     | 3     |

Izvor: CZSS Dubrovnik, 2022

Na prostoru UP-a Dubrovnik nalaze se tri javna i jedan privatni dom za starije i nemoćne, a liste čekanja za navedene domove pojedinačno broje i po nekoliko stotina zahtjeva (Domus Christi više od 500, kao i Dom za starije osobe Dubrovnik, dok je na listi čekanja Doma za starije i nemoćne osobe Konavle nešto manje od 100 osoba). Premda se dio zahtjeva osoba koje se nalaze na listama čekanja preklapa te se na listi čekanja Doma "Konavle" nalaze i zahtjevi osoba s područja Dalmacije i ostalih dijelova RH, navedene brojke upućuju na potrebu za dodatnim unaprjeđenjem sustava skrbi za starije i nemoćne, kako u pogledu infrastrukturnih ulaganja, tako i u



segmentu deinstitutionalizacije koja bi pridonijela smanjenju broja zahtjeva. U tom segmentu, iskorak će se postići i rekonstrukcijom Hotela Gruž u dom za starije i nemoćne osobe tipa „hotel“, čime će se realizirati smještaj za 48 umirovljenika u Gradu Dubrovniku (Grad Dubrovnik, 2022a). U UP-u Dubrovnik registrirane su ukupno 83 udruge za socijalne djelatnosti (MPU, 2022). Najveći udio takvih udruga registriran je na prostoru Grada Dubrovnika. Projektom „Dubrovnik – zdravi grad“ provode se mjere izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom Dubrovnik (PPGD, 2022).

U posljednjim je godinama na nacionalnoj razini zabilježen porast u broju evidentiranih djela nasilja među bliskim osobama koji se od 2015. do 2021. g. utrostručio te su u najvećoj mjeri žrtve nasilja žene. Pomoć u rješavanju problema nasilja u obitelji kontinuirano provodi Odjel za djecu, mladež i obitelj CZSS Dubrovnik, kroz unaprjeđenja zaštite žrtava nasilja u obitelji, prevenciju novog nasilja u obitelji te razvoj mjera zaštite prava i dobrobiti osoba izloženih nasilju u obitelji. U Hrvatskoj djeluje 25 skloništa za žrtve nasilja, međutim Dubrovačko-neretvanska županija (a time i prostor UP-a) bila je jedna od šest hrvatskih županija u kojima nije djelovala sigurna kuća za zbrinjavanje. Ipak, kontinuirano se radilo na osiguravanju privremenog, a uskoro po uređenju „Josipova doma“ i trajnog rješenja. Projekt, uz uspostavu sustava podrške i rekonstrukciju objekta, uključuje i jačanje kapaciteta stručnjaka i osoba koje rade sa žrtvama nasilja kao i podizanje svijesti javnosti o neprihvatljivosti nasilja i njegovim negativnim posljedicama.

Socijalne usluge mogu se pružati i izvaninstitucionalno kroz aktivnosti civilnog sektora. Na području UP-a Dubrovnik, prema Registru udruga, aktivne su ukupno 83 udruge koje kao jedno od svojih područja djelovanja imaju evidentiranu socijalnu djelatnost (MPU, 2022). Udruga „Dva skalina“ vodi Centar za djecu s poteškoćama u razvoju, pomoć u kući na području UP-a Dubrovnik pruža i udruga „Blage ruke“. Usluge poludnevnog boravka za osobe s intelektualnim poteškoćama pruža udruga „Rina Mašera“, a usluge cjelodnevnog boravka Centar za rehabilitaciju „Josipovac“. Različite socijalne usluge djeci bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi s područja UP-a Dubrovnik pruža Dječji dom „Maslina“. No i dalje postoji potreba za unaprjeđenjem usluga logopeda, dnevnog boravka i rehabilitacijskih aktivnosti djece s teškoćama u razvoju.

Dionici participativne radionice RS 1 – Društveni razvoj i lokalna zajednica utvrdili su probleme nedostatnih infrastrukturnih kapaciteta institucija za adekvatno pružanje usluga, nedovoljan kapacitet za smještaj djece bez odgovarajuće skrbi, kao i starijih i nemoćnih osoba. Postojeći potencijal je u razvoju usluge pomoći u kući starijim i nemoćnim osobama, kao i formiranje mobilnih timova za uspostavu usluga u disperziranim i udaljenijim naseljima. Nužno je unaprjeđenje socijalnih usluga za potrebito stanovništvo u obliku uređenja dnevnog boravka za starije, postoji potreba za povećanjem pristupačnosti osobama s invaliditetom. Postoji potreba i za osnivanjem Informacijskog centra koji bi pomogao pri ostvarivanju prava za obitelji DTR i OSI, potencijalno kroz Centar za pružanje usluga u zajednici. Važno je promicati rad civilnih organizacija koje pružaju socijalne usluge, kao i poticati uključenost građana promicanjem volonterstva i humanosti.

Analiza podataka o kriminalitetu kao što je broj kaznenih djela, prekršaja i prometnih nesreća omogućuje uvid u sigurnosno stanje određenog područja koje je povezano s kvalitetom života stanovnika. U promatranom razdoblju najveći broj kaznenih djela bilježi PP Dubrovnik, dok je najveći broj prekršaja zabilježen na području u nadležnosti PP Ston. Ukupan broj prekršaja na području u nadležnosti svih PP UP-a Dubrovnik smanjio se za 16 %, dok se broj prijavljenih kaznenih djela smanjio za 6 % (MUP, 2021). Također, vidljivo je smanjenje broja prometnih nesreća u promatranom razdoblju od 42 % (PUDN, 2022). Svi pokazatelji sigurnosnog stanja upućuju na poboljšanje općeg stanja sigurnosti, ali i prometne sigurnosti. Potrebno je daljnje ulaganje u mjere povećanja sigurnosti općenito i prometne sigurnosti.

**Tab. 8. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u stanju i trendovima socijalne uključenosti i skrbi u UP-u Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Grad Dubrovnik provodi spektar mjera s ciljem poboljšanja socijalnog stanja socijalno ugroženog stanovništva</li> <li>- Ocjena siromaštva na području Grada Dubrovnika, Općine Konavle, Općine Župa dubrovačka nalazi se u kategoriji najniže koncentracije siromaštva na nekom području (u RH)</li> <li>- Jak civilni sektor u spektru socijalne skrbi (udruge i centri u polju pomoći osobama s poteškoćama u</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Centralizacija ustanova i udruga socijalne skrbi s koncentracijom u Gradu Dubrovniku</li> <li>- Povećanje broja korisnika socijalnih usluga s naglaskom na socijalne usluge osobne invalidnine, doplatka za pomoć i njegu, jednokratnih naknada te statusa roditelja njegovatelja i njegovatelja općenito</li> <li>- Rast broja korisnika minimalne zajamčene naknade te broja beskućnika u 2020. g.</li> </ul> |

| razvoju; pomoći u kući za starije osobe; provođenje usluge poludnevnog boravka za osobe s intelektualnim poteškoćama; usluge cjelodnevnog boravka; različite socijalne usluge djeci bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi)<br>- U razdoblju 2016. g. – 2021. g. ukupan broj prekršaja na području u nadležnosti svih PP UP-a Dubrovnik smanjio se za 16 % dok se broj prijavljenih kaznenih djela smanjio za 6 %<br>- Smanjenje broja prometnih nesreća u promatranom razdoblju za 42 % | - Nedostatni infrastrukturni kapaciteti institucija za adekvatno pružanje usluga<br>- Nedovoljan kapacitet za smještaj djece bez odgovarajuće skrbi<br>- Nedovoljan kapacitet za smještaj starijih i nemoćnih osoba        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prilike</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Prijetnje</b>                                                                                                                                                                                                           |
| - Postojeći strateški okvir za decentralizaciju pružanja socijalnih usluga na nacionalnoj razini<br>- Mogućnost uvođenja i korištenja novih tehnologija za razvoj novih socijalnih usluga (veća učinkovitost)<br>- Mogućnost unaprjeđenja infrastrukture i razvoja ljudskih resursa u socijalnoj skrbi uporabom strukturnih i kohezijskih fondova Europske unije<br>- Poticanje volonterstva za razvoj održivih socijalnih usluga                                                                      | - Starenje stanovništva s posljedičnim povećanjem potreba za zdravstvenom zaštitom i uslugama socijalne skrbi<br>- Slabo razvijen sustav za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u Hrvatskoj |

#### 5.1.4. Odgoj i obrazovanje

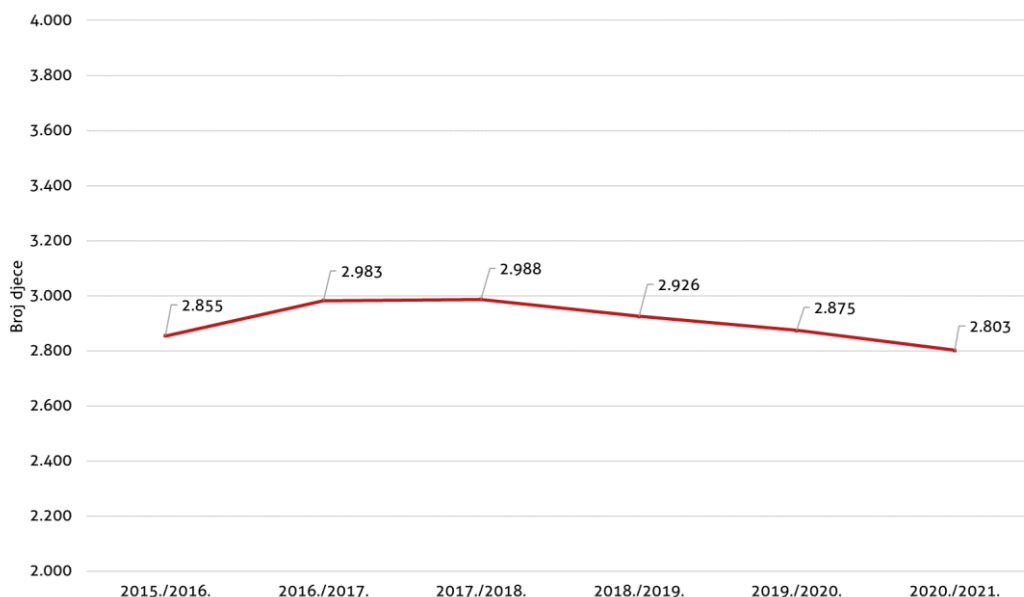
Značaj je obrazovne strukture je višestruk. Osim što se odnosi na podatke o najvišem završenom stupnju obrazovanja koji je postigao određen broj stanovnika u nekom području, obrazovanje je bitna stavka budućeg društvenog i gospodarskog razvoja.

UP Dubrovnik karakterizira visok udio stanovništva sa završenom srednjom školom (55,7 %) te s visokim obrazovanjem (22,7 %), a oba pokazatelja nadilaze prosjeke županijske i nacionalne razine. Udio stanovnika sa završenom osnovnom školom iznosi 15,1 % i manji je od županijskog i nacionalnog prosjeka, kao i udio stanovnika bez završene osnovne škole (5,2 %) te udio stanovnika bez škole (1 %). Manji udio stanovnika sa završenom osnovnom školom, bez završene osnovne škole te bez škole znak su povoljne obrazovne strukture. Među JLS-ovima UP-a Dubrovnik, najpovoljniju obrazovnu strukturu ima Grad Dubrovnik.

U UP-u Dubrovnik 2021. g. djelovalo je 26 ustanova za predškolski odgoj, od čega su 23 državna, a tri privatna vrtića. Na području UP-a Dubrovnik postoje vrtićke skupine, naročito jasljičke, Montessori program u Dječjim vrtićima Dubrovnik, program produženog boravka i boravka subotom (Program javnih potreba u predškolskom odgoju, 2021). U razdoblju od 2015./2016. do 2020./2021. pedagoške godine došlo je blagog smanjenja broja djece u ustanovama predškolskog odgoja unutar UP-a Dubrovnik (Sl. 3). Pedagoške godine 2020./2021. broj djece iznosio je 2.803, što je za 1,8 % manje u odnosu na 2015./2016. Trend nije jednak u svim dijelovima UP-a, odnosno, broj djece u predškolskim ustanovama povećao se u općinama Dubrovačko primorje i Župa dubrovačka, a smanjio se u Gradu Dubrovniku i Općini Konavle. Jedinice lokalne samouprave UP-a Dubrovnik ulažu u opremanje i uređenje vrtića na svom prostoru. U planu su i izgradnje i nadogradnje nužnih vrtićkih prostornih kapaciteta jer je broj djece koji boravi u njima veći od predviđenog državnim standardom (Godišnji plan i program dječjeg vrtića, 2021, Provedbeni plan Grada Dubrovnika za razdoblje 2022. – 2025., Provedbeni program Općine Konavle, 2021, SRPOŽD, 2018). Među posebnim ciljevima Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije je i razvoj otoka, odnosno poboljšanje dostupnosti vrtića te ulaganje u infrastrukturu vrtića na otocima.

Dionici participativne radionice Društveni razvoj i lokalna zajednica naveli su kako se bilježe pozitivne inicijative razvoja sustava predškolskog odgoja i obrazovanja kroz ulaganja u njegovu modernizaciju i tehnološko opremanje, kao i uvođenje dodatnih programa te sadržaja za djecu. Primjeri dobre prakse su: uspostava produženog boravka za djecu na području Dubrovnika te Konavala, sufinanciranje gradnje i upisa djece u privatne vrtiće na području Grada Dubrovnika. Nužan je nastavak takvih intervencija, osobito proširenje kapaciteta postojećih objekata dječjih vrtića te izgradnja novih, kao i širenje prostora za rekreaciju djece. Potreba se iskazuje i za formiranjem posebnih odjela i skupina, privlačenjem stručnog kadra u pogledu rada s djecom, osobito onom s teškoćama u razvoju. U

pogledu izvedbenog dijela, ističe se potreba za uvođenjem univerzalnog dizajna za učenje za djecu s teškoćama u razvoju. Nedostatak odgojitelja te ostalog stručnog osoblja kao deficitarnog kadra mogao bi se riješiti stvaranjem i obrazovanjem odgovarajućih kadrova na Sveučilištu u Dubrovniku.

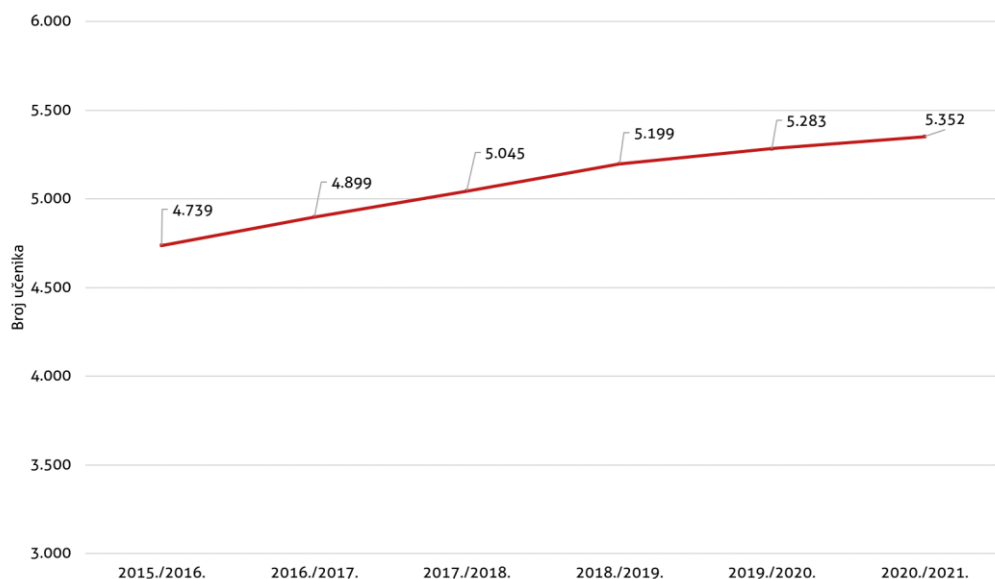


**Sl. 3. Broj djece u ustanovama predškolskog odgoja za Urbano područje Dubrovnik 2015./2016. – 2020./2021.**

Izvor podataka: DZS, 2021.

Na prostoru UP-a Dubrovnik djeluje 12 matičnih osnovnih škola, od kojih sedam na području Grada Dubrovnika, dvije na području općina Dubrovačko primorje i Konavle te jedna na području Općine Župa dubrovačka. Također, radom matičnih škola obuhvaćeno je i 16 područnih škola u UP-u Dubrovnik, devet u Općini Konavle, pet na području Grada Dubrovnika te tri na području Općine Župa dubrovačka (MZO, 2022). U otočnom dijelu UP-a Dubrovnik nalaze se PŠ Šipan (s područnim odjelima u Luci Šipanskoj i na Suđurđu), PŠ Koločep i PŠ Lopud. Osnovna glazbena škola djeluje u sklopu Umjetničke škole Luke Sorkočevića u Gradu Dubrovniku. U svih sedam osnovnih škola na prostoru Grada Dubrovnika postoji mogućnost produženog boravka učenika, a u sklopu Osnovne škole Marina Držića Dubrovnik djeluje škola s posebnim programom u kojoj se provode predškolski i školski program te program radnog osposobljavanja (OŠ Marina Držića Dubrovnik, 2022). Broj učenika u osnovnoškolskim ustanovama UP-a Dubrovnik 2020./2021. iznosio je 5.352, a u odnosu na 2015./2016. g., broj učenika povećao se za 12,9 % (Sl. 4). Sve jedinice lokalne samouprave bilježe povećanje broja učenika osim Općine Dubrovačko primorje koja bilježi smanjenje.

Sudionici participativne radionice Društveni razvoj i lokalna zajednica istaknuli su potrebu za nadogradnjom prostornih kapaciteta škola, njihovim opremanjem te izgradnjom većeg broja sportskih dvorana, a potrebna je i modernizacija objekata, naročito u energetske smislu. Potencijal unaprjeđenja osnovnoškolskog obrazovanja može se ostvariti i proširivanjem sadržaja dostupnih učionica osobito za kabinetsku nastavu u pogledu formiranja laboratorija, snažnijoj primjeni STEAM tehnologija u obrazovanju te provođenjem drugih aktivnosti koje bi pridonijele kvaliteti obrazovanja. Poticaj u razvoju navedenih područja obrazovanja pružaju i izvannastavne organizacije, stoga je važno sustavno, na godišnjoj razini, planirati suradnju škola s raznim organizacijama (civilni sektor, instituti, muzeji...) koje nude raznorodne edukativne sadržaje sukladne sa školskim kurikulumom i ishodima učenja. Potrebno je poticati praksu cjelodnevne nastave te produženog boravka, a nedostaje i kvalitetnog nastavnog i stručnog osoblja u školama. U određenim područnim školama na području UP-a Dubrovnik postoje kombinirani razredni odjeli što bitno utječe na kvalitetu nastave (Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027.). Na području Grada Dubrovnika sve osnovne škole sudjeluju u projektu e-škole u sklopu kojeg su dobile informatičku opremu (Program javnih potreba u školstvu, 2021.).



**Sl. 4. Broj učenika u ustanovama osnovnoškolskog obrazovanja za Urbano područje Dubrovnik 2015./2016.-2020./2021.**

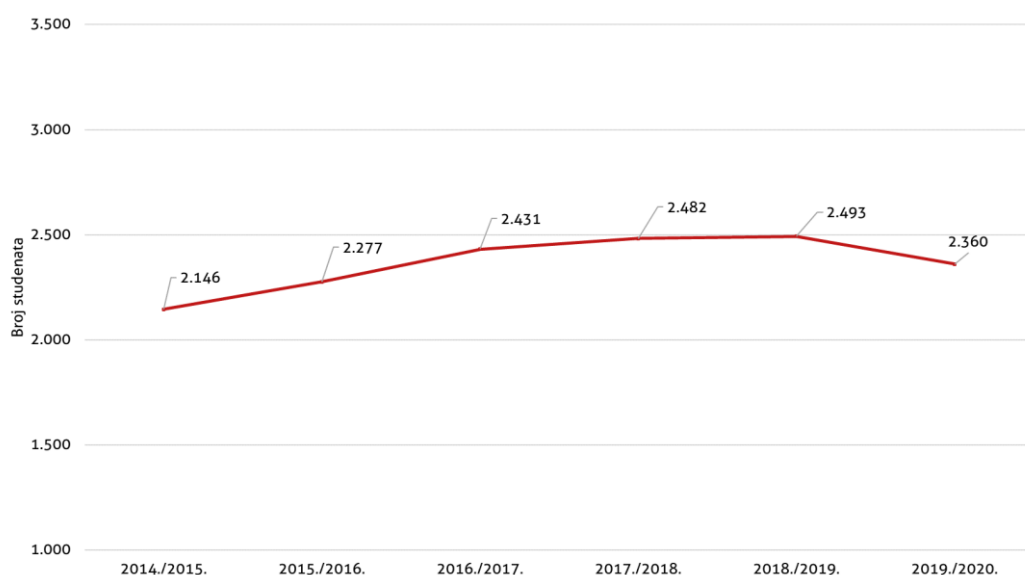
Izvor podataka: DZS, 2021.

Srednjoškolsko obrazovanje u UP-u Dubrovnik u šk. g. 2021./2022. organizirano je u devet srednjoškolskih ustanova na prostoru Grada Dubrovnika. Sedam je srednjih škola državnih, jedna je vjerska i jedna privatna škola. U ustanovama su uspostavljena 34 obrazovna programa, jedan petogodišnji strukovni program, šest četverogodišnjih gimnazijskih programa, 16 četverogodišnjih strukovnih programa, jedan četverogodišnji glazbeni program, 10 trogodišnjih strukovnih programa i jedan dvogodišnji glazbeni program (Odluka o upisu učenika u I. razred srednje škole, NN 55/21). Ukupna upisna kvota za upis u prvi razred u svim je školama u UP-u Dubrovnik iznosila 773 učenika u 38 razrednih odjeljenja u šk. g. 2021./2022. Od šk. god. 2015./2016. do 2020./2021. došlo je do smanjenja broja učenika za 14,4 %. Grad Dubrovnik daje sredstva za projekt pripreme učenika za državnu maturu i projekt subvencioniranja udžbenika za srednje škole (Program javnih potreba u školstvu, 2021.). U planu su nadogradnje, rekonstrukcije te izgradnje objekata srednjih škola (Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027.). U UP-u Dubrovnik nalaze se tri učenička doma, Muški učenički dom Dubrovnik, Učenički dom Paola di Rosa i Dom učenica Dubrovnik. Hrvatski zavod za zapošljavanje izradio je dokument „Preporuke za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja“ u cilju poticanja povećanja upisnih i stipendiranih učenika i studenata prema deficitarnim područjima na tržištu rada.

Na području UP-a Dubrovnik djeluju tri ustanove visokog školstva: Sveučilište u Dubrovniku, privatna visoka škola RIT Croatia te Međunarodno sveučilište Libertas (UNIDUa, 2022.). Broj studenata koji studiraju na prostoru UP-a Dubrovnik povećao se za 10 % u razdoblju od ak. godine 2014./2015. do 2019./2020. (Sl. 5). Istovremeno, broj studenata upisanih na stručne i sveučilišne studije u UP-u Dubrovnik s prebivalištem u JLS-ovima UP-a smanjio se u promatranom razdoblju za 10,4 % te je smanjenje zabilježeno u svim JLS-ovima. Pozitivan čimbenik u privlačenju studenata svakako predstavlja izgradnja Studentskog doma Dubrovnik, kapaciteta za 503 studenta (UNIDUb, 2022.).

Participativnim procesom istaknuti su izazovi u daljnjem razvoju Sveučilišta, poput nedostatka stručnog kadra koji bi potaknuo diversifikaciju i razvoj novih programa na Sveučilištu, a samim time i razvoj Dubrovnika kao studentskog grada. Pri tom se izdvaja problem smještaja, odnosno visokih troškova stanovanja koji odbijaju nastavno osoblje i studente. Znatan iskorak u tom segmentu postignut je izgradnjom Studentskog doma u Dubrovniku, čime je omogućen smještaj za veći broj studenata iz drugih dijelova RH. Na lokalnoj se razini izdvaja potpora Grada visokoškolskim institucijama, dok se na onoj horizontalnoj iskazuje potreba za većom suradnjom institucija visokog obrazovanja. Potencijal u stvaranju kadrova koji su potrebni na tržištu rada vidi se u sufinanciranju deficitarnih visokoškolskih programa. Novoizgrađeni studentski dom i potenciranje diversifikacije studentskih programa (usklađenih s potrebama tržišta) sa stručnim kadrom privlačni su potencijal za bolje pokazatelje visokoškolskog obrazovanja UP-a Dubrovnik. Istaknuto je kako je u budućnosti potrebno raditi na prevenciji odljeva mozgova, poglavito u zadržavanju mladih koji u Dubrovniku završavaju obrazovanje ne-

turističkog smjera (npr. informatika, znanost o okolišu, restauracija...) te u kontekstu ulaganja u razvoj navedenih industrija.



**Sl. 5. Kretanje broja studenata koji studiraju na području UP-a Dubrovnik 2014./2015. – 2019./2020.**

Izvor podataka: AZVO, 2022.

Koncept cjeloživotnog obrazovanja nužan je za jačanje konkurentnosti, zapošljavanje i socijalnu inkluziju. Na prostoru UP-a Dubrovnik djeluje pet ustanova s programima obrazovanja odraslih osoba (tri srednje škole i dva učilišta). Najviše dostupnih programa je iz sektora: geodezija, građevinarstvo i strojarstvo, brodogradnja i metalurgija (ASOO, 2021), no navedeni programi ne nailaze na veći interes pa je iste nužno približiti stanovništvu te osigurati kvalitetni stručni kadar.

**Tab. 9. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u stanju i trendovima odgoja i obrazovanja u UP-u Dubrovnik**

| Prednosti | Slabosti |
|-----------|----------|
|-----------|----------|

| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ulaganje u dogradnju i opremanje dječjih vrtića te izgradnju novih kapaciteta na cijelom prostoru UP-a</li> <li>- Postojanje dodatnih programa u vrtićima kao i prilagođeno vrijeme rada sukladno radnim obavezama roditelja</li> <li>- Povoljni pokazatelji obrazovne strukture stanovništva UP-a</li> <li>- Povećanje broja učenika u osnovnim školama</li> <li>- Povećanje broja studenata koji studiraju na području UP-a Dubrovnik</li> <li>- Informatičko opremanje škola u Dubrovniku kroz projekt e-škole</li> <li>- Postojeći sustav stipendiranja u svim JLS-ovima UP-a</li> <li>- Izgradnja studentskog doma koji omogućuje smještaj većeg broja studenata s prostora cijele RH</li> <li>- Postojanja IT sektora na dvije od tri visokoškolske ustanove u Gradu Dubrovniku</li> <li>- Djelovanje ustanova za cjeloživotno obrazovanje</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nedostatan obuhvat djece rane i predškolske dobi u vrtićima (postojanje dugih lista čekanja)</li> <li>- Nedostatak stručnog osoblja u razvojnim službama vrtića i osnovnim školama te odgajatelja u vrtićima</li> <li>- Kombinirani razredni odjeli u određenim područnim školama</li> <li>- U većem broju škola ne provodi se cjelodnevna nastava</li> <li>- Starost i loša energetska učinkovitost zgrada odgojnih i obrazovnih ustanova</li> <li>- Ograničavajući prostorni kapaciteti za provedbu školskih aktivnosti i sportsku rekreaciju (nedostatak sportsko-rekreacijskih prostora na otvorenom i zatvorenom)</li> <li>- Neusklađenost upisnih lista i školskih programa s deficitarnim zanimanjima, potrebama društva i gospodarstva</li> <li>- Potreba za povećanjem broja upisanih učenika u srednjoškolskim obrazovnim programima: mesar/mesarica, pekar/pekarica i dr., medicinska sestra/medicinski tehničar opće njege te u programima stručnih (sestrinstvo) i sveučilišnog studija (rani i predškolski odgoj, medicina i dr.)</li> <li>- Smanjenje broja djece u vrtićima u dijelu UP-a, broja učenika u srednjim školama (i deficitarnim obrtničkim zanimanjima) i broja studenata s prebivalištem na području UP-a Dubrovnik</li> <li>- Slab interes stanovništva za programe cjeloživotnog obrazovanja</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prilike                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Prijetnje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Mogućnost korištenja digitalnih rješenja u obrazovanju</li> <li>- Mogućnost uvođenja alternativnih programa odgoja i obrazovanja (npr. Montessori i sl.)</li> <li>- Mogućnosti EU-a u polju visokog obrazovanja poput razmjene studenata, stipendija, umrežavanja, inovacija</li> <li>- Jačanje sustava naukovanja</li> <li>- Unaprjeđenje cjeloživotnog obrazovanja diversifikacijom programa</li> <li>- Jačanje stručnog usavršavanja odgojno obrazovnih radnika</li> <li>- Potencijal razvoja Dubrovnika kao Sveučilišnog Grada kroz promociju i razvoj internacionalizacije</li> <li>- Jačanje suradnje institucionalnih aktera u sustavu odgoja i obrazovanja (lokalna razina, županijska razina i MZO)</li> </ul>                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nedostatna prilagodba obrazovnih programa i strukture u odnosu na postojeće trendove i potrebe</li> <li>- Sporost nacionalnih institucija u odobravanju promjena u kurikulumu strukovnih škola kao i u obrazovanju odraslih</li> <li>- Neprepoznavanje ključnih stručnih zanimanja i stimulacija mladih za upisivanje tih programa</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

## 5.2. Gospodarstvo

### 5.2.1. Opća gospodarska kretanja

Opća gospodarska kretanja odnose se na analizu ekonomskih pokazatelja, a recentno su dostupni pokazatelji za 2019. g. na razini županije. U razdoblju 2015. – 2019. g. u Dubrovačko-neretvanskoj županiji zabilježeni su pozitivni trendovi rasta ekonomskih pokazatelja. Konkretno, bruto domaći proizvod (BDP) u 2019. g. za DNŽ iznosio je 13,264 mlrd. HRK. Radilo se o 3,2 % ukupnog BDP-a Republike Hrvatske te 10,1 % BDP-a Jadranske Hrvatske, a u razdoblju 2015. – 2019. g. zabilježen je trend porasta BDP za 29,5 %. Prema prosječnom iznosu BDP-a p.c., Županija je četvrta po redu u Republici Hrvatskoj (2019. g. u DNŽ iznosio je 108.779 HRK). Među gospodarskim djelatnostima ističu se djelatnosti usko vezane uz turizam, što je vidljivo kroz podatke o ostvarenim udjelima gospodarskih djelatnosti u BDV-u. U 2019. g., DNŽ je svojim gospodarskim djelatnostima ostvarila ukupan BDV u iznosu 108,78 mil. HRK, što je 3 % ukupno ostvarenog BDV-a u Republici Hrvatskoj. Najveći udio BDV-a ostvaren je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, prijevozu i skladištenju, smještaju, pripremi i usluživanju hrane (41,4 %), a potom 14,3 % u djelatnosti javne uprave i obrane, obrazovanju, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te u djelatnostima građevinarstva (11,6 %). U usporedbi s 2015. g., u 2019. g. je zabilježen



pad udjela ostvarenog BDV-a u gotovo svim djelatnostima, osim u djelatnostima građevinarstva gdje je ostvaren porast BDV-a te u djelatnostima stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti. Zbog velike ovisnosti o turizmu kao dominantnoj turističkoj djelatnosti očekivano je kako će podaci za 2020. i 2021. g. pokazati stagnaciju BDP-a kao posljedice utjecaja globalne pandemije COVID-19. Prema indeksu razvijenosti, svi JLS-ovi UP-a Dubrovnik nalaze se u skupinama iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Budući razvojni smjer gospodarstva usmjeren je prema ostvarenju globalno konkurentnog, otpornog na vanjske čimbenike, digitalnog, tehnološki naprednog i diversificiranog gospodarstva, temeljenog na znanstveno-istraživačkim djelatnostima.

**Tab. 10. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u gospodarskom stanju i trendovima u UP-u Dubrovnik**

| <b>Prednosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Slabosti</b>                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kontinuirani rast BDP-a, BDP p.c. i BDV-a u razdoblju 2016. – 2019. g.</li> <li>- Visoke vrijednosti indeksa razvijenosti</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prevelika ovisnost gospodarstva o turizmu</li> </ul>                                                                                                                                              |
| <b>Prilike</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Prijetnje</b>                                                                                                                                                                                                                           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bespovratna sredstva iz fondova EU-a kao poticaj poslovanju i daljnjem razvoju gospodarstva</li> <li>- Postojeće mjere ublažavanja utjecaja krize koje uključuju poticanje oporavka gospodarstva, osobito turizma i jačanja njegove otpornosti</li> <li>- Globalni trend povećavanja stupnja digitalizacije poslovnih procesa u svim gospodarskim djelatnostima, s naglaskom na turizam</li> <li>- Industrijska tranzicija Jadranske Hrvatske</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nepredvidljive okolnosti poput globalne pandemije i političke nestabilnosti u susjednim zemljama, energetske krize i sl. i njihov mogući utjecaj na smanjenje gospodarskih pokazatelja</li> </ul> |

### 5.2.2. Tržište rada

Analiza tržišta rada prikaz je dostupne radne snage koju iskazuje radni kontingent, a čini ga stanovništvo između 15 i 64 g. koje se smatra radno sposobnim. Posljednji detaljni podaci o radnom kontingentu prikupljeni su Popisom stanovništva iz 2011. godine.

Na prostoru UP-a Dubrovnik 2011. g., 41.018 osoba nalazilo se unutar radnog kontingenta (Tab. 11.), što je 66,5 % ukupnog stanovništva. Najveći je udio osoba u radnom kontingentu bio na području Župe dubrovačke (69,1 % u odnosu na ukupno stanovništvo), a najmanji u Općini Dubrovačko primorje (58,6 %). Stopa zaposlenosti, tj. zaposlenih osoba u radnom kontingentu, na razini UP-a Dubrovnik 2011. g. iznosila je 58,9 % (ukupno 24.140 osoba). Najveći udio zaposlenog stanovništva zabilježen je u Gradu Dubrovniku (16.554 zaposlenih). Pozitivan pokazatelj stanja na lokalnom tržištu rada je visok udio zaposlenog stanovništva u Općini Župa dubrovačka (60,8 %). Nije prisutna veća razlika u udjelima zaposlenih između JLS-ova pojedinačno (Popis stanovništva, 2011).

**Tab. 11. Radni kontingent i zaposleno stanovništvo po jedinicama lokalne samouprave u UP-u Dubrovnik 2011. godine**

| Prostorna jedinica         | Radni kontingent                             |                                              | Zaposleni       |                    |                                                 |                                            |
|----------------------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------|--------------------|-------------------------------------------------|--------------------------------------------|
|                            | Broj stanovnika u radnom kontingentu (15-64) | Udio stanovništva u radnom kontingentu (u %) | Broj zaposlenih | Stopa zaposlenosti | Udio muškaraca u ukupnom broju zaposlenih (u %) | Udio žena u ukupnom broju zaposlenih (u %) |
| Grad Dubrovnik             | 28.327                                       | 66,5                                         | 16.554          | 58,4               | 51,3                                            | 48,7                                       |
| Općina Dubrovačko primorje | 1.271                                        | 58,6                                         | 720             | 56,6               | 59,6                                            | 40,4                                       |
| Općina Konavle             | 5.679                                        | 66,2                                         | 3.373           | 59,4               | 54,8                                            | 45,2                                       |
| Općina Župa dubrovačka     | 5.741                                        | 69,1                                         | 3.493           | 60,8               | 54,2                                            | 45,8                                       |
| UP Dubrovnik               | 41.018                                       | 66,5                                         | 24.140          | 58,9               | 52,4                                            | 47,6                                       |

Izvor: Popis stanovništva 2011.

Iako posljednji dostupni podaci Popisa stanovništva 2011. g. nisu u potpunosti relevantni zbog vremenskog odmaka, ipak omogućuju uvid u tadašnju strukturu zaposlenih prema dobi. Grad Dubrovnik bilježio je najujednačeniji broj zaposlenih prema dobi. Najviši udio zaposlenih u mlađim kategorijama, od 25 do 39 godina, evidentiran je u Općini Župa dubrovačka. Brojčano najzastupljenija dobna skupina među brojem zaposlenih u svim JLS-ovima ona je u dobnoj skupini od 30 do 34 godine. Sukladno novom Popisu stanovništva iz 2021. g., pretpostavka je kako će se broj osoba u radnom kontingentu smanjiti, a udio zaposlenih u starijim dobnim skupinama povećati kao posljedica procesa starenja. Nedostatak stanovništva u mlađim dobnim skupinama rezultirat će izrazitim nedostatkom radne snage na tržištu rada te potrebom za zapošljavanjem stanovništva iz drugih područja, što je već postala praksa u turističkim i ugostiteljskim djelatnostima. Također, izazov za tržište rada nalazi se i niskom stupnju ulaganja u diversifikaciju gospodarskih neturističkih djelatnosti, za što su ujedno nužni stručna kompetitivna radna snaga te razvoj mjera za mlade koje uključuju stjecanje radnog iskustva.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj zaposlenih u UP-u Dubrovnik kontinuirano je rastao u razdoblju 2016. – 2019. te se ukupno povećao za 10,6 %. U 2020. g., broj zaposlenih smanjio se u odnosu na 2019. g. za 10,2 % pod utjecajem pandemije COVID-19 što je izravno utjecalo na gospodarstvo i tržište rada. Općina Konavle tada je zabilježila najveći pad broja zaposlenih (-13,7 %), a najmanji pad zabilježen je u Općini Dubrovačko primorje (-7 %).

Utjecaj sezonalnosti vidljiv je i na višegodišnjoj dinamici prisutnoj na tržištu rada. Naime, u svim JLS-ovima zabilježen je veći broj zaposlenih sredinom godine u odnosu na njezin početak (Tab. 12.). Razlika između broja zaposlenih u siječnju i kolovozu na godišnjoj je razini približno iznosila 20 %, s iznimkom 2020. g. kada je broj zaposlenih u ljetnim i zimskim mjesecima ostao na razmjerno istim razinama pod utjecajem pandemije COVID-19 i destabilizacije tržišta rada. Iako je utjecaj sezonalnosti izražen, rast broja zaposlenih primjetan je i u siječnju što upućuje na pozitivnu dinamiku tržišta rada do 2020. g. Primjetan je i postupan oporavak od posljedica pandemije kroz rast broja zaposlenih u srpnju u odnosu na 2020. g. Razlika između ljetnih i zimskih mjeseci najviše se ističe u općinama Dubrovačko primorje i Konavle, a najmanje izražena sezonalnost zapošljavanja je prisutna u Gradu Dubrovniku što se može argumentirati prisutnim gospodarskim djelatnostima koje su u nešto većoj mjeri diversificirane u odnosu na ostatak UP-a. Izazov sezonalnosti česti je nedostatak radne snage što se nadoknađuje uvođenjem radne snage iz inozemstva. Poduzetnici u turizmu također navode i česti problem nedostatka kandidata s potrebnim iskustvom i vještinama (AOPT, 2020). Zbog navedenog od velike je važnosti usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim programima.

**Tab. 12. Kretanje broj nezaposlenih u siječnju i srpnju na području UP-a Dubrovnik u razdoblju 2016. – 2021. g., po jedinicama lokalne samouprave**

| Godina       | Mjesec   | Grad Dubrovnik | Dubrovačko primorje | Konavle | Župa dubrovačka | Ukupno UP Dubrovnik |
|--------------|----------|----------------|---------------------|---------|-----------------|---------------------|
| <b>2016.</b> | siječanj | 2.581          | 105                 | 628     | 543             | <b>3.857</b>        |
|              | srpanj   | 919            | 42                  | 142     | 161             | <b>1.264</b>        |
| <b>2017.</b> | siječanj | 2.260          | 77                  | 517     | 454             | <b>3.308</b>        |
|              | srpanj   | 827            | 38                  | 137     | 156             | <b>1.158</b>        |
| <b>2018.</b> | siječanj | 1.979          | 80                  | 446     | 390             | <b>2.895</b>        |
|              | srpanj   | 800            | 27                  | 106     | 149             | <b>1.082</b>        |
| <b>2019.</b> | siječanj | 1.962          | 67                  | 493     | 376             | <b>2.898</b>        |
|              | srpanj   | 702            | 27                  | 95      | 135             | <b>959</b>          |
| <b>2020.</b> | siječanj | 2.199          | 81                  | 472     | 459             | <b>3.211</b>        |
|              | srpanj   | 1.869          | 66                  | 495     | 396             | <b>2.826</b>        |
| <b>2021.</b> | siječanj | 2.119          | 81                  | 472     | 459             | <b>3.131</b>        |
|              | srpanj   | 1.293          | 35                  | 190     | 231             | <b>1.749</b>        |

Izvor: HZZ, 2021.

Bitan su segment tržišta rada UP-a dnevni migranti, a prema Popisu stanovništva 2021. g. bilo ih je 14.329, tj. 17,2 % stanovništva UP-a. Među JLS-ovima, najviše dnevnih migranata imala je Općina Župa dubrovačka, a najmanje

Grad Dubrovnik s funkcijama obrazovanja i radnom funkcijom kao glavnim privlačnim faktorima za dnevnu cirkulaciju stanovništva. Udio zaposlenih dnevnih migranata UP-a iznosio je 74,1 % svih migranata, a ostatak su činili đaci i studenti.

Važan je pokazatelj u analizi tržišta rada nezaposlenost, a koja podrazumijeva osobe koje nisu u radnom odnosu, a sposobne su ili djelomično sposobne za rad te aktivno traže posao (HZZ, 2021). Prostor UP-a Dubrovnik u srpnju 2021. g. brojio je 1.749 nezaposlenih osoba. Prosječan godišnji broj nezaposlenih smanjivao se u razdoblju 2016. – 2021. g., a u istom razdoblju broj nezaposlenih je rastao krajem siječnja (veći od broja nezaposlenih krajem srpnja), što upućuje na sezonalni karakter zapošljavanja u turizmu. U 2020. g. broj nezaposlenih intenzivno je rastao pod utjecajem pandemije COVID-19, no jasan trend oporavka vidljiv je u 2021. g. Najveći udio nezaposlenih u UP-u Dubrovnik čine osobe u kategoriji 25 – 29 godina, ponajprije zbog kasnijeg ulaska na tržište rada te nedostatka radnog i praktičnog iskustva, odnosno nemogućnosti pronalaska stalnog zaposlenja i stručnog osposobljavanja (i to prvenstveno za visokoobrazovane osobe u svojim strukama) (MINDNŽ, 2019). Najviše nezaposlenih osoba ima niži stupanj obrazovanja - završeno srednjoškolsko, strukovno obrazovanje (28,5 %) potom slijede osobe sa završenom srednjom trogodišnjom školom (23,8 %) te nezaposleni sa završenom osnovnom školom (16,2 %). U segmentu smanjenja nezaposlenosti utvrđena je potreba za stvaranjem održivog i otpornog okvira gospodarskog razvoja te diversifikacije lokalne ekonomije, ali i jačanja sustava cjeloživotnog obrazovanja, kroz uključivanje NEET skupine u pripremu za tržište rada te poticanje suradnje obrazovnog i gospodarskog sektora.

Dionici participativne radionice RS 3 – *Gospodarstvo i održivi turizam* istaknuli su problematiku nedostatka radne snage u svim sektorima djelatnosti, posebice u turizmu, građevini te jednostavnim zanimanjima. HZZ provodi poticajne mjere za poslodavce u svrhu povećanja vjerojatnosti zapošljavanja u zanimanjima u kojima nedostaje radne snage, osobito u gospodarskim djelatnostima koje se dotiču digitalnog i zelenog gospodarstva, ali provode se i poticajne mjere za obrazovanje deficitarnih zanimanja. Potencijal predstavlja uvođenje sustava za Obrazovanje odraslih kroz programe vaučera (NPOO) za poticanje mikrokvalifikacija za zaposlene i nezaposlene.

**Tab. 13. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u stanju i trendovima tržišta rada u UP-u Dubrovnik**

| <b>Prednosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Slabosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Velik udio stanovništva u radnom kontingentu</li> <li>- Razvijen sustav dnevnih migracija unutar UP-a</li> <li>- Razmjerno podjednak broj zaposlenih žena i muškaraca</li> <li>- Kontinuirani rast broja zaposlenih u svim JLS-ovima u sastavu UP-a Dubrovnik u razdoblju 2016. – 2019. g. (ukupno 10,6 %) te oporavak tržišta rada nakon pada zaposlenosti i povećanja nezaposlenosti u razdoblju restrikcija</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Velika razlika između broja zaposlenog stanovništva u ljetnim i zimskim mjesecima (prosječno 20 %) – izraženo sezonsko zapošljavanje uz visoki udio stalnih sezonaca</li> <li>- Prisutna neusklađenost između ponude i potražnje za radnom snagom</li> <li>- Visok udio nezaposlenog stanovništva u NEET populaciji, kao i onih sa srednjoškolskim obrazovanjem</li> <li>- Nedostatak osoba s traženom razinom obrazovanja, odnosno osoba s određenim završenim obrazovnim programima u turizmu</li> <li>- Nemogućnost dobivanja stalnog zaposlenja mladih, bez obzira na granu zapošljavanja</li> <li>- Otežano stjecanje radnog iskustva mladom, visokoobrazovanim stanovništvu</li> <li>- Otežana mogućnost za pronalazak posla u djelatnostima koje nisu vezane uz turizam</li> <li>- Nedostatak radne snage s potrebnim iskustvom i vještinama u turizmu, građevini i jednostavnim zanimanjima</li> <li>- Najviše nezaposlenih osoba sa završenim srednjoškolskim, strukovnim obrazovanjem i srednjom trogodišnjom školom (njih više od 50 %)</li> <li>- Ograničenost i otežanost dnevnih migracija zbog teritorijalne izduženosti i izdvojenosti UP-a</li> </ul> |
| <b>Prilike</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Prijetnje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Napuštanje kvotnog sustava zapošljavanja stranih radnika što omogućuje lakši uvoz potrebne radne snage na prostor UP-a</li> <li>- Specijalizacija obrazovnih ustanova s usklađivanjem potreba turističkog sektora i tržišta rada općenito (postojanje strategija i projekata usmjerenih u istom pravcu)</li> </ul>                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Promjena strukture stanovništva uslijed starenja stanovništva (nastavak smanjivanja kontingenta radno sposobne populacije i mlade populacije)</li> <li>- Privlačnost zemalja EU-a i većih gradova kao prostora s većim izborom radnih mjesta i mogućnostima zapošljavanja</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Postojanje velikog izbora mjera aktivne politike zapošljavanja HZZ-a („Stalni sezonac“ kao oblik financijske podrške radnicima koji su zaposleni samo tijekom sezone, gospodarske djelatnosti koje se dotiču digitalnog i zelenog gospodarstva te deficitarnih zanimanja)</li> <li>- Potencijal za budući razvoj je sustav Obrazovanja odraslih kroz programe vaučera (NPOO) za poticanje mikrokvalifikacija zaposlenih i nezaposlenih</li> <li>- Migracija radne snage iz inozemstva, odnosno drugih županija kojom se potencijalno može nadoknaditi manjak radne snage u pojedinim djelatnostima</li> </ul> |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

### 5.2.3. Poslovno okruženje

Poglavlje „Poslovno okruženje“ obuhvaća analizu faktora i trendova u poslovanju poduzeća UP-a Dubrovnik s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća kao dominantne gospodarske subjekte u RH te na obrtništvo kao poseban dio poslovnog okruženja.

Prostorna distribucija poduzeća prema veličinama (mikropoduzeća, mala poduzeća, poduzeća srednje veličine i velika poduzeća) u jedinicama lokalne samouprave UP-a Dubrovnik za 2020. g. prikazuje najveći udio zastupljenosti mikropoduzeća, ukupno 2.747 (91,3 % svih poduzeća) potom malih poduzeća (7,5 %) te poduzeća srednje veličine (1 %), a u kategoriji velikih poduzeća nalazi ih se ukupno šest (Tab. 14.). Većina poduzeća koncentrirana je u Gradu Dubrovniku (77,9 %) te se pretežno radi o kategoriji srednje velikih i velikih poduzeća, a najmanji broj poduzeća nalazi se u Općini Dubrovačko primorje (1,9 %).

U strukturi gospodarskih djelatnosti prevladavaju djelatnosti tercijarnog sektora prvenstveno usko vezane uz turizam u kojima se izdvaja djelatnost pružanja smještaja te usluživanja i pripreme hrane (20,3 %, odnosno 610 poduzeća s područja UP-a). U istoj kategoriji posluje najveći broj poduzeća u svim JLS-ovima izuzev Župe dubrovačke, za koju je to djelatnost građevinarstva.

**Tab. 14. Broj poduzeća prema veličini u jedinicama lokalne samouprave UP-a Dubrovnik 2020. godine**

| Prostorna jedinica         | Mikro        | Mali       | Srednje veliki | Veliki   | Sve veličine |
|----------------------------|--------------|------------|----------------|----------|--------------|
| Dubrovnik                  | 2.122        | 191        | 28             | 4        | 2.345        |
| Konavle                    | 327          | 22         | 3              | 1        | 353          |
| Dubrovačko primorje        | 57           | 2          | 0              | 0        | 59           |
| Župa dubrovačka            | 241          | 11         | 0              | 1        | 253          |
| <b>Ukupno UP Dubrovnik</b> | <b>2.747</b> | <b>226</b> | <b>31</b>      | <b>6</b> | <b>3.010</b> |

Izvor: FINA, 2022

U razdoblju 2016. – 2021. g. u Sudski registar upisano je 1.399 novih poduzeća, a izbrisano ih je 1.239, što je pozitivna razlika od 160 poslovnih subjekata. U 2020. g. zabilježen je veći udio zatvorenih, nego otvorenih poduzeća, a 2021. g. taj se odnos ujednačio. Najnegativnija dinamika otvaranja i zatvaranja poduzeća uočljiva je u Općini Dubrovačko primorje, koja je jedino 2019. g. bilježila pozitivne vrijednosti. Prema sektorima djelatnosti, najveći broj poduzeća osnovan je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (305), potom djelatnosti trgovine na veliko i malo (136), no u toj djelatnosti je veća dinamika u gašenju subjekata u odnosu na njihovo osnivanje (273 ugašenih). Najveće prihode ostvarila su poduzeća s područja Grada Dubrovnika (2019. g. najviše ostvareni prihod, iznosio je 8 mlrd. HRK). Prema djelatnostima najveće prihode ostvarila je djelatnost pružanja smještaja te usluživanja i pripreme hrane (31, 0 % ukupnog prihoda). U 2020. g. navedena djelatnost bilježi pad prihoda, što potvrđuje potrebu za diversifikacijom u segmentu otpornijih djelatnosti na vanjske čimbenike. Poduzeća u kategoriji MSP zabilježila su dobit u iznosu od 5,7 mlrd. HRK, što je ukupno 61,5 % ukupne dobiti razdoblja, a zapošljavala su 85 % zaposlenih (14.055) te ostvarivala 65 % ukupnog izvoza, što upućuje na važnost MPS-a u ukupnom gospodarstvu UP-a, ali i vrijednost velikih poduzeća kao nositelja uspješnog poslovanja (FINA, 2022).

Vrijedan je pokazatelj stanja poslovnog okruženja prosječna plaća po zaposlenom u poduzećima na prostoru UP-a Dubrovnik. U razdoblju 2016. – 2019. g. prosječna plaća rasla je (+7 %) te je u 2019. g. iznosila 6.059 HRK. U 2020. g. prosječna se plaća smanjila na iznos od 5.436 HRK, što je ispod prosjeka RH za istu godinu (5.971 HRK). Najviša prosječna plaća zabilježena je na području Općine Konavle u 2019. g. (6.615 HRK), dok je u istoj godini prosječna plaća zaposlenih u poduzećima na području Općine Dubrovačko primorje iznosila 4.425 HRK, a na području Općine Župa dubrovačka 4.625 HRK. Prema sektorima djelatnosti, u 2019. g. najviša je prosječna plaća na razini UP-a zabilježena u djelatnosti prijevoza i skladištenja (7.511 HRK). Najniža je prosječna plaća zabilježena u djelatnostima kulturno-kreativnog sektora; umjetnosti, zabavi i rekreaciji (4.077) te djelatnostima primarnog sektora; poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (4.146 HRK) (FINA, 2022).

Dionici participativne radionice RS 3 – *Gospodarstvo i održivi turizam* istaknuli su problematiku snažnog utjecaja pandemije na gospodarske djelatnosti na prostoru UP-a koja se odrazila i na ostale sektore povezane s turizmom, primjerice IT i uz njega vezan sustav *bukiranja*. Kao izazov se izdvaja postojanje malog broja *start-up*-ova i *start-up* branše kao i općenitih niskih poticaja za razvoj moderne tehnologije. Potencijal za budući razvoj prepoznat je u polju IT-sektora za čiji se razvoj *brend* UP-a Dubrovnik vidi kao važan kapital, a zamjetan je i znatan broj digitalnih nomada u UP-u. Mogućnost razvoja ogleda se i u poticanju razvoja gospodarskih grana koje su kompatibilne turizmu, kao što su kreativne industrije, dok se potreba iskazuje za jačanjem kapaciteta za razvoj socijalnog poduzetništva te socijalnih inovacija. S ciljem razvoja srednjeg i malog poduzetništva također je potrebno vrednovati i revidirati postojeći program poticanja poduzetništva te ga bolje uskladiti s trenutnim potrebama gospodarstvenika s naglaskom na deficitarne gospodarske sektore, primjerice proizvodni sektor te izvozno orijentirane gospodarske grane.

Na prostoru UP-a Dubrovnik, obrtnici su udruženi u Udruženju obrtnika Dubrovnik koje usklađuje, zastupa i predstavlja obrtnike i ostale članove Udruženja i njihove zajedničke interese na prostoru UP-a Dubrovnik i općina Ston, Janjina, Mljet, Trpanj i Orebić. U sklopu Udruženja obrtnika djeluje sedam cehova: proizvodno zanatstvo, uslužno zanatstvo, ugostiteljstvo i turizam, trgovina, prijevoz osoba i stvari, ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo te frizeri, kozmetičari, njega tijela i *fitness* (Statut Udruženja obrtnika Dubrovnik, 2016).

Pregled broja obrta prema različitim cehovima obrtništva dostupan je u Tab. 15<sup>3</sup>. Najveći broj aktivnih obrta 2021. g. bio je u kategoriji uslužnog zanatstva (32 %). Visok udio imaju i kategorije prijevoza osoba i stvari (26 %) te ugostiteljstva i turizma (20 %), što je u skladu s turističkim karakterom područja.

**Tab. 15. Broj aktivnih obrta prema cehovima Udruženja obrtnika Dubrovnik na dan 31. prosinca od 2016. do 2021. godine**

| Ceh                                         | 2016.        | 2017.        | 2018.        | 2019.        | 2020.        | 2021.        |
|---------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Proizvodno zanatstvo                        | 113          | 109          | 110          | 127          | 120          | 120          |
| Uslužno zanatstvo                           | 545          | 604          | 696          | 795          | 799          | 823          |
| Ugostiteljstvo i turizam                    | 443          | 473          | 527          | 583          | 519          | 499          |
| Trgovina                                    | 205          | 196          | 190          | 186          | 170          | 161          |
| Prijevoz osoba i stvari                     | 504          | 529          | 559          | 702          | 672          | 663          |
| Ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo      | 154          | 149          | 148          | 144          | 143          | 149          |
| Frizeri, kozmetičari, njega tijela i fitnes | 95           | 98           | 101          | 107          | 114          | 120          |
| <b>UKUPNO</b>                               | <b>2.059</b> | <b>2.158</b> | <b>2.331</b> | <b>2.644</b> | <b>2.537</b> | <b>2.535</b> |

Izvor podataka: Udruženje obrtnika Dubrovnik, 2022

Broj obrta povećao se s 2.059 obrta 2016. g. na 2.535 obrta u 2019. g., odnosno za 22,6 %. Broj obrta povećao se u cehovima proizvodno zanatstvo, uslužno zanatstvo, ugostiteljstvo i turizam, prijevoz osoba i stvari te frizeri, kozmetičari, njega tijela i fitnes, a smanjio u cehovima trgovina te ribarstvo, marikultura i poljoprivreda. U pandemijskim godinama, 2020. te 2021. g., broj se obrta smanjio te je potom njihov broj stagnirao. Za budući razvoj obrtništva vrlo je važno formalno obrazovanje te stručno osposobljavanje, a deficitarnost je prepoznata i na nacionalnoj razini kroz sustav stipendiranja učenika i dodjelu potpora gospodarskim subjektima koji provode

<sup>3</sup> U navedene podatke uključeni su i podatci za općine Ston, Janjina, Mljet, Trpanj i Orebić koje nisu dio UP-a Dubrovnik, ali zbog koncentracije gospodarskih djelatnosti u Dubrovniku može se pretpostaviti da ne postoje značajnije razlike u stanju i trendovima u obrtništva

naukovanje. U Gradu Dubrovniku posebna se pažnja pridaje tradicijskim obrtima kroz dodjelu subvencija, posebice onima koji svoju djelatnost obavljaju u povijesnoj jezgri (Izvjješće o stanju u prostoru, 2020).

Inozemna strana ulaganja usmjerena na područje Dubrovačko-neretvanske županije u razdoblju 1993. – 2019. g. iznosila su 704,7 mil. EUR, što je činilo 2,2 % ukupnih stranih ulaganja u RH u tom razdoblju, odnosno DNŽ se nalazila na šestom mjestu prema visini investicija u odnosu na ostale županije RH. Najznačajnija su sredstva pristigla iz Švedske (28,9 % ukupnih investicija) potom iz Luksemburga (15,5 %) te Švicarske (14,5 %). Sektori djelatnosti u koje su pristigla najznačajnija sredstva ponajviše su vezani uz turizam, odnosno ističe se poslovanje nekretninama (206,6 mil. EUR), skladištenje i postojeće djelatnosti u prijevozu (201,2 mil. EUR) te trgovina na veliko (197,6 mil. EUR) (HNB, 2020). Među projektima i lokacijama za investicije stranih i domaćih investitora predložena je lokacija Poslovna zona Banići na području Općine Dubrovačko primorje, a investicijom u poslovnu zonu potaknula bi se diversifikacija gospodarstva i stvorili uvjeti za veću otpornost.

Poduzetnička infrastruktura sastoji se od poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija. Na prostoru UP-a Dubrovnik postoje dvije poduzetničke zone, Poduzetnička zona Banići u Općini Dubrovačko primorje (33 ha površine od čega je 11 ha dostupno i potpuno infrastrukturno opremljeno) i Poduzetnička zona Čilipi u Općini Konavle. Prema prostorno-planskoj dokumentaciji na prostoru Općine Župa dubrovačka predviđene su četiri poslovne zone (Čibača, Gornji Brgat, Dubac Dočinje, Srebreno). Na području Grada Dubrovnika prostornim planom određene su tri gospodarske zone poslovne namjene izvan užeg područja Grada (Komolac, Brodogradilište Mokošica, Poslovna zona Komolac) te četiri na širem dijelu Grada (Suđurađ, Šipanska luka, Komolac, Brsečine), a još su četiri planirane (Općina Konavle, 2021, Općina Župa dubrovačka, 2022, Provedbeni program Grada Dubrovnika, 2021). Dodatnu potporu poduzetnicima pružaju HGK – Županijska komora Dubrovnik te Obrtnička komora DNŽ, a za unaprjeđenje i razvoj obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva služi Centar za poduzetništvo Dubrovačko-neretvanske županije (CZPDNŽ, 2022). Na području Grada Dubrovnika djeluje Poduzetnički inkubator Dubrovnik za male poduzetnike početnike (MPIDNŽ, 2022).

Dubrovačka razvojna agencija DURA d.o.o. stručna je i neprofitna organizacija koja daje podršku malim i srednjim poduzetnicima u Gradu Dubrovniku (DUNE, 2022).

Dionici participativne radionice *RS 3 – Gospodarstvo i turizam* naveli su kako u pogledu poticanja razvoja poduzetništva na području UP-a važnu ulogu ima poduzetničko-potporna infrastruktura poput poduzetničkog inkubatora na području Grada Dubrovnika koji nudi usluge za početak poslovanja, poslovne planove te prijave na natječajne Europske unije. Pozitivan primjer je i poduzetnička zona u Župi dubrovačkoj koja je u cijelosti ispunjena, dok je kod većine drugih potrebno raditi na podizanju razine njihove aktivacije. Tako potencijal leži u unaprjeđenju poduzetničke zone zračne luke na području Čilipa te poduzetničke zone Banići u Općini Dubrovačko primorje u čije su komunalno opremanje u proteklom godinama uložena znatna sredstva. Potrebno je osigurati i daljnja ulaganja u razvoj potpornih institucija, širenjem dijapazona usluga namijenjenih poduzetnicima.

Važno je postojanje visoko inovativnih poduzeća za postizanje održivog razvoja i konkurentnosti. U „Planu razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine“ (DNŽ, 2021) prepoznata je potreba za ulaganjem u istraživanje i razvoj, razvoj znanja i inovacija u funkciji gospodarskog razvoja kroz Poseban cilj 1.2. *Poticanje održivosti, digitalizacije i inovativnosti u gospodarstvu*. Nužno je osnažiti suradnju javnog, privatnog i znanstveno-obrazovnog sektora te civilnog društva i povećati kapacitete za pripremu i provedbu zajedničkih projekata i inicijativa.

U pandemijskom razdoblju istaknula se potreba za inovativnim oblicima gospodarstva, a posebice u dominantom obliku djelatnosti – turizmu. Grad Dubrovnik u 2021. g. pokrenuo je pojedine inicijative poput događaja „Dubrovnik za digitalne nomade“ u okviru Europskog tjedna *freelancera*, „The Dubrovnik digital nomad-in-residence“, inicijativu među zainteresiranim poslovnim subjektima s ciljem prilagodbe ponude i usluga za boravak digitalnih nomada u Dubrovniku (uključujući smještaj, ugostiteljstvo, prijevoz, trgovinu i druge društvene i uslužne djelatnosti) (Grad Dubrovnik, 2021). Kako bi spomenuti sektor i dalje jačao, također je važno razvijati i druge popratne usluge, poput *coworking* prostora te unaprjeđenja širokopojasne mreže. Potencijal za diversifikaciju i inovaciju u gospodarstvu je i razvoj kreativnih industrija, poput filmske industrije (DURA, 2021), a iznimno veliki potencijal je u IT sektoru za koji je potrebno jačati kapacitete te stvarati povoljno poslovno okruženje. Planom za industrijsku tranziciju Jadranske Hrvatske (2021) predviđaju se buduće potrebe i potencijali u sektorima u kojima su nužna ulaganja, poput farmacije i energetskih sustava, a pobliže su istaknute industrijske grane u kojima se vidi budućnost Dubrovačko-neretvanske županije. Primjerice, u segmentu razvoja zelene industrije i zelene tranzicije, potencijal uz ruralni turizam te ekološku proizvodnju hrane vidi se i u razvoju biotehnologije u marikulturi, zatim



razvoju robotike i umjetne inteligencije te unaprjeđenju proizvodnje materijala i proizvoda od kamena. Strategija prepoznaje potencijal IKT-a u suradnji sa Sveučilištem i u tradicijskim industrijskim djelatnostima; brodogradnji i popravku brodova, kao i primjeni e-zdravstva i novih metoda preventivne medicine i dijagnostike.

Zaključno, pokazatelji poslovanja poduzeća s područja UP-a Dubrovnik iskazivali su pozitivne vrijednosti u razdoblju 2016. – 2019. g., a uključivali su rast svih elementa poduzetničkog poslovanja – rast broja otvorenih poduzeća i obrta, ukupnih prihoda i dobiti, rast vanjskotrgovinske bilance, rast plaća te broja zaposlenih. Takav je niz prekinut u 2020. g. kada su gotovo svi prethodno istaknuti indikatori poprimili negativnije vrijednosti. Utjecaj koronakrize na gospodarstvo UP-a Dubrovnik bilo je izraženije, nego za prostor RH u cjelini, zbog velike vezanosti cjelokupnog poslovnog sektora uz djelatnosti srodne s turizmom. Navedeno iskazuje potrebu za jačanjem otpornosti osjetljivih djelatnosti, ali i za diversifikacijom gospodarskih djelatnosti. Potreban je sustav mjera za osnaživanje malog i srednjeg poduzetništva kao i poticanje „pametnih“ djelatnosti, poput IT sektora. Najzorniji pokazatelj tog međudnosa jest pad ukupnih prihoda ostvarenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane koji je iznosio -70,7 %, odnosno samo je u toj djelatnosti u 2020. g. uprihađeno 2,2 mlrd. HRK manje, nego li u 2019. g. Kako bi se u budućnosti spriječili slični događaji, odnosno ublažile posljedice istih, potrebno je poticati razvoj otpornog i održivog turizma koji neizostavno ostaje temeljna djelatnost UP-a, ali isto tako i inicirati te podupirati razvoj ostalih sektora, posebice onih koji donose dodanu vrijednost. Za navedeno je potrebno nastaviti ulagati u razvoj poduzetničko-potporne infrastrukture, samih poduzetničkih zona za koje je iskazan nizak stupanj aktivacije, ali i potpornih institucija čiji je potencijal u formiranju kvalitetnog poduzetničkog okruženja iznimno bitan – osobito za tvrtke u početnim, inkubacijskim fazama razvoja. Istaknut je potencijal razvoja poduzetničkog IT centra ili slične infrastrukture na prostoru UP-a Dubrovnik koji će privući poduzetnike iz IT sektora te ojačati ovaj segment gospodarstva. Također je važno nastaviti unaprjeđivati suradnju gospodarstvenika i istraživačkih institucija te inicirati razvoj mehanizama za privlačenje stranih investicija, ali i ostalih mogućih oblika ulaganja. Jedan od mogućih mehanizama čine i fondovi EU-a a za njihovo je privlačenje od iznimne važnosti razvijati poslovno okruženje u skladu s politikom Europske unije, održavajući načela zelenog, niskougljičnog i održivog razvoja.

**Tab. 16. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u stanju i trendovima poslovnog okruženja u UP-u Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prostorni pokazatelji koncentracije poduzeća znatno povoljniji u odnosu na prosjek RH</li> <li>- MSP-ovi kao nositelji razvoja gospodarstva UP-a prema broju poduzeća, broju zaposlenih i visini ostvarenih prihoda</li> <li>- Rast broja novoosnovanih poduzeća, posebice <i>start-up-ova</i></li> <li>- Kontinuirani rast ostvarenih prihoda poduzeća s područja UP-a u razdoblju 2016. – 2019. g. (+22 %) te ostvarena ukupna dobit u poslovanju poduzeća</li> <li>- Pozitivna vanjskotrgovinska bilanca u cijelom razdoblju 2016. – 2020. g. na području UP-a te izvozna orijentiranost djelatnosti poput prijevoza i skladištenja</li> <li>- Rast prosječne plaće zaposlenih u poduzećima na području UP-a do 2019. g. (plaća te godine iznad prosjeka RH)</li> <li>- Postojanje mjera podupiranja tradicionalnih zanata na području Grada Dubrovnika</li> <li>- Razmjerno visoka stopa stranih ulaganja u poduzeća na području UP-a Dubrovnik</li> <li>- Znatna ulaganja u komunalno opremanje poslovne zone Banići proteklih godina</li> <li>- Poduzetnički inkubator na području Grada Dubrovnika kao važan element poticanja razvoja poduzetništva</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nedostatna diversificiranost lokalnog gospodarstva i njegova neelastičnost -&gt; velik broj tvrtki registriran u djelatnostima vezanima uz turizam i ugostiteljstvo, glavnina prihoda ostvarena u istim djelatnostima</li> <li>- Negativna bilanca u broju otvorenih i zatvorenih poduzeća na području općina Dubrovačko primorje i Konavle (2016. – 2020. g.)</li> <li>- Pad ostvarenih prihoda poduzeća s područja UP-a za razmjerno 50 % između 2019. i 2020. g. – osobito zamjetan u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane -&gt; smanjenje prihoda za 70,7 %</li> <li>- Smanjenje broja aktivnih obrta u 2020. i 2021. g.</li> <li>- Gubitci u poslovanju poduzeća s prostora UP-a u 2020. g. te pad prosječne plaće zaposlenih</li> <li>- Usmjerenost stranih ulaganja na djelatnosti koje su povezane s turizmom (uz razmjerno niska ulaganja u proizvodne i slične djelatnosti)</li> <li>- Malen broj <i>start-up-ova</i> kao i općenito niski poticaji za razvoj moderne tehnologije</li> <li>- Nedostatak svijesti o društvenom poduzetništvu</li> <li>- Vrlo slaba prerađivačka industrija koja sve više gubi važnost (uključujući i brodogradnju)</li> <li>- Slaba iskorištenost poslovnih zona</li> <li>- Nedovoljna razvijenost područja vezanog uz istraživanje i razvoj, nedovoljna povezanost gospodarstvenika i istraživačkih institucija te slaba inovativnost poduzeća</li> <li>- Niska razina tehnološko-tehničke opremljenosti gospodarskih subjekata</li> <li>- Nedostatak sektorskih stručnjaka u IT-u i nedostatak ICT tvrtki koje mogu zadovoljiti visoku</li> </ul> |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | lokalnu/regionalnu potražnju za tehnologijom i mogućnostima zapošljavanja u IT sektoru<br>- Niže prosječne plaće u malom i srednjem poduzetništvu/digitalnom gospodarstvu                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Prilike</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <i>Prijetnje</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Globalna prepoznatljivost Dubrovnika kao potencijal privlačenja stranih ulaganja</li> <li>- Raspoloživost sredstava Europske unije za podupiranje izgradnje poduzetničkih potpornih institucija</li> <li>- Razvoj poticaja za zelenu i digitalnu tranziciju poduzeća</li> <li>- Raspoloživost sredstava Europske unije za podupiranje klsterskog, tematskog i teritorijalnog udruživanja</li> <li>- Mogućnost primjene novih ICT rješenja za provedbu digitalne transformacije i podizanje konkurentnosti poduzetnika</li> <li>- Potražnja za ICT sektorom kod drugih čimbenika lokalnog gospodarstva, posebice u turizmu</li> <li>- Kulturni brend Dubrovnika kao poticaj razvoja kulturnih i kreativnih industrija</li> <li>- Jačanje kapaciteta za razvoj socijalnog poduzetništva i socijalne inovacije</li> <li>- Pojednostavljen plasman proizvoda i usluga na jedinstvenom europskom tržištu koji predstavlja priliku za razvoj</li> <li>- Razvoj biotehnologije u marikulturi, robotike i umjetne inteligencije (vezano uz praćenje stanja i zaštitu morskih ekosustava)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nepostojana porezna politika i zakonska regulativa koja usporava i otežava planiranje i razvoj poslovanja</li> <li>- Konkurentnost susjednih regija i zemalja zbog nižih troškova poslovanja u privlačenju stranih ulaganja</li> <li>- Percepcija prostora od strane investitora kao područja na kojem je održivo samo ulaganje u turizam i trgovinu</li> <li>- Administrativne barijere prilikom ulaganja u razvoj poduzetništva</li> </ul> |

### 5.2.4. Turizam

Urbano područje Dubrovnik tradicionalno se nalazi na samom vrhu destinacija RH prema broju turističkih dolazaka i noćenja. Turizam UP-a razvojna je poluga na kojoj počivaju i razvojni potencijali ostalih sektora djelatnosti UP-a Dubrovnik (kreativna industrija, IKT, brojne uslužne djelatnosti). Djelatnost pružanja smještaja i usluživanja hrane i pića, što je djelatnost usko vezana uz turizam, 2019. godine zauzimala je 26 % u strukturi ukupnih prihoda i zapošljavala je 30 % ukupno zaposlenih u gospodarstvu. Turistička ponuda UP-a Dubrovnik i dalje se temelji na ponudi mora i sunca, no teži prema diversifikaciji kako bi ostala konkurentna na svjetskom tržištu. Čimbenici uspjeha za razvoj turističkog proizvoda more i sunce kvaliteta su prirodnih čimbenika destinacije (čistoća mora, razvedenost obale, i dr.), eno-gastronomska ponuda, kvalitetni smještajni kapaciteti, razne manifestacije, opremljenost marina osnovnim sadržajima (sanitarije, voda, struja, gorivo), dostupnost i sigurnost destinacije, bogato, autentično materijalno i nematerijalno povijesno-kulturno naslijeđe, prometna dostupnost, atraktivnost i imidž destinacije, eno-gastronomska ponuda i dr. Za kvalitetniji uspjeh potrebno je uključiti sve dionike turizma u stvaranje jedinstvene, kvalitetne i raznolike turističke ponude te istu promovirati i omogućiti ponudu tijekom cijele godine. Visoka je ovisnost prostora UP-a Dubrovnik o inozemnom turizmu, što se može zaključiti prema padu broja dolazaka stranih turista u 2020. g. pod utjecajem pandemije COVID-19.

U razdoblju 2016.-2020. g. broj turističkih dolazaka i noćenja rastao je do 2019. g. kada su zabilježeni i turistički rekordi (1.817.611 turističkih dolazaka te 5.879.076 noćenja). Godine 2020. i 2021. obilježene su pandemijom COVID-19 što se odrazilo u padu broja ostvarenih turističkih dolazaka i noćenja (Tab. 17.).

Turistički dolasci u JLS-ove UP-a Dubrovnik 2019. godine iznosili su 9 % ukupnih turističkih dolazaka u Republiku Hrvatsku te 64 % svih dolazaka u Dubrovačko-neretvansku županiju. Više je zabilježeno stranih, nego domaćih dolazaka (10 % svih stranih dolazaka u Republiku Hrvatsku i 3 % svih domaćih te 82 % svih stranih dolazaka u Županiji). Ukoliko se promatraju podaci Grada i općina, utoliko u ukupnim dolascima prevladava broj dolazaka u Dubrovnik, čak 79 % (DZS, 2020).

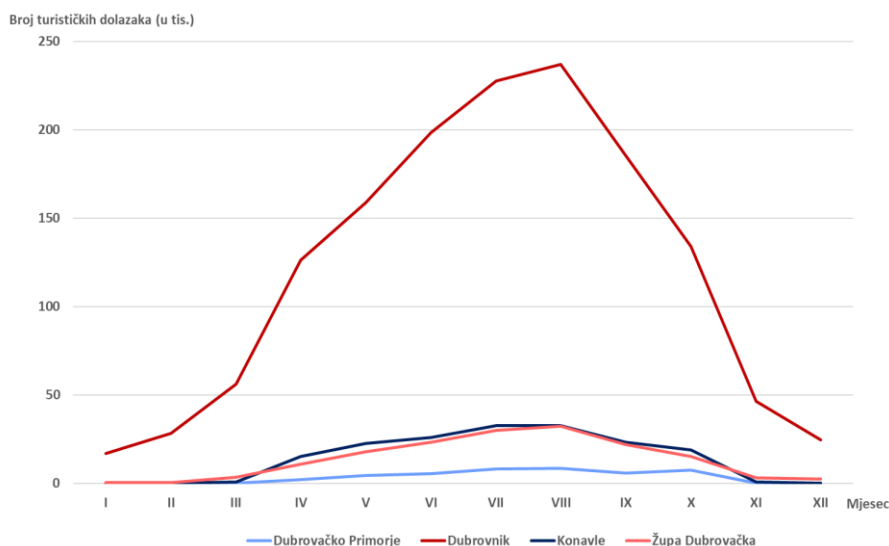
Tab. 17. Dolasci i noćenja turista prema gradovima i općinama 2019., 2020. i 2021. g.

|                            | 2019.            |                  | 2020.          |                     | 2021. <sup>4</sup> |                      |
|----------------------------|------------------|------------------|----------------|---------------------|--------------------|----------------------|
|                            | Dolasci          | Noćenja          | Dolasci        | Noćenja             | Dolasci            | Noćenja              |
| Dubrovnik                  | 1.439.531        | 4.295.071        | 219.683        | 775.954             | 522.786            | 1.924.971            |
| Dubrovačko primorje        | 42.535           | 196.764          | 6.750*         | 52.930 <sup>5</sup> | 18.821             | 133.167              |
| Konavle                    | 173.784          | 795.273          | 22.884         | 129.387             | 61.457             | 341.543              |
| Župa dubrovačka            | 161.761          | 591.968          | 24.375         | 120.354             | 60.128*            | 315.544 <sup>6</sup> |
| <b>Ukupno UP Dubrovnik</b> | <b>1.817.611</b> | <b>5.879.076</b> | <b>266.942</b> | <b>1.025.695</b>    | <b>663.192</b>     | <b>2.715.225</b>     |

Izvor: DZS, Statističko izvješće, Turizam, 2020. i 2021., eVisitor, 2022b

U 2020. godini, primjetan je izuzetan pad broja stranih turista (oko 67 %), ali se zato povećao broj domaćih dolazaka za gotovo 99 % naspram 2019. godine. U 2021. g. broj ostvarenih turističkih dolazaka i noćenja je u porastu iako i dalje iznimno slabijih rezultata. Naspram 2020. g. bilježi se porast od 142,3 % u turističkim dolascima te 151,7 % u ostvarenim turističkim noćenjima. U 2020. g. zabilježen je pad ukupnog broja turističkih dolazaka u UP Dubrovnik za 84,9 %. Turistička kretanja izuzetnog su sezonalnog karaktera što je najprimjetnije u podacima ukupnih turističkih dolazaka prema mjesecima JLS-ova UP-a Dubrovnik, a najveći broj dolazaka ostvaruje se u ljetnim mjesecima, posebice u kolovozu (Sl. 6). Ostali JLS-ovi imaju znatno manji broj turističkih dolazaka, manje izražene sezonalnosti u ljetnim mjesecima. Svi JLS-ovi bilježe 15 – 20 % ukupne posjećenosti u ljetnim mjesecima.

Od 2016. g. svi JLS-ovi UP-a bilježili su rast turističkih noćenja, a rekordna godina bila je 2019. (Sl. 7), najveći broj noćenja ostvario je Dubrovnik (4.295.071 noćenja), a najmanje Općina Dubrovačko primorje (196.764 noćenja). Prema podacima svakako je vidljivo kako Općina Konavle uz Dubrovnik ostvaruje najviše ostvarene brojke dolazaka i noćenja turista. U 2020. g. zabilježen je veliki pad broja noćenja pod utjecajem pandemije zbog kojih je smanjena migracija ljudi pa tako i turistička putovanja. Dubrovnik je i tada imao najveći broj ostvarenih noćenja (775.954 noćenja, 75,7 % ukupnih dolazaka u UP Dubrovnik) u odnosu na ostale JLS-ove UP-a Dubrovnik, Općina Konavle je sljedeća prema broju ostvarenih noćenja (12,6 % svih dolazaka u UP Dubrovnik). Prosječna duljina boravka turista je 4 – 5 dana u općinama Dubrovačko primorje, Konavle i Župa dubrovačka (4 – 5 dana), a u Gradu Dubrovniku u prosjeku 3 dana.



### Sl. 6. Broj turističkih dolazaka u UP-u Dubrovnik po mjesecima 2019. godine

Izvor podataka: DZS, Statističko izvješće, Turizam, 2020. godine

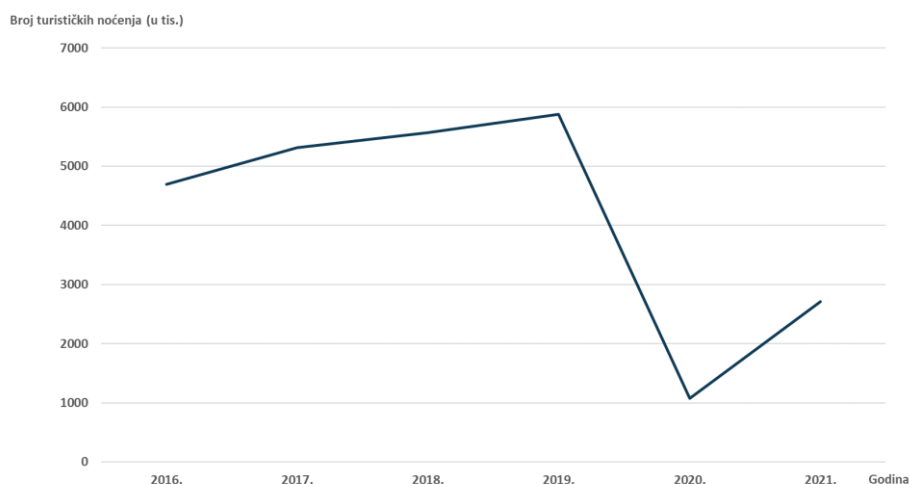
U sustavu eVisitor dostupni su podaci o udjelima posjećenosti stranih turista u JLS-ovima UP-a Dubrovnik. U 2019. g. u većini JLS-ova prevladavajući strani turisti bili su iz Ujedinjenog Kraljevstva (u Općini Konavle više od 28 %

<sup>4</sup> Podaci za 2021. g. nisu u potpunosti službeni podaci, navedeni podaci preuzeti su iz informacijskog sustava za prijavu i odjavu turista eVisitor, 2022

<sup>5</sup> Podaci za Općinu Dubrovačko primorje za 2020. g. zbog povjerljivosti nisu objavljeni u službenom izvješću DZS-a, navedeni podaci iz tablice preuzeti su iz sustava eVisitor

<sup>6</sup> Podaci za 2021. g. za Općinu Župa dubrovačka su preliminarni

stranih turista), potom iz Njemačke (najviše ih je dolazilo u Općinu Dubrovačko primorje, 15,1 %), turisti Sjedinjenih Američkih Država najviše su posjećivali Grad Dubrovnik (11 %), a turisti iz Francuske čine 5,9 % - 9,4 % udjela posjeta JLS UP-a Dubrovnik. U 2021. g. unutar JLS-ova UP-a Dubrovnik najveći udio posjećenosti stranih turista ostvarili su državljani Njemačke u Općini Dubrovačko primorje (18,5 %) potom državljani Ujedinjenog Kraljevstva u Općini Konavle (16,3 %), među ostalim stranim turistima koji se ističu i najviše posjećuju JLS-ove UP-a Dubrovnik jesu državljani Poljske, Francuske, Sjedinjenih Američkih Država te Bosne i Hercegovine.



#### Sl. 7. Broj turističkih noćenja u UP-u Dubrovnik 2016., 2017., 2018., 2019., 2020. i 2021. godine

Izvor podataka: DZS, Statističko izvješće, Turizam, 2017, 2018, 2019, 2020. i 2021., eVisitor, 2022b

U usporedbi s 2019. g., 2021. g. povećao se udio postelja u objektima u domaćinstvu (43,1 % postelja UP-a Dubrovnik 2021. g.) te u hotelima (31,6 %) i u kampovima (4 %), dok se smanjio u nekomercijalnim smještajima i ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj. Najveći udio postelja nalazio se u Gradu Dubrovniku (64 %) (eVisitor, 2022).

Grad Dubrovnik postaje i odredište za poslovni turizam, brojni hoteli visoke kategorije nude mogućnost održavanja kongresa i poslovnih sastanaka (HTZ, 2021).

Turistička ponuda UP-a Dubrovnik stremi raznolikosti koja bi privlačila turiste i tijekom cijele godine te na taj način rasteretila sezonalni pritisak i podržala model održivog turizma. Postoji izniman broj ljetnikovaca koje je potrebno zaštititi i valorizirati. U prilog turističkoj ponudi Dubrovnika idu nautička pristaništa koja u novije vrijeme privlače brojne turiste visoke platne moći i omogućuju razvoj nautičkog turizma (Grad Dubrovnik, 2017). U 2019. g. najposjećenija morska luka u Hrvatskoj za kružna putovanja (*cruising*) bila je luka Dubrovnik koja je ostvarila 530 posjeta od ukupno 726 kružnih putovanja u Hrvatskoj (DZS, 2020). U prilog daljnjem turističkom razvoju i specijalizaciji ide i pokazatelj kako je Dubrovnik prepoznat i odobren kao nositelj projekta za održivi i pametni turizam i inovativne sustave destinacijskog upravljanja na području Jadransko-jonske regije. Povijesne stare zidine Dubrovnika koje su bile dio filmskog seta serije *Game of Thrones*, postale su dio turističke atrakcije filmskog turizma (Vukašina i dr., 2021). U ostalim JLS-ovima UP-a potrebno je razmotriti mogućnosti razvoja selektivnih oblika turizma čime bi se rasteretila i uža urbana zona Grada Dubrovnika, a bitno je i sagledati atrakcijsku osnovu postojećih kulturno-zabavnih događanja. Postoje razvojne mogućnosti za vjerski (Festa sv. Vlaha), pustolovni, zdravstveni, poslovni, ruralni turizam, cikloturizam i slično, no potrebna su daljnja investiranja te brendiranje i promocija istih (Vrtiprah i Sentić, 2018). S obzirom na to da je važno prometno sredstvo za turističke aktivnosti zrakoplov, bitno je promicati povećanje broja linija tijekom cijele godine, a ne samo u ljetnim mjesecima.

Sudionici participativne radionice RS 2 - *Kultura i turizam* istaknuli su kako se sve veći fokus stavlja na produženje sezone i disperziju sadržaja izvan stare gradske jezgre. Važna je organizacija i usklađivanje različitih programa, planiranje te razvoj infrastrukture, ali i prilagodba rasporeda zrakoplovnih letova za što izazov predstavlja subvencija aviokompanija. Izdvaja se problem nedovoljnog zajedničkog djelovanja u pogledu promocije sadržaja na širem prostoru UP-a. Istaknuti problem koji utječe na turističku sezonu je nedostatak radne snage, a isti će utjecati i na realizaciju svih planiranih programa; zbog čega je potrebno ulagati u ljudske potencijale. S tim je povezan i nedostatak visokokvalitetnih smještanih kapaciteta; postoji potreba za povećanjem kapaciteta u

hotelima, ali i smanjenja nekontroliranog rasta broja jedinica u privatnom smještaju koji opterećuju infrastrukturu i ugrožavaju kvalitetu života lokalne zajednice. Izazov je nedefiniranost nosivog kapaciteta cijele destinacije. Potrebno je i nadalje ulagati u promociju Dubrovnika kao destinacije kulturnog turizma te raditi na stvaranju bolje komunikacije dionika iz kulturnog sektora te sektora turizma, a u tom je segmentu kao primjer od strane dionika istaknuta mogućnost razvoja tehnologije za prevođenje kazališnih predstava s ciljem privlačenja strane publike. Potencijal čine i razne druge vrste selektivnih oblika turizma, poput onog aktivnog ili ruralnog turizma. Potrebna su veća ulaganja u kvalitetnu infrastrukturu u zaleđu. Izdvaja se i velik broj vodiča bez licence koji vode turističke grupe, pritom se ne pridržavajući pravila te stvarajući dodatnu gužvu.

**Tab. 18. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u stanju i trendovima turizma u UP-a Dubrovnik**

| <b>Prednosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Slabosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dubrovnik kao prepoznat turistički brend (kulturno-povijesni i kulturno-kreativni industrijski brend), koji poticajno djeluje na razvoj turizma cijelog urbanog područja</li> <li>- Urbanističko-prostorni sklad i ambijentalna privlačnost</li> <li>- Stalni porast broja turističkih dolazaka i noćenja u pretpandemijskom razdoblju</li> <li>- Značajno produžena turistička sezona</li> <li>- Prepoznatljivost na međunarodnom turističkom tržištu (avio-destinacija, destinacija za kruzere, destinacija za kongresni turizam)</li> <li>- Razvoj filmskog turizma – grad kao jedna od poželjnijih filmskih lokacija i odredišta</li> <li>- Zadovoljavajuća razina postojeće turističke infrastrukture</li> <li>- Porast broja smještajnih jedinica i njihova viša kvaliteta</li> <li>- Razvijeni tradicijski obrti</li> <li>- Bogata mediteranska tradicionalna eno-gastronomska ponuda</li> <li>- Duga tradicija bavljenja turizmom i gostoljubivo stanovništvo</li> <li>- Geografski smještaj na jugu kao prednost za razvoj nautičkog turizma</li> <li>- Preusmjeravanje na održivi turizam u Dubrovniku – postojanje Strategija razvoja turizma i odredbi u kruzingu turizmu na području grada Dubrovnika, Plana upravljanja svjetskim dobrom UNESCO-a „Starim gradom Dubrovnikom“, Akcijskog plana Poštujemo Grad</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prevelika usmjerenost na turizam kao gospodarsku djelatnost</li> <li>- <i>Overtourism</i> u pretpandemijskom razdoblju – osobit pritisak i gužve u povijesnoj jezgri</li> <li>- Pad broja turističkih dolazaka i noćenja uzrokovan pandemijom COVID-19</li> <li>- Visoka razina ovisnosti o zračnom prijevozu i kruzingu turizmu – osjetljivost na vanjske faktore</li> <li>- Slabija povezanost zračnim linijama u izvansezonskim mjesecima što otežava razvoj turizma u ostatku godine</li> <li>- Slabo korištenje ICT-a u prezentaciji i interpretaciji ponude</li> <li>- Visoka sezonalnost turističkih kretanja (izražena u ljetnim mjesecima)</li> <li>- Manja posjećenost domaćih turista</li> <li>- Nedostatak radne snage s iskustvom</li> <li>- Prevelika orijentiranost na turiste u odnosu na lokalno stanovništvo – podređivanje prostora, sadržaja, usluga</li> <li>- Nedostatan razvoj drugih oblika turizma kao potencijala za razvoj UP-a Dubrovnik</li> <li>- Problem koncentriranosti turističke aktivnosti u urbanim središtima i nedostatak turističke infrastrukture u ruralnim područjima</li> <li>- Neujednačenost standarda usluge i neujednačenost razine ponude –razlike u razvijenosti klastera na razini UP-a</li> <li>- Prevladavanje kratkoročnih (profitnih) turističkih ciljeva nad dugoročnim razvojnim ciljevima</li> </ul> |
| <b>Prilike</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Prijetnje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Svjetski trendovi porasta potražnje za urbanim, kulturnim, kongresnim, zdravstvenim i agro-turizmom</li> <li>- Sigurnost kao prioritet odabira turista u pogledu odabira destinacije</li> <li>- Globalni trendovi rasta i otpornosti nautičkog turizma</li> <li>- Daljnji razvoj i komercijaliziranje brenda „Dubrovnik“</li> <li>- Povoljni klimatski čimbenici koji omogućuju znatan produžetak turističke sezone</li> <li>- Mogućnost bolje zračne povezanosti s emitivnim turističkim tržištima</li> <li>- Izmjene zakona čiji je cilj povećanje ukupne učinkovitosti sustava turističkih zajednica, osobito na regionalnoj i lokalnoj (destinacijskoj) razini, poticanjem udruživanja turističkih zajednica</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Razvoj konkurentskih destinacija u blizini</li> <li>- Turbulentno i nepredvidljivo okruženje</li> <li>- Brza izmjena turističkih trendova i zahtjevno tržište koji zahtijevaju brzu prilagodbu ponude i nova ulaganja</li> <li>- Potencijalno ekološko zagađenje</li> <li>- Nesigurnost daljnjih tokova turističkih kretanja zbog pandemije i ratnih zbivanja na istoku Europe</li> <li>- Pad kupovne moći i potražnje za uslugama u turizmu uslijed inflacije</li> <li>- Krize u sektoru zračnog prometa</li> <li>- Trend veće potražnje za destinacijama bližim emitivnim tržištima</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

### 5.2.5. Poljoprivreda i ribarstvo

Djelatnosti poljoprivrede i ribarstva u UP-u Dubrovnik imaju veliki razvojni potencijal. Veliki dio poljoprivrednih površina ne upotrebljava se za poljoprivredne djelatnosti te je stoga važno potaknuti stanovništvo da se uključi u poljoprivredu, posebice mlađe stanovništvo. Potencijal poljoprivredne proizvodnje u UP-u Dubrovnik leži u suradnji s uslužnim djelatnostima sektora turizma. Potrebno je pratiti principe „od polja do stola“ kojima bi bila omogućena dostupnost zdrave hrane u ugostiteljskim objektima, trgovinama i ostalim javnim i privatnim ustanovama.

Podaci o zemljišnom pokrovu objavljeni su u digitalnoj bazi podataka *Corine Land Cover Croatia* (CLCCro, 2021) iz kojih se može iščitati površina poljoprivrednih prostora. Ukupna površina svih poljoprivrednih površina na prostoru UP-a Dubrovnik 2018. g. iznosila je 9.490,65 ha što iznosi 16,6 %, no ukoliko se tome pridodaju površine koje je moguće iskoristiti za poljoprivrednu proizvodnju, poput područja gdje se odvija zarastanje zemljišta (sukcesija šume), prirodni travnjaci i prostori sa sklerofilnom mediteranskom grmolikom vegetacijom, koje se prostiru na 36.410,81 ha (63,5 % ukupne površine UP -aDubrovnik) može se zaključiti da maksimalna površina za agrarno vrednovanje zauzima gotovo 80 % površina u UP-u Dubrovnik (Tab. 19.). Najveći dio poljoprivrednih površina nalazi se u kategoriji pretežno poljoprivrednog zemljišta sa značajnim udjelom prirodnog biljnog pokrova, nešto više od 7.100 ha, 75 % ukupne površine poljoprivrednog zemljišta. To upućuje na to da je veliki dio poljoprivrednih površina neobrađen i da je ta površina u riziku od zarastanja, odnosno sukcesije zemljišta. Slijedi kategorija mozaika poljoprivrednih površina s udjelom od 13,5 %.

Veći dio obrađenih poljoprivrednih površina koncentriran je u južnom dijelu UP-a Dubrovnik na području Konavala. Veći dio prostora koji je pod šumom ili poljoprivrednih površina pod sukcesijom šume nalazi se u sjevernom dijelu UP-a Dubrovnik i uz granicu s Bosnom i Hercegovinom.

Tab. 19. Ukupna površina različitih poljoprivrednih površina na prostoru Urbanog područja Dubrovnik 2018. godine

| Kategorija zemljišta                                                              | Površina zemljišta (ha) |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Nenavodnjavano obradivo zemljište                                                 | 174,35                  |
| Vinogradi                                                                         | 643,03                  |
| Maslinici                                                                         | 281,46                  |
| Mozaik poljoprivrednih površina                                                   | 1.282,94                |
| Pretežno poljoprivredno zemljište, sa značajnim udjelom prirodnog biljnog pokrova | 7.108,87                |
| <b>Ukupno poljoprivredno zemljište</b>                                            | <b>9.490,65</b>         |
| Prirodni travnjaci                                                                | 9.041,65                |
| Mediteranska grmolika vegetacija (sklerofilna)                                    | 6.679,04                |
| Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)                                           | 20.690,12               |
| <b>Ukupno potencijalno poljoprivredno zemljište</b>                               | <b>36.410,81</b>        |

Izvor podataka: CLCCro, 2021

U ARKOD je krajem 2021. g. bilo upisano ukupno 6.571 čestica s prostora UP-a Dubrovnik koje su se prostirale na površini od 1.905,2 ha. Nešto više od petine (20,1 %) ukupnog zemljišta koje je po CLC bazi kategorizirano u jednu od kategorija poljoprivrednog zemljišta bilo je upisano u registar. Najveće površine poljoprivrednih zemljišta upisane u ARKOD-u krški su pašnjaci, zatim ih slijede maslinici i vinogradi. Prosječna veličina poljoprivredne parcele iznosi 0,29 ha što ukazuje na iznimnu usitnjenost poljoprivrednog zemljišta. Najveća površina poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD nalazi se na teritoriju Općine Konavle, dok najmanju površinu ima Općina Župa dubrovačka.

Udio djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u ukupnom BDV-u Dubrovačko-neretvanske županije smanjio se u razdoblju 2011. – 2019. g. s 3,1 % na 1,8 %, a ukupni BDV ostvaren u navedenim djelatnostima bilježi smanjenje u istom razdoblju s 238 mil. kn na 193 mil. kn (BDP – pregled po županijama, 2021). Razvoj poljoprivrede temelji je strategija i prehrambene neovisnosti i otpornosti na globalne krize, stoga bi se njezin razvoj trebao temeljiti na konceptima suvremenih oblika poljoprivrede koji su dio procesa društvene, gospodarske, ekološke i prostorne regeneracije, poput urbanog vrtlarstva i razvoja predškolskih i školskih vrtova. Ukupna površina zemljišta korištenog za ekološku poljoprivredu na području Dubrovačko-neretvanske županije povećala se s 687 ha 2016. godine na 791 ha 2020. godine što je povećanje od 15,1 %. Na prostoru UP-a Dubrovnik nalazi se ukupno sedam uljara (Dubrovačko-neretvanska županija, 2020). Uz uljare, na prostoru Župe dubrovačke nalazi se pogon za proizvodnju eteričnog ulja (BZ EKO-ŽUPA, 2022).

Ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava u UP-u Dubrovnik krajem 2021. g. iznosio je 1.567, a najveći broj poljoprivrednih gospodarstava nalazio se u Gradu Dubrovniku (629 objekata, 40,1 % ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava). Najmanji broj poljoprivrednih gospodarstava nalazi se u Općini Dubrovačko primorje, njih 157. Najviše poljoprivrednih gospodarstava registrirano je u kategoriji obiteljskih gospodarstava (OPG) koja čine 90,1 % ukupnog broja gospodarstava (APPRRR, 2021b).

Na području UP-a Dubrovnik djeluju tri zadruga. OPG-ovi na području UP-a Dubrovnik imaju potencijal povezivanja lokalnih poljoprivrednih proizvoda u turističku ponudu Dubrovačko-neretvanske županije prema europskom principu „od polja do stola“. Razvojni potencijal poljoprivrednih gospodarstava leži u njihovoj mogućnosti suradnje i udruživanja, zadrugarstvu te razvoju inovacijskih klastera i međusektorskom udruživanju radi plasiranja proizvoda na tržište (Pejnović i dr., 2016). Potrebno je ulaganje u cjeloživotno obrazovanje poljoprivrednika kao i u njihovo upoznavanje s poljoprivrednom politikom na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini te upoznavanje s mogućnostima daljnjeg razvoja. Među nositeljima poljoprivrednih gospodarstava, najzastupljenija je dobna struktura stanovništva sa 65 ili više godina starosti u kojoj se nalazi više od polovice nositelja (51,95 %), dok se u kategoriji mlađih od 41 g. nalazi njih 5,49 %. Stoga je prepoznata potreba za poticanjem mladog stanovništva koje bi se moglo i željelo baviti poljoprivredom na uključivanje u poljoprivredne djelatnosti.

Dionici participativne radionice R3 - *Gospodarstvo i održivi razvoj* naveli su kako je u širenju poljoprivredne proizvodnje ograničavajući faktor usitnjenost poljoprivrednih površina te mala zastupljenost proizvodnih pogona. Potencijal za unaprjeđenje nalazi se u provođenju projekata za promociju poduzetništva u poljoprivredi te pokretanju moderne poljoprivredne proizvodnje s europskim modelima udruživanja i tehnološkim standardima. S tim je ciljem poticajno osnivanje LAG-a na području UP-a Dubrovnik za poboljšanje kvalitete i unaprjeđenje poljoprivrede. Potencijal je i u uključivanju poljoprivrednih proizvoda u turističku ponudu kroz uspostavu



otkupnog i distribucijskog centra za autohtone proizvode, što se posebice ističe na prostoru Općine Konavle. Nužan preduvjet za proširenje poljoprivredne proizvodnje rješavanje je imovinsko-pravnih odnosa te provođenje komasacije zemljišta.

Ribarstvo u Dubrovačko-neretvanskoj županiji slabije je razvijeno u usporedbi s ostalim jadranskim županijama, ponajviše zbog neodgovarajuće infrastrukture (neadekvatna mjesta iskrcaja, skladištenja i nedostatak kapaciteta za preradu ribe). Marikultura je važna gospodarska djelatnost, osobito na području Malostonskoga zaljeva gdje se najviše uzgajaju dagnje i kamenice (PRDNŽ, 2021).

Na području UP-a Dubrovnik nalazi se pet iskrcajnih mjesta. U Gradu Dubrovniku nalaze se iskrcajna mjesta Dubrovnik – Gruž i Sustjepan, u Općini Konavle iskrcajna mjesta Cavtat i Molunat, a u Općini Dubrovačko primorje iskrcajno mjesto Slano. Na području Općine Župa dubrovačka ne postoji iskrcajno mjesto za gospodarski ribolov (Podaci u ribarstvu, 2020). Broj plovila u ribarskoj floti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji povećao se u razdoblju 2015. – 2019. g. s 1.026 plovila 2015. g. na 1.461 plovila 2019. g. No, u istom razdoblju došlo je smanjenja snage ribarske flote, koja se smanjila od maksimalne snage 37.553 kW 2015. g. na 31.395 kW 2019. g., odnosno većinu novih plovila u floti čine manji ribarski brodovi. Smanjila se i tonaža plovila s 3.825 t 2015. g. na 3.447 t 2019. g.

Broj ribolovnih dana u istom je razdoblju rastao, a 2019. g. iznosio je 32,1 dan, što je za 15,4 dana više od vrijednosti zabilježene 2015. g. U navedenom se razdoblju blago smanjila ukupna količina iskrcaja, od 2.976 t 2015. g. do 2.840 t 2019. g. (Podaci u ribarstvu, 2020).

Na prostoru UP-a Dubrovnik aktivne su dvije lokalne akcijske grupe za ribarstvo (LAGUR; FLAG): FLAG Južni Jadran i FLAG Šabakun. FLAG Južni Jadran obuhvaća Općinu Dubrovačko primorje, a njegovi su ciljevi: stvaranje preduvjeta za jačanje konkurentnosti ribarstvenog područja te jačanje održivosti gospodarskih subjekata u ribarstvu i akvakulturi ribarstvenog područja FLAG-a. Šabakun je novoosnovani FLAG (2021. g.) koji zahvaća Grad Dubrovnik te općine Župa dubrovačka i Konavle (Grad Dubrovnik, 2021).

**Tab. 20. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u stanju i trendovima poljoprivrede i ribarstva u UP-u Dubrovnik**

| <b>Prednosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Slabosti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prepoznatljivost autohtonih mediteranskih kultura koje se uzgajaju na području UP-a (agrumi, vinova loza, masline) i proizvoda te vrijednosti mediteranske prehrane (uključujući proizvode od ribe te riblje i morske specijalitete – npr. školjke Malostonskog zaljeva)</li> <li>- Tradicija poljoprivredne proizvodnje, osobito na području Konavala i njezino sve snažnije povezivanje s turizmom</li> <li>- Razmjerno velika površina zemljišta dostupnog za agrarno vrednovanje i kvalitetni resursi za poljoprivrednu proizvodnju</li> <li>- Blizina turističkih središta kao prostora distribucije poljoprivrednih proizvoda</li> <li>- Povećanje površine zemljišta korištenog za ekološku poljoprivredu</li> <li>- Djelovanje FLAG-ova na području UP-a Dubrovnik</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Trend zapuštanja poljoprivrednih površina</li> <li>- Starost nositelja poljoprivrednih gospodarstava</li> <li>- Nedostatak jače suradnje poljoprivrednika i ribara s dionicima u turizmu i ugostiteljstvu</li> <li>- Usitnjenost zemljišta, koja otežava razvoj komercijalne poljoprivrede</li> <li>- Gubitak autohtonih poljoprivrednih sorti</li> <li>- Nedovoljna povezanost poljoprivrede s turističkim sektorom u stvaranju proizvoda dodatne vrijednosti</li> <li>- Zanimljiv udio poljoprivrede u strukturi BDV-a</li> <li>- Neadekvatna ribarska infrastruktura (nedostatna mjesta iskrcaja, neadekvatno skladištenje i nedostatak preradbenih kapaciteta)</li> </ul> |
| <b>Prilike</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Prijetnje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Potencijal za razvoj ekološke poljoprivrede – primjena financijskih poticaja na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini</li> <li>- Bespovratna sredstva iz fondova EU-a kao prilika za povećanje kapaciteta, modernizaciju proizvodnje i preradu</li> <li>- Primjena načela „od polja do stola“ - potencijal uključivanja poljoprivredne i ribarske ponude u turističku ponudu i u ponudu zdrave hrane za lokalno stanovništvo</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zarastanje poljoprivrednog zemljišta uslijed neusklađenosti zemljišnih knjiga i katastra, neriješeni imovinsko-pravni odnosi</li> <li>- Utjecaj klimatskih promjena na poljoprivredne djelatnosti</li> <li>- Zahtjevna pravila, kompleksne i dugotrajne procedure dobivanja sredstava iz fondova EU-a</li> <li>- Kompleksni nacionalni zakoni, pravilnici, uredbe koje reguliraju poljoprivrednu proizvodnju</li> <li>- Rast konkurencije – jeftini uvozni proizvodioji ugrožavaju domaću proizvodnju, naročito male poljoprivredne proizvođače</li> </ul>                                                                                                                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Poticanje agrookolišnih mjera na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i nadnacionalnoj razini, zaštita vrijednosti poljoprivrednog krajobraza</li> <li>- Mogućnost digitalizacije i modernizacije poljoprivredne proizvodnje s ciljem poticanja konkurentnosti</li> <li>- Aktualni trend potražnje za tradicionalnim te lokalno proizvedenim proizvodima i sve veća svijest o prednostima mediteranske prehrane</li> </ul> |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

## 5.3. Urbano okruženje

### 5.3.1. Gospodarenje okolišem i izloženost rizicima

Prema podacima dostupnima u Registru onečišćavanja okoliša na prostornom obuhvatu Urbanog područja Dubrovnik u razdoblju 2016. – 2020. g. ukupno je ispušteno 24.982,7 t različitih onečišćujućih tvari. U 2020. g. količina ispuštenih onečišćujućih tvari smanjena je za 55 % u odnosu na 2016. g., djelomično jer je većina operatera prijavljenih u Registar obavljala djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane koja je u toj godini zbog pandemije COVID-19 bila manje aktivna. UP Dubrovnik ispušta 84 % od ukupnih emisija na županijskoj razini. Najveću količinu onečišćujućih tvari čini CO<sub>2</sub>, uzročnik klimatskih promjena čije je emisije potrebno kontrolirati i smanjivati.

Na prostoru UP-a Dubrovnik smještena je postaja za praćenje kvalitete zraka lokalne mreže Zračna luka Dubrovnik (DN0101) na kojoj se vrši mjerenje koncentracija NO<sub>2</sub>, SO<sub>2</sub>, benzena, lebdećih čestica PM<sub>10</sub>, lebdećih čestica PM<sub>2,5</sub> i O<sub>3</sub>. Prema Godišnjem izvješću o rezultatima praćenja kvalitete zraka na navedenoj postaji u 2020. g. kvaliteta zraka za sve navedene tvari bila je ocijenjena kao zrak I kategorije. Za razdoblje 2016. – 2018. g. podatci s mjerenja postaje Žarkovica bilježili su kvalitetu zraka I kategorije osim za O<sub>3</sub> za koji je bila II kategorije.

U razdoblju 2017. – 2020. g. ispuštanjem industrijskih otpadnih voda ispušteno je ukupno 46.076,4 kg onečišćujućih tvari od čega je najznačajnija kemijska potrošnja kisika-dikromatom. U promatranom periodu količina se znatno smanjila, od 16.585,9 kg u 2017. g. do 1.175,6 kg u 2020. g., također, nisu zabilježeni iznenadni događaji ispuštanja onečišćujućih tvari. Ukupna količina ispuštenih tvari u UP 2020. g. činila je 51 % ukupnih zagađenja cijele Županije, a svi izvori industrijskog onečišćavanja nalazili su se u Gradu Dubrovniku.

Služba za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije nadzire zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju. U 2020. g., 94 % pregledanih uzoraka vode za ljudsku potrošnju u sustavu javne vodoopskrbe bilo je ocijenjeno kao zdravstveno ispravno, a 6 % kao neispravno i to na zonama opskrbe UP-a Dubrovnik, na primjer u ZO SZ Dubrovačkog primorja svi ispitani uzorci bili su neispravni, no radilo se o povećanoj koncentraciji klorida koja se smatra uobičajenom u razdoblju ljetnih suša. U razdoblju 2016. – 2020. g. stanje na području Županije se poboljšalo po pitanju ispravnosti vode za ljudsku potrošnju (ZJZDNŽ, 2021).

Prema podacima Službe za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, kakvoća mora za kupanje prema kriterijima Uredbe o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08) na prostoru UP-a Dubrovnik 2021. g. bila je izvrsna na 59 od 60 mjernih postaja, dok je na jednoj postaji kakvoća bila nezadovoljavajuća. U razdoblju 2017. – 2021. g. došlo je do smanjenja broja postaja s ocjenom manjom od izvrsno.

Posebnu problematiku za očuvanje kvalitete i čistoće morske vode čini morski otpad, kao kategorija čija pojava izravno ugrožava sastavnice morske flore i faune. Problemom onečišćenja plastičnim otpadom posebno su pogođeni otoci gdje je izražen povećani akumulacijski potencijal prekograničnog otpada. Na području Grada Dubrovnika, u aktualnom Planu gospodarenja otpadom za razdoblje od 2018. do 2023. godine, predviđene su posebne mjere za uspostavu sustava gospodarenja morskim otpadom, koje uključuju uspostavu sustava sprječavanja, prikupljanja i zbrinjavanjaorskog otpada, kao integralnog djela sustava gospodarenja otpadom te mjere interventnog prikupljanja i zbrinjavanjaorskog otpada. Posljednja mjera kontinuirano se provodi na području Grada Dubrovnika, dok su, s obzirom na geografski položaj Grada Dubrovnika te uzimajući u obzir klimatske promjene, iz pravca Otranta moguća iznenadna onečišćenja morskim otpadom obalnog gradskog

područja. Tijekom sezone, uslijed povećanog prometa trajekata, brodova, kruzera i ostalih plovila također su moguća onečišćenja otpadom, odnosno generiranje povećanih količina otpada. Provođenjem prve mjere unaprijedit će se sustav za prihvata otpada s brodova u lukama, a do donošenja protokola i uspostave sustava na nacionalnoj razini, interventno se prikuplja i zbrinjava sav generirani morski otpad.

Prema podatcima baze CORINE promjene pokrova zemljišta u razdoblju 2018. – 2021. g. Promjene su rezultirale nepovratnim širenjem izgrađenih površina, narušavanjem bioraznolikosti i stvaranjem nepropusnih površina zbog čega je važno promišljati u smjeru iskorištavanja postojećih izgrađenih područja kao što su *brownfield* područja.

Prema Köppenovoj klasifikaciji klime, UP Dubrovnik karakterizira umjereno topla kišna klima sa sušnim i vrućim ljetom s temperaturom najtoplijeg mjeseca većom od 22°C (Csa kategorija). Na prostoru je prisutno povećanje srednjih temperatura uz pojavu temperaturnih ekstrema i ekstremnih vremenskih prilika poput suše i jakog vjetrova koja pogoduje nastanku i širenju požara, ili kišnih perioda koji pogoduju nastanku poplava. Na prostoru UP-a Dubrovnik vrlo visoki rizik određen je za poplave i požare otvorenog tipa na području Općine Župe dubrovačke, dok je visoki rizik utvrđen za ekstremne temperature, epidemije i pandemije i požare u Gradu Dubrovniku te požare u općinama Konavle i Dubrovačko primorje. Rizici od pojave plimnog vala i potresa ocijenjeni su kao umjereni i niski. U slučaju pojave požara otvorenog tipa na prostoru Župe dubrovačke procijenjeni su vrlo visoki rizici s obzirom na to da bi bilo potrebno izmještanje većeg broja ugroženih pojedinaca, dok su gospodarske štete procijenjene na više od 800 tisuća eura. Na prostoru Grada Dubrovnika opasnosti štete od požara pridonosi gusta izgradnja i starost objekata, naročito u samoj staroj gradskoj jezgri (Općina Dubrovačko primorje, 2018; Općina Župa dubrovačka, 2019; Grad Dubrovnik, 2021). Nastajanje poplava na području Općine Župe dubrovačke uzrokovano je postojanjem potoka i bujičnih vodotoka te pojavom obilnih padalina, što je potrebno sprječavati uređenjem sustava odvodnje oborinskih i otpadnih voda te povećanjem propusnih površina u naseljenim dijelovima naselja (Općina Župa dubrovačka, 2019). Osim na području Općine Župe dubrovačke, utvrđen je izraženi rizik od poplava na području Grada Dubrovnika prilikom obilnijih kiša. Zbog navedenog nužno je podizanje javne svijesti o klimatskim promjenama uz poticanje niza sustavnih mjera za smanjenje posljedica klimatskih promjena. Također je nužno održavati šume kako bi se smanjila vjerojatnost pojave požara. Osim toga, potrebno je jačati prekograničnu suradnju kako bi se umanjili štetni utjecaji na okoliš poput neodrživog korištenja vode, nezakonitih ispusta u okoliš te jačanje sustava za kontrolu širenja požara. U posljednjem razdoblju, povećalo se promišljanje o pandemijama kao rizicima s posljedicama na promet, zdravstvo i javne službe, a potrebno je promišljati i o drugim potencijalnim rizicima poput potencijalnih morskih onečišćenja zbog intenziviranja pomorskog prometa (Grad Dubrovnik, 2021).

Operativne snage sustava civilne zaštite sastoje se od Stožera civilne zaštite na županijskoj razini i razini jedinica lokalne samouprave, tri javne vatrogasne postrojbe i 18 dobrovoljnih vatrogasnih društava, Društva Crvenog križa na županijskoj razini i na razini Grada Dubrovnika, operativnih snaga HGSS-a, udruga i pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite. Analiza sustava civilne zaštite za područje preventive i reagiranja procjenjuje visoku spremnost iz oba područja za Grad Dubrovnik te općine Konavle i Župu dubrovačku, dok je za Općinu Dubrovačko primorje ona niska.

Dionici participativne radionice R4 – *Urbana i zelena infrastruktura* iskazali su potrebu za izradom plana sigurnosti za planirani rad više grupa postrojbi koje bi pokrivala manja područja. U planu je izgradnja Centra za katastrofe koji bi okupljao vatrogasce, HGSS te Crveni križ. Na području Općine Konavle radi povećanja sigurnosti planira se projekt postavljanja senzora koji bi slali dojave o potencijalnim katastrofama, posebice u slučaju požara. Zbog recentnih tektonskih podražaja i potresa na prostoru RH, unaprijeđen je program za upravljanje potresima.

**Tab. 21. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u okolišu UP-a Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Trend povećanja ispravnosti vode za ljudsku potrošnju na Županijskoj razini</li> <li>- Trend smanjenja ispuštanja onečišćujućih tvari iz industrijskih voda</li> <li>- Izrađene procjene rizika od velikih nesreća za cijelo UP</li> <li>- Visoka razina spremnosti sustava civilne zaštite u tri JLS-a</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Neispravnost vode za ljudsku potrošnju u objektima izvan sustava javne vodoopskrbe</li> <li>- Zrak za pokazatelj O<sub>3</sub> posljednjih je godina II kategorije</li> <li>- Niska razina spremnosti sustava civilne zaštite Općine Dubrovačko primorje</li> </ul> |
| Prilike                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Prijetnje                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Međunarodna suradnja u rješavanju zajedničkih okolišnih izazova</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prirodne opasnosti i pojave požara, poplava i ekstremnih temperatura</li> </ul>                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Korištenje sredstava EU-a za rad na prevenciji i smanjenju negativnih učinaka klimatskih promjena i prirodnih rizika</li> <li>- Korištenje integriranih mjera za rješavanje prirodnih, antropogenih, gospodarskih izazova (npr. Mreža višenamjenske zelene infrastrukture)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Visoki stupanj seizmičnosti</li> <li>- Negativni učinci klimatskih promjena poput ekstremnih temperatura i suša</li> <li>- Nestanak i fragmentacija staništa i izumiranje vrsta</li> <li>- Ispust otpadnih voda iz brodova te ispušni balastne vode</li> <li>- Morski otpad i plastika</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 5.3.2. Upravljanje javnim urbanim površinama

Javne urbane površine potencijal su za prostorni, društveni, ali i gospodarski razvoj UP-a Dubrovnik pod uvjetom da se njihovu razvoju i upravljanju pristupi na održiv način. Osim javnih urbanih površina, ovo poglavlje podrazumijeva i područja istaknute prirodne vrijednosti.

Prema Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije na području UP-a Dubrovnik nalazi se 16 zaštićenih područja prirode (Sl. 8) u kategorijama: posebni rezervat (4), spomenik prirode (3), značajni krajobraz (2), spomenik parkovne arhitekture (4), spomenik prirode (3) i park šuma (1) (Biportal, 2022). Na području UP-a Dubrovnik, ali i ostatku županije, za zaštitu, održavanje i promicanje zaštićenih dijelova prirode zaduženi su Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije, Javna ustanova Rezervat Lokrum i HAZU (JUZZDP, 2022). Na prostoru UP-a Dubrovnik nalaze se i područja ekološke mreže Natura 2000, koja obuhvaća područja očuvanja značajna za ptice (POP) i područja očuvanja značajna za vrste i staništa (POVS) od interesa za Europsku uniju. Na prostoru UP-a Dubrovnik ne nalaze se područja očuvanja značajna za ptice (POP).

Kulturna dobra čine kulturno-povijesno nasljeđe određenog područja, oblikuju njegov identitet i čine ga prepoznatljivim, a sastoje se od sastavnica materijalne i nematerijalne baštine (MKM, 2022).

Pod zaštitom UNESCO-a nalaze se dva materijalna (svjetsko dobro Stari grad Dubrovnik. „Biser Jadrana“ od 1979. g. i kulturno dobro Stećci - srednjovjekovni nadgrobni spomenici) te četiri nematerijalna kulturna dobra (Festa sv. Vlah, klapsko pjevanje, mediteranska prehrana te umijeće suhozidne gradnje) na prostoru UP-a Dubrovnik (Hrvatska nematerijalna kulturna baština na UNESCO-ovim listama, 2020, UNESCO, Old City of Dubrovnik, 2022, UNESCO, Stećci Medieval Tombstone Graveyards, 2022).

Prema podacima Registra kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija RH (2022) na prostoru UP-a Dubrovnik ukupno je registrirano 326 zaštićenih kulturnih dobara, od čega je 318 (97,5 %) trajno, a osam (2,5 %) preventivno zaštićeno. Najveći udio kulturnih dobara nalazi se na području Grada Dubrovnika (70,2%), a zatim u Općini Konavle (11,7 %), Općini Župa dubrovačka (9,8 %) te u Općini Dubrovačko primorje (8,3 %). Od ukupnog broja kulturnih dobara, 267 je nepokretnih pojedinačnih kulturnih dobara koja su u najvećoj mjeri kulturna dobra sakralne i profane graditeljske baštine, šest povijesnih cjelina i 39 kulturnih dobara arheološke baštine (Registar kulturnih dobara, 2022).

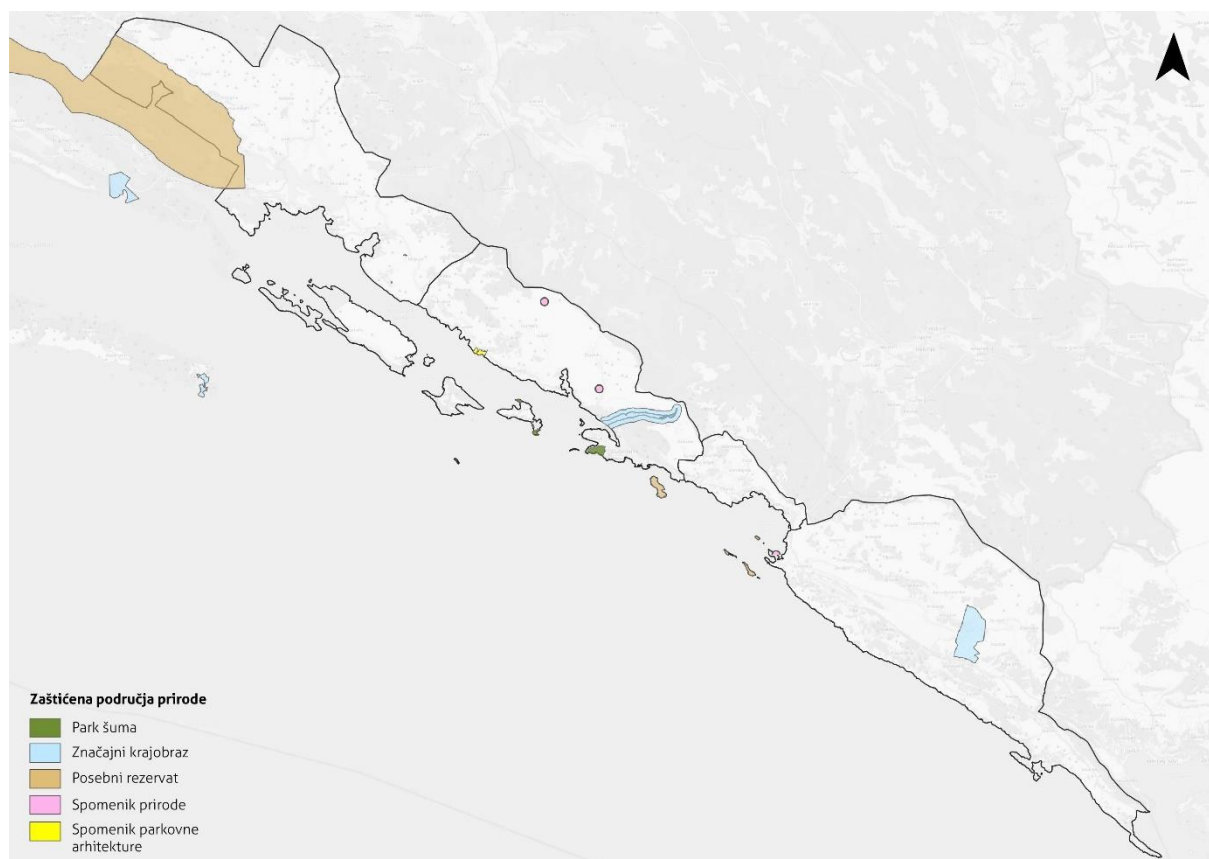
U PPDNŽ donosi se i Registar evidentiranih kulturnih dobara: pojedinačnih građevina i kompleksa (njih 2.162 u UP-u Dubrovnik, među kojima se ističu brojni ljetnikovci), kulturno-povijesne cjeline te kulturni krajolici (14) (PPDNŽ, 2020).

Na području JLS-ova UP-a Dubrovnik zaštićeno je još šest nematerijalnih kulturnih dobara od čega su najzastupljeniji običaji, obredi i svečanosti (50 %), nakon čega slijedi usmena predaja, izričaji, govori, znanje i vještine te izvedbena umjetnost.

U kategoriji običaji, obredi i svečanosti registrirana su kulturna dobra: Festa svetog Vlah, Tripundanske svečanosti i kolo sv. Tripuna - tradicije bokeljskih Hrvata u Hrvatskoj te Kolendavanje u gradu Dubrovniku. Usmeno predaji, izričaji i govorima pripadaju Dubrovački govor i Konavoska svadbena zdravica. Kao znanje i vještine zaštićeno je nematerijalno kulturno dobro Ljekarništvo Male braće u Dubrovniku, a istaknutom izvedbenom umjetnosti proglašeno je Kolo lindo Dubrovačkog primorja (Registar kulturnih dobara, 2022).

Dionici participativne radionice RS 2 – *Kultura i turizam* istaknuli su dosadašnji kvalitetan rad na obnovi kulturne baštine i valjanu skrb koju o njoj provode ustanove u kulturi. Na području Općine Župa dubrovačka najveća su prepreka u obnovi kulturnih dobara imovinsko-pravni odnosi te velik broj ljetnikovaca i drugih zaštićenih kulturnih

objekata u privatnom vlasništvu. Na području Grada Dubrovnika među prioritetima istaknuta je obnova ljetnikovaca koji su godinama neobnavljani, kao i organizacija sadržaja unutar njih s ciljem disperzije turista. Konkretno se ističe i potreba za obnovom Kneževa dvora. Istaknuto je također kako je kulturnu baštinu potrebno sagledavati u kontekstu kulturnog, ali i urbanog krajolika (parkovi, zelena infrastruktura) i takvo shvaćanje smatra se okosnicom budućeg razvoja UP-a. Postoji potreba za povećanjem pristupačnosti kulturne baštine za OSI te je u tom kontekstu istaknuto područje Lokruma, koji je ujedno i prostor na kojem je predviđenom revitalizacijom baštine moguće osigurati i prostore za održavanje kongresa. Važan dokument za budući razvoj povijesne jezgre Dubrovnika jest Plan upravljanja, a početak njegove provedbe izazovan je s obzirom na sveobuhvatnost akcijskog plana i znatne izdatke koje iziskuje implementacija predloženih aktivnosti. Izazov svakako predstavlja i pomirivanje zahtjeva turističkog te ugostiteljskog sektora sa zahtjevima zaštite. Vrijedan resurs za prostor UP-a također je i nematerijalna baština, o kojoj je važno podizati razinu svijesti i provoditi edukacije te snažnije promovirati važne kulturno-povijesne spomenike izvan samog Grada Dubrovnika.



#### Sl. 8. Prikaz zaštićenih dijelova prirode na prostornom obuhvatu UP-a Dubrovnik

Izvor podataka: Biportal, 2022

Površina zelenih površina po stanovniku u UP-u Dubrovnik izrazito je mala i iznosi 4,1 m<sup>2</sup>. Najviše javnih zelenih površina nalazi se u Gradu Dubrovniku u kojem je evidentirano 190.230 m<sup>2</sup> kojima upravlja poduzeće Vrtlar d.o.o. Najveću površinu pokrivaju parkovi (42 % svih javnih zelenih površina) te zelene površine uz prometnice (40 %). Prema podacima Općine Dubrovačko primorje na prostornom obuhvatu nalazi se oko 5.000 m<sup>2</sup> javnih zelenih površina, na prostornom obuhvatu Općine Župe dubrovačke nalazi se 56.150 m<sup>2</sup> javnih zelenih površina koje održava Komunalno društvo Župa dubrovačka d.o.o. Istaknuta je potreba za inventarizacijom javnih zelenih površina radi kontinuiranog praćenja stanja i održivog upravljanja te za unaprjeđenjem zelenih površina, ali i plave infrastrukture korištenjem rješenja temeljenih na prirodi (eng. NBS).

Sudionici participativne radionice *Urbana i zelena infrastruktura* istaknuli su kako na prostoru Grada Dubrovnika nedostaje javnih zelenih površina. Potencijal je u gradnji zelenih krovova, kao i sadnji drvoreda uz prometnice teukrasnih vrtova kojima bi se vizualno i funkcionalno iskoristio svaki dio grada. Ističe se i potencijal uvođenja digitalnog katastra javnih zelenih površina u svrhu boljeg gospodarenja zelenom infrastrukturom te izrada strategije razvoja zelene infrastrukture. Potreban je razvoj integriranih mjera za sinergijsko rješavanje prirodnih,



antropogenih, gospodarskih i ekoloških pitanja. U kontekstu prilagodbe javnih parkova za OSI istaknuta je potreba postavljanja komunikacijskih ploča za neverbalnu djecu.

*Brownfield* područja veliki su potencijal za unaprjeđenje ekonomskog, ekološkog i društvenog okruženja UP-a s ciljem ponovne upotrebe neiskorištenih prostornih potencijala. Prema dostupnim podacima na prostornom obuhvatu UP-a Dubrovnik nalazi se oko 62 ha *brownfield* područja. Na prostoru Grada Dubrovnika ističe se područje Tvornice ugljenogرافitnih i elektrokontaktnih proizvoda (TUP) smješteno dijelom u Gružu i dijelom u Komolcu ukupne površine otprilike 2,3 ha, na prostoru Općine Konavle utvrđena su *brownfield* područja površine 23 ha, a u Općini Župa dubrovačka nalaze se tri *brownfield* područja (turistička zona Kupari I, Plat te nekadašnji Kamp Kupari).

Za daljnji razvoj neophodno je bolje promišljanje procesa urbanizacije čime bi se zaustavila daljnja degradacija krajobraza kojase posebno odražava u intenzivnoj i bespravnoj gradnji u turističke svrhe. Posebno se ističu i planske mjere zaštite priobalnih krajolika koje se odnose i na sprječavanje urbanizacije duž obalne linije. Nužno je povećati i napore u rješavanju pitanja granica pomorskog dobra kako bi se njima kvalitetnije upravljalo. Potencijal za mala ruralna područja u kojima je značajna ekonomska i socijalna marginalnost postoji u intervencijama za kulturnu i društvenu regeneraciju malih povijesnih sela kroz promicanje projekata revitalizacije, unaprjeđenja i upravljanja baštinom te kroz zaštitu kulturne baštine i poticanje gospodarstva.

**Tab. 22. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u upravljanju javnim urbanim površinama u UP-a Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stari grad Dubrovnik (Kulturno-povijesna urbanistička cjelina) kao dio UNESCO-ove svjetske kulturne baštine od 1979. g. uz proširenje zaštite 1994. g. na predgrađe Pile, Lovrijenac, predio Iza Grada, Lazarete, Revelin i otok Lokrum</li> <li>- Šest kulturnih dobara pod zaštitom UNESCO-a</li> <li>- Bogata kulturna baština (velik broj trajno zaštićenih kulturnih dobara)</li> <li>- Velik broj zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura2000</li> <li>- Duga tradicija uređenja krajobraza - elementi suhozidne gradnje i vrtovi uz povijesno važne dubrovačke ljetnikovce</li> <li>- Obnova i valorizacija ljetnikovaca u svrhu stvaranja novih prostora za održavanje kulturno-društvenih manifestacija</li> <li>- Kvalitetan rad na obnovi kulturne baštine te valjana skrb o istoj na području cijelog UP-a</li> <li>- Postojanje Plana upravljanja svjetskim dobrom UNESCO-a „Starim gradom Dubrovnikom“ te Akcijskog plana Poštujemo Grad unutar kojih su integrirane mjere očuvanja i obnove kulturne baštine te upravljanja javnim prostorima</li> <li>- GIS i 3D sustav Grada Dubrovnika</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Izrazito mala površina javnih zelenih površina po stanovniku JLS-a UP-a</li> <li>- Pritisci turizma na elemente baštine</li> <li>- Zapuštanje krajobraznih cjelina</li> <li>- Nedovoljna svijest stanovništva o prirodnim vrijednostima i vrijednostima javnih zelenih površina</li> <li>- Nedovoljna svijest javnih tijela o vrijednosti javnih zelenih površina i potrebe za implementacijom zelene infrastrukture</li> <li>- Nedostatak sustava za inventarizaciju javnih zelenih površina</li> </ul> |
| Prilike                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Prijetnje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Očuvane tipične krajobrazne vrijednosti i izvorne/autentične pejzažne cjeline koje osiguravaju zdrav život stanovništvu</li> <li>- Integralna zaštita i revitalizacija povijesnih naselja u krajolicima dubrovačkog priobalja</li> <li>- Izrada strateških dokumenata za razvoj zelene infrastrukture</li> <li>- <i>Brownfield</i> područja dostupna za obnovu i aktivaciju uz mogućnost financiranja kroz ITU mehanizam</li> <li>- Mogućnost obnove i uređenja otvorenih javnih prostora financiranjem kroz ITU mehanizam</li> <li>- Mogućnost korištenja fondova EU-a u svrhu obnove, revitalizacije i turističke valorizacije kulturne baštine</li> <li>- Prilike za zelenu tranziciju javnog prostora razvojem zelene infrastrukture (NPOO)</li> <li>- Mogućnost ulaganja u unaprjeđenje kvalitete života poticanjem školskih programa u prirodi</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Neučinkovito upravljanje kulturno-povijesnom baštinom u slučaju preklapanja nadležnosti (lokalna, regionalna, nacionalna razina) i nemogućnost njezine obnove zbog imovinsko-pravnih faktora</li> <li>- Neusklađenost zakonske regulative s praksom u zaštiti okoliša</li> <li>- Neadekvatni zakonodavni okvir vezan za napuštene i nefunkcionalne nekretnine (otežana obnova vrijedne kulturne baštine)</li> <li>- Negativni učinci klimatskih promjena na javni prostor i njegove korisnike</li> </ul> |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Koordinirano obnavljanje vegetacije radi sprječavanja erozije tla</li> <li>- Mogućnost korištenja digitalnih alata s ciljem održivog i transparentnog upravljanja prostorom</li> <li>- Integrirano poimanje urbanog krajolika – u kontekstu kulturne baštine, ali i parkova te zelene infrastrukture</li> </ul> |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

### 5.3.3. Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura ključna je potreba koja osigurava kvalitetan život stanovništva. Opskrba vode, zaštita od zagađenja te odvodnja i pročišćavanja otpadnih voda djelatnosti su pod nadležnosti tvrtki: Vodovod Dubrovnik d.o.o., Konavosko komunalno društvo d.o.o. i Komunalno poduzeće Neum d.o.o. Komunalno poduzeće Neum d.o.o. koncesionar je za opskrbu vodom sjeverozapadnog dijela Općine Dubrovačko primorje. Godišnja potrošnja u UP-u Dubrovnik<sup>7</sup>, odnosno u Gradu Dubrovniku i općinama Dubrovačko primorje i Župa dubrovačka, 2021. g. iznosila je ukupno 3.693.600 m<sup>3</sup> (domaćinstva i gospodarstva). Najveću potrošnju vode u UP-u Dubrovnik ima Grad Dubrovnik (78 %). Općina Konavle navela je zasebne podatke o količini potrošnje vode u 2021. g. Po kućanstvima prosječna potrošnja iznosila je 135 l/dan, a po poduzeću prosjek je iznosio 4 m<sup>3</sup> dnevno. Najveći potrošač vode u Općini Konavle jest Zračna luka Dubrovnik te hoteli. Priključenost na javni vodoopskrbni sustav varira od jedinice lokalne samouprave te od urbaniziranih dijelova do ruralnih dijelova gdje pojedini nemaju izgrađenu vodoopskrbnu infrastrukturu. Najveća je potražnja za vodom u ljetnim mjesecima, odnosno u turističke svrhe. Analize vode pokazuju da je crpljena voda zdravstveno ispravna, bez boje, okusa i mirisa, stalne temperature, umjerene tvrdoće, poslije velikih kiša se zamućuje, slabo se samopročišćava zbog brzog prolaza kroz podzemne pukotine te brojnih točkastih izvora onečišćenja te zahtijeva obaveznu dezinfekciju. Također, razvojni su izazov vodoopskrbe i gubitci vode iz sustava zbog dotrajalosti cjevovoda pa je sustav nužno revitalizirati kako bi se smanjili gubitci vode te uvesti digitalni sustav daljinskog upravljanja za održivo upravljanje vodoopskrbom.

Na rijeci Ombli nalazi se pročišćivač vode (Vodovod Dubrovnik d.o.o., 2022b). U 2020. g. započela je realizacija projekta Aglomeracija Dubrovnik: izgradnja i rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava, novog kanalizacijskog i UPOV Petka – pročišćivača (Grad Dubrovnik, 2020). Najveća pokrivenost sustavima odvodnje je na području Cavtata, Slanog, i Dubrovnika (DNŽ, 2021). U Općini Konavle pokrivenost kućanstava na kanalizaciju otprilike je 55 %, a priključenost je otprilike 45 %. Prostorna pokrivenost gospodarskih subjekata otprilike 75 %, priključenost je otprilike 65 % (Općina Konavle, 2022). U Župi dubrovačkoj na sustav odvodnje otpadnih voda priključeni su stanovnici naselja Brašina, Kupari, Mandaljena, Mlini, Petrača, Soline, Srebreno, Zavrelje, priključenost je otprilike 50 % (Općina Župa dubrovačka, 2022). Pročišćavanje otpadnih voda odvija se uz pomoć uređaja za pročišćivanje otpadnih voda (UPOV) Lapad i Orašac te uređaja unutar sustava javne odvodnje Cavtat (Konavosko komunalno društvo, 2022, Vodovod Dubrovnik d.o.o., 2022b).

Sudionici na participativnoj radionici *R4 - Urbana i zelena infrastruktura* istaknuli su kako je vodoopskrbnom mrežom pokriveno gotovo cijelo stanovništvo s područja UP-a Dubrovnik, uz iznimnu kvalitetu vode. Unaprjeđenje kvalitete sustava postignuto je uvođenjem sustava daljinskog obavješćavanja o problemima u sustavu vodoopskrbe i javne odvodnje te uvođenjem elektroničkog sustava očitavanja brojila. Znatni doprinos trebao bi dati projekt Aglomeracije Dubrovnik kojim je planirana rekonstrukcija vodovodne mreže te njezino širenje na prostoru Grada Dubrovnika te dijelova općina Župa dubrovačka i Konavle. Istaknuta je i potreba za pronalaženjem alternativnog izvora vode za Cavtat i Zračnu luku Dubrovnik koji su veliki potrošači vode s izvora rijeke Ljute. Dijelu sustava javne odvodnje potrebna je revitalizacija, a na dijelovima uspostava javne odvodnje te je istaknuta i problematika zaštite pojedinih vodnih površina.

Otpad se odlaže na odlagalištu otpada Grabovica veličine 4 ha koje se nalazi 25 km sjeverozapadno od Dubrovnika. Projekt sanacije i zatvaranja odlagališta Grabovica započeo je 1996. g. Završena je 1. faza sanacije, a u planu su i potpuna sanacija i zatvaranje u narednom razdoblju (Grad Dubrovnik, 2018, Općina Konavle, 2017, Općina Dubrovačko primorje, 2018, Općina Župa dubrovačka, 2020). Planirana je izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO) *Lučino razdolje* na području Općine Dubrovačko primorje (Čistoća d.o.o. Dubrovnik, 2022). Zeleni otoci za odvojene prikupe reciklabilnog otpada prisutni su u svim JLS-ovima UP-a, a svaki JLS ima svoje reciklažno dvorište (Grad Dubrovnik, 2018, Općina Konavle, 2017, Općina Dubrovačko primorje, 2018, Općina Župa dubrovačka, 2020). U razdoblju 2016. – 2020. g. primjetan je trend smanjivanja količine otpada na

<sup>7</sup> Izuzev Općinu Konavle

razini UP-a Dubrovnik za 23 %. Najveće smanjenje količine otpada prisutno je u Općini Konavle (47,2 %), a najmanje u Gradu Dubrovniku (20,9 %). U svim JLS-ovima osim u Općini Dubrovačko primorje povećala se stopa sakupljenog glomaznog otpada, na razini UP-a Dubrovnik povećala se za 23 %. Ukupna količina prikupljenog otpada 2020. g. činila je 49,7 % ukupno prikupljenog otpada Dubrovačko-neretvanske županije. 2020. g. u UP-u Dubrovnik sakupljeno je ukupno 2.378,21 t odvojenog otpada, što je stopa odvojenog u iznosu od 12,3 %. Najviša stopa odvojenog otpada je u Općini Konavle (17,61%), a najmanja u Općini Dubrovačko primorje (4,83 %). Najvećim udjelom reciklabilni otpad prikupljen je u Gradu Dubrovniku (1.732,98 t), a najmanje u Općini Dubrovačko primorje (39,27 t) (Čistoća d.o.o. Dubrovnik, 2022). Unutar JLS-ova UP-a održavaju se edukativne radionice kojima je svrha podizanje svijesti o otpadu i njegovu pravilnu odlaganju.

Dionici participativne radionice *RS4 - Urbana i zelena infrastruktura* istaknuli su kako je uređenost Grada Dubrovnika na razmjerno visokoj razini, osobito na području gradske jezgre. Gospodarenje otpadom nastoji se unaprijediti poticanjem odvojenog prikupljanja, a sredstva su dosad uložena u zelene otoke, spremnike za odvojeno prikupljanje otpada te otvaranje reciklažnih dvorišta. S ciljem povećanja odvojeno prikupljenog otpada, planirana je korekcija cijena odvoza.

HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., podružnica Elektrojug Dubrovnik nadležan je za distribuciju, izgradnju te održavanje mreže električne energije. Distribucija električnom energijom UP-a Dubrovnik većim dijelom odvija se putem srednjenaponske mreže (10 kV, 20 kV, 35 kV). U planu su radovi na energetskom sustavu u svrhu njegove revitalizacije. U Općini Župa dubrovačka nalaze se HE Dubrovnik i HE Zavrelje, a u Općini Konavle predviđene su 24 lokacije za solarne elektrane.

Plinoopskrbna infrastruktura trenutno ne postoji na prostoru UP-a Dubrovnik, no u planu je magistralni plinovod (dio Jonsko-jadranskog plinovoda) čime bi se trebala dovršiti konačna plinifikacija Republike Hrvatske.

U UP-u Dubrovnik postoje značajni potencijali za proizvodnju električne energije iskorištavanjem obnovljivih izvora energije, posebice sunca i vjetra zbog velikog broja dana insolacije te jakih vjetrova poput juga. Do 2030. g. planirano je povećanje udjela obnovljivih izvora na 32 % u odnosu na potrošnju, a do 2050. g. udio povećanja trebao bi iznositi 65 % (NN 25/20). Na prostoru UP-a Dubrovnik nalaze se četiri projekta solarnih elektrana i dva projekta vjetroelektrana s kojima je HROTE sklopio ugovor o otkupu električne energije (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, 2022). Planirani su i projekti rekonstrukcije javne rasvjete, energetske obnove voznog parka te energetske obnove obrazovnih ustanova. Mogućnosti sufinanciranja dostupne su zahvaljujući projektima Europske unije, no njihova je iskorištenost i dalje nezadovoljavajuća.

Dionici participativne radionice *R4 – Urbana i zelena infrastruktura* istaknuli su kako postoji velik interes građana, ali i javnih tijela za energetskom obnovom te obnovljivim izvorima energije. Istaknuta je potreba za poticanjem edukacije o energetskoj učinkovitosti te obnovljivim izvorima energije. Temeljni izazovi za većinu subjekata koji imaju interes za implementacijom takvih projekata su imovinsko-pravne prirode, što otežava mogućnost njihove provedbe.

**Tab. 23. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u komunalnoj infrastrukturi u UP-a Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Brojna izvorišta u UP-u Dubrovnik omogućavaju vodoopskrbu prostora</li> <li>- Izgradnja i unaprijeđenje vodovodne infrastrukture i infrastrukture javne odvodnje Projektom Aglomeracije Dubrovnik</li> <li>- Analizom utvrđena zdravstvena ispravnost vode koja služi za opskrbu stanovništva</li> <li>- Sustav javne odvodnje relativno dobro razvijen u urbanim sredinama</li> <li>- Smanjenje količine sakupljenog miješanog komunalnog otpada</li> <li>- Prisutna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora energije</li> <li>- Povoljni klimatski uvjeti za korištenje potencijala energije sunca i vjetra</li> <li>- HE Dubrovnik i HE Zavrelje</li> <li>- Povećanje broja zelenih otoka i podjela posuda za odvojeno prikupljanje otpada, smanjuje se količina miješanog otpada te se povećava udio recikliranja</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Određeni periferni dijelovi JLS-ova UP-a Dubrovnik i dalje bez vodoopskrbne infrastrukture</li> <li>- Zbog zastarjelosti i dotrajlosti infrastrukture, povremeno dolazi do zamućenja vode te su veliki gubitci vode iz sustava</li> <li>- Sustav javne odvodnje otpadnih voda ne postoji u dijelovima UP-a Dubrovnik, posebice u ruralnim naseljima</li> <li>- Nezakoniti ispusti kanalizacije u more dovode do ugrožavanja zdravlja ljudi te onečišćenja okoliša</li> <li>- Nedostatno razvijen sustav oborinskih voda</li> <li>- Manji broj odvoza otpada te povećanje komunalne naknade za usluge, dovode do pojave većih količina smeća uz posude za odvajanje</li> <li>- U određenim područjima pojavljuju se divlji deponiji ili zagađenja mora</li> </ul> |

| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Edukacije i otvaranje reciklažnih dvorišta koje potiču na odvajanje otpada</li> <li>- Aktivnosti čišćenja okoliša i podmorja koje pozitivno utječu na svijest stanovništva</li> <li>- Javni pozivi za poticanje stanovništva na sudjelovanje u projektima energetske obnove i korištenje obnovljivih izvora energije</li> <li>- Projekti elektrana za proizvodnju električne energije</li> <li>- Ulaganje u pametne lokalne energetske mreže</li> <li>- Izgradnja i unaprjeđenje energetske infrastrukture izgradnjom dalekovoda, trafostanica, podzemnih vodova</li> <li>- Razvoj magistralnog plinovoda koji bi omogućio plinifikaciju juga Hrvatske</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nekorištenje potencijala obnovljivih izvora energije zbog skupoće potrebnih uređaja i opreme</li> <li>- Slab interes stanovništva za plin kao čist energent</li> <li>- Nedovoljna informiranost stanovništva, slab interes stanovništva za korištenje obnovljivih izvora energije ograničavaju energetska tranziciju</li> <li>- Zastarjela i energetski neučinkovita javna rasvjeta</li> </ul>                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prilike</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Prijetnje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Potencijali iskorištavanja energije sunca (velik broj sunčanih sati) i vjetra</li> <li>- Trend i mogućnost financiranja postojećih prostornih resursa za razvoj gospodarstva – koncept kružnog gospodarstva</li> <li>- Razvoj pametnih tehnologija i mogućnost njihove aplikacije u upravljanju infrastrukturom na prostoru UP-a</li> <li>- Mogućnost prijave i direktnog financiranja strateških investicijskih projekata s nacionalne razine</li> </ul>                                                                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rast cijena energenata uslijed političkih nestabilnosti</li> <li>- Reljef kao zapreka u unaprjeđenju komunalne infrastrukture (poskupljuje izvedbu infrastrukturnih radova)</li> <li>- Neizvjesnost izgradnje plinopskrbne infrastrukture u Dalmaciji</li> <li>- Dotrajalost infrastrukture električne energije</li> <li>- Postojeće konzervatorske smjernice i preporuke koje otežavaju provedbu energetske obnove kulturnih dobara (javnih zgrada i stambenih objekata)</li> <li>- Neadekvatna prekogranična regulacija voda</li> </ul> |

### 5.3.4. Promet i mobilnost

Cestovni promet UP-a Dubrovnik sastoji se od mreže državnih (D8, D223, D235, D420 i D516), županijskih i lokalnih cesta, ukupne duljine 394,4 km (Sl. 9). Karakteristika geoprometnog položaja jest izoliranost prostora zbog krajnjeg južnog položaja. Za smanjenje prometne izoliranosti UP-a Dubrovnik u planu je izgradnja autoceste, a i otvaranje Pelješkog mosta utjecalo je na bolju prometnu povezanost s ostatkom RH (Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije 12/20).

Najveću važnost ima državna cesta D8 (Jadranska magistrala) jer je riječ o cesti koja spaja sjever i jug UP-a Dubrovnik. Najveću duljinu i razgranatost ima mreža županijskih cesta, a najveća im je važnost u Općini Konavle. Najmanje su zastupljene lokalne ceste zbog reljefne konfiguracije zbog koje većina cesta i prati obalu, a manje ulazi u unutrašnjost.

Dionici participativne radionice *R4 – Zeleni razvoj i infrastruktura* od planiranih projekata istaknuli su izgradnju autoceste od čvora Metković do čvora Dubrovnik, koja bi imala veliku ulogu u rasterećenju prometnih zagušenja na državnoj cesti D8, i trase brze ceste koja bi povezivala Zračnu luku Dubrovnik i Grad. Mogućnost djelomičnog rješavanja problema prometnih gužvi na području Grada Dubrovnika leži u planiranom tunelu Minčeta – Pile. Manjak je pješačke infrastrukture čije se proširenje i izgradnja navode kao jedan od bitnijih izazova i potreba. Novi lučki terminal u Gradu Dubrovniku također bi omogućio djelomično rasterećenje gužve, a kao bitna stavka ističe se potreba izgradnje intermodalnog središta te čvorišta *Park'n'Ride* kojim bi se promet u mirovanju izmjestio iz gradskih užurbanih središta.

U razdoblju 2015. – 2019. g. primjetan je pad broja prometnih nesreća, dok broj poginulih i ozlijeđenih nema određen trend, njihov broj stagnira. Razlog tome su manji prometno-tehnički zahvati poput postavljanja signalizacije ili ugradnje kružnih tokova koji smanjuju broj lakših prometnih nesreća. Prema HAK-ovoj karti rizika na prostoru UP-a istaknute su dvije ceste: D8 (do naselja Dubrovnik ima stupanj srednjeg rizika, do križanja s D223 srednje visok rizik, a do granice s Crnom Gorom rizik je visok) te D420 s visokim stupnjem rizika. Najveća količina prometa odvija se na državnoj cesti D8, a primjetno je kako je najveći udio prometa zabilježen u turističkoj sezoni. S time se podudara i zabilježen pad broja vozila 2020. g.

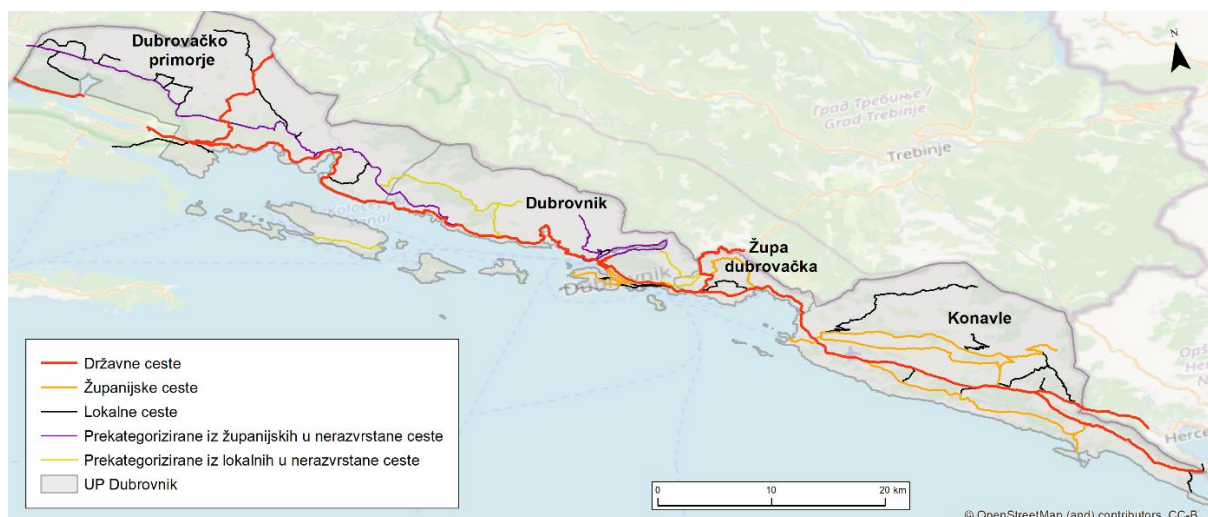
Željeznički promet na prostoru UP-a Dubrovnik danas ne postoji iako je prostor Dubrovnika i južno od njega imao željeznicu koja je putovala na relaciji Gabela – Zelenika s odvojcima prema Trebinju i Dubrovniku. Unutar DNŽ postoji željeznička pruga na relaciji Metković – Ploče, koja je dio međunarodnog prometnog koridora Vc. Planirana je izgradnja brze dužjadranske željeznice koja bi povezivala Malu Aziju sa Zapadnom Europom (Dubrovačko-neretvanska županija, 2022).

Pomorski promet unutar UP-a Dubrovnik usmjeren je na putnički prijevoz, dok je središte teretnog prometa na sjeveru DNŽ, u luci Ploče. Na prostoru UP-a Dubrovnik postoji ukupno 25 luka otvorenih za javni promet, prisutne u svakom JLS-u, a najviše ih je u Gradu Dubrovniku. Luka Gruž luka je od osobitog (međunarodnog) gospodarskog značaja za Republiku Hrvatsku, a Gradska luka Dubrovnik luka je županijskog značaja (Lučka uprava Dubrovačko-neretvanske županije, 2022; Lučka uprava Dubrovnik, 2022a; Županijska lučka uprava Dubrovnik, 2022).

U putničkom pomorskom prometu postoje četiri državne linije. To su:

- državna trajektna linija 831 Suđurađ – Lopud – Dubrovnik – Koločep/Donje Čelo
- državna brodska linija 807 Suđurađ – Lopud – Koločep/Donje Čelo – Dubrovnik
- državna brzobrodska linija 9807 Lastovo/Ubli – Korčula – Polače – Sobra – Šipanska Luka – Dubrovnik
- državna brzobrodska linija 9808 Lastovo/Ubli – Korčula – Dubrovnik (AZOLPP, 2022)

Dubrovnik ima i jednu međunarodnu brodsku liniju, na relaciji Dubrovnik – Bari, no ona veću važnost ima u ljetnim mjesecima.



### Sl. 9. Cestovna mreža urbanog područja Dubrovnik

Izvor podataka: Odluka o razvrstavanju javnih cesta, NN 18/21; OSM, 2022

U pretpandemijskom razdoblju, luka Dubrovnik bilježila je više od milijun putnika godišnje, a najveći udio u tom broju imala su kružna putovanja. Broj putnika koji su u Dubrovnik došli kruzerom konstantno se kretao od 700.000 do 800.000 godišnje, većinu su činili strani turisti, dok je broj domaćih turista u razdoblju 2016. – 2019. g. porastao za 130.000. Najveći broj putnika prevezen je od lipnja do rujna, odnosno u vrijeme turističke sezone, dok je kod domaćih putnika najmanje izražena sezonalnost. Za bolju povezanost otočnog stanovništva s obalom, ali i ostalih obalnih naselja, nužno je poticati razvoj javnog broskog prijevoza i to pomoću e-vozila za koje je nužno razvijati potrebnu infrastrukturu kao što su e-punionice.

Dionici participativne radionice RS 4 – Zeleni razvoj i infrastruktura naveli su pojedine prednosti i izazove u pomorskom prometu na području UP-a Dubrovnik. Navedeno je kako je kapacitet luke Dubrovnik u potpunosti iskorišten zbog čega je u planu izgradnja novog lučkog terminala koji bi trebao služiti kao nova „repcija grada“. Prometna povezanost s obalom morskim putem temelj je opstojnosti otočkih zajednica stoga je potrebno raditi na očuvanju kvalitetne prometne veze te osiguravanju brzih prometnih linija, posebice izvan sezone. Naročito treba istaknuti kako zbog bogate pomorske povijesti, ali i u svrhu smanjenja intenziteta cestovnog prometa te boljeg povezivanja dužobalnih naselja, jedan od potencijala leži upravo u daljnjem razvoju pomorskih luka i pomorskih linija te brzom ekološkom dužobalnom javnom broskom prometu. U skladu s načelima zelene europske politike, potencijal razvoja takvog ekološkog dužobalnog javnog broskog prometa je u e-brodovima, a za iste je potrebna

izgradnja infrastrukture, kao npr. punionice za e-brodove. U prilog toj potrebi ide i zastarjela flota linijskih brodova (primjer broda Postira), a trenutni projekt Ministarstva mora, promet i infrastrukture vezan je uz modernizaciju flote energetske učinkovitijim plovilima. Tim projektom planirana je nabava putničko-linijskog broda na električno-solarni pogon za liniju 807: Suđurađ – Lopud – Koločep – Dubrovnik. Time bi se rasteretio cestovni promet, omogućilo bolje povezivanje obalnih mjesta te razvoj u skladu s održivom mobilnosti. Osim toga, dugogodišnji problem, a time i razvojni prioritet je i razvoj komunalnih lučica namijenjenih domicilnom stanovništvu, na što upućuje i više od 1.400 zahtjeva za vez na razini UP-a Dubrovnik (broj osoba na listi zahtjeva za vez za područje Dubrovnika iznosi 950, Općine Dubrovačko primorje 112, Župe dubrovačke 48, Općine Konavle 239). Uz nedostatak komunalnih, problem je ujedno i postojanje niza nezakonitih vezova.

Na području UP-a Dubrovnik, u Čilipima, nalazi se jedna međunarodna zračna luka – Zračna luka Dubrovnik (Zračna luka Dubrovnik, 2022c). Prometna povezanost zračne luke povoljna iako je dolazi do znatnih zagušenja cestovnog prometa u vrijeme najvećeg sezonskog opterećenja zbog čega se ukazala potreba za trasom brze ceste Zračna luka – grad Dubrovnik, a postoji i potreba za povećanjem broja linija izvan turističke sezone. U funkciji je službeni autobus za transfere od terminala do Glavnog autobusnog kolodvora u Dubrovniku, kao i autobusna stanica u blizini zračne luke (Zračna luka Dubrovnik, 2022a). U razdoblju 2015. – 2019. g. broj letova povećao se za 54,05 %, a putnika za 70,98 %. Pod utjecajem pandemije 2020. g. dolazi do pada broja letova i putnika. Najveći udio broja letova i putnika ostvaruje se u ljetnim mjesecima (srpnju i kolovozu), a nešto manje u proljeće i u jesen. Na prostoru UP-a Dubrovnik nalazi se i jedan helidrom u Gradu Dubrovniku u sklopu Opće bolnice Dubrovnik. U planu su izgradnja jedne zračne luke, pet helidroma i jednog aerodroma na vodi. Razvoj ovakve infrastrukture, posebice na otocima, omogućio bi i brži prijevoz putnika te bolju povezanost otočnog stanovništva i obale.

Javni prijevoz temelji se primarno na autobusnom prometu, a jedini autobusni prijevoznik u UP-u Dubrovnik je Libertas-Dubrovnik d.o.o. s 11 aktivnih i tri neaktivne gradske linije, 18 prigradskih linija te s jednom otočnom linijom na relaciji Šipanska luka – Suđurađ, na otoku Šipan (Libertas Dubrovnik, 2022b, 2022c, 2022d). Postoji jedno specijalizirano vozilo namijenjeno za prijevoz osoba s invaliditetom. Veći broj prigradskih linija vozi prema općinama Župa dubrovačka i Konavle zbog većeg broja stanovnika, razvijenije cestovne mreže i veće ovisnosti o gradu Dubrovniku, nego što je to u Općini Dubrovačko primorje. Ipak, veći udio javnog prijevoza prometuje u Gradu Dubrovniku (otprilike 85 %). Također, ovaj oblik prijevoza bilježi pad broja putnika u vrijeme pandemije COVID-19, a maksimum prevezenih putnika bilježi u ljetnim mjesecima pod utjecajem turističkih kretanja. Manji pad prijevoza putnika zabilježen je u prigradskom prometu, nego u gradskom u ljetnim mjesecima 2020. g. U planu je zamjena starijih dizel autobusa novim autobusima norme EURO 6 (Libertas Dubrovnik, 2022a). Bitan je preduvjet održive mobilnosti i osiguravanje dovoljnog broja linija javnog prijevoza za prigradska naselja te edukacija stanovništva o dobrobiti javnog prijevoza kako bi se umanjila prometna zagušenja. Autobusnom kolodvoru u Gružu nužna je obnova kako bi se mogao što kvalitetnije odvijati javni prijevoz, ali i potaknuti intermodalni promet. Naime, riječ je o jedinom intermodalnom terminalu na području UP-a gdje se susreću vidovi javnog autobusnog i pomorskog prometa.

Osim autobusnog prijevoza prisutan je i taksi prijevoz koji obavlja velik broj taksi prijevoznika koji većinom posluju u Dubrovniku. U Gradu Dubrovniku krajem 2019. godine bilo je ukupno 349 autotaksi prijevoznika i 484 autotaksi vozila.

Dionici participativne radionice *RS 4 – Urbana i zelena infrastruktura* istaknuli su potencijal za daljnje unaprjeđenje javnog prijevoza zelenom tranzicijom, prije svega u mogućnosti nabave električnih autobusa. Inovacije u javnom prijevozu uvedene su i primjenom digitaliziranog sustava za prilagodbu voznog reda temeljem registriranih putnika. Ponudom povoljnijih cijena karata lokalno se stanovništvo potiče na korištenja javnog prijevoza. Nedavna pandemija odrazila se na smanjenje broja voznih linija radi ušteda, a dodatan je utjecaj imao i porast cijena nafte, što se najviše odrazilo na stanje u broju linija prema općinama Konavle i Župa dubrovačka. Izgrađen je autobusni terminal na Zvekovici, kao središnji terminal za ostvarivanje bolje povezanosti na području Konavala. Potrebno je poticati i ulaganje u sustave mikromobilnosti koji bi omogućavali manju zagušenost prometnog sustava te lakšu i brzu dostupnost. Uvođenjem sustava mikromobilnosti (poput e-bicikala, električnih romobila i sl.) također bi se smanjila prometna zagušenost urbanih središta pa je nužno promišljati i razvijati takve sustave mobilnosti koji su u skladu s načelima europske zelene politike.

Promet u mirovanju u UP-u Dubrovnik, a posebice u Gradu Dubrovniku, izazov je naročito u ljetnim mjesecima kada pod utjecajem turističkih kretanja dolazi do velikih prometnih zagušenja te manjka parkirnih mjesta. Problem



se pokušava riješiti izgradnjom novih javnih parkirališta i garaža, primarno u središnjem urbanom prostoru Dubrovnika, a projektom *Park'n'Ride* u Pobrežju planira se postići manji priljev automobila u gradsko središte.

Prometna zagušenja djelomično su razlog i nedostatne biciklističke i pješačke mreže, stoga je prometni sustav potrebno razvijati prema konceptu *slow mobility*. Pješački promet tradicionalno je najrazvijeniji unutar stare gradske jezgre Dubrovnik, dok uređene pješačke staze u Općini Konavle primarno služe za rekreacijske svrhe (Turistička zajednica Općine Konavle, 2022). Glavni ograničavajući faktor biciklističkom prometu jest dinamičnost reljefa, uske ulice i gusti promet unutar naselja. Potrebna infrastruktura razvijena je samo u reljefno pogodnom dijelu Općine Konavle, gdje postoje tri rekreacijske biciklističke rute: Cavtat-Močići-Čilipi (9,5 km), Cavtat – Zvekovica – Miljasi (26 km) te Čilipi – Gruda – Ljuta – Pridvorje (25 km) (Turistička zajednica Općine Konavle, 2022).

Sudionici participativne radionice *RS 4 – Urbana i zelena infrastruktura* istaknuli su problematiku sve veće zagušenosti prostora automobilima koji narušavaju pješačke površine. Potencijal se vidi u projektima poput uređenja biciklističko-pješačke staze od granice s BiH do granice s Crnom Gorom (Putevi starog Ćira) kojim će se veći naglasak staviti na razvoj cikloturizma, poglavito na području Konavala.

**Tab. 24. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u prometu i mobilnosti u UP-a Dubrovnik**

| Prednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Slabosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Razvijena cestovna mreža uz obalu s naglaskom na državnu cestu D8</li> <li>- Bolja prometna povezanost i dostupnost nakon izgradnje Pelješčkog mosta</li> <li>- Trend pada broja prometnih nesreća</li> <li>- Postojanje Plana održive urbane mobilnosti (SUMP) za Dubrovnik</li> <li>- Trend rasta broja putnika i letova u ZL Dubrovnik</li> <li>- Poticanje smanjenja sezonalnosti u broju letova</li> <li>- Dobra prometna povezanost ZL s Dubrovnikom autobusima za transfer</li> <li>- Postojanje intermodalnog čvorišta na području Gruža</li> <li>- Velik broj korisnika javnog autobusnog prijevoza</li> <li>- Kvalitetna mreža autobusnog JGP-a u Dubrovniku</li> <li>- Započet proces zelene tranzicije i digitalizacije u aspektu autobusnog prijevoza</li> <li>- Povlaštene parkirališne karte za lokalno stanovništvo</li> <li>- Tradicija pomorstva i postojanje brojnih manjih luka</li> <li>- Zabrana korištenja stare luke u Dubrovniku za kružna putovanja i ograničavanje broja kruzera</li> <li>- Luka Dubrovnik (Gruž) jedna od vodećih luka za brodove na kružnim putovanjima na Mediteranu</li> <li>- Razvijen taksi prijevoz i prilagođenost taksi vozila europskim standardima</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Izrazita sezonalnost prometa te, povezano s time, i česte gužve u ljetnim mjesecima, s posebnim naglaskom na prometnu opterećenost cestovnih prometnica</li> <li>- Zastarjelost cestovne mreže (magistrala iz 60-ih godina bez alternativnih pravaca)</li> <li>- Položaj koji uvjetuje ovisnost o zračnom prijevozu – manjak zračnih veza u zimskim mjesecima</li> <li>- Ograničenja linearnog prometnog sustava u povezivanju prostora UP-a</li> <li>- Velike liste čekanja za komunalne vezove u lučicama</li> <li>- Visoka rizičnost pojedinih dijelova Državne ceste D8 i Državne ceste D420</li> <li>- Loša cestovna povezanost Zračne luke Dubrovnik i Dubrovnika</li> <li>- Nedostatna prometna povezanost zaobalja</li> <li>- Javni prijevoz ovisan o zagušenju prometa (nema zasebnih traka) – niža funkcionalnost i oslanjanje na osobne automobile</li> <li>- Nedovoljno razvijena intermodalnost u prijevozu</li> <li>- Rijedak vozni red prema prigradskim naseljima i ostatku UP-a</li> <li>- Loše stanje Autobusnog kolodvora u Gružu</li> <li>- Problematika prometa između luke Gruž i Pila</li> <li>- Zastarjelost voznog parka u javnom prijevozu</li> <li>- Veliki problem nedostatka parkirnih mjesta</li> <li>- Problemi u vezi s prostornim planovima i neusklađenost kad su u pitanju potrebe cestovne infrastrukture</li> <li>- Određena prometna izoliranost od ostatka Hrvatske</li> <li>- Nepostojanje autoceste</li> <li>- Neiskorištena sredstva EU-a za zelenu tranziciju i modernizaciju prometa</li> <li>- Nelegalizirani privezi za barke</li> <li>- Nedovoljno pješačke i biciklističke infrastrukture (biciklističke staze – rekreativne, samo na području Konavala) i nedovoljno prostora za širenje biciklističkih staza u gradskim prostorima</li> <li>- Nepostojeći sustav javnih bicikala</li> </ul> |
| Prilike                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Prijetnje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Povezivanje na mrežu autocesta</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nepogodan reljef i nedostatak prostora za razvoj prometne mreže</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Mogućnost zelene tranzicije prometa kroz Europski zeleni plan (VFO, NPOO)</li> <li>- Postojanje Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske i SUMP-a Grada Dubrovnika</li> <li>- Poticanje izgradnje trase planirane brze ceste Dubrovnik (Osojnik) – Zračna luka Dubrovnik – Granica Crne Gore koja bi preko spojnih prometnica optimalno povezivala Zračnu luku i Dubrovnik</li> <li>- Poticaji EU-a za intermodalnost, mikromobilnost i dijeljenu mobilnosti za rasterećenje prometa (Bijela knjiga)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opći porast stupnja automobilizacije koji uzrokuje zagušenje prometnica koje nisu predviđene za postojeću količinu prometa</li> <li>- Problemi u vezi s prostornim planovima i neusklađenost kad su u pitanju potrebe cestovne infrastrukture</li> <li>- Neadekvatno održavanja cestovnog sustava zbog nejasno definirane odgovornosti kad su u pitanju različite kategorije cesta</li> <li>- Negativan utjecaj na okoliš ukoliko ne dođe do provedbe zelene tranzicije</li> <li>- Niska kvaliteta usluge mogla bi pogoršati iskustvo putnika i povećati trošak zračnih linija, kao i prouzrokovati prelazak na korištenje konkurentnih zračnih luka ili drugih prijevoznih sredstava</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 5.3.5. Telekomunikacijska infrastruktura

Kvalitetna širokopojasna infrastruktura bitna je za društvene i gospodarske aspekte. Bitan je omogućeni pristup Internetu s brzim prijenosom podataka. Jedinice lokalne samouprave Urbanog područja Dubrovnik članice su inicijative WiFi4EU (2022) koja omogućava besplatan WiFi pristup u javnim prostorima kao što su trgovci, parkovi, javne ustanove i sl..

Prema podacima za treće tromjesečje 2021. g., najveći udio kućanstava s pristupom širokopojasnoj infrastrukturi nalazio se na području Grada Dubrovnika (71,9 %), a potom u Općini Konavle (12,5 %) te Općini Župa dubrovačka (12 %) dok je najmanji udio bio prisutan u Općini Dubrovačko primorje, 3,6 %.

Svi JLS-ovi UP-a Dubrovnik imaju zastupljeno više od 50 % kućanstava s ugovorenim nepokretnim širokopojasnim pristupom (brzine 2 Mbit/s i više). Najveći udio kućanstava s ugovorenim nepokretnim širokopojasnim pristupom nalazio se u Gradu Dubrovniku (76,25%) potom u Općini Župa dubrovačka (62,56 %) te Općini Konavle (57,04 %), dok je najmanji udio kućanstava s pristupom Internetu na području Općine Dubrovačko primorje, njih 50,33 %. Svi JLS-ovi postižu brzine prijenosa podataka 4 Mbit/s do 100 Mbit/s, ali najvećim udjelom to su ostvarene brzine 20 – 30 Mbit/s, dok su brzine iznad 100 Mbit/s ostvarive u urbanim područjima, ponajviše u užem gradskom središtu grada Dubrovnika. Daljnji razvoj širokopojasne infrastrukture očituje se u širenju širokopojasnog povezivanja, otklanjanju poteškoća, širenju infrastrukture u skladu s reljefnim konfiguracijama te u ultrabrzom prijenosu podataka (brzinama većim od 100 Mbit/s (HAKOM, 2021).

**Tab. 25. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u telekomunikacijskoj infrastrukturi u UP-u Dubrovnik**

| <i>Prednosti</i>                                                                                                                                                                                                                              | <i>Slabosti</i>                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Više od 50% stanovništva ima priključak na širokopojasnu infrastrukturu s brzinom prijenosa 2 i više Mbit/s</li> <li>- Sve jedinice lokalne samouprave dio su europske inicijative WiFi4U</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Brzine 100 Mbit/s i više dostupne samo u užim urbanim sredinama</li> </ul>                                                  |
| <i>Prilike</i>                                                                                                                                                                                                                                | <i>Prijetnje</i>                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Postojanje Planova razvoja širokopojasne infrastrukture kojima se može ujednačiti digitalni standard življenja u područjima gdje ne postoji dovoljan komercijalni interes</li> </ul>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nejednak razvoj širokopojasne infrastrukture zbog potencijalnog nedovoljnog komercijalnog interesa teleoperatera</li> </ul> |

## 5.4. Okvir upravljanja razvojem

Okvir upravljanja razvojem čini međusobna koordinacija triju tijela: javnog, privatnog i civilnog sektora. Izvršna tijela jedinice lokalne samouprave u općini su općinski načelnik i općinsko poglavarstvo, a u gradu gradonačelnik i gradsko poglavarstvo. Na području UP-a Dubrovnik u svakom JLS-u djeluje gradsko ili općinsko vijeće koje se dodatno može ustrojiti u odbore prema potrebama vijeća. Savjeti mladih formirani su u Gradu Dubrovniku i Općini Župa dubrovačka (DNŽ, 2021). Vijeća mjesnih odbora ustrojena su u Gradu Dubrovniku, Općini Konavle i Općini Župa dubrovačka. Temeljni financijski akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je proračun koji donosi predstavničko tijelo JLS-a u skladu s posebnim zakonom (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20). Grad Dubrovnik raspolaže najvećim udjelom proračuna u UP-u Dubrovnik (78 % od ukupno 95.817.256 EUR).

Dionici participativne radionice *Društveni razvoj i lokalna zajednica* istaknuli su kako se potencijali javnog sektora mogu postići jačanjem transparentnosti, digitalizacije te inovativnosti u javnoj upravi čime će doći do jačanja kvalitete županijskih i lokalnih institucija. Jedan od temeljnih preduvjeta za uspješno ostvarenje navedenog jest jačanje ljudskog potencijala, što uključuje provedbu edukacija i kontinuirano praćenje i vrednovanje provedbe ključnih razvojnih programa s ciljem stjecanja znanja o javnim politikama. Potencijal razvoja ogleda se i u primjeni novih alata upravljanja, a posebno onih koji se temelje na digitalnim tehnologijama, koji mogu omogućiti povećanje učinkovitosti institucija. Grad Dubrovnik već je krenuo u tom smjeru pokretanjem platforme Otvoreni Grad čime je poslovanje otvorio građanima (sve kategorije) te im omogućio pristup javnim informacijama, otvorenim podacima, digitalnim uslugama i servisima grada Dubrovnika. Također, putem modula „Vox Populi – Građani upravljaju Gradom“ jedinstvenom prijavom putem sustava e-Građani na jednostavan način svi mogu biti uključeni u upravljanje gradom do najniže razine na način da mogu predlagati, komentirati, ocjenjivati, savjetovati gradsku upravu kao i pratiti projekte na putu od ideje do realizacije (platforma za provedbu sveobuhvatnog projekta Participativnog budžetiranja). U javnom sektoru nužno je poticati i primjenu načela lokalnog razvoja vođenog zajednicom, odnosno participativnim upravljanjem i lokalnim partnerstvima za razvoj.

Na prostoru UP-a Dubrovnik u 2020. g. bilo je aktivno 3.010 poduzeća, a Udruženje obrtnika Dubrovnik obuhvaćalo je 2.537 obrta. Velik broj poslovnih subjekata iz privatnog sektora najvažniji je čimbenik gospodarskog razvoja, a njihova je uloga važna i u poticanju društvenog te infrastrukturnog razvoja prostora. U planiranju budućeg razvoja gospodarskog sektora potrebno je raditi na povećanju otpornosti na utjecaje vanjskih čimbenika i bržem oporavku, posebice stoga što su najzastupljeniji poslovni subjekti u djelatnostima tercijarnog sektora, odnosno u turističkim djelatnostima. Tvrtke bitne za razvoj poduzetništva UP-a Dubrovnik, ali i DNŽ jesu: Centar za poduzetništvo DNŽ, Poduzetnički inkubator Dubrovnik, DURA d.o.o. Jačanje i razvoj inovativnog i fleksibilnog poduzetništva moguć je daljnjim ulaganjima u istraživanje i razvoj, potpurnu infrastrukturu te jačanjem inovativnosti. Nužno je inicirati suradnju dionika javnog, privatnog i civilnog sektora.

Civilno društvo je skup organizacija i inicijativa s pozitivnim pristupom društvenim problemima koji pridonose općem dobru. Najzastupljeniji oblik organizacija civilnog društva su udruge, medijator između građana i vlasti. Na prostoru UP-a Dubrovnik aktivno je 956 udruga, a najviše ih se nalazi u Gradu Dubrovniku (71,7 %) pa potom u općinama Konavle, Župi dubrovačkoj te najmanje u Općini Dubrovačko primorje (4,7 %). Najveći broj aktivnih udruga registriran je u djelatnosti sport (19,8 %), kultura i umjetnost (14,7 %), nomenklatura sportova (14,5 %) te obrazovanje, znanost i istraživanje (6,2 %). Sportske udruge udružuju se u saveze, na prostoru UP-a postoje: Dubrovački savez športova, Zajednica sportova Općine Konavle, Zajednica sportova Općine Župa dubrovačka te Zajednica športa Dubrovačko-neretvanske županije. Za unaprjeđenje kvalitete provedbe aktivnosti i programa, nužna je adekvatna sportska infrastruktura koje nedostaje na prostoru UP-a Dubrovnik (PPGD 2021; SPOK 2021; SPRDOŽD, 2018). Najveći broj udruga iz područja kulture registriralo je djelatnosti „kulturna baština“ (34,4 %) i „izvedbene umjetnosti“ (32,5 %) (RURH, 2022). Potencijal udruga leži u međusektorskom povezivanju i stvaranju jedinstvenih programa aktivnosti.

Dionici participativne radionice *RS 1 – Društveni razvoj i lokalna zajednica* istaknuli su potrebu za zajedničkim djelovanjem svih triju navedenih sektora (javnog, privatnog i civilnog) u osmišljavanju projekata koji se prijavljuju na fondove s ciljem kvalitetnijeg pružanja odgovora na razvojne izazove i probleme u zajednici. Civilno društvo probleme promatra iz perspektive građana, stoga je naglašena potreba za uključivanjem civilnog sektora u cijeli participativni proces strateškog planiranja.

Tab. 26. Prednosti, slabosti, prilike i prijetnje utvrđene u upravljanju razvojem u UP-u Dubrovnik

| <i>Prednosti</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <i>Slabosti</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Javni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Formiran Savjet mladih Dubrovačko-neretvanske županije u Gradu Dubrovniku i Općini Župa dubrovačka</li> <li>- Povećanje transparentnosti javnog sektora i digitalizacija usluga</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                     | <b>Javni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nedovoljna koordinacija s dionicima iz civilnog i privatnog sektora</li> <li>- Manjak transparentnosti u radu može rezultirati rastom nepovjerenja stanovništva u rad institucija</li> </ul>                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Privatni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Velik broj poslovnih subjekata privatnog sektora</li> <li>- Institucije za razvoj poduzetništva jačaju privatni sektor</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Privatni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Mali broj subjekata koji djeluju izvan središta grada</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Civilni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Najveći udio udruga djeluje na području sporta, a zatim kulture i umjetnosti te obrazovanja, znanosti i istraživanja</li> <li>- Sportske udruge udružuju se u saveze radi ostvarivanja zajedničkih interesa</li> <li>- Važnost zaklada u očuvanju kulturne baštine</li> </ul>                                                                                                                                | <b>Civilni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Iznimno visoka koncentracija udruga na području Grada Dubrovnika (71,7 %), udio udruga u ostalim dijelovima UP-a manji od 15 %, najmanji u Općini Dubrovačko primorje (4,7 %)</li> <li>- Stupanj razvijenosti civilnog sektora niži je u odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju</li> </ul>                                                                                               |
| <i>Prilike</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <i>Prijetnje</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Javni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Poticanje jačanja transparentnosti rada javnog sektora</li> <li>- Digitalizacija i inovativnost u javnoj upravi za jačanje kvalitete institucija</li> <li>- Jačanje ljudskih kapaciteta kao preduvjet poboljšanju rada javnih institucija</li> <li>- Stalne edukacije te praćenje i vrednovanje provedbe ključnih razvojnih programa</li> <li>- Primjena načela lokalnog razvoja vođenog zajednicom</li> </ul> | <b>Javni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nepostojanje jedinstvenog pristupa transparentnosti rada lokalnih samouprava</li> <li>- Sporost provedbe reformi</li> <li>- Ograničeni financijski resursi u JLS-ovima kao rezultat porezne politike i čestih promjena nacionalne legislative</li> <li>- Ovisnost razvojnih strategija, projekata i programa o političkim promjenama na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini</li> </ul> |
| <b>Privatni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ulaganje u istraživanje i razvoj te jačanje inovativnosti potencijal su konkurentnosti na suvremenom tržištu</li> <li>- Osnaživanje privatnog sektora u osmišljavanju, izradi i provedbi projekata u cilju stvaranja novih proizvoda i unaprjeđenja kvalitete postojećih</li> <li>- Iniciranje suradnje privatnog, civilnog i javnog sektora</li> </ul>                                                     | <b>Privatni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nedovoljna prepoznatost privatnog sektora kao partnera u razvoju na svim razinama</li> <li>- Fluktuacije tržišta i osjetljivost pojedinih djelatnosti poput turizma ugrožavaju opstanak poslovnih subjekata</li> </ul>                                                                                                                                                                     |
| <b>Civilni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Potencijal međusektorske suradnje udruga radi ostvarivanja zajedničkih potreba i ciljeva (kultura, sport, turizam)</li> <li>- Povezivanje organizacija civilnog društva unutar EU-a i razmjena iskustva/znanja</li> <li>- Postojanje brojnih izvora financiranja za udruge civilnog sektora</li> <li>- Poticajno okruženje za razvoj civilnog društva</li> </ul>                                             | <b>Civilni sektor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ograničeno djelovanje udruga i ovisnost o programima i projektima, nema dugoročnog planiranja financiranja programa</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                              |

## 6. OPIS INTEGRIRANOG PRISTUPA RJEŠAVANJU UTVRĐENIH RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA UKLJUČUJUĆI ISPUNJAVANJE KRITERIJA VEZANIH ZA STRATEŠKU RELEVANTNOST PROJEKATA

### 6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja

Strateško usmjerenje razvoja Urbanog područja Dubrovnik definirano je utvrđivanjem razvojnih potencijala i potreba te participativnim procesom, što je inicijalni korak budućeg razvoja. Razvoj održivog, pametnog, diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za društvo i okoliš, održive i pametne mobilnosti te prostorno ravnomjerno raspoređene visoke kvalitete i mogućnosti života i rada stoga predstavlja viziju koja bi sveobuhvatno trebala doprinijeti usmjerenom razvoju - uvažavajući i usklađujući međusobne potrebe društva, gospodarstva i okoliša. Realizacija te vizije, kao i realizacija strateškog opredjeljenja, strukturirana je u tri razvojna prioriteta koji objedinjuju posebne ciljeve usmjerene prema gospodarskom rastu unutar ograničenja; urbanom prostoru učinkovitog prometnog sustava, sa zelenim, kružnim i energetski održivim rješenjima; zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa; te naposljetku lokalnoj zajednici kao generatoru promjena i održivog napretka.

Realizaciji navedenih prioriteta i povezanih posebnih ciljeva uvelike će pridonijeti Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. kojim se financira i sam ITU mehanizam i to ponajviše ciljem 5(i) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima. Na taj će se način ostvariti multiplikativni učinci na ukupan razvoj UP-a Dubrovnik. U kontekstu SRUP-a Dubrovnik, ITU mehanizam posebice je važan u pogledu kulturne baštine s obzirom na brojnost i bogatstvo njezinih elementa kao i mogućnost valorizacije dosad nedovoljno integralno vrednovane baštine povijesnog urbanog krajolika Dubrovačke Republike. U suvremenim se prilikama baština promatra kao pokretač modernog društvenog i gospodarskog razvoja, održivog turizma i njegova policentričnog razvoja, koji osim prostorne dekoncentracije može pridonijeti i vremenskoj disperziji turističkog prometa. Stoga je ulaganje u očuvanje, obnovu, revitalizaciju i prezentaciju kulturne baštine te njezinu održivu valorizaciju od strateške važnosti za budući razvoj. Također, ulaganja u čist i pametan gradski promet znatno će pridonijeti poboljšanju svakodnevne urbane mobilnosti stanovnika i posjetitelja prostora UP-a, kao i njihovoj sigurnosti, osobito u ljetnim mjesecima, kada su učestala zagušenja u prometu. To će se postići razvojem infrastrukture za *slow mobility* oblike prometa, unaprjeđenjem javnog gradskog prijevoza, povećanjem njegove operativnosti i funkcionalnosti digitalizacijom te uvođenjem drugih inovacija. ITU mehanizam također će pridonijeti uključivom društvenom i gospodarskom razvoju UP-a Dubrovnik ulaganjima u višenamjensku infrastrukturu i javne površine koja će potom omogućiti razvoj sadržaja potrebnih lokalnoj zajednici u onim dijelovima UP-a u kojima ti sadržaji nedostaju. Na isto se nadovezuju i ulaganja u staru gradsku jezgru Grada Dubrovnika koja kao UNESCO-ov lokalitet svjetske

baštine potrebuje specifičan pristup njegovanju i očuvanju. Također, ITU mehanizam omogućit će i obnovu, uređenje i sigurnost drugih javnih prostora koji zahtijevaju revitalizaciju i regeneraciju. Na taj će način osigurati i zadržati njihovu ključnu ulogu u životu urbanog prostora. U pogledu razvoja UP-a kao zelenog područja, velik će doprinos pružiti ulaganja u zelenu infrastrukturu, osobito u kontekstu ublažavanja klimatskih promjena koja predstavljaju znatan rizik za prostor UP-a, ali i razvoja kvalitetnog prostora za život i zdravlje građana, održivosti okoliša i njegovu estetiku. ITU mehanizam također će pridonijeti i promicanju energetske učinkovitosti u svim sektorima, posebice zgradarstvu i gospodarstvu, ali i korištenju punih potencijala postojećih klimatskih preduvjeta za korištenje obnovljivih izvora energije sunca i vjetra, kao poticaja niskougljičnom razvoju na lokalnoj razini.

ITU mehanizmom posebna bi se pozornost usmjerila na ulaganje u poslovnu infrastrukturu i razvoj poduzetništva, s obzirom na prepoznatu potrebu za širenjem mreže PPI, ali i zbog same prepoznatljivosti i atraktivnosti prostora UP-a koja predstavlja važan faktor i u privlačenju poduzetničke aktivnosti. Razvoj poslovne infrastrukture važan je i zbog doprinosa regionalnim lancima vrijednosti te diversifikacije gospodarstva razvojem prioritetnih niša industrijske tranzicije. Na području UP-a nalazi se i nekolicina *brownfield* područja kojima je nužna sanacija te revitalizacija u kulturnu, sportsku, društvenu, obrazovnu, socijalnu, turističku ili gospodarsku namjenu. Urbana regeneracija u društveno i gospodarski korisnu namjenu iznimno je važna za prostor UP-a Dubrovnik zbog velike iskoristivosti postojećih površina, stoga ITU mehanizam pruža vrijednu mogućnost učinkovitog korištenja gradskog zemljišta uz primjenu održivog procesa obnove.

Slijedom navedenog, ITU mehanizam potpuno će ili djelomično pridonijeti rješavanju izazova i ostvarenju potencijala u kontekstu društvene infrastrukture i sadržaja na sljedeći način: osiguravanjem potrebnih društvenih sadržaja u onim područjima u kojima istih nedostaje razvojem višenamjenske infrastrukture i ublažavanjem postojeće centraliziranosti sadržaja u prostoru; revitalizacijom *brownfield* površina u korist društvenog razvoja; osiguravanjem adekvatnih uvjeta za djelovanje kulturnih institucija, razvojem kulturnih sadržaja i participacijom građana u kulturi; razvijanjem potrebnih alata za suradnju dionika u kulturi i zajedničko djelovanje; osiguravanjem potencijala kulturnih atrakcija i prilika za prezentaciju pomoću novih tehnologija kao poticaj razvoju kulturnog turizma; osiguravanjem odgovarajućih prostora za odvijanje sportskih aktivnosti, osobito dvoranskih sportova; osiguravanjem dodatnih prostora za sustav odgoja i obrazovanja, posebice u demografski propulzivnim područjima, ponajviše kroz integriranje višenamjenske infrastrukture; osiguravanjem infrastrukture za unaprjeđenje socijalnih programa i usluga, osobito infrastrukture povezane s pružanjem usluga u zajednici; povećanjem energetske učinkovitosti zgrada u sektoru društva primjenom suvremenih i ekološki prihvatljivih rješenja i dr.

U kontekstu gospodarskog sektora i povezanih tema, ITU mehanizam potpuno će ili djelomično pridonijeti rješavanju izazova i ostvarenju sljedećih potencijala: osiguravanjem potpore diversifikaciji gospodarstva razvojem poduzetničke poslovne infrastrukture i privlačenjem poduzetnika iz različitih grana gospodarstva, povećanjem interesa za razvoj poduzetničkih ideja; smanjivanjem pritisa na turističku infrastrukturu i gospodarske krize uzrokovane vanjskim faktorima poput pandemije COVID-19; poticanjem inovacija kroz inkubacijske, akceleracijske i *coworking* usluge; poticanjem industrijske tranzicije i modernizacije postojećih gospodarskih grana te razvojem novih gospodarskih grana više dodane vrijednosti za društvo i okoliš; razvojem javne turističke infrastrukture za razvoj selektivnih oblika turizma, posebice kulturnog turizma, koji će ravnomjernim prostornim razvojem pridonijeti ublažavanju prekomjernog turizma; ublažavanjem negativnih učinaka gospodarstva na okoliš i zajednicu primjenom mjera energetske učinkovitosti i dekarbonizacije; sanacijom zapuštenih industrijskih postrojenja i revitalizacijom postojećih *brownfield* područja u zone gospodarske namjene i dr.

Također, ITU mehanizam potpuno će ili djelomično pridonijeti razvoju u kontekstu urbanog okruženja i prometa u rješavanju sljedećih izazova i ostvarenju potencijala, kroz sljedeće mehanizme:

osiguravanjem razvoja zelene infrastrukture i korištenjem rješenja temeljenih na prirodi smanjit će se negativni učinci klimatskih promjena; dekarbonizacijom prometa, povećanjem protočnosti prometa kroz integraciju infrastrukture za prometovanje biciklista i pješaka; rješavanjem pitanja ugroženosti pješaka i biciklista u prometu; unaprjeđenjem infrastrukture i operativnosti javnog prijevoza u službi dnevnih migracija lokalnog stanovništva; obnovom energetske mreže; digitalizacijom u sustavu upravljanja javnim prostorima, javnim zelenim površinama i *brownfield* površinama i sl.

## 6.2. Doprinos ITU mehanizma provedbi SRUP-a

Prilikom formiranja strateškog okvira, uz potrebe i izazove prostora UP-a Dubrovnik, posebna pozornost pružena je postavkama operativnog programa koji usmjerava specifične ciljeve ITU mehanizma. Posebni ciljevi i mjere iz nacrtu SRUP-a čija je provedba planirana kroz ITU mehanizam, usklađeni su područjima ulaganja iz specifičnih ciljeva ITP-a koji će se provoditi kroz ITU mehanizam (RSO1.3, RSO2.8 i RSO5.1.). Slijedom navedenoga, aktivnosti u okviru mjera također su povezane s nekim od prihvatljivih područja ulaganja iz ITP-a. ITU ulaganja time su protkana kroz strateški okvir s ciljem direktnog i indirektnog doprinosa integriranoj realizaciji posebnih ciljeva te se gotovo svi posebni ciljevi djelomično planiraju provoditi kroz ITU mehanizam, a pridruženi strateški projekti u cijelosti. Takvom su integracijom ulaganja u posebne ciljeve i strateške projekte pomoću ITU mehanizma predviđena kako bi se omogućio ravnomjeran prostorni razvoj područja te odgovorilo na izazove različitih sektora. Ishodi posebnih ciljeva definiranih na razini mjera oblikovani su tako da daju doprinos ostvarenju rezultata i učinaka povezanih s odgovarajućim specifičnim ciljem.

Unutar prvog prioriteta *Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota* doprinos ITU mehanizma predviđen je osobito kroz kompatibilnost sa specifičnim ciljem RSO5.1. *Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima* te potencijalno kroz specifični cilj RSO1.3. *Razvoj poduzetništva u urbanim područjima - ulaganja u poslovnu infrastrukturu*. ITU mehanizmom predviđena je djelomična provedba prvog posebnog cilja 1.1. *Strateško usmjeravanje demografskog razvoja* i to tako da se ulaganjem u višenamjensku infrastrukturu značajnu za uključiv gospodarski i društveni razvoj osigura doprinos dobrobiti građana, socijalnom uključivanju i obrazovanju. Posebni cilj 1.1. usmjeren je na stvaranje kvalitetnih i cjenovno prihvatljivih stambenih te prostornih preduvjeta, unaprjeđenje odgojno-obrazovnih programa usklađenih s potrebama društva i gospodarstva u svrhu demografske revitalizacije, a predviđeni doprinos ITU mehanizma ogleda se u mogućnosti realizacije dvaju povezanih projekata: *Završetak i rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene - dječji vrtić i prostori građanskih udruga s dječjim igralištem* u Općini Dubrovačko primorje i: *Dogradnja i rekonstrukcija višenamjenskog objekta koji sadržava dječji vrtić te prostor za društvene i kulturne aktivnost (Gruda)* u Općini Konavle. Također, unutar prvog prioriteta nalazi se i poseban cilj: 1.2. *Poticanje diversifikacije gospodarstva*, usmjeren na ukupan razvoj šireg spektra gospodarskih aktivnosti. Pojedine aktivnosti posebnog cilja poput 1.2.2.4. *Unaprjeđenje i modernizacija poslovne infrastrukture s ciljem stvaranja povoljnog okruženja za poduzetništvo (centri za potporu poslovanju, poduzetnički inkubatori/akceleratori, coworking prostori i dr.)* moguće je provesti kroz ITU mehanizam i to kroz prihvatljivu aktivnost specifičnog cilja RSO1.3 *Razvoj poduzetništva u urbanim područjima - ulaganja u poslovnu infrastrukturu*. Time bi se osnažili uvjeti za poduzetničke aktivnosti, osobito u postojećim uvjetima nedovoljno razvijene potporne infrastrukture i nedostatnim interesima privatnog sektora za razvoj poduzetništva zbog potrebnih velikih ulaganja, posebice u inicijalnim fazama razvoja poduzeća. Trećim posebnim ciljem 1.3. *Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje* nastoji se ostvariti ravnomjeran razvoj turističkih sadržaja na prostoru cijelog UP-a, uz očuvanje i valorizaciju resursne osnove. Zbog bogatstva baštinskih elemenata, doprinos ITU mehanizma realizaciji ovog posebnog cilja moguće je ostvariti kroz



prihvatljive aktivnosti ulaganja u kulturnu baštinu i turizam (RSO 5.1.) i to vrednovanjem, očuvanjem, obnovom i prezentacijom materijalne i nematerijalne kulturne baštine, uključujući i zaštićene spomenike kulture radi razvoja održivog turizma. To je posebice značajno u segmentu obnove i održive valorizacije resursne osnove povijesnog urbanog krajolika čime bi se postigla teritorijalna održivost, primjerice ulaganjima u infrastrukturu i obnovu javnih površina povijesnih urbanih cjelina. Poseban cilj također uključuje razvoj javne turističke infrastrukture, uključujući razvoj kvalitetnih, diversificiranih i održivih turističkih sadržaja, posebice izvan stare gradske jezgre, kao i uspostavu društveno-kulturnih centara u svrhu proširenja turističke ponude (primjer strateškog projekta *Društveno-kulturni centar u ljetnikovcu Gučetić s memorijalnim centrom Ruđera Boškovića*), stoga ulaganja iz ITU mehanizma mogu doprinijeti i realizaciji navedenih aktivnosti. U nastavku je prikazana korelacija jednog od ključnih pokazatelja ishoda u okviru posebnog cilja 1.3. i pokazatelja rezultata specifičnog cilja RSO5.1.

**Tab. 27: Očekivani doprinosi pokazatelja ishoda posebnih ciljeva SRUP-a ostvarenju pokazatelja ostvarenja/rezultata definiranih za ITU specifični cilj**

| Specifični cilj | Identifikacijska oznaka | Pokazatelj                                                                                   | Mjerna oznaka          | Referenta vrijednost (2021.) | Ciljna vrijednost (2029.) |
|-----------------|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------|---------------------------|
| RSO5.1.         | RCR77                   | Posjetitelji kulturnih i turističkih atrakcija za koje je primljena potpora                  | Posjetitelji /godišnje | 0,00                         | 250.000,00                |
| Posebni cilj    | Oznaka pokazatelja      | Pokazatelj                                                                                   | Mjerna oznaka          | Polazna vrijednost (2022.)   | Ciljna vrijednost (2027.) |
| 1.3.            | 1.3.b                   | Broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području UP-a (01.02.8.49) | broj                   | 302.455 (2021.)              | 700.000                   |

U okviru prioriteta 2. *Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetski održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa*, doprinos ITU mehanizma ogleda se u unaprjeđenju komponente održivog prometa, razvoja zelene i potrebne višenamjenske infrastrukture te unaprjeđenju kvalitete javnih otvorenih prostora. Prvi posebni cilj 2.1. *Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa* povezan je sa strateškim ciljem RSO2.8. *Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika*. Kroz prihvatljiva ulaganja u okviru aktivnosti "vozni park čistoga gradskog prometa" predviđen je projekt *Elektrifikacije i digitalizacije javnog autobusnog prijevoza*, čime će se dati doprinos razvoju ekološki prihvatljivog javnog prijevoza koji bi učinkovito povezivao dijelove UP-a, a poticaj većem korištenju javnog prijevoza osigurat će se i realizacijom strateškog projekta *Park'n'ride Osojnik*. S navedenom prihvatljivom aktivnošću ITU mehanizma, kao i aktivnošću "digitalizacija gradskog prometa" usklađena je i većina aktivnosti SRUP-a unutar mjere 2.1.1. *Razvoj i promicanje kvalitetnog, pouzdanog i učinkovitog javnog prijevoza urbanog područja i prijevoza putnika*, dok je mjera 2.1.3. *Razvoj i promicanje kvalitetnih održivih modaliteta biciklističke i pješačke mobilnosti i mikromobilnosti ("slow mobility")* uvelike povezana s poticanjem zdravih načina kretanja i razvojem biciklističke infrastrukture. Komplementarne prihvatljivoj ITU aktivnosti "vozni park čistog gradskog prometa" jesu i pojedine aktivnosti posebnog cilja 2.2. *Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti*, poput 2.2.1.5. *Podrška korištenju ekološki prihvatljivih vozila i infrastrukturnoj prilagodbi u pomorskom prijevozu (brodovi na e-pogon)* te 2.2.2.4. *Podrška povećanju frekventnosti pomorskih linija manjim električnim brodovima*. Njihovom potencijalnom realizacijom kroz ITU mehanizam, moguće je potaknuti razvoj dužobalne morske mobilnosti, smanjiti zagušenje središnjih urbanih cjelina cestovnim prometom te spriječiti nastanak zagađenja u nautičkom prometu i time pridonijeti ukupnoj realizaciji navedenog posebnog cilja. U sklopu posebnog cilja 2.3. *Zelena*

urbano područje i kvalitetno životno okruženje predviđena je realizacija strateškog projekta *Azil za životinje*, čime će doći do revitalizacije *brownfield* područja te njegove prenamjene u višenamjenski objekt. Uz navedeni projekt, ITU mehanizam može doprinijeti i realizaciji niza drugih aktivnosti u sklopu promatranog posebnog cilja, od kojih se prvi dio odnosi na mjeru 2.3.1. *Razvoj integrirane mreže višenamjenske zelene infrastrukture* te 2.3.2. *Integracija mjera kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (brownfield)*. ITU mehanizam (RSO5.3.) na taj način može dati poticaj razvoju višenamjenske zelene infrastrukture te revitalizaciji područja prema načelima kružnog gospodarenja prostorom, uz stvaranje kvalitetnog urbanog okoliša koji osigurava visoku kvalitetu života. Kroz posebni cilj 2.4. *Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti*, provedba ITU mehanizma predviđena je kroz strateški projekt višenamjenske infrastrukture: *Izgradnja vatrogasnog tehničkog centra Općine Dubrovačko primorje* te strateški projekt unaprjeđenja sigurnosti javnih prostora: *Izrada sustava nadzora javnih površina*. Prvi projekt usmjeren je na razvoj infrastrukture potrebne za ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena, prirodnih i antropogenih rizika te se njegovom realizacijom daje izravan doprinos provedbi aktivnosti 2.4.3.4. *Podizanje razine djelovanja javne vatrogasne postrojbe izgradnjom vatrogasnog tehničkog centra i vatrogasnih domova*, ali i ukupnoj provedbi mjere 2.4.3. *Povećanje otpornosti na rizike*.

**Tab. 28: Očekivani doprinos pokazatelja ishoda posebnih ciljeva SRUP-a ostvarenju pokazatelja ostvarenja/rezultata definiranih za ITU specifični cilj**

| Specifični cilj | Identifikacijska oznaka | Pokazatelj                                                                                                   | Mjerna oznaka | Referenta vrijednost (2021.) | Ciljna vrijednost (2029.) |
|-----------------|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|------------------------------|---------------------------|
| RSO5.1          | RCR52                   | Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe | Ha            | 0,00                         | 12,00                     |
| Posebni cilj    | Oznaka pokazatelja      | Pokazatelj                                                                                                   | Mjerna oznaka | Polazna vrijednost (2022.)   | Ciljna vrijednost (2027.) |
| 2.3.            | 2.3.1.                  | Broj revitaliziranih ( <i>brownfield</i> ) objekata                                                          | Broj          | -                            | 2                         |

Posljednji prioritet *Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka* usmjeren je na razvoj lokalne zajednice, a u njegovu se okviru nalazi najveći broj strateških projekata čija je provedba predviđena kroz ITU mehanizam, prvenstveno kroz posebni cilj 3.1. *Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja*. Projektima navedenog posebnog cilja potiče se razvoj višenamjenske i zelene infrastrukture, sa svrhom unaprjeđenja općih društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja, usluga i infrastrukture u svrhu povećanja kvalitete života. Realizacijom projekta *Mreža zelene infrastrukture: parkovi Gradac, Pile i Platana* dat će se izravan doprinos ostvarenju aktivnosti SRUP-a: 3.1.1.2. *Uređenje parkova s otvorenim prostorom za druženje i odmor te šetalištima*, a realizacijom projekta *Rekonstrukcija i opremanje Kulturno-informativnog centra* podržat će se aktivnost 3.1.2.6. *Podrška razvoju kulturnih ustanova i sadržaja izvan prostornog obuhvata Grada Dubrovnika s ciljem policentričnog razvoja kulturnih sadržaja*. Zbog nedostatnih prostornih kapaciteta za odvijanje aktivnosti vezanih uz sport i rekreaciju u funkciji razvoja lokalne zajednice, realizacija velikog broja strateških projekata vezanih uz multifunkcionalne objekte (*Rekonstrukcija i nadogradnja sportskog objekta ŠRC Čibača; Izgradnja sportskih i dječjih igrališta u Mandaljeni, Čibači i Gornjem Brgatu; Rekonstrukcija i opremanje Kulturno-informativnog centra; Polivalentna (boćarska) dvorana; Green Sport Centar*) posebno će pridonijeti jačanju podrške sportu te posljedično uključivanju većeg broja stanovnika u sportsko-rekreativne aktivnosti i aktivan život.

### 6.3. Opis sektorske i teritorijalne integracije kroz ITU mehanizam

Strateški okvir Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik, odnosno pripadajući posebni ciljevi, mjere i aktivnosti obuhvaćaju sektorsku i teritorijalnu integraciju kroz ITU mehanizam. Sektorska integracija omogućuje pripravnost za složene izazove multisektorske naravi promatranog područja, dok teritorijalna integracija doprinosi geografski ravnomjernom razvoju prostora.

Kako bi se adekvatno odgovorilo na izazove višesektorskog karaktera koji su prisutni na prostoru UP-a Dubrovnik, nužno je djelovanje različitih sektora, odnosno izdvajaju se mjere strateškog okvira UP-a:

- Mjera 1.1.2. integrira ulaganja u višenamjensku infrastrukturu namijenjenu predškolskom odgoju, uz sanaciju i regeneraciju *brownfield* lokacija, ulaganja u energetske učinkovitost objekata, uređenje zelenih javnih površina
- Mjera 1.2.2. obuhvaća ulaganja u poduzetničku infrastrukturu i poslovanja integracijom zelenih i digitalnih rješenja
- Mjerom 1.3.1. obuhvaćena su ulaganja u očuvanje i valorizaciju resursne osnove (prirodne i kulturne baštine) te ulaganja u razvoj održivog turizma
- Mjera 1.3.2. uključuje ulaganja u javnu turističku infrastrukturu te ulaganja u razvoj višenamjenske infrastrukture namijenjene društveno-kulturnom razvoju, uz revitalizaciju objekata kulturne baštine
- Mjerom 2.1.1. promiču se ulaganja u nabavu i korištenje ekološki prihvatljivih i električnih vozila u unaprijeđenom sustavu javnog prijevoza uz integraciju s ulaganjima u modernizaciju postojećih digitaliziranih i inteligentnih sustava u javnom prijevozu
- Mjerom 2.1.2. doprinosi se povećanju sigurnosti i protočnosti prometa ulaganjem u infrastrukturu te pametna rješenja u prometu
- Mjerom 2.3.1. obuhvaćena su ulaganja u razvoj zelene infrastrukture u svrhu prilagodbe na klimatske promjene te u svrhu poboljšanja kvalitete života u prostoru
- Mjera 2.3.2. odnosi se na ulaganja u *brownfield* područja, zelene oblike poslovanja i kružno gospodarstvo te se potiču aktivnosti zelene urbane obnove
- Mjera 2.4.1. integrira ulaganja u urbanu revitalizaciju i regeneraciju stare gradske jezgre (obnova infrastrukture) i kulturne baštine, uz razvoj zelene infrastrukture i obnove prostora kontaktne (buffer) zone
- Mjera 2.4.2. integrira ulaganja u sigurnost i kvalitetu javnog prostora te unaprjeđenja infrastrukture
- Mjera 2.4.3. obuhvaća ulaganja u razvoj infrastrukture namijenjene civilnoj zaštiti te povećanju otpornosti na rizike s ulaganjima u energetske učinkovitost javnih objekata
- Mjerom 3.1.1. obuhvaćena su ulaganja u društveni sadržaj u funkciji razvoja lokalne zajednice uključujući aktivnosti razvoja zelene infrastrukture
- Mjera 3.1.2. odnosi se na ulaganja u razvoj kulturnog sadržaja uz razvoj multifunkcionalne infrastrukture u različite svrhe lokalne zajednice, ali i u svrhu promocije kulturnog sadržaja te razvoja turizma
- Mjera 3.1.3. obuhvaća ulaganja u razvoj multifunkcionalne sportsko-rekreativne infrastrukture s mogućnošću polivalentnog korištenja, uz integraciju s ulaganjima u energetske učinkovitost

Osim što pružaju odgovor na višesektorske izazove, određene se mjere nadopunjuju te se ostvarivanjem jedne mjere često pridonosi ostvarenju druge mjere čime se stvara sinergija provedbe. Primjer takve su sinergije: 1.3.1. *Obnova i održiva valorizacija resursne osnove povijesnog urbanog krajolika s ciljem teritorijalne održivosti*, 2.1.3. *Razvoj i promicanje kvalitetnih održivih modaliteta biciklističke i pješačke mobilnosti i mikromobilnosti ("slow mobility")*, 2.3.1. *Razvoj integrirane mreže višenamjenske zelene infrastrukture*, 2.4.2. *Unaprjeđenje kvalitete, raznovrsnosti i*

sigurnosti javnih prostora i 3.1.1. *Društveni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a*. Također, osim višesektorske integracije, određene mjere strateškog okvira omogućavaju i teritorijalnu integriranost, a kao takvima se smatraju mjere kojima se ostvaruje policentričan razvoj poslovne infrastrukture (1.2.4.), mjere kojima se ostvaruje prometna povezanost prostora (mjere 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.2.1., 2.2.2.), razvoj zelene infrastrukture (mjere 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3.), primjena plavih, zelenih i digitalnih rješenja u prilagodbi komunalnog sustava (mjere 2.5.1. i 2.5.2.), mjera koje se odnose na razvoj jedinstvenog kulturnog sadržaja prepoznatljivog povijesnog urbanog krajolika Urbanog područja Dubrovnik (mjera 3.1.2.) i mjera (3.3.2.) kojom se podrazumijeva jačanje kapaciteta za provedbu ITU mehanizama, strateškog planiranja te provedbu teritorijalnih i sektorskih strategija.

Strateškim okvirom također se predviđaju jednake ili slične intervencije na različitim lokacijama UP-a Dubrovnik, a kojima bi se ostvario doprinos ITU mehanizma. Takve su intervencije primjerice:

- Unaprjeđenje inovacijskog kapaciteta gospodarstva te ulaganja u višenamjensku istraživačko-razvojnu, gospodarsku, poduzetničku infrastrukturu koja pridonosi gospodarskom razvoju prepoznata je potreba na prostoru cijelog Urbanog područja kako bi se omogućilo otporno i diversificirano gospodarstvo.
- Ulaganje u javnu prometnu infrastrukturu te infrastrukturu aktivnih oblika mobilnosti u svrhu bolje prometne povezanosti, povećanja protočnosti i sigurnosti prometa te u svrhu ostvarivanja niskougličnih načela zelene politike prepoznato je kao potreba u većini dijelova UP-a Dubrovnik radi ostvarivanja bolje povezanosti, a posebice je istaknut problem protočnosti u gradskim središtima UP-a.
- Obnova, revitalizacija i valorizacija teritorijalno prepoznatljivih elemenata kulturne baštine u svrhu stvaranja jedinstvene cjelogodišnje ponude cijelog Urbanog područja Dubrovnik.

## 6.4. Opis strateške relevantnosti kroz ITU mehanizam

Tijekom pripreme SRUP-a, Koordinacijsko vijeće odlučilo je o odabiru strateških projekata koji su od posebnog značaja za razvoj UP-a Dubrovnik i koji naglašavaju stratešku relevantnost ITU mehanizma. Strateška relevantnost pritom se ističe kroz koncept doprinosa u više različitih sektora, doprinosa više JLS-ova uključenih u UP Dubrovnik ili UP Dubrovnik u cjelini te projekata u kojima sudjeluje više dionika i JLS-ovi kao projektni partneri.

Strateški projekt ***Završetak i rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene – dječji vrtić i prostori građanskih udruga s dječjim igralištem*** projekt je koji kombinira više funkcija u jednom objektu, odnosno odgojno-obrazovnu funkciju i participativnu funkciju uključujući prostor za djelovanje udruga civilnog sektora. Također se radi i o *brownfield* projektu (bivše odmaralište), čime se strateški promiče sanacija te regeneracija zapuštenih prostora i davanje nove, višestruke svrhe istima. Projektom će se također ostvariti potrebni uvjeti za ostvarivanje pedagoškog standarda, a s obzirom na to da Općina Dubrovačko primorje pokazuje najnepovoljnije demografske rezultate na prostoru UP-a Dubrovnik, rezultati projekta također bi se trebali pozitivno odraziti i na postizanje demografske stabilnosti JLS-a zadržavanjem i privlačenjem mladog stanovništva.

Strateški projekt ***Mreža zelene infrastrukture: parkovi Gradac, Pile i Platana*** - projekt je u kojem se mjere zelene infrastrukture integriraju u urbani prostor. Projekt će pridonijeti formiranju zelene vizure grada, uređenju okoliša i zapuštenih prostora, čime će se dati doprinos zelenoj urbanoj obnovi i širenju mreže zelenih prostora, stvarajući primjer za implementaciju mjera razvoja zelene infrastrukture na širem prostoru UP-a. Također, uređenje sadržaja na području parkova (npr. ljetna pozornica Pile) važna je inicijativa razvoja društveno-kulturnih sadržaja kojom će se omogućiti odvijanje programa

društvene, kulturne i zabavne tematike, kao sadržaja na dobrobit lokalne zajednice. Na taj će se način proširiti i turistička ponuda na širem prostoru UP-a.

Strateški projekt **Elektrifikacija i digitalizacija javnog autobusnog prijevoza** - projekt je teritorijalnog značaja koji će modernizacijom prometne infrastrukture te usmjeravanje prema ekološkoj učinkovitosti omogućiti razvoj održivog gradskog i prigradskog prometa. Na taj će se način osigurati veća funkcionalnost sustava javnog prijevoza s obzirom na njegovu postojeću ulogu u povezivanju različitih dijelova UP-a Dubrovnik, učinkovitije dnevne migracije i veća stopa korištenja javnog prijevoza, čime će se ujedno pridonijeti i smanjenju svakodnevnog pritiska na cestovne prometnice.

Strateški projekt **Društveno-kulturni centar u ljetnikovcu Gučetić s memorijalnim centrom Ruđera Boškovića** – projektom je predviđena revitalizacija ljetnikovca u Rijeci dubrovačkoj i formiranje reprezentativnog ambijenta za planirane programske sadržaje, namijenjene stanovnicima područja kao primarnim korisnicima i posjetiteljima kao sekundarnim. Razvojem tematskih sadržaja i događanja (uz poseban fokus na znanstvene, istraživačke i obrazovne teme koje su temeljene na radu Ruđera Boškovića), ljetnikovac će postati dinamičan prostor razvoja lokalne zajednice, što je od osobitog značaja s obzirom na postojeće stanje nedostatne razvijenosti društvene infrastrukture na ovoj mikrolokaciji. Uspostavom interaktivnih i inovativnih interpretacijskih sadržaja promovirat će se i vrijednosti kulturne baštine, obitelj Gučetić, uz razvoj pratećih gospodarskih sadržaja, što će pridonijeti i disperziji posjetitelja te razvoju kulturne turističke ponude izvan središta Dubrovnika, kao zone njihove najveće koncentracije.

Strateški projekt **Park'n'ride Osojnik** – projekt je kojim se osigurava rasterećenje cestovne mreže užeg gradskog područja Grada Dubrovnika, ponajprije kontaktne zone povijesne jezgre koja je za ljetnih mjeseci izložena povećanom prometnom opterećenju. Njegova realizacija osigurat će preduvjete za veću integriranost različitih oblika prometa i omogućiti usmjeravanje posjetitelja na javni gradski prijevoz kako bi se izbjegle gužve koje svakodnevno otežavaju prometovanje te se negativno odražavaju na kvalitetu života lokalnog stanovništva. Time će se ujedno povećati funkcionalna i operativna uloga autobusnog prijevoza, što će dugoročno pridonijeti i uklanjanju negativnih ekoloških posljedica postojećeg, najzastupljenijeg oblika individualne mobilnosti.

Strateški projekt **Izrada sustava nadzora javnih površina** – sigurnosni aspekt vrlo je važan u kontekstu održivog upravljanja procesima i razvoja ključne infrastrukture pametnoga grada, a također je ključan čimbenik u održivom turizmu kao jednoj od glavnih gospodarskih grana cijelog UP-a. Izrada sustava nadzora javnih površina tako će doprinijeti povećanju sigurnosti, zaštiti stanovništva i imovine na prostoru Općine Dubrovačko primorje, a pozitivni učinci implementacije takvog sustava mogu potaknuti i širu primjenu sustava sigurnosti u ostalim dijelovima urbanog područja.

Strateški projekt **Rekonstrukcija i nadogradnja sportskog objekta ŠRC Čibača** – riječ je o projektu višenamjenske infrastrukture čija je osnovica u osiguravanju potrebnih uvjeta za odvijanje aktivnosti vezanih uz sport i rekreaciju na području Općine Župa dubrovačka. Zbog prepoznatog manjka prostornih kapaciteta za sportske sadržaje, projektom će se nastojati osigurati bolja ponuda i standardi za rastući broj korisnika centra, kao i dodatna turistička infrastruktura u sportu. Zbog blizine Dubrovnika, strateška relevantnost projekta ogleda se i u mogućnosti korištenja dvorane za sportaše koji žive i borave na prostoru Grada, s obzirom na to da je prisutan nesrazmjer u potrebama za dvoranskim prostorima i postojećoj ponudi.

Strateški projekt **Izgradnja sportskih i dječjih igrališta u Mandaljeni, Čibači i Gornjem Brgatu** – cilj je projekata razvoj kvalitetnih javnih prostora na otvorenom koji bi činili zone okupljanja, sporta, igre i druženja lokalne zajednice, potičući sportsku revitalizaciju naselja i uključujući implementaciju zelene infrastrukture, odnosno krajobrazno uređenje prostora. Strateška relevantnost projekta očituje se u njegovoj transformacijskoj ulozi kojom će se postići unaprjeđenje kvalitete urbanog okoliša na



području Općine Župa dubrovačka, osobito u segmentu stvaranja potrebnih sadržaja za sve veći broj stanovnika, osobito mladih obitelji, s obzirom na sadašnji neujednačeni demografski i urbanistički razvoj JLS-ova.

Strateški projekt **Rekonstrukcija i opremanje Kulturno-informativnog centra** – Grad Dubrovnik kulturna je prijestolnica prema broju ustanova, institucija i organizacija čije je djelovanje registrirano u navedenom polju, međutim monocentričan karakter takve pojave ogleda se u tome da na određenim područjima UP-a ne djeluje niti jedna ustanova u kulturi. Primjerice, na području Župe dubrovačke ne djeluje niti jedan centar koji bi se afirmirao kao mjesto okupljanja zajednice u poljima kazališne, glazbene, likovne, audiovizualne ili druge kulturne djelatnosti. Realizacija ovog projekta osigurala bi prostorne preduvjete za organizaciju priredbi, tribina, tečajeva i radionica, organizaciju drugih kulturno-obrazovnih sadržaja te bi osigurala prostor za djelovanje knjižnice čime bi se povećala dostupnost kulturnih sadržaja i osiguralo jačanje kulturnog identiteta cijelog područja UP-a, a osobito Općine Župa dubrovačka.

Strateški projekt **Dogradnja i rekonstrukcija višenamjenskog objekta koji sadržava dječji vrtić te prostor za društvene i kulturne aktivnost (Gruda)** – kroz dogradnju i rekonstrukciju višenamjenskog objekta stvorit će se preduvjeti za njegovu dodatnu namjenu, čime će objekt uz odgojnu, biti na raspolaganju i drugim obrazovnim, ali i kulturnim programima, kao nužno potrebna turistička, društvena i gospodarska infrastruktura. Time će se osigurati potrebna kvaliteta predškolskog odgoja i povećati njegova dostupnost na ovom dijelu UP-a, kao i osigurati prostori za različite namjene, potrebne ponajprije za civilni sektor.

Strateški projekt **Polivalentna (boćarska) dvorana** –višenamjenski je objekt javne i društvene namjene koji će osigurati prostore za svakodnevnu rekreaciju, razvoj sporta (osobito boćanja) kao i održavanje natjecanja te umjetničkih događanja. Projekt će na taj način doskočiti problemu nedostatnih kapaciteta sportskih dvorana na području UP-a u čemu se ogleda i njegova strateška relevantnost. Riješit će se i problem nedostatka prostora za organizaciju i održavanje manifestacija.

Strateški projekt **Azil za životinje** – riječ je o projektu planiranom na *brownfield* lokaciji kojim je predviđena izgradnja skloništa za životinje, uz integrirano uređenje zelene infrastrukture i parkovnih površina. Strateška se relevantnost projekta ogleda u njegovoj važnosti za prostor UP-a, ali i same Dubrovačko-neretvanske županije, s obzirom kako se radi o uslugama i sadržajima koji do sada nisu bili zastupljeni na ovom području, što rješava problem znatno šireg prostora.

Strateški projekt **Izgradnja vatrogasnog tehničkog centra Općine Dubrovačko primorje** - čini ulaganje u infrastrukturu i sadržaje kojima će se olakšati ublažavanje prirodnih i antropogenih rizika, uz razvoj vatrogasno tehničkog centra s dojavnom službom. Strateška relevantnost projekta očituje se u navedenoj višenamjenskoj strukturi projekta kojom se osigurava i mogućnost provedbe društvenih aktivnosti.

Strateški projekt **Green Sport Centar** - ističe stratešku relevantnost razvojem višenamjenske infrastrukture koja će osigurati sportsko-rekreacijske, ali i ostale društvene sadržaje na otvorenom, osobito namijenjene djeci i mladima zahvaljujući sportskoj dvorani i popratnoj infrastrukturi. Time će se smanjiti pritisak na infrastrukturu u Gradu Dubrovniku, povećati mogućnosti za razvoj sportskog turizma te osigurati jednaka kvaliteta ove vrste javnih sadržaja na širem prostoru UP-a Dubrovnik.

JLS-ovi UP-a Dubrovnik razradili su bazu projekata koji su uz navedene projekte podudarni s ITU područjima ulaganja, a u bazu su uključeni i drugi projekti koji bi se financirali i iz drugih izvora financiranja. Ostali projekti većinski su relevantni za UP Dubrovnik u cjelini, međutim kod njih višestruki učinak nije toliko izražen kao u slučaju strateških projekata. Provedbom SRUP-a Dubrovnik, poticat će se komplementarna provedba svih projekata koji su sukladni ITU područjima ulaganja te strateškom okviru, s ciljem realizacije vizije stvaranja učinkovitog i funkcionalnog urbanog područja.



## 6.5. Opis sustava provedbe ITU mehanizma

Preduvjet korištenja ITU mehanizma u financijskoj perspektivi 2021. – 2027. izrada je Strategije razvoja urbanog područja (SRUP), što uključuje i uspostavu institucionalnog okvira za izradu Strategije: Sporazuma o suradnji na izradi i provedbi SRUP-a te uspostavu Koordinacijskog vijeća i Partnerskog vijeća. Institucionalni okvir za sustav provedbe i korištenje fondova EU-a u okviru provedbe ITU mehanizma definiran je Zakonom o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj (NN 116/21) te Uredbom o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu programa iz područja teritorijalnih ulaganja i pravedne tranzicije za financijsko razdoblje 2021. – 2027. (NN 96/2022).

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije donijelo je Odluku kojom se Grad Dubrovnik s okolnim područjem proglašava područjem za proširenje provedbe mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja, čime se otvara mogućnost korištenja sredstava EU-a iz navedenog mehanizma u financijskom razdoblju 2021. – 2027. godine. Time je započela uspostava organizacijske strukture za uspješno provođenje procesa izrade, donošenja, provedbe i praćenja SRUP-a te provedbe ITU mehanizma, a u sastav Urbanog područja Dubrovnik ušle su sljedeće jedinice lokalne samouprave: Grad Dubrovnik kao grad središte, Općina Župa dubrovačka, Općina Dubrovačko primorje i Općina Konavle. Po ustrojavanju Urbanog područja, Grad Dubrovnik preuzeo je ulogu nositelja izrade Strategije razvoja urbanog područja te je organizirao proces izrade i uključivanja svih ključnih aktera.

Temelj institucionalnog okvira, suradnje među jedinicama lokalne samouprave i pristupa upravljanju razvojem urbanog područja, utvrđen je sklapanjem Sporazuma o suradnji na izradi i provedbi Strategije razvoja urbanog područja između svih jedinica lokalne samouprave (srpanj 2021.) te osnivanjima Koordinacijskog vijeća (siječanj 2022.) i Partnerskog vijeća (ožujak 2022.). Sporazumima je utvrđeno pridržavanje načela partnerstva i suradnje svih jedinica lokalne samouprave, uspostavljena je koordinacija za izradu i provedbu Strategije te su Gradu Dubrovniku povjereni stručni i administrativni poslovi za pripremu i provedbu Strategije. Doprinos Koordinacijskog vijeća izradi Strategije, promoviranju i predstavljanju stavova svih JLS-ova te sudjelovanju u konzultacijskom procesu, kao i doprinos Partnerskog vijeća izradi samog dokumenta osiguravanjem potrebnih podataka i informacija, uz aktivno sudjelovanje u konzultacijskom procesu, detaljnije su prikazani u poglavlju 3. *Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a.*

U ime nositelja procesa izrade, odgovornost za pripremu Strategije preuzela je ustrojstvena jedinica Upravni odjel za europske fondove koja je koordinirala izradu prijedloga Strategije i proces izrade, surađivala s izrađivačem Strategije, organizirala prethodno vrednovanje, sudjelovala u utvrđivanju područja ulaganja te zaprimanja zalihe projekata, pripremala materijale za uspostavljeno Koordinacijsko i Partnersko vijeće te koordinirala rad tih dvaju tijela i dr. Upravni odjel za europske fondove bio je, pored stručnih poslova na izradi Strategije, zadužen i za sve tehničko-administrativne poslove.

Uz navedeno, kako Urbano područje Dubrovnik čini prihvatljivo područje za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam), pri definiranju institucionalnog okvira za provedbu SRUP-a Dubrovnik vodilo se računa i o njegovoj komplementarnosti i iskoristivosti za potrebe ITU sustava upravljanja. U sinergiji s provedbom Strategije, kao koordinativno tijelo bit će uključen Grad Dubrovnik, odnosno Upravni odjel za europske fondove. Kako bi se osigurala maksimalna učinkovitost u provedbi predviđenih projekata i mjera, predviđeno je osnivanje nove ustrojstvene organizacijske jedinice. Funkcija ove ustrojstvene jedinice bit će obavljanje svih izravnih i neizravnih poslova vezanih za koordinaciju provedbe SRUP-a Dubrovnik i za provedbu mehanizma ITU uz kontinuiranu suradnju s postojećim gradskim uredima i tijelima. Uspostava sustava upravljanja za provedbu ITU mehanizma

kroz uspostavu ITU jedinice na taj će način osigurati kvalitetno odvijanje funkcija u slučaju da Grad Dubrovnik postane korisnik financijskih sredstava u sklopu ITU mehanizma. Zaposlenici odgovorni za učinkovito djelovanje ove jedinice bit će gradski službenici, s relevantnim profesionalnim iskustvom u pripremi i provedbi projekata, a ovisno o opsegu posla i obimu projekata, zaposlit će se i novi djelatnici prema jasno definiranim kriterijima. Prema planiranom ustrojstvu, predviđena je sistematizacija pet radnih mjesta: Voditelj/ica Odsjeka za provedbu ITU mehanizma, Viši savjetnik/ca I, Savjetnik/ca za provedbu ITU mehanizma (dva radna mjesta) te Viši/a stručni/a suradnik/ca I za provedbu ITU mehanizma.

Prema Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18) sama posrednička tijela za odabir operacija čine gradovi središta urbanog područja u kojima se provode integrirana teritorijalna ulaganja. Sukladno tome, u slučaju provedbe ITU mehanizma na Urbanom području Dubrovnik, Grad Dubrovnik će kao središte Urbanog područja Dubrovnik preuzeti i ulogu posredničkog tijela za odabir operacija. Preuzimanjem uloge posredničkog tijela za odabir operacija (u slučaju provedbe ITU mehanizma na Urbanom području Dubrovnik), sukladno Uredbi o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu programa iz područja teritorijalnih ulaganja i pravedne tranzicije za financijsko razdoblje 2021. – 2027. (NN 96/2022), posredničko tijelo za odabir operacija obavljat će funkcije iz članka 73. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1060 u okviru specifičnih ciljeva 5.i, 1.iii i 2.viii Programa, koje se posebno utvrđuju u okviru svakog pojedinog poziva na dodjelu bespovratnih sredstava. U okviru posebnog cilja iz svoje nadležnosti, posredničko tijelo za odabir operacija također će surađivati s Koordinacijskim tijelom, Upravljačkim tijelom, drugim posredničkim tijelima i partnerima tijekom provedbe i praćenja Programa; sudjelovati u radu odbora za praćenje; surađivati s Upravljačkim tijelom u izradi kriterija za odabir operacije i u izradi dokumentacije poziva na dodjelu bespovratnih sredstava, aktivnostima zatvaranja Programa, upravljanju rizicima na razini funkcija i dr.

ITU jedinica UP-a Dubrovnik bit će spona između upravljačkog tijela (MRRFEU), kao i drugih državnih tijela uključenih u provedbu ITU mehanizma s tijelima na razini UP-a Dubrovnik. Također, navedena služba pratit će realizaciju sredstava iz specifičnih ciljeva 5.i, 1.iii i 2.viii Integriranog teritorijalnog programa i o tome izvještavati MRRFEU kao nacionalnog koordinatora za ITU mehanizam.

## 7. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA EU-A, NACIONALNOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM, SEKTORSKIM I VIŠESEKTORSKIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA RAZVOJA ŽUPANIJA TE DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA

Strategija razvoja Urbanog područja Dubrovnik, kao i svi akti strateškog planiranja nižeg reda, mora biti usklađena sa strateškim okvirom hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja, što su u ovom slučaju Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021) te Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine (Sl. gl. DNŽ, br. 23/21). Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske temeljni je dokument strateškog razvoja RH kojim je definirano trinaest strateških ciljeva podijeljenih u četiri razvojna smjera čijim se ostvarenjem pridonosi viziji „Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve”. Strateškim okvirom Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije definirana su četiri prioriteta: 1. Jačanje otpornosti gospodarstva i povećanje ulaganja u održivo i digitalno gospodarstvo, 2. Poboljšanje kvalitete života te unaprjeđenje ljudskog kapitala, 3. Očuvanje okoliša, poboljšanje povezivosti i održivo korištenje baštine i 4. Unaprjeđenje upravljanja razvojem unutar kojih je definirano trinaest posebnih ciljeva.

Usklađenost posebnih ciljeva strateškog okvira Urbanog područja Dubrovnik s posebnim tj. strateškim ciljevima definiranim u navedenim nadređenim dokumentima prikazana je u tablici u nastavku (Tab. 29.).

**Tab. 29. Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik s Nacionalnom razvojnom strategijom te Planom razvoja Dubrovačko-neretvanske županije**

| STRATEGIJA RAZVOJA URBANOG PODRUČJA DUBROVNIK    | PLAN RAZVOJA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE DO 2027.                                                                                                                                                  | NACIONALNA RAZVOJNA STRATEGIJA RH DO 2030.                                                                                                             |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Posebni cilj                                     | Posebni cilj                                                                                                                                                                                           | Strateški cilj                                                                                                                                         |
| 1.1. Strateško usmjeravanje demografskog razvoja | 2.3. Poticanje demografskog razvoja<br>2.2. Osiguranje konkurentnosti radne snage na tržištu rada i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada                                                      | SC2 Obrazovani i zaposleni ljudi<br>SC 6 Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji                                                           |
| 1.2. Poticanje diversifikacije gospodarstva      | 1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja<br>1.2. Poticanje održivosti, digitalizacije i inovativnosti u gospodarstvu<br>1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu | SC 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo<br>SC 9 Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva<br>SC11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva |

| STRATEGIJA RAZVOJA URBANOG PODRUČJA DUBROVNIK                                                                                                             | PLAN RAZVOJA DUBROVAČKO-<br>NERETVANSKE ŽUPANIJE DO 2027.                                                                                                                                   | NACIONALNA RAZVOJNA STRATEGIJA<br>RH DO 2030.                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                             | SC13 Jačanje regionalne konkurentnosti                                                                                                                            |
| 1.3. Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje | 1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu<br>3.3. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine                           | SC 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo<br>SC4 Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske                                      |
| 2.1. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa                                                                           | 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti                                                                                                                       | SC10 Održiva mobilnost<br>SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost                                                                           |
| 2.2. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti                                                                  | 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti<br>4.3. Razvoj otoka                                                                                                  | SC10 Održiva mobilnost<br>SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost<br>SC12 Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima |
| 2.3. Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje                                                                                                | 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice                                                                                                        | SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost                                                                                                     |
| 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti                                                   | 3.3. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine<br>4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije                               | SC7 Sigurnost za stabilan razvoj<br>SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost                                                                 |
| 2.5. Zelena tranzicija infrastrukture                                                                                                                     | 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice                                                                                                        | SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost                                                                                                     |
| 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                             | 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga                                                                                                                                 | SC4 Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske                                                                                    |
| 3.2. Zdrav i uključiv život                                                                                                                               | 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga                                                                                                                                 | SC5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život                                                                                                                             |
| 3.3. Učinkovito i digitalno društvo                                                                                                                       | 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti<br>4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru | SC 3 Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom<br>SC11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva                         |

Strategija razvoja Urbanog područja Dubrovnik usklađena je i s nizom sektorskih te višesektorskih dokumenata te važećim županijskim dokumentom prostornog uređenja - Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije. Neki od akata strateškog planiranja kojima se podupire provedba strateškog okvira Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik jesu: Strategija demografske revitalizacije Republike Hrvatske, Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalni plan poticanja inovacija Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2029., Strategija niskouglijasnog razvoja Republike Hrvatske do 2030., s pogledom na 2050., Strategija razvoja poljoprivrede za razdoblje od 2020. do 2030. godine, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2028., Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalni plan za digitalnu transformaciju društva i dr.

Osim sa strateškim dokumentima na nacionalnoj razini, Strategija razvoja Urbanog područja Dubrovnik usklađena je i sa strateškim dokumentima donesenima na razini Europske unije. Tijekom definiranja ciljeva te pripadajućih mjera i aktivnosti posvećena je pažnja usklađenosti s Europskim zelenim planom tj. njegovim prioritarnim temama poput održivosti gospodarstva, zelene tranzicije sektora prometa i zgradarstva, klimatske neutralnosti i dr. EU Teritorijalna Agenda 2030 dokument je kojim se potiče teritorijalna kohezija Europe kroz dvama sveobuhvatnim ciljevima: Pravedna Europa koja nudi budućnost svim mjestima i ljudima te Zelena Europa koja štiti zajedničke izvore prihoda i oblikuje

društvenu tranziciju. Za svaki od navedenih ciljeva definirana su po tri prioriteta s kojima su usklađeni i posebni ciljevi ove Strategije kao što je prikazano u nastavku.

**Tab. 30. Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik s EU Teritorijalnom Agendom 2030**

| STRATEGIJA RAZVOJA URBANOG PODRUČJA DUBROVNIK                                                                                                             | EU TERITORIJALNA AGENDA 2030                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Posebni cilj                                                                                                                                              | Prioritet                                                                                                                                                                                      |
| 1.1. Strateško usmjeravanje demografskog razvoja                                                                                                          | Uravnotežena Europa - Uravnoteženiji teritorijalni razvoj utemeljen na raznolikosti Europe                                                                                                     |
| 1.2. Poticanje diversifikacije gospodarstva                                                                                                               | Uravnotežena Europa - Uravnoteženiji teritorijalni razvoj utemeljen na raznolikosti Europe<br>Kružno gospodarstvo - Snažna i održiva lokalna gospodarstva u globaliziranom svijetu             |
| 1.3. Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje | Zdrav okoliš - Zdraviji ekološki izvori prihoda, klimatski neutralni i otporni gradovi i regije                                                                                                |
| 2.1. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa                                                                           | Održive veze - Održiva digitalna i fizička povezanost mjesta                                                                                                                                   |
| 2.2. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti                                                                  | Održive veze - Održiva digitalna i fizička povezanost mjesta                                                                                                                                   |
| 2.3. Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje                                                                                                | Zdrav okoliš - Zdraviji ekološki izvori prihoda, klimatski neutralni i otporni gradovi i regije                                                                                                |
| 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti                                                   | Zdrav okoliš - Zdraviji ekološki izvori prihoda, klimatski neutralni i otporni gradovi i regije                                                                                                |
| 2.5. Zelena tranzicija infrastrukture                                                                                                                     | Kružno gospodarstvo - Snažna i održiva lokalna gospodarstva u globaliziranom svijetu<br>Zdrav okoliš - Zdraviji ekološki izvori prihoda, klimatski neutralni i otporni gradovi i regije        |
| 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                             | Uravnotežena Europa - Uravnoteženiji teritorijalni razvoj utemeljen na raznolikosti Europe<br>Funkcionalne regije - Konvergentan lokalni i regionalni razvoj, manje nejednakosti među mjestima |
| 3.2. Zdrav i uključiv život                                                                                                                               | Uravnotežena Europa - Uravnoteženiji teritorijalni razvoj utemeljen na raznolikosti Europe<br>Funkcionalne regije - Konvergentan lokalni i regionalni razvoj, manje nejednakosti među mjestima |
| 3.3. Učinkovito i digitalno društvo                                                                                                                       | Održive veze - Održiva digitalna i fizička povezanost mjesta                                                                                                                                   |

## 8. OPIS PRIORITETA JAVNE POLITIKE U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

### PRIORITET 1

**RAST UNUTAR OGRANIČENJA - ODRŽIV I RAVNOMJERAN RAZVOJ DIVERSIFICIRANOG I OTPORNOG GOSPODARSTVA VISOKE DODANE VRIJEDNOSTI ZA LOKALNU ZAJEDNICU UZ OČUVANJE RESURSNE OSNOVE POVIJESNOG URBANOG KRAJOBRAZA I PRIRODNIH VREDNOTA**

#### POSEBNI CILJEVI:

- 1.1. Strateško usmjeravanje demografskog razvoja
- 1.2. Poticanje diversifikacije gospodarstva
- 1.3. Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje

Prioritet *Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota* definiran je s obzirom na uočene potrebe za održivim usmjeravanjem rasta i razvoja UP-a Dubrovnik. Naime, izražena ovisnost o turizmu u dosadašnjem je razdoblju utjecala na problem prekomjernog turizma, obilježenog negativnim karakteristikama u gospodarstvu i društvu poput sezone zaposlenosti, smanjenja broja mladih stanovnika zbog nedovoljne širine ponude na tržištu rada, nedostatak mogućnosti za rješavanje stambenog pitanja zbog prekomjernog rasta cijena nekretnina, nedostatak participativnog planiranja prema potrebama lokalne zajednice i sl. Zsigurno najveći pokazatelj nepovoljnosti oslanjanja na jednu granu gospodarstva bila je kriza uzrokovana pandemijom COVID-19 čije su posljedice ostavile trag u UP-u Dubrovnik koji se odlikovao izrazitim padom prihoda i gubicima u poslovanju mnogih poduzeća u razdoblju 2020.-2021. g. koja su svoje poslovanje temeljila upravo na turizmu i s njime povezanim aktivnostima. S time u vidu, u budućem je razdoblju nužno poticati diversifikaciju gospodarstva kako bi se osiguralo održivo gospodarstvo više dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu i njegova otpornost na vanjske faktore, ali i kako bi se stanovništvu omogućile prilike za razvojem i napretkom te kako bi se na taj način potaknuo demografski razvoj područja. Turizam koji predstavlja najvažniju i najizraženiju granu gospodarstva UP-a nastojat će se usmjeriti prema održivosti, u pogledu smanjenja pritisaka na prostor, infrastrukturu i stanovništvo. Nužna diversifikacija gospodarstva u budućem će se razdoblju ostvarivati poticanjem novih aktivnosti, kao na primjer unaprjeđenjem poduzetništva i poticanjem inovativnosti za koju su do sada na prostoru UP-a Dubrovnik zabilježene nedovoljne razine, ali i razvojem postojećih, nedovoljno valoriziranih djelatnosti. Važan je dodatak teritorijalnom razvoju i sektor poljoprivrede koji ima potencijal razvoja agroturizma i ruralnog turizma kao nadogradnje primarnih djelatnosti, uz valorizaciju povijesnog urbanog krajolika Dubrovačke Republike.





*Slika 10. Skica moguće prostorne realizacija Prioriteta 1*

Za prioritet *Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota*, ali i ostale prioritete objašnjene u nastavku, izrađeni su grafički prikazi kako bi se dobio uvid u moguće prostorne razmještaje istih. Ostvarenje prioriteta 1 prostorno će se očitovati na cijelom UP-u, što je i cilj ravnomjernog razvoja, s naglaskom na one prostore i naselja koji su trenutačno manje razvijeni u odnosu na prosjek UP-a.

## PRIORITET 2

**URBANI PROSTOR UČINKOVITOG PROMETNOG SUSTAVA I PROSTOR USMJEREN ZELENI, KRUŽNIM I ENERGETSKI ODRŽIVIM RJEŠENJIMA TE ZAŠTITI I OBNOVI PRIRODNIH I KULTURNIH RESURSA**

## POSEBNI CILJEVI:

- 2.1. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa
- 2.2. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti
- 2.3. Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje
- 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti
- 2.5. Zelena tranzicija infrastrukture

Prioritet *Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetske održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa* postavljen je kako bi se ukazalo na važnost rješavanja prometnih izazova s kojima se suočava UP Dubrovnik, kao i usmjeravanja prema zelenoj i energetske učinkovitoj mobilnosti. Prometni sustav UP-a Dubrovnik obilježavaju velika sezonska zagušenja na cestama uzrokovana snažnim pritiscima turizma i neadekvatnom pješačkom i biciklističkom infrastrukturom kojom bi se mogli služiti navedeni održivi oblici mobilnosti, dok potencijal za razvoj predstavlja dužobalna mobilnost, tj. unaprjeđenje pomorskog prometa i usmjeravanje principima zelene tranzicije i dekarbonizacije. Na istim će se principima temeljiti i razvoj mobilnosti u sklopu javnog prijevoza i komplementarnih *slow mobility* vidova prometa, a sve u svrhu rješavanja prometnih izazova i doprinosa ekološkoj očuvanosti prostora. S obzirom na veliki značaj zračnog prometa za područje UP-a Dubrovnik, također je potrebno raditi na njegovu daljnjem razvoju, uključujući i infrastrukturu za interventne situacije. Izrazito malen udio zelenih površina u odnosu na broj stanovnika UP-a Dubrovnik u budućem će se razdoblju rješavati kroz poticanje razvoja zelene infrastrukture sa svim pripadajućim multifunkcionalnim benefitima, čije je elemente potrebno promišljati kroz prizmu dostupnosti prostora s obzirom na gustoću izgradnje u određenim dijelovima UP. Zelena urbana obnova poticat će se na različite načine, kao na primjer prenamjenom *brownfield* lokaliteta u kojima leži velik potencijal za društvenu i prostornu regeneraciju, a jedan je od primjera prostor nekadašnjeg TUP-a gdje je moguće revitalizirati *brownfield* područje tako da se očuva prostorni identitet održavanjem tradicionalnog karaktera i poticanjem aktivnosti zajednice, posebice društvenim i zelenim inovacijama te slijedeći primjenu modela i principe Novog europskog Bauhausa. Nedovoljna iskorištenost obnovljivih izvora energije te nedostatna stopa energetske učinkovitosti postojeće izgradnje izazovi su s kojima se susreće prostor UP-a, a koji će se u narednom razdoblju nastojati rješavati kako bi se postigla energetska tranzicija i održivost sustava. Nadalje, problemi komunalne infrastrukture poput velikih gubitaka vode u vodoopskrbnom sustavu i nedostatak sustava javne odvodnje u određenim dijelovima UP-a, rješavat će se s ciljem unaprjeđenja njezine učinkovitosti i smanjenja negativnih utjecaja na okoliš.



**Slika 11** Skica moguće prostorne realizacija Prioriteta 2

Provedba prioriteta *Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetski održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa* u prostornom bi smislu obuhvaćala sva naseljena područja s pripadajućim javnim, društvenim i stambenim zgradama, otvorenim prostorima i infrastrukturom, ali i dužobalni prostor, elemente prometne infrastrukture koja povezuje navedena naselja, kao i elemente krajobraza koji ih okružuju.

## PRIORITET 3.

## LOKALNA ZAJEDNICA KAO GENERATOR PROMJENA I ODRŽIVOG NAPRETKA

## POSEBNI CILJEVI

## 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja

## 3.2. Zdrav i uključiv život

## 3.3. Učinkovito i digitalno društvo

Prioritet *Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka* definiran je kako bi se u budućem razdoblju u UP-u Dubrovnik poticao razvoj lokalne zajednice kroz zadovoljenje svih njezinih potreba. Naime, nakon razdoblja snažne turistifikacije nužno je u budućnosti okrenuti se prema potrebama stanovnika i omogućiti im pristup raznovrsnim i kvalitetnim društvenim sadržajima i uslugama te poticati socijalne (društvene) inovacije i uključivanje zajednice u razvojne procese. S obzirom na to da su trenutačno usluge, sadržaji i infrastruktura UP-a Dubrovnik snažno koncentrirani na prostoru Grada Dubrovnika, poticat će se policentričan razvoj usluga i sadržaja, kako bi se stanovnicima svih uključenih JLS-ova omogućila visoka kvaliteta života i unaprijeđeni društveni sadržaji. Izazovu starenja stanovništva pristupit će se kroz unaprijeđenje sustava skrbi i brige o navedenoj skupini stanovništva, no uključivost UP-a neće stati na tome, već će se raditi na olakšavanju životnih uvjeta svim socijalno ugroženim skupinama stanovništva.



Slika 12 Skica moguće prostorne realizacije Prioriteta 3

Ostvarenje prioriteta *Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka* predviđeno je unutar naseljenih dijelova Urbanog područja Dubrovnik gdje će stanovništvo naselja svih JLS-ova imati pristup raznovrsnim sadržajima i uslugama čime će se generirati policentričan razvoj.



## 9. POPIS POSEBNIH CILJEVA I KLJUČNIH POKAZATELJA ISHODA

**Prioritet 1.: Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota**

**Posebni cilj 1.1.: Strateško usmjeravanje demografskog razvoja**

*Svrha*

Stvaranje kvalitetnih i cjenovno prihvatljivih stambenih i prostornih preduvjeta, unaprjeđenje odgojno-obrazovnih programa usklađenih s potrebama društva i gospodarstva u svrhu demografske revitalizacije te promicanje održivog i pametnog društvenog i gospodarskog razvoja.

*Izazov*

Smanjenje broja stanovnika za 1,7 % prema Popisu stanovništva 2021. g. u odnosu na 2011. g., smanjenje demografske baze u dobno-spolnoj strukturi stanovništva, starenje stanovništva (indeks starosti iznosi 112,7) te izražen polarizirani razvoj prostora uz iznimnu koncentraciju turističkih aktivnosti na obali i u povijesnoj jezgri grada Dubrovnika, izazovi su UP-a Dubrovnik u socio-demografskom kontekstu. Izazov u aspektu demografske obnove stvaraju i nedostatni prostorni kapaciteti predškolskih i osnovnoškolskih ustanova, nedostatak stručnog kadra za potrebe rada s djecom s poteškoćama u razvoju, polarizacija funkcija i usluga s naglašenom koncentracijom u Gradu Dubrovniku, visoke cijene stambenih jedinica zbog „apartmanizacije“ i „gentrifikacije“, a time i nemogućnosti rješavanja stambenog pitanja stanovništva, posebice mladih osoba i mladih obitelji. Stvaranju održivog gospodarskog razvoja prepreka je visoka koncentracija turističkih djelatnosti, ali ujedno i nedostatak stručnog kadra, posebice u zanimanjima turističkih djelatnosti. U kontekstu diversifikacije gospodarstva, potrebno je osigurati višu razinu sinergije između sektora obrazovanja i sektora gospodarstva za implementaciju održivih, zelenih i otpornih rješenja.

*Obrazloženje*

Ostvarenje ovog posebnog cilja obuhvaća tri mjere koje se odnose na unaprjeđenje stambenih i prostornih uvjeta, jačanje sustava predškolskog odgoja i školstva te jačanje suradnje između obrazovanja, gospodarstva i društva. Prva mjera odnosi se na razvoj i implementaciju programa i projekata cjenovno prihvatljivog i kvalitetnog stanovanja za prioritetne skupine koje imaju poteškoće pri pronalasku stambenih jedinica za život, posebice u dijelovima UP-a Dubrovnik gdje je veliki udio stambenih jedinica u funkciji sekundarnog stanovanja i turističkih kapaciteta. Dobar primjer ostvarivanja ove mjere program je Dubrovačka stanogradnja koji omogućava sufinanciranje smještaja mladima i mladim obiteljima. Ujedno ova mjera uključuje i podršku kvalitetnoj integraciji stranih radnika i njihovih obitelji te aktivnosti unaprjeđenja društvenih sadržaja, usluge i infrastrukture u funkciji demografske obnove. Mjera jačanja sustava predškolskog odgoja i školstva u funkciji je demografskog razvoja kroz aktivnosti izgradnje i/ili nadogradnje te opremanja i unaprjeđenja kvalitete i dostupnosti infrastrukture, programa i usluga predškolskog odgoja i osnovnoškolskih ustanova te jačanja stručnog kadra, posebice za rad s djecom s poteškoćama u razvoju, ali i s djecom koja su visoko motivirana i nadarena. Ovime bi se smanjile liste čekanja za upis u vrtiće te poboljšala kvaliteta usluge i programa, što je vrlo važno za demografsku obnovu. Ova mjera pridonosi održivom, uključivom i



pametnom društvenom i gospodarskom razvoju i to aktivnostima jačanja sinergije i suradnje srednjih škola, visokoškolskih ustanova i subjekata u cjeloživotnom obrazovanju s gospodarstvenicima. Za održivi gospodarski razvoj bitno je poticanje malog i srednjeg poduzetništva te potpora mjerama samozapošljavanja i to posebice u neturističkim djelatnostima, što je također važna aktivnost u okvirima stvaranja fleksibilnijeg tržišta rada.

*Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 1.1.*

| MJERA                                                                                                                                                             | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1.1.1. Ostvarivanje održivih stambenih i prostornih uvjeta za prosperitetan život stanovnika</b>                                                               | 1.1.1.1. Razvoj i implementacija programa i projekata cjenovno prihvatljivog i kvalitetnog stanovanja za mlade, mlade obitelji, osobe u riziku od socijalne i ekonomske isključenosti, stručni kadar deficitarnih zanimanja i druge prioritetne skupine, po primjeru i uključujući program Dubrovačke stanogradnje |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.1.2. Provedba stimulativnih mjera (financijskih ili nefinancijskih potpora) vezanih uz trudnoću, novorođenčad i majčinstvo                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.1.3. Poticanje prilagodbe prostora i objekata osobama s invaliditetom te osobama smanjene pokretljivosti                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.1.4. Podrška razvoju sustava potpore za kvalitetnu integraciju stranih radnika/ca i njihovih obitelji u zajednicu                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.1.5. Priprema i realizacija ulaganja u ključne društvene sadržaje, infrastrukturu i usluge                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1.1.2. Jačanje sustava predškolskog odgoja i školstva u funkciji demografskog razvoja te održivog, uključivog i pametnog društvenog i gospodarskog razvoja</b> | 1.1.2.1. Provedba stimulativnih mjera vezanih uz djecu i mlade (sufinanciranje vrtića, prijevoza đaka i stipendiranje studenata itd.)                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.2. Povećanje kapaciteta, cjenovne prihvatljivosti, dostupnosti i kvalitete jasličkih i predškolskih odgojnih infrastruktura i programa                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.3. Potpora razvoju aktivnog i odgovornog građanstva, društveno korisnog učenja i učenja temeljenog na projektima i projektnom radu od predškolskog do visokog cjeloživotnog obrazovanja                                                                                                                      |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.4. Podrška izgradnji, modernizaciji/rekonstrukciji i proširenju osnovnoškolskih ustanova i školskih sportskih dvorana u svrhu provedbe kvalitetnog obrazovnog programa                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.5. Podrška povećanju broja stručnih suradnika u predškolskom odgoju i osnovnoškolskom obrazovanju                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.6. Podrška razvoju programa za rad s djecom s poteškoćama u razvoju                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.7. Podrška razvoju programa za rad s darovitom i visoko motiviranom djecom                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.8. Podrška radu i programima srednjih škola u svrhu pametnog društvenog i gospodarskog razvoja                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.9. Doprinos proširenju kapaciteta visokoškolskih ustanova                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.2.10. Unaprjeđenje osnovnoškolskog obrazovanja kroz proširivanje sadržaja dostupnih učionica za kabinetsku nastavu u pogledu formiranja laboratorija, snažnijoj primjeni STEAM metoda i programa te provedbom drugih aktivnosti koje pridonose većoj kvaliteti obrazovanja                                     |
| <b>1.1.3. Stvaranje suradnje između dionika iz obrazovnog sustava i gospodarstvenika radi jačanja međusektorske sinergije</b>                                     | 1.1.3.1. Podrška suradnji obrazovnih ustanova i poduzetnika s ciljem stvaranja sinergije za razvoj suvremenog društva i gospodarstva, zaštite i očuvanje te obnove prirodnih vrijednosti i biološke raznolikosti prostora                                                                                          |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.3.2. Unaprjeđenje visokog obrazovanja poticanjem izvaninstitucionalne suradnje s lokalnim poduzetnicima, udrugama, obrazovnim, kulturnim, socijalnim ustanovama i ustanovama za zaštitu okoliša                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.3.3. Podrška unaprjeđenju kvalitete, dostupnosti, raznovrsnosti i cjenovne prihvatljivosti programa i sadržaja formalnog, neformalnog i informalnog cjeloživotnog obrazovanja                                                                                                                                  |
|                                                                                                                                                                   | 1.1.3.4. Podrška sustavu potpora samozapošljavanja te poticaju malog i srednjeg poduzetništva                                                                                                                                                                                                                      |

*Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (plavo) i drugih nadređenih akata*

|                | NAZIV                                                                                                         | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.) | CILJNA VRIJEDNOST (2030.) |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------|---------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji</b>                                  |         |                            |                           |
|                | Stopa totalnog fertiliteta                                                                                    | ‰       | 1,47 (2018.)               | 1,8 djece                 |
| PR DNŽ         | <b>POSEBNI CILJ 2.3. Poticanje demografskog razvoja</b>                                                       |         |                            |                           |
|                | Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) (OI.02.3.66)                                                  | indeks  | 93,53                      | 94,0                      |
|                | Saldo ukupne migracije, po županiji (OI.02.3.67)                                                              | broj    | 363 (2020.)                | 1.500                     |
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 2. Obrazovani i zaposleni ljudi</b>                                                         |         |                            |                           |
|                | Stopa zaposlenosti (dobna skupina 20 – 64 godine)                                                             | %       | 66,7                       | 75                        |
| PR DNŽ         | <b>POSEBNI CILJ 2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada</b> |         |                            |                           |
|                | Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.2.58)                                       | HRK     | 1.002,00 (2019. )          | 1.200,00                  |
|                | Broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja (OI.02.2.56)                                           | broj    | 1.299 (2020.)              | 1.500                     |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 1.1 Strateško usmjeravanje demografskog razvoja</b>                                           |         |                            |                           |
|                | NAZIV                                                                                                         | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.) | CILJNA VRIJEDNOST (2027.) |
|                | Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) (OI.02.3.66)                                                  | indeks  | 93,6 (2020.)               | 94,1                      |
|                | Godišnja stopa emigracije (OI.02.3.07)                                                                        | ‰       | 26,8 (2020.)               | 25,3                      |
|                | Broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja (OI.02.2.56)                                           | broj    | 215                        | 235                       |

## Posebni cilj 1.2.: Poticanje diversifikacije gospodarstva

### Svrha

Razvojem šireg spektra gospodarskih aktivnosti, unaprjeđenjem postojećih aktivnosti uz unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i poslovanja te povećanjem inovacijskih kapaciteta namjerava se postići diversifikacija gospodarske strukture. Krajnji je cilj postići otporno i održivo te o turizmu neovisno gospodarstva.

### Izazov

Dominantne djelatnosti gospodarske strukture UP-a Dubrovnik čine djelatnosti usko vezane uz turizam. Primjerice 2019. g. Dubrovačko-neretvanska županija ostvarila je ukupnu bruto dodanu vrijednost u iznosu od 108,78 mil. HRK od čega je 41,4 % ostvareno u djelatnostima usko vezanim uz turizam (trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane). U prilog prevlasti turističkih djelatnosti u gospodarskoj strukturi govore i podaci o utjecaju sezonalnosti na tržište rada, odnosno razlika broja zaposlenih u siječnju i kolovozu na godišnjoj razini iznosila je 20 % (veći broj zaposlenih bio je u ljetnim mjesecima u djelatnostima vezanim uz turizam). G. 2020. pod utjecajem pandemije COVID-19, broj zaposlenih u siječnju i kolovozu bio je približno isti zbog smanjenja turističkih kretanja, a time i smanjenih potreba zapošljavanja u turizmu. Velika ovisnost o turističkim djelatnostima stvara brojne izazove poput nedovoljne otpornosti gospodarstva na vanjske čimbenike (npr. izražene posljedice pandemije COVID-19) izniman pritisak na povijesnu jezgru grada Dubrovnika što ujedno stvara i prometnu zagušenost, ali i visoki rizik za resursnu osnovnu – urbani

okoliš i kulturnu baštinu. Zbog iznimne „apartmanizacije“ i „turistifikacije“ (što se karakterizira terminom *overtourism*) posljedično dolazi do pojave procesa gentrifikacije, visokih cijena nekretnina, a time i smanjenja mogućnosti rješavanja stambenog pitanja. Izazov stvaraju i dominantne potrebe tržišta rada za radnom snagom u djelatnostima turizma, a manje u drugim djelatnostima što utječe na iseljavanje visokoobrazovanog stanovništva.

#### Obrazloženje

S obzirom na visok udio turističkih djelatnosti u gospodarskoj strukturi UP-a Dubrovnik, ostvarenje posebnog cilja 1.2. *Poticanje diversifikacije gospodarstva* namjerava se provesti kroz četiri mjere. Prva mjera odnosi se na poticanje razvoja šireg spektra gospodarskih aktivnosti s naglaskom na nove, kreativne i inovativne industrije. Prva mjera također ima svrhu jačanja otpornosti gospodarstva poticanjem neturističkih djelatnosti, poticanja proizvodnih procesa prihvatljivih za okoliš, kružnih poslovnih modela, jačanja poslovanja postojećih djelatnosti, kao i jačanja otočnih mikroekonomija. Ova mjera je horizontalna te otvorena svim neturističkim djelatnostima, a potencijal se vidi u razvoju djelatnosti poput farmacije i energetske sustava, IKT-a, ekološke proizvodnje hrane i drugih proizvoda visoke dodane vrijednosti, razvoju biotehnologije u marikulturi, robotike, umjetne inteligencije i dr. Drugom mjerom cilj je unaprijediti poduzetničku infrastrukturu i poslovanje aktivnostima i primjenom mjera zelenog i kružnog razvoja i to unaprjeđenjem i modernizacijom poduzetničke potporne infrastrukture kako bi se stvorilo povoljno okruženje za diversificirano poduzetništvo (npr. poduzetnički inkubatori/akceleratori, centri za potporu poslovanju, *coworking* prostori i sl.). Za unaprjeđenje poslovanja bitne aktivnosti su i ulaganja u edukaciju i potporu malim i srednjim poduzetnicima te stvaranje mehanizama za privlačenje stranih ulaganja. Trećom mjerom planira se unaprijediti inovacijski kapacitet gospodarstva što je ostvarivo kroz stvaranjem preduvjeta i promocijom inovativnih oblika rada, poticanjem ulaganja u inovativne tehnologije te projekte istraživanja i razvoja, poticanjem unutarsektorske i međusektorske suradnje radi razmjene znanja i vještina te poticanjem digitalizacije u gospodarstvu. Mjera *Ostvarenje punog potencijala primarnog sektora* također pridonosi ostvarivanju diversifikacije gospodarstva. Iako UP Dubrovnik ima primarno turistički gospodarski karakter, tradicionalni razvoj ovog područja satkan je na pomorstvu, a time povezano i na ribarstvu, dok se prostor Općine Konavle ističe po poljoprivrednoj proizvodnji. Za povećanje poljoprivredne proizvodnje bitna aktivnost je okrupnjivanje zemljišta, a time i povezano rješavanje imovinsko-pravnih odnosa zbog kojih je većina poljoprivrednih parcela usitnjena. Karakteristika UP-a Dubrovnik je i zdrava mediteranska prehrana pa je bitna i aktivnost promocije autohtone tradicionalne enogastronomске ponude razvojem lokalnih prehrambenih (proizvodnih) lanaca. S obzirom na to da je stanovništvo koje se bavi poljoprivredom ponajviše starije životne dobi, nužna je aktivnost poticanje mladog stanovništva sustavom mjera za bavljenje poljoprivredom. Za ostvarivanje punog potencijala nužno je razvijati pametna i višenamjenska rješenja u primarnom sektoru te stvaranje proizvodnih pogona za preradu proizvoda i stvaranje lokalnog lanca vrijednosti po načelu od mora/polja do stola.

#### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 1.2.

| MJERA                                                                                                       | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1.2.1. Razvoj novih te unaprjeđenje postojećih gospodarskih aktivnosti produktivnog Urbanog područja</b> | 1.2.1.1. Osnajivanje poslovanja postojećih te podrška razvoju novih gospodarskih neturističkih djelatnosti za jačanje otpornosti i diversifikaciju gospodarstva                                                                                                                   |
|                                                                                                             | 1.2.1.2. Podrška razvoju novih kreativnih i inovativnih industrija (npr. dizajn inovativnih proizvoda, filmska industrija, proizvodnja softverskih i hardverskih digitalnih proizvoda, novi tehnološki proizvodi, biotehnologija)                                                 |
|                                                                                                             | 1.2.1.3. Potpora ulaganjima u proizvodne procese prihvatljive za okoliš, kružne poslovne modele, održive proizvodne tehnologije i razvoj novih proizvoda (posebice u segmentima proizvoda od kamena i drvnih proizvoda koji podržavaju ekološke uvjete i energetske učinkovitost) |
|                                                                                                             | 1.2.1.4. Poticanje suradnje i razvoja sinergije otočnih                                                                                                                                                                                                                           |

| MJERA                                                               | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                     | mikroekonomija                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                     | 1.2.1.5. Podrška razvoju domaćeg izvoznog proizvoda (poticanje inovacija, iskoristivosti lokalnih sirovina, razvoja malog i velikog izvoznog gospodarstva, povezivanje s međunarodnim tržištima)                                    |
| <b>1.2.2. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i poslovanja</b> | 1.2.2.1. Podrška razvoju poduzetničkih zona modernog koncepta uz primjenu mjera zelenog i kružnog razvoja te usmjerenost na neturističke djelatnosti                                                                                |
|                                                                     | 1.2.2.2. Ulaganje u poboljšanje poslovnog okruženja u svrhu jačanja otpornosti i konkurentnosti gospodarstva, posebice kroz integraciju mjera zelene i digitalne tranzicije                                                         |
|                                                                     | 1.2.2.3. Iniciranje razvoja mehanizama za privlačenje stranih ulaganja                                                                                                                                                              |
|                                                                     | 1.2.2.4. Unaprjeđenje i modernizacija poslovne infrastrukture s ciljem stvaranja povoljnog okruženja za poduzetništvo (centri za potporu poslovanju, poduzetnički inkubatori/akceleratori, <i>coworking</i> prostori i dr.)         |
|                                                                     | 1.2.2.5. Ulaganje u edukaciju i potporu malim i srednjim poduzetnicima i unaprjeđivanje poslovanja                                                                                                                                  |
|                                                                     | 1.2.2.6. Razvoj poduzetničkog centra usmjerenog na IT industriju s edukativnim elementima za prijenos znanja                                                                                                                        |
| <b>1.2.3. Unaprjeđenje inovacijskog kapaciteta gospodarstva</b>     | 1.2.3.1. Potpora razvoju STEAM područja kroz obrazovne programe te učenje temeljeno na projektima i projektnom radu                                                                                                                 |
|                                                                     | 1.2.3.2. Podrška unutarsektorskoj i međusektorskoj suradnji znanstveno-istraživačkih, obrazovnih ustanova i gospodarskih subjekata u funkciji unaprjeđenja inovativnosti, produktivnosti, konkurentnosti, održivosti i uključenosti |
|                                                                     | 1.2.3.3. Stvaranje preduvjeta i promocija inovativnih oblika rada                                                                                                                                                                   |
|                                                                     | 1.2.3.4. Poticaj planskom ulaganju u inovativne tehnologije te projekte istraživanja i razvoja (IRI) u suradnji s visokoškolskim ustanovama                                                                                         |
|                                                                     | 1.2.3.5. Poticanje digitalizacije sustava u gospodarskim djelatnostima                                                                                                                                                              |
|                                                                     | 1.2.3.6. Poticanje mladih visokoobrazovanih stanovnika na razvoj poduzetničkih ideja i zapošljavanje u STEAM područjima koja ne ovise isključivo o turizmu                                                                          |
| <b>1.2.4. Ostvarivanje punog potencijala primarnog sektora</b>      | 1.2.4.1. Poticanje rješavanja imovinsko-pravnih odnosa i komasacije u svrhu poticanja poljoprivredne proizvodnje za razvoj lokalnog prehrambenog lanca                                                                              |
|                                                                     | 1.2.4.2. Podrška projektima inovativne i ekološke poljoprivrede, uključujući edukacije (potencijalnih) poljoprivrednika i suradnje                                                                                                  |
|                                                                     | 1.2.4.3. Podrška stvaranju lokalnog lanca vrijednosti u poljoprivredi i ribarstvu po načelu od polja/mora do stola                                                                                                                  |
|                                                                     | 1.2.4.4. Podrška razvoju i unaprjeđenju lokalnih tržišta                                                                                                                                                                            |
|                                                                     | 1.2.4.5. Razvoj pametnih i višenamjenskih rješenja i višestrukih izvora prihoda u primarnom sektoru                                                                                                                                 |
|                                                                     | 1.2.4.6. Poticanje stvaranja proizvodnih pogona za preradu poljoprivrednih i ribarskih proizvoda u svrhu povećanja konkurentnosti                                                                                                   |
|                                                                     | 1.2.4.7. Poticanje mladog stanovništva sustavom mjera za bavljenje poljoprivredom                                                                                                                                                   |
|                                                                     | 1.2.4.8. Priprema i sufinanciranje projekata izgradnje infrastrukture za navodnjavanje poljoprivrednih površina                                                                                                                     |
|                                                                     | 1.2.4.9. Poticaj stvaranja proizvoda i usluga visoke dodane vrijednosti                                                                                                                                                             |
|                                                                     | 1.2.4.10. Promocija autohtone tradicionalne enogastronomске ponude                                                                                                                                                                  |
|                                                                     | 1.2.4.11. Podrška sustavu mjera za razvoj marikulture i ribarstva                                                                                                                                                                   |
|                                                                     | 1.2.4.12. Poboljšanje infrastrukture u ribarskim lukama                                                                                                                                                                             |
|                                                                     | 1.2.4.13. Razvoj digitalne mreže prodaje poljoprivrednih proizvoda "Virtualna placa"                                                                                                                                                |
|                                                                     | 1.2.4.14. Razvoj <i>Agro Huba</i> kao središta razvoja lokalnih poljoprivrednih i prehrambenih lanaca s integriranim elementima edukativnih sadržaja za poljoprivrednike, ribare i potrošače                                        |

*Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (plavo) i drugih nadređenih akata*

|                | NAZIV                                                                                                                                       | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.) | CILJNA VRIJEDNOST (2030.) |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------|---------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 13. Jačanje regionalne konkurentnosti</b>                                                                                 |         |                            |                           |
|                | Regionalni indeks konkurentnosti (EU)*                                                                                                      | Indeks  | 32 (2019.)                 | 38                        |
| PR DNŽ         | <b>POSEBNI CILJ 1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja</b>                                                                                   |         |                            |                           |
|                | Saldo robne razmjene (OI.02.1.09)                                                                                                           | HRK     | - 268,0 mil. (2019.)       | - 180,0 mil.              |
|                | Bruto investicije u dugotrajnu imovinu (u % BDP-a) (OI.02.1.05)                                                                             | %       | 15,60 (2018.)              | 18,00                     |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 1.2. Poticanje diversifikacije gospodarstva</b>                                                                             |         |                            |                           |
|                | NAZIV                                                                                                                                       | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.) | CILJNA VRIJEDNOST (2027.) |
|                | Broj aktivnih tvrtki na 1000 stanovnika (OI.02.4.24)                                                                                        | Broj    | 49,6 (2021.)               | 52                        |
|                | Broj priznatih patenata (OI.02.9.43)                                                                                                        | Broj    | 0                          | 12                        |
|                | Udio mladih poljoprivrednika koji su nositelji poljoprivrednih gospodarstva u ukupnom broju poljoprivrednih gospodarstava (%) (II.02.12.38) | %       | 5,49 (2021.)               | 6,2                       |

### **Posebni cilj 1.3.: Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje**

#### *Svrha*

Ravnomjerni razvoj turističkih sadržaja na prostoru cijelog UP-a tijekom cijele godine u svrhu smanjenja opterećenja prostora te očuvanja resursne osnove.

#### *Izazov*

Turizam je dominantna gospodarska djelatnost UP-a Dubrovnik. Pod utjecajem procesa litoralizacije stanovništvo i djelatnosti koncentrirani su na obali, a manje u zaleđu. Djelatnosti usko vezane uz turizam, poput djelatnosti pružanja smještaja i usluživanja hrane i pića, 2019. g. ostvarivale su 26 % ukupnog prihoda te zapošljavale 30 % ukupno zaposlenih osoba UP-a. Većina turističkih kretanja UP odvija se u ljetnim mjesecima, stoga turizam ima sezonalni karakter. Većina turističkih noćenja (75,7 %) i dolazaka (79 %) na prostoru UP-a ostvarena je u Gradu Dubrovniku koji godinama čini jednu od najposjećenijih turističkih destinacija u RH, što rezultira prostornom i vremenskom koncentracijom turizma. Takvi obrasci posjećivanja stvaraju znatne probleme u prometu, zagađenju i drugim aspektima koji utječu na kvalitetu života stanovnika, ali i doživljaja posjetitelja, zbog čega se iskazuje potreba za integralnim upravljanjem dnevnim, tjednim i sezonskim tijekovima u svrhu odmaka od postojeće forme turizma koji karakterizira masovnost. U 2020. g. zabilježen je pad broja turističkih dolazaka stranih turista od otprilike 67 % pod utjecajem pandemije COVID-19, što ukazuje na veliku ovisnost UP-a o stranim turistima, ali i na osjetljivost turizma o vanjskim faktorima. Od 2016. g. do 2021. g. povećao se i broj smještajnih kapaciteta u svim kategorijama, a najveći udio postelja zabilježen je u Gradu Dubrovniku (64 %) što potvrđuje dominantnu razvijenost turizma u ovom dijelu UP-a. Izazov stvara i povećani broj kruzera koji pristaju u gradu Dubrovniku pri čemu potenciraju prostorno zagušenje povijesne jezgre. Povećanje turističkih aktivnosti unutar povijesne jezgre Dubrovnik također stvara i negativne posljedice poput gentrifikacije, ali i potencira narušavanje zaštićenog područja i kulturne baštine u svim dijelovima UP. Upravo zbog navedenog, potreba je stvaranje selektivnih oblika turizma koji se neće odnositi samo na povijesnu jezgru, već stvaranje sadržaja tijekom cijele godine koji će

doprinijeti prostornoj i vremenskoj disperziji posjetitelja, u čemu potencijal ima valorizacija bogate kulturne baštine povijesnog urbanog krajolika Dubrovačke Republike. Jedan od izazova je i stvaranje otpornog, odgovornog i održivog turizma posebnih interesa i više dodane vrijednosti za društvo i okoliš s minimalnim utjecajem na lokalnu zajednicu i resursnu osnovu UP-a.

#### Obrazloženje

Za ostvarenje posebnog cilja 1.3. postavljene su dvije mjere. Prva mjera odnosi se na obnovu i održivu valorizaciju resursne osnove povijesnog urbanog krajolika kako bi se postigla teritorijalna održivost, što se planira provesti aktivnostima ulaganja u infrastrukturu i obnovu javnih površina povijesnih urbanih cjelina, unaprjeđenjem konzervatorsko-restauratorskih radova kulturne baštine, revitalizacijom i prezentacijom materijalne i nematerijalne kulturne baštine i dr. Ujedno će se kroz ove aktivnosti postići i stvaranje turističkih proizvoda u skladu s potrebnom zaštitom istih. Druga se mjera odnosi na poticanje razvoja održivog cjelogodišnjeg turizma te selektivnih oblika turizma kako bi se postigla potrebna diversifikacija gospodarstva, odmak od masovnog turizma te decentralizacija funkcije turizma u gospodarskoj strukturi, ali i u dominantnom odvijanju turističkih aktivnosti u Gradu Dubrovniku. To će se postići aktivnostima održivog korištenja prirodne baštine, proširenjem i unaprjeđenjem brenda kulturnog turizma za cijelo UP, jačanjem kapaciteta dionika i sustava kako bi se potaknuo cjelogodišnji turizam te omogućila ravnomjerna prostorna raspoređenost turističkih sadržaja u cijelom UP-u, a ne samo u užim obalnim dijelovima Dubrovnika i njegovoj povijesnoj jezgri. UP Dubrovnik obiluje ljetnikovcima od kojih su neki zapušteni i potrebna im je obnova, a njihovom obnovom i valorizacijom, proširila bi se turistička ponuda. Razvojem selektivnih oblika turizma, poput cikloturizma, kulturnog, vjerskog, zdravstvenog turizma, ruralnog turizma i poslovnog turizma, umanjila bi se polarizacija turističkih kretanja i omogućio razvoj turističkih aktivnosti cijele godine u svim teritorijalnim jedinicama UP-a, a najpovoljnije mogućnosti za razvoj cikloturizma, agroturizma i ruralnog turizma trenutno su istaknute na području Općine Konavle (uz nužnost očuvanja primarne funkcije prostora).

#### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 1.3.

| MJERA                                                                                                                                                      | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1.3.1. Obnova i održiva valorizacija resursne osnove povijesnog urbanog krajolika s ciljem teritorijalne održivosti</b>                                 | 1.3.1.1. Ulaganje u infrastrukturu, obnovu i uređenje javnih površina povijesnih-urbanih cjelina i drugih javnih prostora kao i njihovo održavanje te kvalitetno i održivo korištenje                                             |
|                                                                                                                                                            | 1.3.1.2. Podrška izradi konzervatorske i dr. potrebne dokumentacije za revitalizaciju i održivo i kvalitetno korištenje kulturne baštine s prostora UP-a                                                                          |
|                                                                                                                                                            | 1.3.1.3. Podrška unaprjeđenju konzervatorsko-restauratorskih radova na elementima kulturne baštine                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                            | 1.3.1.4. Očuvanje, obnova, revitalizacija i prezentacija (materijalne i nematerijalne) kulturne baštine                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                            | 1.3.1.5. Jačanje stručnih kompetencija za planiranje očuvanja i održive valorizacije povijesnog urbanog krajolika te jačanje prostorno-planske dokumentacije u zaštiti i očuvanju kulturnih dobara                                |
| <b>1.3.2. Poticanje razvoja održivog cjelogodišnjeg turizma te selektivnih oblika turizma s ciljem diversifikacije i decentralizacije funkcije turizma</b> | 1.3.2.1. Izgradnja kapaciteta dionika i sustava za primjenu koncepta cjelogodišnjeg turizma te njegovu ravnomjernu raspoređenost                                                                                                  |
|                                                                                                                                                            | 1.3.2.2. Poticanje razvoja smještajnih kapaciteta revitalizacijom i aktivacijom predviđenih turističkih zona (T1), posebice zapuštenih prostora, bez utjecaja na okolni prostor                                                   |
|                                                                                                                                                            | 1.3.2.3. Obnova ljetnikovaca i uspostava društveno-kulturnih centara u svrhu proširenja turističke ponude                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                            | 1.3.2.4. Poticaj stvaranju prepoznatljivog brenda kulturnog turizma                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                            | 1.3.2.5. Razvoj interpretacijskih sadržaja kojima se promovira materijalna i nematerijalna baština Grada Dubrovnika (uključujući UNESCO svjetsko dobro) i Dubrovačke Republike te druge povijesne i kulturne vrijednosti prostora |



| MJERA | AKTIVNOST                                                                                                                                                                        |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | 1.3.2.6. Podrška razvoju sustava upravljanja destinacijom i turističkih posjeta                                                                                                  |
|       | 1.3.2.7. Održivo korištenje, očuvanje i interpretacija prirodne baštine, uključivo i u turističke svrhe                                                                          |
|       | 1.3.2.8. Podrška razvoju selektivnih oblika turizma više dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu, koji doprinose sadržajnoj raznovrsnosti s diversifikacijom i decentralizacijom |
|       | 1.3.2.9. Razvoj kvalitetnih, diversificiranih i održivih turističkih sadržaja, posebice izvan stare gradske jezgre i izvan Dubrovnika                                            |
|       | 1.3.2.10. Podrška razvoju održivog ruralnog turizma i agroturizma na prostoru UP-a                                                                                               |
|       | 1.3.2.11. Osiguravanje potrebne infrastrukture i poticaj osvještavanju potencijala razvoja pametnih sela s ciljem prepoznatljivosti u krugovima digitalnih nomada                |

*Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (plavo) i drugih nadređenih akata*

|                | NAZIV                                                                                                                                                                         | MJERILO                 | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.)                | CILJNA VRIJEDNOST (2030.) |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------------------------|---------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo</b>                                                                                                                |                         |                                           |                           |
|                | Europska ljestvica uspjeha u inoviranju                                                                                                                                       | mjesto                  | 25. mjesto u EU-u (2020.)                 | < 18.                     |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 1.3. Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje</b> |                         |                                           |                           |
|                | NAZIV                                                                                                                                                                         | MJERILO                 | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.)                | CILJNA VRIJEDNOST (2027.) |
|                | Indeks turističke razvijenosti JLS-a (OI.02.8.50)                                                                                                                             | broj JLS u kategorijama | I. kategorija 2; II. kategorija 2 (2021.) | I. kategorija 4           |
|                | Broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području UP-a (OI.02.8.49)                                                                                  | broj                    | 302.455 (2021.)                           | 700.000                   |
|                | Prosječni boravak turista (u danima) (OI.02.8.24)                                                                                                                             | broj                    | 4 (2021.)                                 | 4,4                       |

## Prioritet 2.: Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetske održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa

### Posebni cilj 2.1.: Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa

#### *Svrha*

Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti kopnenog prometa u svrhu povećanja sigurnosti, protočnosti i učinkovitosti te smanjenja prometnih zagušenja i negativnog utjecaja na okoliš.

#### *Izazov*

Karakteristika geoprometnog položaja UP-a Dubrovnik izoliranost je prostora na krajnjem jugu Republike Hrvatske. Prostor je povezan državnom cestom D8 koja je s cestom D420 kategorizirana u ceste s određenim visokim stupnjem rizika za prometovanje. Zbog reljefne konfiguracije prostora, posebice istaknutih u unutrašnjosti UP, prometna mreža dužobalno je linearna te nema širinu prema unutrašnjosti. Smanjenju prometnih gužvi, posebice u ljetnim mjesecima kada je promet zagušeniji pod

utjecajem turističkih kretanja, ali i općim povećanjem broja automobila, pridonijelo bi ulaganje u unaprjeđenje cestovne infrastrukture, posebice na potezu od Zračne luke do Dubrovnika. Također, postoji potreba za uspostavom Zone posebnog prometnog režima oko povijesne jezgre grada Dubrovnika, a u svrhu smanjenja zagušenja prometa u navedenome području. Među izazovima posebnog cilja 2.1. ističe se nedostatak pješačke i biciklističke infrastrukture, posebice u blizini škola, dok postojeća infrastruktura nije adekvatno uklopljena u prometnu mrežu zbog prostornih ograničenja. Vrijedan poticaj budućem razvoju visokokvalitetne biciklističke mreže jest ruta Eurovelo 8 koja otvara nove modele pristupa destinaciji, ali je prethodno potrebno riješiti kritične točke sigurnosti. Očit je nedostatak prostornih kapaciteta za promet u mirovanju u gradskim središtima čiji se nedostatak ponajviše očituje u turističkoj sezoni te u Gradu Dubrovniku što stvara dodatna zagušenja prometa. Postoji potreba za unaprjeđenjem javnog prijevoza u vidu zelene i digitalne tranzicije te ekološki prihvatljivog javnog prijevoza koji bi učinkovito povezivao dijelove UP-a. Javni prijevoz je u pandemijskoj godini također zabilježio pad broja putnika, a on se najviše primijetio na gradskim linijama. Također, pad broja putnika te povećanje cijena goriva utjecali su na ukidanje dijela linija, što se odražava na zagušenost određenih linija putnicima, posebice ljeti. Veći broj prigradskih linija usmjeren je prema općinama Župa dubrovačka i Konavle zbog većeg broja stanovnika i razvijenijih prometnica, no iste treba razvijati i prema Općini Dubrovačko primorje kako bi se što bolje povezalo urbanog područja u cjelini. Također, povećanju dostupnosti prostora UP-a može pridonijeti daljnji razvoj zračnog prometa, kako na razini mikrolokacija i razvoja policentričnog sustava zračnog prijevoza (helidromi i sportski aerodromi) tako i na razini UP-a unaprjeđenjem zračnog prometa i cjelogodišnje zračne povezanosti kao preduvjeta smanjenju sezonalnosti i povećanju diversifikacije turizma i gospodarstva.

#### Obrazloženje

Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa ostvarit će se trima mjerama. Prva mjera odnosi se na unaprjeđenje i proširenje kvalitetnog i učinkovitog javnog prijevoza te prijevoza putnika što je predviđeno unaprjeđenjem rasprostranjenosti i frekventnosti linija kojima bi se povećala dostupnost javnog prijevoza u svim dijelovima UP-a, uspostavom javnog prijevoza između lokacija izraženih turističkih sadržaja kako bi se smanjio automobilski promet, nabavom i korištenjem električnih vozila te ulaganjem u digitalizirane i inteligentne sustave u svrhu postizanja učinkovitosti i ekološke održivosti i dr. Druga mjera podrazumijeva povećanje sigurnosti, protočnosti i učinkovitosti cestovnog prometa što se namjerava ostvariti aktivnostima ulaganja u infrastrukturu koja omogućava bolju protočnost i smanjuje prometna zagušenja, a u tu svrhu posebice se ističe i trasa ceste od Zračne luke do Grada Dubrovnika koja je pod velikim opterećenjem. Aktivnosti ulaganja u pametna rješenja u prometu te usporivače i signalizaciju u prometu omogućava veću sigurnost cesta. Za bolju protočnost prometa te smanjenje zagušenja bitna je aktivnost nadogradnje infrastrukture za promet u mirovanju. Kvaliteta održivih modaliteta biciklističke i pješačke mobilnosti i mikromobilnosti obuhvaćena je trećom mjerom. Ujedno je i bitna stavka zbog usklađivanja s načelima zelene europske politike promicanja različitih oblika mikromobilnosti te ekološki održive mobilnosti. U tu svrhu, mjera podrazumijeva aktivnosti ulaganja u infrastrukturu mikromobilnosti (e-bicikle, e-romobile, prilagodbe za osobe s invaliditetom i sl.), izgradnje intermodalnih terminala te uključivanja koncepta *Park'n'Ride* kojim bi se promet u mirovanju izmjestio iz gradskih užurbanih središta (primjerice, na Pobrežju i dr.).

#### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 2.1.

| MJERA                                                                                                                        | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.1.1. Razvoj i promicanje kvalitetnog, pouzdanog i učinkovitog javnog prijevoza urbanog područja i prijevoza putnika</b> | 2.1.1.1. Podrška unaprjeđenju rasprostranjenosti i frekventnosti linija javnog prijevoza u svrhu povezivanja svih dijelova UP i popularizacije javnog prijevoza, kao i snažnijoj povezanosti između lokacija izraženih turističkih sadržaja s ciljem smanjenja automobilskeg prometa |
|                                                                                                                              | 2.1.1.2. Podrška nabavci i korištenju ekološki prihvatljivih i električnih vozila u unaprijeđenom sustavu javnog prijevoza                                                                                                                                                           |

| MJERA                                                                                                                                     | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                           | 2.1.1.3. Obnova i proširenje kapaciteta postojećih kolodvora i stajališta, uz integraciju alata zelene i digitalne tranzicije                                                                                                                                                     |
|                                                                                                                                           | 2.1.1.4. Ulaganje u nove i u modernizaciju postojećih digitaliziranih i inteligentnih sustava u javnom prijevozu                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                                           | 2.1.1.5. Povećanje pristupačnosti vozila i stajališta javnog prijevoza osobama s invaliditetom te osobama smanjene pokretljivosti                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                           | 2.1.1.6. Uvođenje elemenata ekološki prihvatljivog javnog prijevoza, uključujući i sustave javnih e-bicikala i e-vozila koji će osigurati intermodalnost                                                                                                                          |
|                                                                                                                                           | 2.1.1.7. Poticaj popularizaciji javnog prijevoza                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                                           | 2.1.1.8. Podrška razvoju sportskih aerodroma i helidroma (uključivo i za interventne situacije)                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                                           | 2.1.1.9. Podrška procesu daljnjeg unaprjeđenja zračnog prometa i cjelogodišnjih zračnih linija                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                                                           | 2.1.2.1. Ciljane investicije u obnovu i modernizaciju infrastrukture kojom se uklanja „zagušenje“ prometa, uključujući i infrastrukturu koja poboljšava sigurnost i protočnost prometa (pr. širenje mreže signalizacije i integracija usporivača prometa na kritičnim lokacijama) |
|                                                                                                                                           | 2.1.2.2. Izgradnja i nadogradnja prometne infrastrukture u svrhu povećanja protočnosti i povezanosti Zračne luke s ostalim dijelovima UP-a                                                                                                                                        |
| <b>2.1.2. Povećanje sigurnosti, protočnosti i učinkovitosti cestovnog prometa</b>                                                         | 2.1.2.3. Podrška izgradnji i revitalizaciji lokalnih i nerazvrstanih cesta, uključujući obnovu šumskih, vatrogasnih i poljskih cesta                                                                                                                                              |
|                                                                                                                                           | 2.1.2.4. Ulaganje u pametna rješenja (ITS) u prometu te inovacije u mobilnosti                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                                                           | 2.1.2.5. Ulaganje u izgradnju i nadogradnju infrastrukture prometa u mirovanju, uključujući uređenje parkirnih površina, razvoj <i>park'n'ride</i> sustava i podršku razvoju javnih garaža na utvrđenim lokacijama                                                                |
|                                                                                                                                           | 2.1.3.1. Ulaganje u izgradnju i/ili nadogradnju pješačke infrastrukture                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                           | 2.1.3.2. Ulaganje u izgradnju i/ili nadogradnju infrastrukture mikromobilnosti (za bicikle, e-bicikle i dr. e-vozila) uključivo i u međumjesnom te međuregionalnom prometovanju                                                                                                   |
| <b>2.1.3. Razvoj i promicanje kvalitetnih održivih modaliteta biciklističke i pješačke mobilnosti i mikromobilnosti ("slow mobility")</b> | 2.1.3.3. Podrška uređenju intermodalnih terminala javnog prijevoza s integriranom prilagođenom infrastrukturom za bicikliste i pješake                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                           | 2.1.3.4. Promocija pješačkog i biciklističkog prometa kao zdravih i zelenih oblika prometa                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                           | 2.1.3.5. Poticanje razvoja infrastrukture za napajanje električnih vozila                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                           | 2.1.3.6. Ulaganje u prilagodbu prometne infrastrukture i prometnih usluga osobama s invaliditetom                                                                                                                                                                                 |

Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (zeleno) i drugih nadređenih akata

|                | NAZIV                                                                                                           | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.) | CILJNA VRIJEDNOST (2030.) |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------|---------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 10. Održiva mobilnost</b>                                                                     |         |                            |                           |
|                | Indeks globalne konkurentnosti (GCI), komponentna „Infrastruktura“                                              | Mjesto  | 32. (2019.)                | < 28.                     |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 2.1. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa</b>             |         |                            |                           |
|                | NAZIV                                                                                                           | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.) | CILJNA VRIJEDNOST (2027.) |
|                | Broj prometnih nesreća (OI.02.11.43)                                                                            | Broj    | 254 (2021.)                | 200                       |
|                | Ukupan broj prevezenih putnika po svim linijama autobusnog prijevoza (gradski, prigradski, otoci) (OI.02.11.47) | Broj    | 3.733.628 (2020.)          | 10.000.000                |
|                | Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon (OI.02.11.44)                                      | Broj    | 17                         | 25                        |

## Posebni cilj 2.2.: Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti

### Svrha

Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti dužobalne morske povezanosti u cilju kvalitetnije i brže povezanosti obale i otoka te obnove i modernizacije luka po načelima zelene europske politike (*green ports*).

### Izazov

Na prostoru UP-a Dubrovnik postoji 25 pomorskih luka otvorenih za javni promet. Luke su prisutne u svim JLS-ovima, no većina ih se nalazi u Gradu Dubrovniku gdje se ujedno nalaze i luka međunarodnog gospodarskog značaja – luka Gruž te luka županijskog značaja – Gradska luka Dubrovnik. U putničkom pomorskom prometu postoje četiri linije koje povezuju otoke i obalu, kao i međunarodna brodska linija Dubrovnik – Bari. Značaj linija, osim za povezivanje otočnog stanovništva s obalom, izrazito je velik i u turističkoj sezoni zbog koje se broj prevezenih putnika kreće iznad milijun. Pomorske luke posebice su bitne za kružna putovanja unutar kojih se konstantno bilježi broj putnika od 700.000 do 800.000. Iznimka su pandemijske godine kada je i u *cruising* putovanjima zabilježen pad broja putnika, posebice zbog ovisnosti o stranim turistima. No, kružna putovanja stvaraju ozbiljan problem u povijesnoj jezgri Dubrovnika jer brojni kruzери generiraju golem priljev putnika zbog čega dolazi do zagušenja zaštićene povijesne jezgre i potencijalnog narušavanja prirodnih resursa te kulturne baštine. Postoji potreba za izgradnjom novog lučkog terminala jer je kapacitet luke Dubrovnik iskorišten u potpunosti. Temelj opstanka otočnih zajednica je u kvalitetnoj i brzom pomorskoj povezanosti s obalom, posebice izvan turističke sezone. Pitanje razvoja luka, pomorskih linija i brzog ekološkog dužobalnog javnog broskog prometa bitno je i u kontekstu smanjenja intenziteta cestovnog prometa, a potreba za takav razvoj je vidljiva i u zelenoj tranziciji i ekološki prihvatljivim vozilima u pomorskom prijevozu.

### Obrazloženje

Poseban cilj 2.2. ostvarit će se mjerama zelene tranzicije morskih luka (*green ports*) te poticanjem razvoja dužobalne morske mobilnosti. Aktivnosti zelene tranzicije morskih luka uključuju obnovu i jačanje pomorske mreže i infrastrukture kako bi se smanjilo zagušenje središnjih urbanih cjelina, prevenciju nastanka zagađenja u nautičkom prometu, potom obnovu luka i lučkih površina temeljem koncepta zelenih luka (*green ports*) kako bi se smanjilo zagađenje okoliša i emisija štetnih plinova, a u istu svrhu poticalo bi se korištenje ekološki prihvatljivih vozila, poput brodova na električni pogon. Poticanje razvoja dužobalne morske mobilnosti bitan je preduvjet za smanjenje prometnog zagušenja cestovnog prometa te očuvanja veze između otoka i obale, stoga u cilju te mjere, planirane aktivnosti podrazumijevaju brzu i kvalitetnu povezanost obalnih područja na dužobalnim pravcima UP-a, održavanje brze i kvalitetne povezanosti otoka i obale te povećanje frekventnosti pomorskih linija, uz poticanje korištenja manjih električnih brodova.

### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 2.2.

| MJERA                                        | AKTIVNOST                                                                                                                 |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.2.1. Zelena tranzicija morskih luka</b> | 2.2.1.1. Ulaganje u reorganizaciju pomorske mreže i infrastrukture u svrhu smanjenja zagušenja središnjih urbanih cjelina |
|                                              | 2.2.1.2. Ulaganje u prevenciju nastanka zagađenja u nautičkom prometu                                                     |
|                                              | 2.2.1.3. Podrška razvoju nautičke infrastrukture usmjeravanjem prema održivim zelenim rješenjima                          |

| MJERA                                                | AKTIVNOST                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                      | 2.2.1.4. Obnova i modernizacija luka i lučkih površina temeljenih na konceptu zelenih luka u svrhu smanjenja zagađenja okoliša i emisije štetnih plinova ( <i>green ports</i> ) |
|                                                      | 2.2.1.5. Podrška korištenju ekološki prihvatljivih vozila i infrastrukturnoj prilagodbi u pomorskom prijevozu (brodovi na e-pogon)                                              |
| 2.2.2. Poticanje razvoja dužobalne morske mobilnosti | 2.2.2.1. Podrška brzoy i kvalitetnoj povezanosti obalnih područja pomorskim linijama na dužobalnim pravcima UP-a                                                                |
|                                                      | 2.2.2.2. Podrška održavanju brze i kvalitetne povezanosti otoka i obale                                                                                                         |
|                                                      | 2.2.2.3. Podrška modernizaciji i izgradnji novih komunalnih vezova                                                                                                              |
|                                                      | 2.2.2.4. Podrška povećanju frekventnosti pomorskih linija manjim električnim brodovima                                                                                          |
|                                                      | 2.2.2.5. Razvoj infrastrukture za hidroavione u svrhu poboljšanja otočne i dužobalne povezanosti                                                                                |

Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (zeleno) i drugih nadređenih akata

|                | NAZIV                                                                                                        | MJERILO        | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.)        | CILJNA VRIJEDNOST (2030.)        |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------------|----------------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 10. Održiva mobilnost</b>                                                                  |                |                                   |                                  |
|                | Indeks globalne konkurentnosti (GCI), komponentna „Infrastruktura“                                           | Mjesto         | 32. (2019.)                       | < 28.                            |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 2.2. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti</b> |                |                                   |                                  |
|                | <b>NAZIV</b>                                                                                                 | <b>MJERILO</b> | <b>POLAZNA VRIJEDNOST (2022.)</b> | <b>CILJNA VRIJEDNOST (2027.)</b> |
|                | Broj putnika na državnim linijama Agencije za obalni linijski promet (OI.02.11.46)                           | Broj           | 228.034 (2021.)                   | 320.000                          |
|                | Prosječan broj dnevnih polazaka državnih brodskih linija u izvansezonskim mjesecima                          | Broj           | 1,4                               | 2,2                              |

### Posebni cilj 2.3.: Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje

#### Svrha

Razvoj višenamjenske zelene infrastrukture te revitalizacija područja prema načelima kružnog gospodarenja prostorom i zelene europske politike s ciljem prilagodbe na klimatske promjene i ublažavanje njihova djelovanja, uz stvaranje kvalitetnog urbanog okoliša koji osigurava visoku kvalitetu života.

#### Izazov

Prednosti zelenih površina višestruke su. One pružaju prostor za odmor i rekreaciju, stvaraju ugodniju mikroklimu, a pozitivno utječu i na zdravlje. Najviše javnih zelenih površina nalazi se u Gradu Dubrovniku, a čine ih parkovi (42 %) te zelene površine uz prometnice. Prepoznata je potreba za povećanjem i unaprjeđenjem zelene infrastrukture posebice na prostoru Grada Dubrovnika zbog čestih primjera gradnje koja izostavlja elemente zelenila najčešće na privatnim površinama. Na prostoru UP-a Dubrovnik ne postoji sustav kontinuiranog praćenja stanja zelenih površina pa je istaknuta potreba za inventarizacijom zelenih površina te ažurnim prikupljanjem podataka o njihovoj broju, površini, stanju, načinu i učestalosti korištenja. Digitalizacijom sustava pridonijelo bi se izradi cjelovitog registra zelenila. U budućem razdoblju potrebno je i promicanje te korištenje rješenja temeljenih na prirodi (NBS), ali i sinergijsko rješavanje prirodnih, antropogenih, gospodarskih i ekoloških pitanja. U svim dijelovima UP-a evidentirana su *brownfield* područja koja zahtijevaju obnovu, prenamjenu i valorizaciju čime se uspostavlja održivo korištenje već postojećeg izgrađenog resursa. Značajni potencijali postoje

u iskorištavanju obnovljivih izvora energije što je posebice bitno u razdoblju nesigurnosti opskrbom energentima i fluktuacijom njihove cijene na globalnom tržištu. Za UP Dubrovnik bitni su obnovljivi izvori sunce, vjetar i voda. Osim obnovljivih izvora energije, potencijali se nalazi u projektima energetske učinkovitosti kojima se postiže smanjenje gubitka energije i smanjenje troškova.

#### Obrazloženje

U sklopu posebnog cilja 2.3. predviđene su tri mjere koje se odnose na razvoj višenamjenske zelene infrastrukture, kružno gospodarenje prostorom, revitalizacija *brownfield* područja te energetske tranziciju UP-a. Razvoj višenamjenske zelene infrastrukture, ali i plave infrastrukture podrazumijeva stvaranje strategije zelene infrastrukture i akcijskog plana za cijeli prostor UP-a, njezinu izgradnju i nadogradnju prilagođenu okolišnim prilikama i prirodnom krajobrazu (kao npr. zelene fasade i krovovi, parkovi bogate bioraznolikosti, kišni vrtovi, retencije, školski vrtovi i sl.), inventarizaciju zelene infrastrukture te stvaranje digitalnog registra javnih zelenih površina, unaprjeđenje kvalitete okolišnih sastavnica i poticanje korištenja rješenja temeljenih na prirodi (kao što su prirodni sustavi odvodnje pomoću propusnih podloga i dr.), ali i uspostavu skloništa (azila) za napuštene životinje. Integracija mjera kružnog gospodarenja prostorom i zgradama obuhvaća razvoj zelenih gospodarskih djelatnosti i tranziciju prema zelenom obliku poslovanja, razvoj samoodrživih, policentričnih naselja kvalitetnog života s ključnim sadržajima i uslugama temeljenih na kratkom lancu opskrbe (pilot projekti) te obuhvaća sanaciju i revitalizaciju *brownfield* područja, kao što je primjerice TUP u Gradu Dubrovniku. Aktivnosti treće mjere temelje se na ključnim ciljevima europske zelene politike, a to su povećanje iskorištavanja obnovljivih izvora energije, smanjenje korištenja neobnovljivih izvora energije te smanjenje štetnih emisija plinova uz smanjenje troškova. Takve aktivnosti unutar mjere integrirane energetske tranzicije su energetska obnova objekata, posebice objekata sa statusom kulturnog dobra, poticanje na postizanje energetske učinkovitosti te korištenje obnovljivih izvora energije.

#### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 2.3.

| MJERA                                                                                         | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.3.1. Razvoj integrirane mreže višenamjenske zelene infrastrukture</b>                    | 2.3.1.1. Poticaj stvaranju strategije zelene infrastrukture i akcijskog plana za cijelo područje UP-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                               | 2.3.1.2. Ulaganje u izgradnju i značajnu nadogradnju zelene infrastrukture svih oblika i veličina, prilagođene okolišnim prilikama i prirodnom krajobrazu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                               | 2.3.1.3. Poticanje stvaranja digitalnog katastra javnih zelenih površina                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                               | 2.3.1.4. Edukacija stanovništva o važnosti zelenila na privatnim površinama/nekretninama te definiranje smjernica za privatne investitore                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                               | 2.3.1.5. Ulaganje u očuvanje i obnovu biološke raznolikosti na kopnu, otocima, moru i u zraku                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                               | 2.3.1.6. Poticanje aktivnosti unaprjeđenja kvalitete tla, vode, mora i zraka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                               | 2.3.1.7. Poticanje korištenja rješenja temeljenih na prirodi (NBS)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                               | 2.3.1.8. Podrška uspostavi azila za napuštene životinje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>2.3.2. Integracija mjera kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (<i>brownfield</i>)</b> | 2.3.2.1. Podrška razvoju zelenih gospodarskih djelatnosti te tranziciji prema zelenom obliku poslovanja i kružnoj ekonomiji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                               | 2.3.2.2. Podrška razvoju samoodrživih, policentričnih naselja kvalitetnog života (pilot projekti)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                               | 2.3.2.3. Ulaganje u sanaciju i revitalizaciju <i>brownfield</i> područja (onečišćene, kontaminirane ili napuštene vojne komplekse, industrijske lokacije, ugostiteljsko-turističke prostore na otocima i obali, objekti stambene i poslovne namjene, prostori nekadašnjih brodogradilišta i industrijskih luka te napuštena eksploatacijska polja) u kulturnu, sportsku, društvenu, obrazovnu, socijalnu, turističku ili gospodarsku namjenu ili namjenu zelene infrastrukture |
|                                                                                               | 2.3.2.4. Poticanje aktivnosti zelene urbane obnove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                               | 2.3.2.5. Obnova, prenamjena i razvoj nekadašnjeg TUP-a kao urbanog centra u svrhu poticanja društvenih inovacija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |



| MJERA                                                     | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           | 2.3.2.6. Prenamjena i razvoj nekadašnje vojne zone u Čilipima u konceptualno modernu poduzetničku zonu s ciljem osiguravanja potrebne infrastrukture za učinkovitiju diversifikaciju gospodarstva |
| 2.3.3. Integrirana energetska tranzicija urbanog područja | 2.3.3.1. Podrška energetske obnovi javnih i stambenih objekata te privatnih objekata od javnog interesa                                                                                           |
|                                                           | 2.3.3.2. Podrška energetske obnovi zgrada sa statusom kulturnih dobara                                                                                                                            |
|                                                           | 2.3.3.3. Podrška edukaciji o obnovljivim izvorima energije te energetske učinkovitosti                                                                                                            |
|                                                           | 2.3.3.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u svim sektorima u svrhu smanjenja emisije štetnih plinova te troškova energije                                                         |
|                                                           | 2.3.3.5. Poticanje unaprjeđenja i revitalizacije sustava javne rasvjete u svrhu energetske učinkovitosti                                                                                          |
|                                                           | 2.3.3.6. Razvoj energetske zajednice s ciljem povećanja energetske učinkovitosti, održivosti i isplativosti ulaganja u energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije                       |
|                                                           | 2.3.3.7. Poticanje energetske neovisnosti otoka uz primjenu OIE                                                                                                                                   |

Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (zeleno) i drugih nadređenih akata

|                | NAZIV                                                                              | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.) | CILJNA VRIJEDNOST (2030.) |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------|---------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost</b> |         |                            |                           |
|                | Emisija stakleničkih plinova (bazna godina/1990.)                                  | %       | 75,2 (2018.)               | 65                        |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 2.3. Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje</b>     |         |                            |                           |
|                | NAZIV                                                                              | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.) | CILJNA VRIJEDNOST (2027.) |
|                | Broj revitaliziranih ( <i>brownfield</i> ) objekata                                | Broj    | -                          | 2                         |
|                | Zaštićena područja biološke raznolikosti: Direktiva o staništima (OI.02.6.6)       | Ha      | -                          | 50                        |
|                | Kupališta s izvrsnom kvalitetom vode prema mjestu (OI.02.6.30)                     | Broj    | 59                         | 60                        |

## Posebni cilj 2.4.: Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti

### Svrha

Povećanje sigurnosti i otpornosti javnog prostora i resursa na prirodne i antropogene rizike te unaprjeđenje kvalitete javnog prostora u cilju povećanja kvalitete života.

### Izazov

Prirodni i antropogeni rizici mogu nepovoljno djelovati na ljude, okoliš, materijalna dobra i odvijanje gospodarskih aktivnosti te stvoriti velike štete. Evidentirani rizici na prostoru UP-a Dubrovnik jesu potresi, poplave usred obilnih i jakih padalina, požari uzrokovani sušom i visokim temperaturama ili ljudskim faktorom, epidemije i pandemije (poput globalne pandemije COVID-19) i dr. Kako bi se umanjile potencijalne negativne posljedice, potrebno je prostor UP očuvati i unaprijediti uz integriranje zaštitnih elemenata, izradu sigurnosnih planova za koordinaciju službi i pravovaljanu reakciju te podizanje razine djelovanja hitnih službi. Najveći udio materijalne kulturne baštine nalazi se na prostoru Grada Dubrovnika (70 %), a takve sastavnice u prostoru zahtijevaju posebno regulirane modele zaštite i regeneracije.

### Obrazloženje

Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti izvest će se trima mjerama. Prva mjera podrazumijeva očuvanje i obnovu stare gradske jezgre Dubrovnika u skladu s dokumentom *Plan upravljanja svjetskim dobrom UNESCO-a „Starim gradom Dubrovnikom“*, unutar koje će se poticati očuvanje stanovanja i unaprjeđenje društvenih sadržaja kako bi se osigurala vitalnost povijesne jezgre, potaknut će se urbana revitalizacija, obnova i regeneracija, a bitna je aktivnost i integracija protupotresnih elemenata radi zaštite povijesne jezgre i kulturne baštine. Druga mjera obuhvaća niz aktivnosti za unaprjeđenje stanja i povećanje sigurnosti javnih površina, primjerice razvojem sustava nadzora javnih površina, obnovom trgova, pješačkih zona i dr., ali i provedbom aktivnosti sistematičnog i stručnog planiranja javnih površina, kao i podršku razvoju integriranih prostornih rješenja pri uređenju javnih površina. Treća mjera za ostvarivanje posebnog cilja 2.4. jest povećanje otpornosti na rizike što se planira provesti aktivnostima opremanja sustava dojava o potencijalnim katastrofama, izradom plana sigurnosti za koordinaciju hitnih službi i izgradnjom infrastrukture bitne za rad hitnih službi poput vatrogasnog tehničkog centra i vatrogasnih domova te Centra za katastrofe i dr. Nužno je promišljati i jačanje prekogranične suradnje u svrhu jačanja otpornosti na rizike kao što su požari ili onečišćenja okoliša, ali i očuvanje izvora vode.

### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 2.4.

| MJERA                                                                                                                                     | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.4.1. Podrška očuvanju i obnovi stare gradske jezgre Dubrovnika te održivom i uključivom korištenju u skladu s Planom upravljanja</b> | 2.4.1.1. Poticaj modelima cjenovno prihvatljivog i održivog očuvanja stanovanja te očuvanja i unaprjeđenja postojećih administrativnih, kulturnih, edukativnih, rekreativnih i drugih društvenih sadržaja u svrhu osiguranja vitalnosti stare gradske jezgre |
|                                                                                                                                           | 2.4.1.2. Unaprjeđenje sustava praćenja kvalitete sastavnica okoliša te praćenje njihova utjecaja (utjecaj svjetlosnog zagađenja i buke) na zdravlje i baštinu                                                                                                |
|                                                                                                                                           | 2.4.1.3. Poticaj projektima urbane revitalizacije i regeneracije stare gradske jezgre (obnova infrastrukture) i kulturne baštine, uz integriranje protupotresnih elemenata                                                                                   |
|                                                                                                                                           | 2.4.1.4. Obnova i unaprjeđenje stambenih uvjeta radi postizanja otpornosti na rizik od potresa                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                           | 2.4.1.5. Podrška u oblikovanju, uspostavi i razvijanju sustava upravljanja posjetiteljima po području obuhvata svjetskog dobra i kontaktne ( <i>buffer</i> ) zone                                                                                            |
|                                                                                                                                           | 2.4.1.6. Podrška integriranju zelene infrastrukture i obnove prostora kontaktne ( <i>buffer</i> ) zone                                                                                                                                                       |
| <b>2.4.2. Unaprjeđenje kvalitete, raznovrsnosti i sigurnosti javnih prostora</b>                                                          | 2.4.2.1. Poticaj podizanju sigurnosti javnih površina ulaganjem u sustav nadzora                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                                                           | 2.4.2.2. Ulaganje u očuvanje i revitalizaciju javnih plaža na načelima okolišno prihvatljivih rješenja                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                           | 2.4.2.3. Obnova trgova, pješačkih zona i ulica                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                           | 2.4.2.4. Podrška i osiguravanje sistematičnog i stručnog planiranja javnih površina (trgovi, parkovi, prostor za sport i rekreaciju) naseljima do 1000 stanovnika                                                                                            |
|                                                                                                                                           | 2.4.2.5. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za integrirani projekt razvoja Dubrovnik 2030                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                           | 2.4.2.6. Integriranje mjera povećanja sigurnosti javnih površina kroz unaprjeđenje infrastrukture                                                                                                                                                            |
| <b>2.4.3. Povećanje otpornosti na rizike</b>                                                                                              | 2.4.3.1. Podrška izgradnji Centra za katastrofe za koordinaciju rada hitnih službi                                                                                                                                                                           |

| MJERA | AKTIVNOST                                                                                                                    |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | 2.4.3.2. Ulaganje u opremanje sustava dojava o potencijalnim katastrofama                                                    |
|       | 2.4.3.3. Poticaj izradi plana sigurnosti za koordinaciju hitnih službi za manja područja                                     |
|       | 2.4.3.4. Podizanje razine djelovanja javne vatrogasne postrojbe izgradnjom vatrogasnog tehničkog centra i vatrogasnih domova |
|       | 2.4.3.5. Jačanje prekogranične suradnje u svrhu boljeg upravljanja okolišem i jačanja otpornosti na rizike                   |
|       | 2.4.3.6. Izrada Plana pripravnosti i upravljanja rizicima za svjetsko dobro                                                  |

*Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (zeleno) i drugih nadređenih akata*

|                | NAZIV                                                                                                                       | MJERILO        | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.)        | CILJNA VRIJEDNOST (2030.)        |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------------|----------------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 7. Sigurnost za stabilan razvoj</b>                                                                       |                |                                   |                                  |
|                | Pojava kriminala, nasilja ili vandalizma po postotku prijava                                                                | %              | 2,7 (2019.)                       | Ostati najbolji u Europi         |
| PR DNŽ         | <b>POSEBNI CILJ 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije</b>                           |                |                                   |                                  |
|                | Postotak požarne intervencije unutar vremenskog cilja (8 minuta) (OI.02.16.67)                                              | %              | 0                                 | 90 %                             |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti</b> |                |                                   |                                  |
|                | <b>NAZIV</b>                                                                                                                | <b>MJERILO</b> | <b>POLAZNA VRIJEDNOST (2021.)</b> | <b>CILJNA VRIJEDNOST (2027.)</b> |
|                | Broj zaštićenih kulturno-povijesnih objekata na kojima su provedeni neki radovi obnove i zaštite                            | broj           | 0                                 | 7                                |
|                | Postotak požarne intervencije unutar vremenskog cilja (8 minuta) (OI.02.16.67)                                              | %              | 0                                 | 90 %                             |
|                | Broj javnih površina koje su osigurane sustavom video-nadzora                                                               | broj           | 0                                 | 4                                |

## Posebni cilj 2.5.: Zelena tranzicija infrastrukture

### Svrha

Unaprjeđenje kvalitete životnog standarda i gospodarskih aktivnosti na načelima kružnog gospodarstva uz dostupnu kvalitetnu komunalnu infrastrukturu i usluge svim stanovnicima UP-a Dubrovnik.

### Izazov

Kvalitetna komunalna infrastruktura nužan je preduvjet za kvalitetan životni standard te odvijanje gospodarskih aktivnosti. Ograničavajući faktor dostupnosti i kvalitete komunalne infrastrukture poput vodoopskrbne infrastrukture i sustava javne odvodnje prvenstveno je konfiguracija reljefa zbog koje u određenim dijelovima UP-a ona još nije dostupna. Česta su zamućenja vode uslijed obilnih i bujičnih padalina, ali i dotrajalosti cjevovoda, stoga je nužna i bolja zaštita vodotoka i izvora vode te revitalizacija vodoopskrbne infrastrukture. Problemi kanalizacijskog sustava su dotrajalost, nedovoljna priključenost na sustav javne odvodnje te nezakoniti ispusti kanalizacije u okoliš. Otpad s prostora UP odvozi se na odlagalište Grabovica, a nužna je njegova potpuna sanacija i zatvaranje. Odlaganje otpada potom bi se trebalo odvijati u ŽCGO Lučino razdolje u Općini Dubrovačko primorje. U razdoblju 2016. – 2020. g. zabilježeno je smanjenje količine miješanog otpada. Reciklabilni otpad najviše je sakupljen na području Grada Dubrovnika, dok je nužno poticati i ostale dijelove UP-a na daljnje povećanje

recikliranja otpada, ali i ponovnu uporabu otpada (primjerice EE otpada nakon popravka uređaja i sl.).  
UP nema plinoopskrbnu infrastrukturu.

### Obrazloženje

Zelena tranzicija infrastrukture ostvarit će se dvjema mjerama. Prva mjera obuhvaća obnovu i povećanje kvalitete komunalne infrastrukture, odnosno obuhvaća aktivnost izgradnje i unaprjeđenja vodoopskrbne infrastrukture i sustava javne odvodnje u dijelovima UP-a gdje ista još nije dostupna ili je riječ o dotrajaloj infrastrukturi te aktivnost implementacije sustava kružnog gospodarenja vodama u ruralnim i otočnim dijelovima UP-a. Također, bitno je jačati mjere zaštite mora od potencijalnih zagađenja nastalih pomorskim prometom. Druga mjera odnosi se na modernizaciju sustava gospodarenja otpadom i to na načelima kružnog gospodarstva što podrazumijeva aktivnosti prevencije nastanka otpada i divljih odlagališta, odvajanje i recikliranje te ponovnu uporabu otpada, izgradnju reciklažnih i mobilnih reciklažnih dvorišta te izobrazne aktivnosti, a sve u svrhu prevencije nastanka, ponovne uporabe, oporabe i smanjenog štetnog učinka na okoliš.

### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 2.5.

| MJERA                                                                                              | AKTIVNOST                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.5.1. Obnova i povećanje kvalitete komunalne infrastrukture</b>                                | 2.5.1.1. Izgradnja i unaprjeđenje vodoopskrbne infrastrukture                                                           |
|                                                                                                    | 2.5.1.2. Podrška mjerama zaštite izvorišta vode                                                                         |
|                                                                                                    | 2.5.1.3. Izgradnja i unaprjeđenje sustava javne odvodnje (uključujući sustav oborinske odvodnje)                        |
|                                                                                                    | 2.5.1.4. Recikliranje kišnice u svrhu navodnjavanja javnih površina i hortikulture svrhe                                |
|                                                                                                    | 2.5.1.5. Podrška implementaciji sustava kružnog gospodarenja vodama u ruralnim i otočnim dijelovima UP-a                |
|                                                                                                    | 2.5.1.6. Jačanje mjera zaštite mora od onečišćenja                                                                      |
|                                                                                                    | 2.5.1.7. Podrška izgradnji plinoopskrbne infrastrukture                                                                 |
| <b>2.5.2. Doprinos modernizaciji sustava gospodarenja otpadom na načelima kružnog gospodarstva</b> | 2.5.2.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom                                                                      |
|                                                                                                    | 2.5.2.2. Poticanje odgojno-obrazovnih aktivnosti stanovništva o gospodarenju otpadom u svrhu prevencije nastanka otpada |
|                                                                                                    | 2.5.2.3. Ulaganje u prevenciju nastanka otpada te prevenciju nastanka divljih odlagališta                               |
|                                                                                                    | 2.5.2.4. Poticanje mjera za poticanje nisko-ugličnog razvoja na lokalnoj razini                                         |
|                                                                                                    | 2.5.2.5. Poticanje odvajanja i recikliranja otpada nabavom specijaliziranih spremnika                                   |
|                                                                                                    | 2.5.2.6. Transformacija sustava gospodarenja otpadom na otocima s ciljem odvajanja i recikliranja otpada                |
|                                                                                                    | 2.5.2.7. Ulaganje u razvoj objekata i sadržaja za oporabu i ponovnu upotrebu otpada                                     |
|                                                                                                    | 2.5.2.8. Ulaganje u izgradnju reciklažnog i mobilnog reciklažnog dvorišta u svrhu potenciranja odvajanja otpada         |

*Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (zeleno) i drugih nadređenih akata*

|                | NAZIV                                                                                                    | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.) | CILJNA VRIJEDNOST (2030.) |
|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------|---------------------------|
| NRS            | <b>STRATEŠKI CILJ 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost</b>                       |         |                            |                           |
|                | Stopa recikliranja komunalnog otpada                                                                     | %       | 25% (2018.)                | 55                        |
| PR DNŽ         | <b>POSEBNI CILJ 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice</b> |         |                            |                           |
|                | Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge (OI.02.6.64)                       | t       | 10.138                     | 20.000                    |
|                | Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku (OI.02.6.62)                              | HRK     | 679 (2019.)                | > 800,0                   |
| SRUP DUBROVNIK | <b>POSEBNI CILJ 2.5. Zelena tranzicija infrastrukture</b>                                                |         |                            |                           |
|                | NAZIV                                                                                                    | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.) | CILJNA VRIJEDNOST (2027.) |
|                | Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge (OI.02.6.64)                       | t       | 2.378,21 (2020.)           | 5.500                     |
|                | Broj novih javnih površina koje se navodnjavaju recikliranom kišnicom                                    | broj    | 0                          | 4                         |

## Prioritet 3.: Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka

### Posebni cilj 3.1.: Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja

#### Svrha

Unaprjeđenje društvenih i kulturnih sadržaja, usluga i infrastrukture u svrhu povećanja kvalitete života, uvažavajući koncept razvoja višenamjenske infrastrukture.

#### Izazov

Na prostoru UP-a Dubrovnik evidentirano je ukupno 755 objekata društvene infrastrukture, odnosno javnih institucija i udruga koje djeluju u području kulture, sporta i zdravstvene zaštite. Najbrojniji segment društvene infrastrukture čini sportska infrastruktura (gotovo dvije trećine pojedinačnih elemenata) potom kulturna infrastruktura (otprilike trećina) dok najmanji segment čini zdravstvena infrastruktura. Najveća koncentracija infrastrukture nalazi se na prostoru Grada Dubrovnika pa je nužno razviti i unaprijediti iste i u ostalim dijelovima UP-a te omogućiti njihovu dostupnost svim skupinama stanovništva. Istaknuta je potreba za digitalizacijom inventara kulturne baštine, prostorom za odvijanje kulturnih manifestacija (koncertna dvorana, ljetna pozornica), prostornim kapacitetima za muzejsku građu (kao primjerice za postav Arheološkog muzeja), ali i za knjižnu građu Narodne knjižnice i Znanstvene knjižnice. Potencijal postoji i za interpretacijske sadržaje o pomorskoj arheološkoj baštini. Sportska infrastruktura uglavnom se odnosi na školske dvorane i pripadajuća igrališta te provođenje različitih sezonskih sportova, kao što su vođeni sportovi. Nedostatak sportske infrastrukture evidentiran je u svim dijelovima UP-a, dok je postojeća infrastruktura dotrajala i pod ozbiljnim je pritiskom zbog prevelikog broja korisnika. Potrebno je jačanje podrške sportu ulaganjima i unaprjeđenjem objekata i manifestacija te uključivanjem što većeg broja stanovnika u sport i aktivan život. Potencijal leži u izgradnji multifunkcionalnih dvorana koje bi osim organizacije sportskih natjecanja i bavljenja sportom svih stanovnika, omogućila i održavanje kulturnih i društvenih događanja.



### Obrazloženje

Posebni cilj 3.1. obuhvaća tri mjere koje se odnose na društvene sadržaje, kulturne sadržaje te sport i rekreaciju u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a. Prva mjera očituje se u aktivnostima poboljšanja postojećih i ulaganja u nove infrastrukture društvenih sadržaja, poput dječjih i sportskih igrališta, u aktivnostima razvoja društvenih događanja, poticanja međusektorske i drugih oblika suradnje u svrhu razvoja lokalne zajednice te aktivnosti za unaprjeđenje lokalne zajednice primjerice razvojem knjižnica (kao mjesta susreta) i edukacije. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja druga je mjera koja obuhvaća aktivnosti razvoja kulturnih ustanova, razvoja infrastrukture (kao primjerice kulturno-informativnog centra u Župi dubrovačkoj, ali i formiranje prostornih kapaciteta kako bi se osigurala edukacija i istraživanje zajedno s izgradnjom kapaciteta lokalne zajednice), povećanja prostornog kapaciteta za muzejsku građu, razvoj kulturnih sadržaja (primjerice filmske umjetnosti), digitalizaciju nedigitalizirane građe i dr. Treća mjera odnosi se na sport i rekreaciju u funkciji razvoja lokalne zajednice zbog nedostatka prostornih kapaciteta za izvođenjem istih, prvenstveno nedostatka prostornih kapaciteta škola, a potom i kapaciteta za organizaciju sportskih natjecanja i bavljenje sportom svih skupina stanovništva. Slijedom toga aktivnosti kojima će se ostvariti posebni cilj, podrazumijevaju izgradnju multifunkcionalnih sportskih dvorana koje će se moći koristiti i za odvijanje događanja, izgradnju sportskih terena na otvorenom i prvenstveno stvaranje preduvjeta za sportsko-rekreacijske sadržaje za djecu i odrasle.

#### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 3.1.

| MJERA                                                                      | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.1.1. Društveni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a</b> | 3.1.1.1. Poboljšanje postojeće te ulaganje u novu infrastrukturu s dječjim i sportskim igralištima                                                                                                           |
|                                                                            | 3.1.1.2. Uređenje parkova s otvorenim prostorom za druženje i odmor te šetalištima                                                                                                                           |
|                                                                            | 3.1.1.3. Podrška u stvaranju prostornog kapaciteta za smještaj gradske i znanstvene knjižnice te za adekvatno očuvanje knjižnične građe                                                                      |
|                                                                            | 3.1.1.4. Razvoj knjižnica kao mjesta susreta i dijaloga građana (podrška razvoju događanja i radionica za građane i djecu)                                                                                   |
|                                                                            | 3.1.1.5. Podrška procesima digitalizacije i unaprjeđenja arhiva te skladišnih prostora za društvene ustanove                                                                                                 |
|                                                                            | 3.1.1.6. Razvoj društvenih događanja, sadržaja i aktivnosti usmjerenih njegovanju lokalnog identiteta i očuvanja lokalne zajednice                                                                           |
|                                                                            | 3.1.1.7. Cjeloživotno obrazovanje i dostupnost tečajeva stanovnicima, s fokusom na digitalne vještine starijih osoba                                                                                         |
|                                                                            | 3.1.1.8. Poticanje unutarsektorske, međusektorske te međunarodne suradnje u svrhu razvoja lokalne zajednice                                                                                                  |
|                                                                            | 3.1.1.9. Podrška razvoju društvenih i urbanih mikrocentara i višenamjenskih društvenih centara s ciljem policentričnog razvoja društvenih sadržaja, s posebnim fokusom na sadržaje izvan središta Dubrovnika |
|                                                                            | 3.1.1.10. Podrška razvoju društvenih sadržaja i obnovi društvene infrastrukture na otocima                                                                                                                   |
| <b>3.1.2. Kulturni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a</b>  | 3.1.2.1. Razvoj infrastrukture u funkciji kulturno-informativnog centra na razini UP-a s ciljem prilagodbe kulturne i društvene ponude potrebama lokalnog stanovništva                                       |
|                                                                            | 3.1.2.2. Podrška jačanju unutarsektorske, međusektorske i međunarodne suradnje te primjeni načela dobrog upravljanja                                                                                         |
|                                                                            | 3.1.2.3. Podrška obnovi kinematografske funkcije i kinematografskih objekata te razvoju filmske umjetnosti (studio i dr.)                                                                                    |
|                                                                            | 3.1.2.4. Prilagodba sadržaja u kulturi tehnološki naprednim mogućnostima te uvođenjem informacijsko-komunikacijske tehnologije                                                                               |
|                                                                            | 3.1.2.5. Edukacija i podizanje svijesti o važnosti nematerijalne kulturne baštine                                                                                                                            |
|                                                                            | 3.1.2.6. Podrška razvoju kulturnih ustanova i sadržaja izvan prostornog obuhvata Grada Dubrovnika s ciljem policentričnog razvoja kulturnih sadržaja                                                         |

| MJERA                                                                      | AKTIVNOST                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                            | 3.1.2.7. Povećanje prostornog kapaciteta kulturnih ustanova te depoa za muzejsku građu                                                                                 |
|                                                                            | 3.1.2.8. Podrška modernizaciji postava muzeja te uvođenju multimedijalnog sadržaja u muzeje                                                                            |
|                                                                            | 3.1.2.9. Podrška izgradnji višenamjenskih prostora za održavanje kulturnih manifestacija                                                                               |
|                                                                            | 3.1.2.10. Uspostava institucionalne organizacije za provođenje kulturnih manifestacija                                                                                 |
|                                                                            | 3.1.2.11. Digitalizacija arhiva i građe kulturnih ustanova                                                                                                             |
|                                                                            | 3.1.1.12. Osnivanje Centra svjetske baštine Dubrovnik kako bi se osiguralo tumačenje, edukacija i istraživanje zajedno s izgradnjom kapaciteta lokalne zajednice       |
| <b>3.1.3. Sport i rekreacija u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a</b> | 3.1.3.1. Podrška jačanju unutarsektorske, međusektorske i međunarodne suradnje u svrhu razmjene znanja i vještina                                                      |
|                                                                            | 3.1.3.2. Podrška izgradnji multifunkcionalnih sportsko-rekreativnih dvorana s mogućnošću polivalentnog korištenja (za potrebe društvenih događanja)                    |
|                                                                            | 3.1.3.3. Stvaranje preduvjeta za sportsko-rekreativne sadržaje za djecu i odrasle                                                                                      |
|                                                                            | 3.1.3.4. Podrška izgradnji i/ili nadogradnji postojeće sportsko-rekreativne infrastrukture za održavanje aktivnosti na otvorenom                                       |
|                                                                            | 3.1.3.5. Podrška izgradnji specifičnih sportskih dvorana za autohtoni sport (boćanje), koje će multifunkcionalno koristiti i drugim kulturnim te društvenim sadržajima |

Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (crveno) i drugih nadređenih akata

|                       | NAZIV                                                                                             | MJERILO     | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.)       | CILJNA VRIJEDNOST (2030.)              |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|----------------------------------|----------------------------------------|
| <b>NRS</b>            | <b>STRATEŠKI CILJ 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život</b>                                        |             |                                  |                                        |
|                       | Očekivani broj godina zdravog života                                                              | broj godina | 58,5 žene, 56,5 muškarci (2018.) | > 64 godine žene, > 64 godine muškarci |
| <b>PR DNŽ</b>         | <b>POSEBNI CILJ 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga</b>                   |             |                                  |                                        |
|                       | Gustoća liječnika na 10.000 stanovnika (OI.02.5.04)                                               | broj        | 12,5                             | 13                                     |
|                       | Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.3.63)                                  | HRK         | 421,1 (2019.)                    | > 450,0                                |
|                       | Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.13.31)                                             | HRK         | 523 (2019.)                      | > 600,0                                |
| <b>SRUP DUBROVNIK</b> | <b>POSEBNI CILJ 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja</b> |             |                                  |                                        |
|                       | NAZIV                                                                                             | MJERILO     | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.)       | CILJNA VRIJEDNOST (2027.)              |
|                       | Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.8.48 )                                           | HRK         | 1447,1                           | 1500                                   |
|                       | Broj udruga civilnog društva u području djelovanja „sport“ i „nomenklatura sportova“              | broj        | 477                              | 500                                    |
|                       | Rashodi za sport JLS-a, po stanovniku (OI.02.13.31)                                               | HRK         | 454,3                            | 480                                    |

## Posebni cilj 3.2.: Zdrav i uključiv život

### Svrha

Unaprjeđenje zdravstvenog sustava i povećanje dostupnosti usluga zdravstva i socijalne skrbi s ciljem postizanja zdravog života i socijalne uključenosti.

### Izazov

Na području UP-a Dubrovnik, zdravstvena je skrb organizirana na primarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene zaštite, a izazov stvaraju nedostaci timova obiteljske medicine i dentalne zdravstvene skrbi, nedostatak ambulate u turističkoj sezoni te potreba za organizacijom zdravstvene skrbi izvan matične ustanove, na otocima i u manjim sredinama. U UP-u Dubrovnik nedostaje stručnjaka za edukacijsko-rehabilitacijske potrebe djece s poteškoćama u razvoju, a nedostataje i prostornih kapaciteta za smještaj i skrb starijih i nemoćnih. Također, potreban je sustav odgovarajuće skrbi i usluga za osamostaljenje i povećanje kvalitete života ciljanih skupina socijalne skrbi.

### Obrazloženje

Zdrav i uključiv život ostvarit će se dvjema mjerama koje podrazumijevaju jačanje funkcija i kapaciteta sektora socijalne skrbi te podršku povećanju dostupnosti zdravstvenih usluga. Prva mjera ostvarit će se aktivnostima povećanja prostornih kapaciteta za starije i nemoćne te za djecu bez odgovarajuće skrbi, kao i ostale socijalne infrastrukture povezane s uslugama u zajednici i rehabilitacijskog centra (Centar za pružanje usluga u zajednici), kroz programe integracije svih ciljanih socijalnih skupina, poput beskućnika i primatelja socijalne pomoći. Mjera također obuhvaća deinstitutionalizaciju usluga kako bi se povećala kvaliteta programa socijalne uključenosti te jačanje ljudskih kapaciteta u sustavu socijalne skrbi, odnosno stručnog kadra za edukacijsko-rehabilitacijske potrebe djece te starijih i nemoćnih. Druga mjera odnosi se na povećanje dostupnosti zdravstvenih usluga, posebice u udaljenijim ruralnim i otočnim dijelovima UP-a, jačanju kapaciteta zdravstvene skrbi te podršku radu udruga u svrhu prevencije bolesti i promocije zdravlja.

### Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 3.2.

| MJERA                                                               | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.2.1. Jačanje funkcija i kapaciteta sektora socijalne skrbi</b> | 3.2.1.1. Podrška obnovi infrastrukture centra za socijalnu skrb te poticanje obnove i izgradnje ostale socijalne infrastrukture povezane s pružanjem usluga u zajednici te rehabilitacijskog centra |
|                                                                     | 3.2.1.2. Ulaganje u deinstitutionalizaciju usluga u svrhu povećanja osamostaljenja i kvalitete života svih ciljanih skupina socijalne skrbi                                                         |
|                                                                     | 3.2.1.3. Provedba aktivnosti koje pridonose socioekonomskom uključivanju marginaliziranih zajednica, kućanstava s niskim dohotkom i skupinama u nepovoljnom položaju                                |
|                                                                     | 3.2.1.4. Jačanje inkluzivnog volonterstva u zajednici                                                                                                                                               |
|                                                                     | 3.2.1.5. Podrška razvoju sustava pomoći u kući za starije i nemoćne te teško pokretne osobe                                                                                                         |
|                                                                     | 3.2.1.6. Podrška proširenju smještajnih kapaciteta za smještaj i skrb starijih i nemoćnih                                                                                                           |
|                                                                     | 3.2.1.7. Podrška programima integracije u zajednicu djece bez odgovarajuće skrbi                                                                                                                    |
|                                                                     | 3.2.1.8. Podrška proširenju kapaciteta za smještaj djece bez odgovarajuće skrbi                                                                                                                     |
|                                                                     | 3.2.1.9. Ulaganje u edukacijsko-rehabilitacijski stručni kadar za djecu s poteškoćama                                                                                                               |
|                                                                     | 3.2.1.10. Podrška stvaranju informativne točke za potrebite obitelji i obitelji s djecom s poteškoćama u razvoju                                                                                    |
|                                                                     | 3.2.1.11. Ulaganje u unaprjeđivanje kvalitete života osoba s posebnim potrebama                                                                                                                     |

| MJERA                                                           | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.2.2. Podrška povećanju dostupnosti zdravstvenih usluga</b> | 3.2.2.1. Podrška promicanju zdravih načina življenja (zdrava mediteranska prehrana, smanjenje štetnih navika i sl.), tjelesne aktivnosti, sporta i zdravog načina života među lokalnim stanovništvom |
|                                                                 | 3.2.2.2. Podrška povećanju dostupnosti zdravstvenih usluga u udaljenijim ruralnim i otočnim područjima                                                                                               |
|                                                                 | 3.2.2.3. Podrška stvaranju stručnog kapaciteta u zdravstvu razvojem modela društvenih benefita                                                                                                       |
|                                                                 | 3.2.2.4. Podrška radu udruga zdravstvene zaštite u unaprjeđenju javnog zdravlja i prevenciji bolesti                                                                                                 |
|                                                                 | 3.2.2.5. Ulaganja u unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga stanovnicima otoka (primarna zdravstvena zaštita i telemedicina, usluge hitne medicine, ljekarništvo)                   |

Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (crveno) i drugih nadređenih akata

|                       | NAZIV                                                                           | MJERILO     | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.)       | CILJNA VRIJEDNOST (2030.)              |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------|----------------------------------|----------------------------------------|
| <b>NRS</b>            | <b>STRATEŠKI CILJ 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život</b>                      |             |                                  |                                        |
|                       | Očekivani broj godina zdravog života                                            | broj godina | 58,5 žene, 56,5 muškarci (2018.) | > 64 godine žene, > 64 godine muškarci |
| <b>PR DNŽ</b>         | <b>POSEBNI CILJ 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga</b> |             |                                  |                                        |
|                       | Gustoća liječnika na 10.000 stanovnika (Ol.02.5.04)                             | broj        | 12,5                             | 13                                     |
|                       | Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku (Ol.02.3.63)                | HRK         | 421,1 (2019.)                    | > 450,0                                |
|                       | Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku (Ol.02.13.31)                           | HRK         | 523 (2019.)                      | > 600,0                                |
| <b>SRUP DUBROVNIK</b> | <b>POSEBNI CILJ 3.2. Zdrav i uključiv život</b>                                 |             |                                  |                                        |
|                       | NAZIV                                                                           | MJERILO     | POLAZNA VRIJEDNOST (2022.)       | CILJNA VRIJEDNOST (2027.)              |
|                       | Broj domova za starije osobe (Ol.02.3.70)                                       | broj        | 4                                | 7                                      |
|                       | Rashodi za socijalnu zaštitu JLS-a, po stanovniku (Ol.02.3.63)                  | HRK         | 530,3                            | 560                                    |
|                       | Vrijeme odgovora hitne službe unutar cilja (8 minuta) (Ol.02.16.68)             | %           | -                                | 70                                     |

### Posebni cilj 3.3.: Učinkovito i digitalno društvo

#### Svrha

Jačanje digitalne povezanosti, ljudskih kapaciteta, javnog i civilnog sektora u svrhu stvaranja razvojne sinergije područja te učinkovitog i digitalnog društva.

#### Izazov

Kvalitetna digitalna infrastruktura i digitalna povezanost važan su čimbenik razvoja društva ostvarivanjem komunikacije, a ujedno predstavljaju i ključ digitalne transformacije u procesu stvaranja učinkovitije javne uprave te produktivnijeg i konkurentnijeg gospodarstva. Na području UP-a, trenutno je u svim JLS-ovima zastupljeno više od 50 % kućanstava s pristupom širokopojasnom Internetu. Udjeli kućanstava najviši su na području Grada Dubrovnika, a najmanji na području Općine Dubrovačko primorje. Prisutne su ipak znatne razlike u ostvarenim brzinama prijenosa podataka između dijelova UP-a; najvećim udjelom ostvarene su brzine 20 – 30 Mbit/s, dok su brzine prijenosa veće od 100 Mbit/s pretežito ostvarive u urbanim područjima, posebice užem gradskom središtu Grada Dubrovnika. Kako

bi se poboljšala digitalna dostupnost, nužno je raditi na razvoju širokopojasne infrastrukture s naglaskom na uspostavu širokopojasne infrastrukture velikih kapaciteta te omogućiti ultrabrz prijenos podataka na područjima na kojima dosad to nije bilo moguće. Napredak javnog sektora UP-a Dubrovnik očituje se u potrebi za jačanjem kapaciteta te procesima smanjenja administrativnog opterećenja javne uprave i krajnjih korisnika. Postizanje navedenog predviđeno je prvenstveno procesom digitalizacije. Razvojni izazovi istaknuti na razini UP-a Dubrovnik jesu jačanje transparentnosti rada javne uprave, digitalizacija administrativnih postupaka te uvođenje inovativnosti u javnoj upravi, a ostvarenjem navedenog osnažit će se kvaliteta lokalnih i županijskih institucija. Civilni sektor bitan je segment za upravljanje razvojem kao spona između stanovništva i razvojnih potreba prostora te izvršne vlasti JLS-ova. Na prostoru UP-a Dubrovnik aktivno je 956 udruga, od čega većina djeluje na prostoru Grada Dubrovnika (71,7 %), a potom u općinama Konavle (15,6 %), Župa dubrovačka (8,5 %) te Dubrovačko primorje (4,7 %). Najveći broj aktivnih udruga registriran je u djelatnostima sporta (19,8 %), a zatim djelatnostima kulture i umjetnosti (14,7 %). Značajnije manje od nacionalnog prosjeka zastupljene su udruge koje se bave gospodarstvom, demokratsko-političkom kulturom, zaštitom zdravlja, ljudskim pravima te zaštitom i spašavanjem. Razvojna potreba je kvalitetnije djelovanje u razvojnim izazovima u zajednici kroz zajedničko djelovanje javnog, privatnog i civilnog sektora. Primjerice, potencijal leži u međusobnom povezivanju i suradnji između sektora kulture, sporta i turizma. Daljnji razvoj i umrežavanje udruga također su bitni zbog nižeg stupnja razvijenosti civilnog sektora (43,8) od onog na razini Dubrovačko-neretvanske županije (62,4), ali i nacionalnog prosjeka (77,8). Na razini JLS-ova UP-a Dubrovnik, prepoznate su slabosti nedostatak kapaciteta udruga u kreiranju politika te potreba financiranja rada udruga. Za razliku od ostalih JLS-ova, u Općini Konavle slabost je mali broj aktivnih udruga civilnog sektora.

#### Obrazloženje

Posebni cilj 3.3. obuhvaća mjeru koja se referira na poboljšanje širokopojasne infrastrukture kako bi se proširila njena dostupnost lokalnom stanovništvu, osobito uspostavom širokopojasne infrastrukture velikih kapaciteta kako bi se ostvarila bolja digitalna povezanost. Mjera se odnosi na područja s razvijenom širokopojasnom infrastrukturom visokih brzina prijenosa, ali i na ona područja koja nisu komercijalno atraktivna teleoperaterima, poput otoka. Navedeno je jedan od najvažnijih infrastrukturnih preduvjeta za budući gospodarski i društveni razvoj, uključujući i razvoj javnih usluga. Druga mjera podrazumijeva podršku procesu digitalizacije javnog sektora aktivnostima koje će, jačanjem ljudskih, organizacijskih i institucionalnih kapaciteta i digitalizaciju administrativnih procesa, smanjiti administrativno opterećenje te povećati učinkovitost javne uprave. Jačanje ljudskih kapaciteta odnosi se i na provedbu edukacija te stjecanje znanja o javnim politikama kako bi se unaprijedio rad javnih institucija. Inovativna rješenja te digitaliziranost sustava omogućuje učinkovitost institucija, stoga su takve aktivnosti nužan preduvjet ostvarenju cilja. Treća mjera odnosi se na aktivnosti osnaživanja potencijala i kapaciteta lokalnih dionika provedbom edukacija, uključivanjem u projekte, promicanjem inovativnosti te povezivanjem dionika javnog, civilnog i privatnog sektora kako bi se ostvario potpuni razvojni potencijal. Sinergiju udruga različitih područja, ali i sektora potrebno je poticati međusobnom suradnju s ciljem kvalitetnijeg odgovora na razvojne izazove i probleme u zajednici, sa svrhom zajedničkog napretka i dijeljenja znanja. Brojni projekti EU-a, kao i uvođenje inovacija, omogućuju jačanje kapaciteta civilnog sektora, stoga je nužno provoditi edukacije, odnosno programe i aktivnosti za unaprjeđenje funkcioniranja udruga te usmjereni razvoj prostornih potencijala.

*Popis mjera i aktivnosti posebnog cilja 3.3.*

| MJERA                                              | AKTIVNOST                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.3.1. Poboljšanje digitalne infrastrukture</b> | 3.3.1.1. Poticanje modernizacije širokopojasne infrastrukture postavljanjem optičkih kabela za brži prijenos podataka i izgradnjom suvremene bežične mreže za prijenos podataka |

| MJERA                                                                                                         | AKTIVNOST                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                               | 3.3.1.2. Podrška razvoju infrastrukture širokopojsnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (npr. otoci)                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                               | 3.3.1.3. Povećanje broja lokacija s izgrađenom infrastrukturom za slobodni pristup internetu ( <i>hot spot</i> )                                                                                                                                                                                                          |
| <b>3.3.2. Podrška procesu digitalizacije javnog sektora</b>                                                   | 3.3.2.1. Digitalizacija administrativnih procesa javne uprave u svrhu povećanja učinkovitosti i smanjenja administrativnog opterećenja javnog sektora i građana                                                                                                                                                           |
|                                                                                                               | 3.3.2.2. Ulaganje u razvoj i jačanje ljudskih, organizacijskih i institucionalnih kapaciteta javnog sektora                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                               | 3.3.2.3. Osnaživanje horizontalne i vertikalne koordinacije i suradnje dionika javnog sektora, kao i dionika ostalih sektora                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                               | 3.3.2.4. Jačanje kapaciteta za provedbu ITU mehanizama, strateškog planiranja te provedbu teritorijalnih i sektorskih strategija                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                               | 3.3.2.5. Jačanje kapaciteta i digitalizacija procesa u sustavu prostornog planiranja (npr. planiranje i primjena zelenih i održivih rješenja gospodarenja prostorom i zgradama; promicanje integralnog upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem; primjena digitalnih rješenja za učinkovito upravljanje imovinom) |
|                                                                                                               | 3.3.2.6. Razvoj integrirane baze podataka na razini UP-a                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>3.3.3. Ostvarivanje potencijala civilnog sektora, lokalne zajednice te društveno odgovornog poslovanja</b> | 3.3.3.1. Povezivanje dionika javnog, civilnog i privatnog sektora u svrhu stvaranja razvojne sinergije te usklađivanja zajedničkih razvojnih mogućnosti                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                               | 3.3.3.2. Jačanje kapaciteta lokalnih dionika za provedbu projekata, programa i aktivnosti usmjerenih na razvoj ljudskih i prostornih potencijala                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                               | 3.3.3.3. Osnaživanje potencijala i kapaciteta civilnog sektora kao pokretača zajednice (uključujući razvoj ljudskih, organizacijskih i prostornih kapaciteta) te podrška aktivnostima participativnog planiranja                                                                                                          |
|                                                                                                               | 3.3.3.4. Osnaživanje lokalnog razvoja vođenog zajednicom                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                               | 3.3.3.5. Jačanje ljudskih kapaciteta u domeni edukacije o mogućnostima EU projekata                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                               | 3.3.3.6. Promicanje inovativnosti u svrhu rješavanja društvenih izazova (podrška društvenim i socijalnim inovacijama)                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                                               | 3.3.3.7. Promicanje društvenog poduzetništva kao modela održivog razvoja aktivnosti civilnog sektora                                                                                                                                                                                                                      |

Ključni pokazatelji učinka i ishoda SRUP-a (crveno) i drugih nadređenih akata

|        | NAZIV                                                                                                                                  | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST (2021.) | CILJNA VRIJEDNOST (2030.) |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------|---------------------------|
| NRS    | <b>STRATEŠKI CILJ 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom</b>                              |         |                            |                           |
|        | Indeks globalne konkurentnosti (GCI) - Stup 1. „Institucije“                                                                           | mjesto  | 77. (2019.)                | < 60                      |
| PR DNŽ | <b>POSEBNI CILJ 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru</b> |         |                            |                           |
|        | Udio stanovništva zadovoljan posljednjim iskustvom korištenja javnih usluga (OI.02.14.09)                                              | %       | -                          | 80                        |
|        | Ukupni proračunski prihodi poslovanja JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.14.54)                                                             | HRK     | 9.358 (2019.)              | > 12.000                  |
|        | Broj udruga civilnog društva na 10.000 stanovnika (OI.02.13.30)                                                                        | broj    | 107,7                      | > 120                     |
| NRS    | <b>STRATEŠKI CILJ 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva</b>                                                                  |         |                            |                           |
|        | DESI indeks društvene i gospodarske digitalizacije                                                                                     | indeks  | 47,6 (20. mjesto) (2020.)  | Dostići prosjek EU-a      |
| SRU P. | <b>POSEBNI CILJ 3.3. Učinkovito i digitalno društvo</b>                                                                                |         |                            |                           |



|  | NAZIV                                                             | MJERILO | POLAZNA VRIJEDNOST<br>(2022.) | CILJNA VRIJEDNOST<br>(2027.) |
|--|-------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------|------------------------------|
|  | Broj novih e-usluga za građane (OI.02.7.35)                       | broj    | -                             | 4                            |
|  | Broj udruga civilnog društva na 10.000 stanovnika (OI.02.13.30)   | broj    | 158                           | 162                          |
|  | Broj kućanstva sa širokopojasnim pristupom internetu (OI.02.7.05) | Broj    | 21.355                        | 21.420                       |

## 10. TERMINSKI PLAN PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA

### 10.1. PROJEKTI OD STRATEŠKOG ZNAČAJA ZA URBANO PODRUČJE DUBROVNIK

Tab. 31. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                                         | 3. Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Posebni cilj</b>                                      | 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b>              | <b>Mreža zelene infrastrukture: parkovi Gradac, Pile i Platana</b>                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Nositelj projekta</b>                                 | Grad Dubrovnik                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Kratki opis projekta</b>                              | Integrirani projekt zelene infrastrukture obuhvaća uređenje parka Gradac sa šetalištem i širim krajobraznim pojasom; uređenje platoa parka Pile i okoliša kojim će se osigurati interaktivni prostor (ljetna pozornica) za održavanje koncerata i priredbi te uređenje parka Platana s otvorenim prostorom za druženje i odmor. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 1- Projekt neposredne realizacije (spreman za provedbu)                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2024. – 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 6.539.273,27 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

Tab. 32. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                                         | 2. Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetske održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Posebni cilj</b>                                      | 2.1. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b>              | <b>Elektrifikacija i digitalizacija javnog autobusnog prijevoza</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Nositelj projekta</b>                                 | Grad Dubrovnik – Libertas Dubrovnik d.o.o.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Kratki opis projekta</b>                              | Ulaganje u zelenu i digitalnu tranziciju, a osobito u održiv gradski promet s nultim emisijama štetnih plinova, kroz modernizaciju prometne infrastrukture, ekološku održivost te učinkovitost, razvojem pametnih rješenja u prometnom sustavu. Na tom tragu teži se elektrifikaciji voznog parka te primjeni digitalnih tehnologija u sustavu javnog autobusnog prijevoza Grada Dubrovnika. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 2 – Projekt realizacije u srednjoročnom razdoblju (spreman za 1 – 3 godine)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2023. – 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                                      |                                  |
|------------------------------------------------------|----------------------------------|
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b> | 3.954.346,00 €                   |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                 | Lokalni proračun i sredstva EU-a |

Tab. 33. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                                         | 2. Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetski održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Posebni cilj</b>                                      | 2.3. Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b>              | <b>Azil za životinje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Nositelj projekta</b>                                 | Grad Dubrovnik                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Kratki opis projekta</b>                              | Predmetnim zahvatom planirana je gradnja skloništa za životinje (pse i mačke) na novoformiranoj k.č.br. 3828/2, k.o. Osojnik, na Grabovici u Osojniku. Lokacija se nalazi izvan naseljenog područja (više od 500 m udaljenosti od naseljenog mjesta). Kapacitet smještaja je 308 pasa te 44 mačke. Sklonište za životinje prostorno je podijeljeno na dvije prostorne cjeline – ulaznu zonu i zonu s paviljonima te uključuje ukupno 14 građevina. Građevine su smještene i koncipirane u skladu s postojećim terenom. U ulaznoj zoni se nalaze se dvije građevine: glavna građevina katnosti suteran+prizemlje (Su+Pr) i servisna građevina katnosti prizemlje (Pr). U ulaznoj zoni smješten je i kolni ulaz s pristupnim rampama za parkiralište te gospodarsko dvorište. Zona paviljona organizirana je kao park za životinje i ljude, s paviljonima, šetnicama te parkovnim i hortikulturno uređenim zonama. U zoni s paviljonima se nalazi 12 građevina –11 paviljona za smještaj pasa te jedan paviljon za smještaj mačaka. U zoni s paviljonima smješteni su i pripadajući vanjski prostori za pse: dvorišta za socijalizaciju pasa ispred svakog paviljona, zajednička dvorišta za pse za više namjena te prostori s uređenim zelenilom i spravama za djecu. Zona paviljona ograđena je zidovima i ogradom od čelične mreže. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 1 – Projekt neposredne realizacije (spreman za provedbu) - ishoda pravomoćna građevinska dozvola (u 2023. izrada izvedbenog projekta)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2023. – 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 6.239.919,85 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

Tab. 34. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                            | 1. Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeren razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota                                                                        |
| <b>Posebni cilj</b>                         | 1.3. Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje                                                                                                                                              |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b> | <b>Društveno-kulturni centar u ljetnikovcu Gučetić s memorijalnim centrom Ruđera Boškovića</b>                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Nositelj projekta</b>                    | Grad Dubrovnik                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Kratki opis projekta</b>                 | Cilj je obnoviti ruševni ljetnikovac Gučetić u Mokošici i u njemu osnovati društveno-kulturni centar u kojemu će se odvijati programi društvenog, kulturnog i zabavnog sadržaja. Obnova ljetnikovca i uspostava društveno-kulturnog centra u svrhu proširenja turističke ponude i novih zapošljavanja. |

|                                                   |                                                                                      |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| Status i spremnost projekta                       | 2 – Projekt realizacije u srednjoročnom razdoblju – projektna dokumentacija u izradi |
| Indikativni početak i planirano trajanje projekta | 2023. – 2025.                                                                        |
| Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)     | 7.649.836,91 €                                                                       |
| Planirani izvori financiranja                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                     |

Tab. 35. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prioritet                                         | 2. Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetski održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Posebni cilj                                      | 2.1. Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Naziv projekta od strateškog značaja              | <b>Park'n'Ride Osojnik</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Nositelj projekta                                 | Grad Dubrovnik                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Kratki opis projekta                              | Predmet ovog projekta uređenje je parkirališnog platoa <i>Park'n'Ride Osojnik</i> na kat. čest. zem. 23/1, k.o. Petrovo Selo s pripadajućim priključkom na lokalnu cestu, bivšu županijsku cestu Ž6235. U sklopu tehničkog rješenja uređuju se vozne i parkirne kolne površine te platoi s pripadajućim peronima za prihvat osobnih vozila i vozila taxi službe te autobusa. Uz navedeno projektom je predviđeno i uređenje pješačkih i zelenih površina u području obuhvata. Također, dano je i rješenje oborinske odvodnje s uređajima za pročišćavanje oborinskih voda kao što je predviđena i izvedba infrastrukturnih instalacija javne rasvjete. S obzirom na topografiju postojećeg terena projektom je predviđena kaskadna gradnja parkirališta koja će se realizirati izvedbom armiranobetonskih potpornih i upornih zidova. Navedenim je omogućena maksimalna iskorisćenost cijele korisne građive površine unutar obuhvata zahvata te se minimizira zadiranje u okolni prostor. Primarni cilj izgradnje predmetnog parkirališta je rasterećenje cestovne mreže užeg gradskog područja, prvenstveno kontaktne zone povijesne jezgre koja je za ljetnih mjeseci izložena povećanom prometnom opterećenju. |
| Status i spremnost projekta                       | 1 – Projekt neposredne realizacije; izrađen glavni projekt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Indikativni početak i planirano trajanje projekta | 2024. – 2026.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)     | 7.026.628,88 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Planirani izvori financiranja                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

Tab. 36. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                      |                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prioritet                            | 1. Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota |
| Posebni cilj                         | 1.1. Strateško usmjeravanje demografskog razvoja                                                                                                                                                                                |
| Naziv projekta od strateškog značaja | <b>Završetak i rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene - dječji vrtić i prostori građanskih udruga s dječjim igralištem</b>                                                                                          |
| Nositelj projekta                    | Općina Dubrovačko primorje                                                                                                                                                                                                      |
| Kratki opis projekta                 | Projektom će se rekonstruirati postojeća zgrada koja je stradala u ratu i potresu te će se urediti prostor za oko 100 djece svih predškolskih dobi. Sve aktivnosti se svode na pripremu provedbe nabave, ugovaranje,            |

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                          | građenje, praćenje radova te kontrolu. Projekt ima mnogostruke učinke. Realizacijom projekta će se povećati standard predškolskog odgoja i stvoriti bolji uvjeti za razvoj djece. Izgradilo bi se 1.138,60 m <sup>2</sup> višenamjenskog prostora. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 1 – Projekt neposredne realizacije – izrađen glavni projekt i ishodišta građevinska dozvola te je projekt u skladu s: Prostornim planom DNŽ, Prostornim planom općine Dubrovačko primorje, UPU naselja Slano.                                      |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2023. – 2027.                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 4.116.631,9 €                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                   |

Tab. 37. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                                         | 2. Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetske održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa                                                                                                                                                 |
| <b>Posebni cilj</b>                                      | 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b>              | <b>Izrada sustava nadzora javnih površina</b>                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Nositelj projekta</b>                                 | Općina Dubrovačko primorje                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Kratki opis projekta</b>                              | Projektom bi se nadzirale javne površine na području priobalnih naselja. Sve aktivnosti svode se na pripremu provedbe nabave, ugovaranje, građenje, praćenje radova te kontrolu. Projekt ima mnogostruke učinke. Realizacija projekta povećava zaštitu stanovništva i imovine. Očekuje se postavljanje oko 100 kamera. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 3 – Projekt realizacije u dugoročnom razdoblju – postoji idejno rješenje                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2024. – 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 203.981,68                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

Tab. 38. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                            | 2. Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetske održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Posebni cilj</b>                         | 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b> | <b>Izgradnja vatrogasnog tehničkog centra Općine Dubrovačko primorje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Nositelj projekta</b>                    | Općina Dubrovačko primorje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Kratki opis projekta</b>                 | Projektom bi se izgradio prostor za smještaj javne vatrogasne postrojbe koja sada djeluje u neadekvatnim prostornim uvjetima. Sve aktivnosti svode se na pripremu provedbe nabave, ugovaranje, građenje, praćenje radova te kontrolu. Projektom se rad vatrogasaca i cijela protupožarna zaštita Općine dovode na višu razinu, a višenamjenska funkcija prostora ogleda se u njegovu predviđenom korištenju od strane DVD-ova i lokalnih udruga. Po realizaciji projekta, izgradilo bi se 1454 m <sup>2</sup> bruto prostora. |

|                                                   |                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Status i spremnost projekta                       | 1 – Projekt neposredne realizacije; Projekt u skladu s Prostornim planom DNŽ, Prostornim planom Općine Dubrovačko primorje, UPU Banići Kručica Slađenići |
| Indikativni početak i planirano trajanje projekta | 2023. – 2024.                                                                                                                                            |
| Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)     | 2.098.971,64 €                                                                                                                                           |
| Planirani izvori financiranja                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                         |

Tab. 39. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prioritet                                         | 3. Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Posebni cilj                                      | 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Naziv projekta od strateškog značaja              | <b>Rekonstrukcija i nadogradnja sportskog objekta ŠRC Čibača</b>                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Nositelj projekta                                 | Općina Župa dubrovačka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Kratki opis projekta                              | Postojeća sportska infrastruktura ne zadovoljava potrebe djece i mladih koji nemaju kvalitetne uvjete za treniranje i natjecanje. Projekt uključuje izgradnju i opremanje tribina, svlačionica i pratećeg sadržaja. Rezultat je provedbe projekta stvaranje kvalitetnih uvjeta za natjecanje i treniranje više od 350 djece i mladih. |
| Status i spremnost projekta                       | 2 – Projekt realizacije u srednjoročnom razdoblju; izrađen Glavni projekt                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Indikativni početak i planirano trajanje projekta | 2023. – 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)     | 2.820.791,93 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Planirani izvori financiranja                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

Tab. 40. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prioritet                                         | 3. Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Posebni cilj                                      | 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Naziv projekta od strateškog značaja              | <b>Izgradnja sportskih i dječjih igrališta u Mandaljeni, Čibači i Gornjem Brgatu<sup>8</sup></b>                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Nositelj projekta                                 | Općina Župa dubrovačka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Kratki opis projekta                              | Integrirani projekt uključuje izgradnju, uređenje i opremanje sportskih i dječjih igrališta u Mandaljeni, Čibači i Gornjem Brgatu. Potreba je istaknuta zbog sve većeg broja djece i nedostatnog broja dječjih i sportskih gradilišta. Projekt uključuje poboljšanje postojeće infrastrukture u svrhu uređenja naselja i zadovoljavanja potreba mladih obitelji i djece. |
| Status i spremnost projekta                       | 2 - Projekt realizacije u srednjoročnom razdoblju; projektno-tehnička dokumentacija u izradi                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Indikativni početak i planirano trajanje projekta | 2023. – 2024.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)     | 598.148,74 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Planirani izvori financiranja                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

<sup>8</sup> Navedeni strateški projekt sastoji se od nekoliko projekata navedenih u bazi projekata Urbanog područja Dubrovnik u prethodnom poglavlju.



Tab. 41. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                                         | 3. Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Posebni cilj</b>                                      | 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b>              | <b>Rekonstrukcija i opremanje Kulturno-informativnog centra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Nositelj projekta</b>                                 | Općina Župa dubrovačka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Kratki opis projekta</b>                              | Općini Župa dubrovačka nedostaje kulturni centar koji bi bio preduvjet za osnivanje javne ustanove u kulturi. Predviđena je izrada projektne dokumentacije te rekonstrukcija i opremanje postojeće zgrade te prenamjena u kulturno-informativni centar čime bi se osnovala javna ustanova u kulturi. Prostor će biti višenamjenskog karaktera. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 3 – Projekt realizacije u dugoročnom razdoblju; izrađeno idejno rješenje                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2025. – 2027.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 545.172,28 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

Tab. 42. Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                                         | 1. Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Posebni cilj</b>                                      | 1.1. Strateško usmjeravanje demografskog razvoja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b>              | <b>Dogradnja i rekonstrukcija višenamjenskog objekta koji sadržava dječji vrtić te prostor za društvene i kulturne aktivnosti (Gruda)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Nositelj projekta</b>                                 | Općina Konavle                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Kratki opis projekta</b>                              | Svrha je projekta je osigurati materijalne uvjete za kvalitetno odvijanje predškolskog odgoja te društvenih i kulturnih aktivnosti u Općini Konavle. Sada uz postojeće kapacitete to nije moguće te bi novi vrtić ponudio uvjete i komfor na potrebnoj razini. Također, u sklopu projekta predviđena je i višenamjenska dvorana s videoprojektorom koja će biti na raspolaganju. Osim za predškolski odgoj, objekt će biti na raspolaganju i drugim obrazovnim i kulturnim programima, kao nužno potrebna turistička, socijalna i gospodarska infrastruktura. Na ovaj način osigurava se više funkcija u jednom objektu. Višenamjenski objekt bio bi na raspolaganju i udrugama civilnog društva. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 1 – Projekt neposredne realizacije; izrađen glavni projekt i izdana građevinska dozvola                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2024. – 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 3.148.000,00 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

Tab. 43: Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                                         | 3. Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Posebni cilj</b>                                      | 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b>              | <b>Polivalentna (boćarska) dvorana</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Nositelj projekta</b>                                 | Općina Konavle                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Kratki opis projekta</b>                              | <p>Izgradnja i opremanje polivalentne (boćarske) dvorane, sa svim minimalnim popratnim sadržajima za održavanja službenih natjecanja najviše razine, u sklopu kojeg je planiran i ugostiteljski objekt te soba za sastanke koja omogućuje polivalentno korištenje resursa dvorane. Objekt će biti prilagođen zahtjevima zelene tranzicije (vlastita proizvodnja električne energije) te osobama s invaliditetom.</p> <p>Očekivani rezultati uključuju poboljšanje socio-ekonomske situacije tijekom i nakon provedbe projekta; povećanje ukupnog prihoda MSP-a u turizmu (2 %); otvaranje novih radnih mjesta u objektu (2); mogućnost organizacije velikih međunarodnih sportskih natjecanja (1); provedbu aktivnosti boćanja kontinuirano tijekom godine. Dvorana će se, osim za boćanje, polivalentno koristiti i za ostale gospodarske (sajmovi, prezentacije, manifestacije) i društvene aktivnosti (koncerti, skupovi itd.). Također, soba za sastanke služiti će kao potporna infrastruktura za socijalno i poslovno okruženje te obrazovanje i edukaciju s obzirom na to da je u kompleksu objekta predviđen i ugostiteljski objekt te ostala potrebna infrastruktura, čime će se ostvariti participativna funkcija projekta. Navedena soba za sastanke, kao i ured pored nje, bit će na raspolaganju sportskim klubovima i udrugama u sportu, prvenstveno nogometu, s obzirom na to da je nogometno igralište odmah uz dvoranu, a svlačionice su projektirane kao zajednički resurs za korištenje. Također, u dijelu objekta bit će smještena i multimedija s ciljem prezentiranja boćanja kao društvene aktivnosti i sporta, čime će objekt imati i sportsko-turističku namjenu. Realizacija ovog projekta izravno će pridonijeti i Općini Župa dubrovačka koja je također dio UP-a Dubrovnik. Općine Konavle i Župa dubrovačka zajednički su se kandidirale za organizaciju Europskog prvenstva u boćanju za žene 2024. godine, a Europska boćarska federacija (FEB) temeljem te kandidature donijela je odluku o uvjetnom domaćinstvu, ako predmetna dvorana u Konavlima bude izgrađena.</p> |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 2 – Projekt realizacije u srednjoročnom razdoblju; izrađen idejni projekt, idejno rješenje, lokacijska dozvola                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2023. – 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 2.483.003,00 €                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

Tab. 44: Pregled projekta od strateškog značaja za UP Dubrovnik

|                                             |                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prioritet</b>                            | 3. Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka                                                                                     |
| <b>Posebni cilj</b>                         | 3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja                                                                       |
| <b>Naziv projekta od strateškog značaja</b> | <b>Green Sport Centar</b>                                                                                                                           |
| <b>Nositelj projekta</b>                    | Općina Konavle                                                                                                                                      |
| <b>Kratki opis projekta</b>                 | Green Sport Centar u naselju Zvekova u Konavlima bit će drugačiji javni prostor u centru ovog naselja. Uključivat će dječje igralište, igralište za |

|                                                          |                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                          | ostale sportove i <i>bike</i> platformu. Bazirat će se na digitalnim rješenjima i elementima zelene tranzicije. Kao takav, stvorit će i drugačiju, modernu turističku ponudu i sadržaj. |
| <b>Status i spremnost projekta</b>                       | 1 – Projekt neposredne realizacije; izrađen glavni projekt                                                                                                                              |
| <b>Indikativni početak i planirano trajanje projekta</b> | 2023. – 2024.                                                                                                                                                                           |
| <b>Ukupna procijenjena vrijednost projekta (EUR)</b>     | 2.468.341,07 €                                                                                                                                                                          |
| <b>Planirani izvori financiranja</b>                     | Lokalni proračun i sredstva EU-a                                                                                                                                                        |

## 10.2. BAZA PROJEKATA URBANOG PODRUČJA DUBROVNIK

Proces izrade Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik uključuje i izradu baze projekata jedinica lokalne samouprave te relevantnih javnih tijela. Baza projekata izrađena je pomoću obrasca u kojem su prikupljene relevantne informacije o projektima poput: nositelja i partnera, status i spremnost projekata, opis projekata, razdoblje provedbe projekata, izvore financiranja i predviđene financijske alokacije. Tako izrađena baza projekata služila je kao temelj za utvrđivanje indikativnog financijskog okvira za financijsko razdoblje 2021. – 2027.g. Naglasak je baze projekata na projektima koje je moguće provoditi kroz ITU mehanizam (prikazani u prethodnom poglavlju), ali integrira i projekte koji će se financirati iz drugih programa i fondova Europske unije, s obzirom na to da je svrha SRUP-a otvoriti mogućnosti za komplementarno sagledavanje prostornog razvoja UP-a. Baza projekata prema mjerama strateškog okvira SRUP-a Dubrovnik prikazana je u nastavku.

**Tab. 45. Baza projekata Urbanog područja Dubrovnik (vrijednosti prikazane u EUR)**

| Mjera                                                                                                                                                      | Naziv projekta                                                                                                                     | Nadležnost provedbe projekta | Procjena ukupne vrijednosti projekta EUR | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje u EUR (2023. – 2027.) |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1.2. Jačanje sustava predškolskog odgoja i školstva u funkciji demografskog razvoja te održivog, uključivog i pametnog društvenog i gospodarskog razvoja | Dječji Vrtić Komolac                                                                                                               | Grad Dubrovnik               | 6.500.000,00                             | 6.500.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Dječji vrtić Pčelica                                                                                                               | Grad Dubrovnik               | 8.480.000,00                             | 8.480.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Igralište Dječjeg vrtića Pčelica – Područni odjel Gromača                                                                          | Dječji vrtić Pčelica         | 123.000,00                               | 123.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                                            | Montessori oprema Dječjeg vrtića Pčelica                                                                                           | Dječji vrtić Pčelica         | 17.729,53                                | 17.729,53                                                                             |
|                                                                                                                                                            | Montessori oprema                                                                                                                  | Dječji vrtić Dubrovnik       | 16.012,50                                | 16.012,50                                                                             |
|                                                                                                                                                            | Izgradnja dječjeg vrtića                                                                                                           | Općina Župa dubrovačka       | 5.000.000,00                             | 5.000.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Dječji vrtić Cavtat                                                                                                                | Općina Konavle               | 8.000.000,00                             | 8.000.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Dječji vrtić Čilipi                                                                                                                | Općina Konavle               | 8.000.000,00                             | 8.000.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Završetak i rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene – dječji vrtić i prostori građanskih udruga s dječjim igralištem    | Općina Dubrovačko primorje   | 4.116.631,90                             | 4.116.631,90                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Dogradnja i rekonstrukcija višenamjenskog objekta koji sadržava dječji vrtić te prostor za društvene i kulturne aktivnosti (Gruda) | Općina Konavle               | 3.148.000,00                             | 3.148.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Osnovna škola Mokošica - dogradnja                                                                                                 | Grad Dubrovnik               | 5.750.000,00                             | 5.750.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Nadogradnja Osnovne škole Ivana Gundulića                                                                                          | Grad Dubrovnik               | 1.000.000,00                             | 1.000.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                            | Sportska dvorana Orašac                                                                                                            | Grad Dubrovnik               | 2.000.000,00                             | 2.000.000,00                                                                          |

| Mjera                                                                                                                                               | Naziv projekta                                                                                                                                                                                  | Nadležnost provedbe projekta                                                       | Procjena ukupne vrijednosti projekta EUR | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje u EUR (2023. – 2027.) |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                     | Osnovna škola Cavtat                                                                                                                                                                            | Općina Konavle                                                                     | 12.000.000,00                            | 12.000.000,00                                                                         |
|                                                                                                                                                     | Dogradnja Osnovne škole                                                                                                                                                                         | DNŽ, Općina Župa dubrovačka                                                        | 6.652.928,50                             | 6.652.928,50                                                                          |
|                                                                                                                                                     | STEM'u'DU                                                                                                                                                                                       | Grad Dubrovnik, subjekti u osnovnoškolskom obrazovanju                             | 774.750,63                               | 774.750,63                                                                            |
| 1.2.2. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i poslovanja                                                                                        | Poduzetnički inkubator Konavle                                                                                                                                                                  | Općina Konavle                                                                     | 4.000.000,00                             | 4.000.000,00                                                                          |
| 1.2.4. Ostvarivanje punog potencijala primarnog sektora                                                                                             | Rekonstrukcija Tržnice u Gružu                                                                                                                                                                  | Sanitat Dubrovnik d.o.o.                                                           | 2.500.000,00                             | 1.500.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                     | Potpota za ulaganje u poljoprivredna gospodarstva – Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava - ulaganja u sjemensku i rasadničarsku proizvodnju | Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj                                     | 335.000,00                               | 223.333,33                                                                            |
| 1.3.1. Obnova i održiva valorizacija resursne osnove povijesnog urbanog krajolika s ciljem teritorijalne održivosti                                 | Obnova Benediktinskog samostana i Maksimilijanovog ljetnikovca                                                                                                                                  | Javna ustanova Rezervat Lokrum                                                     | 9.121.894,21                             | 9.121.894,21                                                                          |
|                                                                                                                                                     | Kapela Sv. Križa na Boninovu - obnova krova, pročelja kapele i zapadnog krila                                                                                                                   | Grad Dubrovnik                                                                     | 110.000,00                               | 110.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                                     | Obnova Tvrdave Prevlaka                                                                                                                                                                         | Općina Konavle                                                                     | 5.000.000,00                             | 5.000.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                     | Izrada elaborata integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima dubrovačkog priobalja u okviru SRUP-a Dubrovnik                                                           | Grad Dubrovnik, Općina Konavle, Općina Župa dubrovačka, Općina Dubrovačko primorje | 69.741,85                                | 69.741,85                                                                             |
| 1.3.2. Poticanje razvoja održivog cjelogodišnjeg turizma te selektivnih oblika turizma s ciljem diversifikacije i decentralizacije funkcije turizma | Društveno-kulturni centar u ljetnikovcu Gučetić s memorijalnim centrom Ruđera Boškovića                                                                                                         | Grad Dubrovnik                                                                     | 7.649.836,91                             | 7.649.836,91                                                                          |
|                                                                                                                                                     | Ljetnikovac Bozdari-Škaprlenda – muzej kulture ladanja Dubrovačke Republike                                                                                                                     | Grad Dubrovnik                                                                     | 1.900.000,00                             | 1.900.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                     | Interpretacijsko-edukacijski istraživački centar Lokrum                                                                                                                                         | Javna ustanova Rezervat Lokrum                                                     | 132.000,00                               | 72.000,00                                                                             |
|                                                                                                                                                     | Uspostava Interpretacijsko-edukacijskog i istraživačkog centra „Lokrum“                                                                                                                         | Javna ustanova Rezervat Lokrum                                                     | 493.441,61                               | 493.441,61                                                                            |
| 2.1.1. Razvoj i promicanje kvalitetnog, pouzdanog i učinkovitog javnog prijevoza urbanog područja i prijevoza putnika                               | Elektrifikacija i digitalizacija javnog autobusnog prijevoza                                                                                                                                    | Grad Dubrovnik                                                                     | 3.954.346,00                             | 3.954.346,00                                                                          |
| 2.1.2. Povećanje sigurnosti, protočnosti i učinkovitosti cestovnog prometa                                                                          | Spojna prometnica od naselja Nuncijata do državne ceste D8                                                                                                                                      | Grad Dubrovnik                                                                     | 2.500.000,00                             | 2.500.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                     | Cesta Gornja sela: Izgradnja dionice Mrčevo-Ridica do granice s Općinom Dubrovačko primorje                                                                                                     | Grad Dubrovnik                                                                     | 6.400.000,00                             | 6.400.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                                     | Izgradnja ceste u Slanom kroz polje                                                                                                                                                             | Općina Dubrovačko primorje                                                         | 666.000,00                               | 666.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                                     | Izgradnja ceste u naselju Banići                                                                                                                                                                | Općina Dubrovačko primorje                                                         | 240.000,00                               | 240.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                                     | Izgradnja ceste u Banićima u poslovnoj zoni                                                                                                                                                     | Općina Dubrovačko primorje                                                         | 200.000,00                               | 200.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                                     | Prometnica iza zgrada "Kineski zid"                                                                                                                                                             | Grad Dubrovnik                                                                     | 850.000,00                               | 850.000,00                                                                            |

| Mjera                                                                                                                              | Naziv projekta                                                                                                                                                 | Nadležnost provedbe projekta                    | Procjena ukupne vrijednosti projekta EUR | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje u EUR (2023. – 2027.) |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                    | Izgradnja prometnice unutar obuhvata TT blok Osojnik                                                                                                           | Grad Dubrovnik                                  | 1.650.000,00                             | 1.650.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                    | Cesta Osojnik – Ljubač                                                                                                                                         | Grad Dubrovnik                                  | 5.000.000,00                             | 5.000.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                    | Smart Parking Dubrovnik Sanitat Dubrovnik d.o.o.                                                                                                               | Sanitat Dubrovnik d.o.o.                        | 398.770,00                               | 398.770,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Elektronički sustav naplate                                                                                                                                    | Grad Dubrovnik                                  | 2.800.000,00                             | 2.800.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                    | Park'n'Ride Osojnik                                                                                                                                            | Grad Dubrovnik                                  | 7.026.628,88                             | 7.026.628,88                                                                          |
|                                                                                                                                    | Uređenje parkinga u vlasništvu suvlasnika višestambenih zgrada                                                                                                 | Sanitat Dubrovnik d.o.o.                        | 120.000,00                               | 120.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Garažno-poslovna građevina iza OTP Banke                                                                                                                       | Sanitat Dubrovnik d.o.o.                        | 10.000.000,00                            | 10.000.000,00                                                                         |
| 2.2.2. Poticanje razvoja dužobalne morske mobilnosti                                                                               | Uređenje luke Srebreno otvorene za javni promet                                                                                                                | Općina Župa dubrovačka, Županijska lučka uprava | 3.987.700,00                             | 3.987.700,00                                                                          |
| 2.3.1. Razvoj integrirane mreže višenamjenske zelene infrastrukture                                                                | Azil za životinje                                                                                                                                              | Grad Dubrovnik                                  | 6.239.919,85                             | 6.239.919,85                                                                          |
| 2.3.2. Integracija mjera kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (brownfield)                                                    | Obnova i poboljšanje fasada i krovova koje gledaju na glavne prometnice grada Dubrovnika u cilju postizanja zelene vizure grada                                | Grad Dubrovnik                                  | 200.000,00                               | 200.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Uređenje okoliša i zajedničkog zemljišta oko višestambenih zgrada s ciljem uljepšavanja vizure grada i ekološke osviještenosti suvlasnika višestambenih zgrada | Grad Dubrovnik                                  | 200.000,00                               | 200.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Poduzetnička zona Čilipi                                                                                                                                       | Općina Konavle                                  | 10.000.000,00                            | 9.950.000,00                                                                          |
| 2.3.3. Integrirana energetska tranzicija urbanog područja                                                                          | Program povećanja energetske učinkovitosti postojećih višestambenih zgrada na području grada Dubrovnika                                                        | Grad Dubrovnik                                  | 67.000,00                                | 67.000,00                                                                             |
|                                                                                                                                    | Sufinanciranje kamata na kredite za obnovu fasada i krovova                                                                                                    | Grad Dubrovnik                                  | 200.000,00                               | 200.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Energetska obnova OŠ Marin Držić – škola s posebnim potrebama                                                                                                  | Grad Dubrovnik                                  | 580.000,00                               | 580.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Energetska obnova OŠ Mokošica                                                                                                                                  | Grad Dubrovnik                                  | 2.250.000,00                             | 2.250.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                    | Energetska obnova Doma Kulture na Koločepu                                                                                                                     | Grad Dubrovnik                                  | 224.000,00                               | 224.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Energetska obnova sportske dvorane Gospino polje                                                                                                               | Grad Dubrovnik                                  | 4.225.000,00                             | 4.225.000,00                                                                          |
|                                                                                                                                    | Fotonaponske elektrane za javne objekte                                                                                                                        | Grad Dubrovnik                                  | 950.000,00                               | 950.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Modernizacija javne rasvjete                                                                                                                                   | Općina Dubrovačko primorje                      | 284.666,67                               | 189.777,78                                                                            |
| 2.4.1. Podrška očuvanju i obnovi stare gradske jezgre Dubrovnika te održivom i uključivom korištenju u skladu s Planom upravljanja | Poljana Ruđera Boškovića                                                                                                                                       | Grad Dubrovnik                                  | 450.000,00                               | 450.000,00                                                                            |
|                                                                                                                                    | Arheološki muzej                                                                                                                                               | Grad Dubrovnik                                  | 6.000.000,00                             | 6.000.000,00                                                                          |
| 2.4.2. Unaprjeđenje kvalitete, raznovrsnosti i sigurnosti javnih prostora                                                          | Izrada sustava nadzora javnih površina                                                                                                                         | Općina Dubrovačko primorje                      | 203.981,68                               | 203.981,68                                                                            |
|                                                                                                                                    | Sanacija obale Rijeke dubrovačke                                                                                                                               | Grad Dubrovnik                                  | 49.846.070,00                            | 49.846.070,00                                                                         |
| 2.4.3. Povećanje otpornosti na rizike                                                                                              | Izgradnja vatrogasnog tehničkog centra Općine Dubrovačko primorje                                                                                              | Općina Dubrovačko primorje                      | 2.098.971,64                             | 2.098.971,64                                                                          |
|                                                                                                                                    | Vatrogasni dom Zaton                                                                                                                                           | Grad Dubrovnik                                  | 1.350.000,00                             | 1.350.000,00                                                                          |
| 2.5.1. Obnova i povećanje kvalitete komunalne infrastrukture                                                                       | Izgradnja vodoopskrbnog sustava naselja Čepikuće, Lisac, Podimoč, Točionik, Trnovica, Podgora, Mravinca i Trnova                                               | Općina Dubrovačko primorje                      | 6.000.000,00                             | 6.000.000,00                                                                          |

| Mjera                                                                                       | Naziv projekta                                                            | Nadležnost provedbe projekta | Procjena ukupne vrijednosti projekta EUR | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje u EUR (2023. – 2027.) |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                             | Izgradnja vodoopskrbnog sustava naselja Smokvina i Doli s odvodnjom       | Općina Dubrovačko primorje   | 5.000.000,00                             | 5.000.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Ulica Andrije Hebranga – oborinska odvodnja                               | Grad Dubrovnik               | 1.750.000,00                             | 1.750.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Infrastruktura Solitudo                                                   | Grad Dubrovnik               | 2.400.000,00                             | 2.400.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Montovjerna Batala - oborinska odvodnja                                   | Grad Dubrovnik               | 950.000,00                               | 950.000,00                                                                            |
| 2.5.2. Doprinos modernizaciji sustava gospodarenja otpadom na načelima kružnog gospodarstva | Izgradnja reciklažnog dvorišta                                            | Općina Župa dubrovačka       | 333.333,00                               | 333.333,00                                                                            |
| 3.1.1. Društveni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                         | Igralište Suđurađ                                                         | Grad Dubrovnik               | 400.000,00                               | 400.000,00                                                                            |
|                                                                                             | Izgradnja sportskog i dječjeg igrališta Mandaljena                        | Općina Župa dubrovačka       | 208.535,49                               | 208.535,49                                                                            |
|                                                                                             | Izgradnja sportskog i dječjeg igrališta Čibača                            | Općina Župa dubrovačka       | 195.967,95                               | 195.967,95                                                                            |
|                                                                                             | Izgradnja sportskog i dječjeg igrališta Gornji Brgat                      | Općina Župa dubrovačka       | 193.645,30                               | 193.645,30                                                                            |
|                                                                                             | Green Sport Centar                                                        | Općina Konavle               | 2.468.341,07                             | 2.468.341,07                                                                          |
|                                                                                             | Park Montovjerna                                                          | Grad Dubrovnik               | 650.000,00                               | 650.000,00                                                                            |
|                                                                                             | Serpentine Srđ                                                            | Grad Dubrovnik               | 1.000.000,00                             | 1.000.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Mreža zelene infrastrukture: parkovi Gradac, Pile i Platana               | Grad Dubrovnik               | 6.539.273,00                             | 6.539.273,00                                                                          |
|                                                                                             | Izgradnja Spomen sobe Domovinskog rata u Čepikućama                       | Općina Dubrovačko primorje   | 300.000,00                               | 300.000,00                                                                            |
|                                                                                             | Baraka Mokošica-Zgrada matice umirovljenika Dubrovnik-podružnica Mokošica | Grad Dubrovnik               | 600.000,00                               | 600.000,00                                                                            |
|                                                                                             | Uređenje poljane u mjestu Suđurađ na Šipanu                               | Grad Dubrovnik               | 610.000,00                               | 610.000,00                                                                            |
| 3.1.2. Kulturni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                          | Izgradnja polivalentnog doma kulture u Čibači                             | Općina Župa dubrovačka       | 450.000,00                               | 450.000,00                                                                            |
|                                                                                             | Rekonstrukcija i opremanje Kulturno-informativnog centra                  | Općina Župa dubrovačka       | 545.172,28                               | 545.172,28                                                                            |
| 3.1.3. Sport i rekreacija u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                         | Multifunkcionalna dvorana Gospino polje                                   | Grad Dubrovnik               | 60.000.000,00                            | 60.000.000,00                                                                         |
|                                                                                             | Rekonstrukcija i nadogradnja sportskog objekta ŠRC Čibača                 | Općina Župa dubrovačka       | 2.820.791,93                             | 2.820.791,93                                                                          |
|                                                                                             | Bazen Čilipi                                                              | Općina Konavle               | 5.000.000,00                             | 5.000.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Tenis centar Lapad                                                        | Grad Dubrovnik               | 3.200.000,00                             | 3.200.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Tenis teren br. 6 u Gospinom polju                                        | Grad Dubrovnik               | 50.000,00                                | 50.000,00                                                                             |
|                                                                                             | Teren s umjetnom travom – III. Faza                                       | Grad Dubrovnik               | 600.000,00                               | 600.000,00                                                                            |
|                                                                                             | Boćarska dvorana Komolac                                                  | Grad Dubrovnik               | 1.800.000,00                             | 1.800.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Boćalište Šumet                                                           | Grad Dubrovnik               | 115.000,00                               | 115.000,00                                                                            |
|                                                                                             | Polivalentna (boćarska) dvorana                                           | Općina Konavle               | 2.483.003,00                             | 2.483.003,00                                                                          |
| 3.2.1. Jačanje funkcija i kapaciteta sektora socijalne skrbi                                | Centar za pružanje usluga u zajednici                                     | Grad Dubrovnik               | 9.000.000,00                             | 9.000.000,00                                                                          |
|                                                                                             | Dom za starije i nemoćne u Dubrovniku                                     | Grad Dubrovnik               | 19.200.000,00                            | 19.200.000,00                                                                         |



# 11. INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN

Indikativni financijski plan izrađen je u svrhu prikaza planiranih izvora financiranja i projekcije mogućih financijskih sredstava potrebnih za provedbu utvrđenog strateškog okvira SRUP-a. Financijskim planom prikazani su indikativni iznosi procijenjeni za svaku godinu provedbe SRUP-a zasebno, kao i ukupna procijenjena vrijednost za cijelo provedbeno razdoblje. Širi pregled navedenog indikativnog financijskog plana s prioritetima, posebnim ciljevima, mjerama te projektima nalazi se u prilogu na kraju dokumenta (Tab. 47.). Potpuni pregled nalazi se u Akcijskom planu kao provedbenom aktu SRUP-a, dok je sažeti pregled na razini posebnih ciljeva prikazan u nastavku. Cjelokupan indikativan financijski plan vidljiv je u Akcijskom plan koji je provedbeni akt SRUP-a.

Tab. 46. Indikativan financijski okvir za cijelo provedbeno razdoblje, prikazano u EUR

| Strateški cilj nadređenih akata                      |                                                                                                                                                                                     | NRS SC6 Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji<br>NRS SC2 Obrazovani i zaposleni ljudi<br>PRDNŽ PC2.3. Poticanje demografskog razvoja<br>PRDNŽ PC2.2. Osiguranje zapošljivosti i radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada                                                                                                                                                                           |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                  |                                                                                                                                                                                     | NRS SC6 - Stopa totalnog fertiliteta<br>NRS SC2 - Stopa zaposlenosti (dobna skupina 20-64 godine)<br>PRDNŽ PC2.3. - Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) (OI.02.3.66)<br>PRDNŽ PC2.3. - Saldo ukupne migracije, po županiji (OI.02.3.67)<br>PRDNŽ PC2.2. - Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.2.58)<br>PRDNŽ PC2.2. - Broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja (OI.02.2.56) |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Posebni ciljevi SRUP-a                               | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                           | Financijski plan 2022.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Financijski plan 2023.                              | Financijski plan 2024.                              | Financijski plan 2025.                              | Financijski plan 2026.                              | Financijski plan 2027.                              | Ukupna alokacija za provedbu posebnog cilja |
| 1.1. Strateško usmjeravanje demografskog razvoja     | - Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) (OI.02.3.66)<br>- Godišnja stopa emigracije (OI.02.3.07)<br>- Broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja (OI.02.2.56) | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 13.154.805,00                                       | 31.796.151,91                                       | 23.246.096,15                                       | 10.547.000,00                                       | 11.080.000,00                                       | 89.824.053,06                               |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama |                                                                                                                                                                                     | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2022. godinu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2023. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2024. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2025. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2026. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2027. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a         |
|                                                      |                                                                                                                                                                                     | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 13.154.805,00                                       | 31.796.151,91                                       | 23.246.096,15                                       | 10.547.000,00                                       | 11.080.000,00                                       | 89.824.053,06                               |
| Planirani izvori financiranja                        | Državni proračun                                                                                                                                                                    | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 9,7 %                                               | 6,9 %                                               | 3,6 %                                               | 7,5 %                                               | 8,3 %                                               | 6,8 %                                       |
|                                                      | Županijski proračun                                                                                                                                                                 | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 2,6 %                                               | 2,0 %                                               | 2,9 %                                               | 2,5 %                                               | 2,9 %                                               | 2,5 %                                       |
|                                                      | Lokalni proračun                                                                                                                                                                    | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 9,9 %                                               | 11,0 %                                              | 13,8 %                                              | 17,8 %                                              | 17,3 %                                              | 13,1 %                                      |
|                                                      | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                        | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 77,7 %                                              | 80,1 %                                              | 79,5 %                                              | 71,9 %                                              | 71,3 %                                              | 77,5 %                                      |
|                                                      | Ostalo                                                                                                                                                                              | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 0,1 %                                               | 0,0 %                                               | 0,1 %                                               | 0,2 %                                               | 0,2 %                                               | 0,1 %                                       |
| Strateški cilj nadređenih akata                      |                                                                                                                                                                                     | NRS SC13 Jačanje regionalne konkurentnosti<br>PRDNŽ PC1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                  |                                                                                                                                                                                     | NRS SC13 - Regionalni indeks konkurentnosti (EU)<br>PRDNŽ PC1.1. - Saldo robne razmjene (OI.02.1.09)<br>PRDNŽ PC1.1. - Bruto investicije u dugotrajnu imovinu (u % BDP-a) (OI.02.1.05)                                                                                                                                                                                                                                              |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Posebni ciljevi SRUP-a                               | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                           | Financijski plan 2022.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Financijski plan 2023.                              | Financijski plan 2024.                              | Financijski plan 2025.                              | Financijski plan 2026.                              | Financijski plan 2027.                              | Ukupna alokacija za provedbu posebnog cilja |
| 1.2. Poticanje diversifikacije gospodarstva          | - Broj aktivnih tvrtki na 1000 stanovnika (OI.02.4.24)<br>- Broj priznatih patenata                                                                                                 | 1.111.666,67                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3.300.733,33                                        | 4.565.800,00                                        | 5.940.700,00                                        | 8.374.600,00                                        | 11.838.500,00                                       | 34.020.333,33                               |

| (OI.02.9.43)<br>- Udio mladih<br>poljoprivrednika koji su<br>nositelji poljoprivrednih<br>gospodarstva u ukupnom<br>broju poljoprivrednih<br>gospodarstava (%)<br>(II.02.12.38) |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                               |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2022. godinu                     | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2023. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2024. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2025. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2026. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2027. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a         |
|                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1.111.666,67                                                                  | 3.300.733,33                                              | 4.565.800,00                                              | 5.940.700,00                                              | 8.374.600,00                                              | 11.838.500,00                                             | 34.020.333,33                                  |
| Planirani izvori financiranja                                                                                                                                                   | Državni proračun                                                                                                                                                                                                                                                    | 0,0 %                                                                         | 0,9 %                                                     | 0,8 %                                                     | 0,6 %                                                     | 0,5 %                                                     | 0,4 %                                                     | 0,6 %                                          |
|                                                                                                                                                                                 | Županijski proračun                                                                                                                                                                                                                                                 | 0,0 %                                                                         | 2,8 %                                                     | 3,0 %                                                     | 2,6 %                                                     | 2,3 %                                                     | 1,8 %                                                     | 2,3 %                                          |
|                                                                                                                                                                                 | Lokalni proračun                                                                                                                                                                                                                                                    | 45,0 %                                                                        | 30,3 %                                                    | 15,2 %                                                    | 14,8 %                                                    | 14,7 %                                                    | 14,7 %                                                    | 16,3 %                                         |
|                                                                                                                                                                                 | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                                                                                                        | 7,0 %                                                                         | 40,3 %                                                    | 79,9 %                                                    | 81,2 %                                                    | 81,5 %                                                    | 82,5 %                                                    | 77,6 %                                         |
|                                                                                                                                                                                 | Ostalo                                                                                                                                                                                                                                                              | 48,0 %                                                                        | 25,7 %                                                    | 1,1 %                                                     | 0,8 %                                                     | 0,8 %                                                     | 0,6 %                                                     | 3,2 %                                          |
| Strateški cilj nadređenih akata                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     | NRS SC1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo                                 |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                |
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                     | NRS SC1 - Europska ljestvica uspjeha u inoviranju                             |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                |
| Posebni ciljevi SRUP-a                                                                                                                                                          | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                                                                                                           | Financijski plan<br>2022.                                                     | Financijski plan 2023.                                    | Financijski plan 2024.                                    | Financijski plan 2025.                                    | Financijski plan 2026.                                    | Financijski plan 2027.                                    | Ukupna alokacija za<br>provedbu posebnog cilja |
| 1.3. Razvoj i promicanje<br>teritorijalno ravnomjerno<br>raspoređenog i odgovornog<br>turizma niskog negativnog<br>otiska na društveno, prirodno i<br>kulturno okruženje        | - Indeks turističke<br>razvijenosti JLS-ova<br>(OI.02.8.50)<br>- Broj posjetitelja ustanova u<br>kulturi i kulturnih<br>manifestacija na području<br>UP-a (OI.02.8.49)<br>- Prosječni boravak turista (u<br>danima) (OI.02.8.24)                                    | 60.000,00                                                                     | 5.140.917,45                                              | 5.143.302,92                                              | 8.335.600,00                                              | 11.599.810,00                                             | 14.475.284,21                                             | 44.694.914,58                                  |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2022. godinu                     | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2023. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2024. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2025. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2026. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a za<br>2027. godinu | Ukupna alokacija za<br>provedbu SRUP-a         |
|                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     | 60.000,00                                                                     | 5.140.917,45                                              | 5.143.302,92                                              | 8.335.600,00                                              | 11.599.810,00                                             | 14.475.284,21                                             | 44.694.914,58                                  |
| Planirani izvori financiranja                                                                                                                                                   | Državni proračun                                                                                                                                                                                                                                                    | 10,0 %                                                                        | 0,3 %                                                     | 0,1 %                                                     | 0,1 %                                                     | 0,1 %                                                     | 0,4 %                                                     | 0,2 %                                          |
|                                                                                                                                                                                 | Županijski proračun                                                                                                                                                                                                                                                 | 0,0 %                                                                         | 1,1 %                                                     | 1,2 %                                                     | 0,8 %                                                     | 0,7 %                                                     | 0,6 %                                                     | 0,8 %                                          |
|                                                                                                                                                                                 | Lokalni proračun                                                                                                                                                                                                                                                    | 0,0 %                                                                         | 14,3 %                                                    | 13,9 %                                                    | 14,9 %                                                    | 10,0 %                                                    | 6,9 %                                                     | 10,9 %                                         |
|                                                                                                                                                                                 | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                                                                                                        | 80,0 %                                                                        | 82,1 %                                                    | 81,9 %                                                    | 83,3 %                                                    | 83,6 %                                                    | 83,4 %                                                    | 83,1 %                                         |
|                                                                                                                                                                                 | Ostalo                                                                                                                                                                                                                                                              | 10,0 %                                                                        | 2,2 %                                                     | 2,8 %                                                     | 1,0 %                                                     | 5,5 %                                                     | 8,7 %                                                     | 5,0 %                                          |
| Strateški cilj nadređenih akata                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     | NRS SC10 Održiva mobilnost                                                    |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                |
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                     | NRS SC10 - Indeks globalne konkurentnosti (GCI), komponentna „Infrastruktura“ |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                           |                                                |
| Posebni ciljevi SRUP-a                                                                                                                                                          | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                                                                                                           | Financijski plan<br>2022.                                                     | Financijski plan 2023.                                    | Financijski plan 2024.                                    | Financijski plan 2025.                                    | Financijski plan 2026.                                    | Financijski plan 2027.                                    | Ukupna alokacija za<br>provedbu posebnog cilja |
| 2.1. Unaprjeđenje kvalitete,<br>dostupnosti i ekološke<br>održivosti kopnenog prometa                                                                                           | - Broj prometnih nesreća<br>(OI.02.11.43)<br>- Ukupan broj prevezenih<br>putnika po svim linijama<br>autobusnog prijevoza<br>(gradski, prigradski, otoci)<br>(OI.02.11.47)<br>- Broj javno dostupnih<br>punionica za vozila na<br>električni pogon<br>(OI.02.11.44) | 0,00                                                                          | 2.736.000,00                                              | 8.627.014,00                                              | 20.915.731,00                                             | 24.051.000,00                                             | 19.031.000,00                                             | 75.360.745,00                                  |
| 2.2. Unaprjeđenje kvalitete,<br>dostupnosti i ekološki održive<br>dužobalne morske povezanosti                                                                                  | - Broj putnika na državnim<br>linijama Agencije za obalni<br>linijski promet (OI.02.11.46)<br>- Prosječan broj dnevnih<br>polazaka državnih brodskih                                                                                                                | 0,00                                                                          | 557.000,00                                                | 707.000,00                                                | 2.126.233,33                                              | 2.601.233,33                                              | 2.721.233,33                                              | 8.712.700,00                                   |

|                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                         |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| linija u izvansezonskim mjesecima                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                         |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                           | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2022. godinu                                                                                                                     | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2023. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2024. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2025. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2026. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2027. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a         |
|                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,00                                                                                                                                                                    | 3.293.000,00                                        | 9.334.014,00                                        | 23.041.964,33                                       | 26.652.233,33                                       | 21.752.233,33                                       | 84.073.445,00                               |
| Planirani izvori financiranja                                                                           | Državni proračun                                                                                                                                                                                                                                          | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 0,4 %                                               | 0,9 %                                               | 3,1 %                                               | 3,7 %                                               | 4,1 %                                               | 2,9 %                                       |
|                                                                                                         | Županijski proračun                                                                                                                                                                                                                                       | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 1,1 %                                               | 0,8 %                                               | 3,1 %                                               | 4,6 %                                               | 6,7 %                                               | 3,9 %                                       |
|                                                                                                         | Lokalni proračun                                                                                                                                                                                                                                          | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 13,1 %                                              | 14,2 %                                              | 15,9 %                                              | 14,8 %                                              | 14,6 %                                              | 14,8 %                                      |
|                                                                                                         | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                                                                                              | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 80,7 %                                              | 79,3 %                                              | 74,5 %                                              | 73,8 %                                              | 72,9 %                                              | 75,2 %                                      |
|                                                                                                         | Ostalo                                                                                                                                                                                                                                                    | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 4,7 %                                               | 4,9 %                                               | 3,4 %                                               | 3,1 %                                               | 1,6 %                                               | 3,2 %                                       |
| Strateški cilj nadređenih akata                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           | NRS SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost                                                                                                       |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                           | NRS SC8 - Emisija stakleničkih plinova (bazna godina/1990.)                                                                                                             |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Posebni ciljevi SRUP-a                                                                                  | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                                                                                                 | Financijski plan 2022.                                                                                                                                                  | Financijski plan 2023.                              | Financijski plan 2024.                              | Financijski plan 2025.                              | Financijski plan 2026.                              | Financijski plan 2027.                              | Ukupna alokacija za provedbu posebnog cilja |
| 2.3. Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje                                              | Broj revitaliziranih (brownfield) objekata<br>Zaštićena područja biološke raznolikosti: Direktiva o staništima (OI.02.6.6)<br>Kupališta s izvrsnom kvalitetom vode prema mjestu (OI.02.6.30)                                                              | 94.888,89                                                                                                                                                               | 6.185.477,78                                        | 17.535.300,00                                       | 11.488.253,18                                       | 12.511.333,33                                       | 15.189.333,33                                       | 62.909.697,63                               |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                           | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2022. godinu                                                                                                                     | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2023. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2024. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2025. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2026. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2027. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a         |
|                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           | 94.888,89                                                                                                                                                               | 6.185.477,78                                        | 17.535.300,00                                       | 11.488.253,18                                       | 12.511.333,33                                       | 15.189.333,33                                       | 62.909.697,63                               |
| Planirani izvori financiranja                                                                           | Državni proračun                                                                                                                                                                                                                                          | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 0,3 %                                               | 0,1 %                                               | 0,2 %                                               | 0,3 %                                               | 0,3 %                                               | 0,2 %                                       |
|                                                                                                         | Županijski proračun                                                                                                                                                                                                                                       | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 0,7 %                                               | 0,8 %                                               | 1,3 %                                               | 1,2 %                                               | 0,5 %                                               | 0,9 %                                       |
|                                                                                                         | Lokalni proračun                                                                                                                                                                                                                                          | 30,0 %                                                                                                                                                                  | 21,1 %                                              | 18,9 %                                              | 18,6 %                                              | 16,4 %                                              | 17,7 %                                              | 18,3 %                                      |
|                                                                                                         | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                                                                                              | 70,0 %                                                                                                                                                                  | 77,8 %                                              | 80,1 %                                              | 79,8 %                                              | 82,0 %                                              | 81,3 %                                              | 80,5 %                                      |
|                                                                                                         | Ostalo                                                                                                                                                                                                                                                    | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 0,1 %                                               | 0,0 %                                               | 0,1 %                                               | 0,1 %                                               | 0,1 %                                               | 0,1 %                                       |
| Strateški cilj nadređenih akata                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           | NRS SC7 Sigurnost za stabilan razvoj<br>PRDNŽ PC4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije                                           |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                           | NRS SC7 - Pojava kriminala, nasilja ili vandalizma po postotku prijava<br>PRDNŽ PC4.2. - Postotak požarne intervencije unutar vremenskog cilja (8 minuta) (OI.02.16.67) |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Posebni ciljevi SRUP-a                                                                                  | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                                                                                                 | Financijski plan 2022.                                                                                                                                                  | Financijski plan 2023.                              | Financijski plan 2024.                              | Financijski plan 2025.                              | Financijski plan 2026.                              | Financijski plan 2027.                              | Ukupna alokacija za provedbu posebnog cilja |
| 2.4. Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti | - Broj zaštićenih kulturno-povijesnih objekata na kojima su provedeni neki radovi obnove i zaštite<br>- Postotak požarne intervencije unutar vremenskog cilja (8 minuta) (OI.02.16.67)<br>- Broj javnih površina koje su osigurane sustavom video-nadzora | 0,00                                                                                                                                                                    | 2.315.638,31                                        | 18.875.499,18                                       | 17.004.850,83                                       | 19.971.517,50                                       | 20.136.517,50                                       | 78.304.023,33                               |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                           | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2022. godinu                                                                                                                     | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2023. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2024. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2025. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2026. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2027. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a         |
|                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,00                                                                                                                                                                    | 2.315.638,31                                        | 18.875.499,18                                       | 17.004.850,83                                       | 19.971.517,50                                       | 20.136.517,50                                       | 78.304.023,33                               |
| Planirani izvori financiranja                                                                           | Državni proračun                                                                                                                                                                                                                                          | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 1,9 %                                               | 0,6 %                                               | 0,2 %                                               | 0,9 %                                               | 0,9 %                                               | 0,7 %                                       |
|                                                                                                         | Županijski proračun                                                                                                                                                                                                                                       | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 1,9 %                                               | 7,2 %                                               | 7,5 %                                               | 6,4 %                                               | 6,4 %                                               | 6,7 %                                       |
|                                                                                                         | Lokalni proračun                                                                                                                                                                                                                                          | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 16,1 %                                              | 18,5 %                                              | 19,8 %                                              | 18,5 %                                              | 18,6 %                                              | 18,7 %                                      |
|                                                                                                         | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                                                                                              | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 78,2 %                                              | 73,1 %                                              | 72,3 %                                              | 74,1 %                                              | 74,1 %                                              | 73,6 %                                      |
|                                                                                                         | Ostalo                                                                                                                                                                                                                                                    | 0,0 %                                                                                                                                                                   | 2,0 %                                               | 0,6 %                                               | 0,2 %                                               | 0,1 %                                               | 0,1 %                                               | 0,3 %                                       |
| Strateški cilj nadređenih akata                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                           | NRS SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost<br>PRDNŽ PC3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice       |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |

| Pokazatelji učinka nadređenih akata                                                  |                                                                                                                                                                                                         | NRS SC8 - Stopa recikliranja komunalnog otpada<br>PRDNŽ PC3.1. - Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge (OI.02.6.64)<br>PRDNŽ PC3.1. - Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku (OI.02.6.62)                               |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Posebni ciljevi SRUP-a                                                               | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                                               | Financijski plan 2022.                                                                                                                                                                                                                                                          | Financijski plan 2023.                              | Financijski plan 2024.                              | Financijski plan 2025.                              | Financijski plan 2026.                              | Financijski plan 2027.                              | Ukupna alokacija za provedbu posebnog cilja |
| <b>2.5. Zelena tranzicija infrastrukture</b>                                         | - Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge (OI.02.6.64)<br>- Broj novih javnih površina koje se navodnjavaju kišnicom                                                      | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2.852.000,00                                        | 8.224.793,43                                        | 8.088.539,57                                        | 1.583.000,00                                        | 1.610.000,00                                        | 22.358.333,00                               |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama                                 |                                                                                                                                                                                                         | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2022. godinu                                                                                                                                                                                                                             | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2023. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2024. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2025. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2026. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2027. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a         |
|                                                                                      |                                                                                                                                                                                                         | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2.852.000,00                                        | 8.224.793,43                                        | 8.088.539,57                                        | 1.583.000,00                                        | 1.610.000,00                                        | 22.358.333,00                               |
| Planirani izvori financiranja                                                        | Državni proračun                                                                                                                                                                                        | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 9,2 %                                               | 6,8 %                                               | 5,7 %                                               | 6,6 %                                               | 6,5 %                                               | 6,7 %                                       |
|                                                                                      | Županijski proračun                                                                                                                                                                                     | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,4 %                                               | 0,2 %                                               | 0,2 %                                               | 1,0 %                                               | 1,0 %                                               | 0,3 %                                       |
|                                                                                      | Lokalni proračun                                                                                                                                                                                        | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 13,7 %                                              | 16,7 %                                              | 19,0 %                                              | 22,1 %                                              | 22,0 %                                              | 17,9 %                                      |
|                                                                                      | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                                            | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 76,3 %                                              | 76,2 %                                              | 75,0 %                                              | 69,4 %                                              | 69,6 %                                              | 74,8 %                                      |
|                                                                                      | Ostalo                                                                                                                                                                                                  | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,3 %                                               | 0,1 %                                               | 0,1 %                                               | 0,9 %                                               | 1,0 %                                               | 0,3 %                                       |
| Strateški cilj nadređenih akata                                                      |                                                                                                                                                                                                         | NRS SC5 Zdrav, aktivan i kvaliteta život<br>PRDNŽ PC2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga                                                                                                                                                                 |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                                                  |                                                                                                                                                                                                         | NRS SC5 - Očekivano broj godina zdravog života<br>PRDNŽ PC2.1. - Gustoća liječnika na 10.000 stanovnika (OI.02.5.04)<br>PRDNŽ PC2.1. - Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.3.63)<br>PRDNŽ PC2.1. - Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.13.31) |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Posebni ciljevi SRUP-a                                                               | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                                               | Financijski plan 2022.                                                                                                                                                                                                                                                          | Financijski plan 2023.                              | Financijski plan 2024.                              | Financijski plan 2025.                              | Financijski plan 2026.                              | Financijski plan 2027.                              | Ukupna alokacija za provedbu posebnog cilja |
| <b>3.1. Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja</b> | Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.8.48)<br>Broj udruga civilnog društva u području djelovanja „sport“ i „nomenklatura sportova“<br>Rashodi za sport JLS-ova, po stanovniku (OI.02.13.31) | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                            | 16.552.284,74                                       | 59.122.500,00                                       | 14.449.997,36                                       | 14.900.224,09                                       | 13.084.724,10                                       | 118.109.730,29                              |
| <b>3.2. Zdrav i uključiv život</b>                                                   | - Broj domova za starije osobe (OI.02.3.70)<br>- Rashodi za socijalnu zaštitu JLS-ova, po stanovniku (OI.02.3.63)<br>- Vrijeme odgovora hitne službe unutar cilja (8 minuta) (OI.02.16.68)              | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                            | 275.000,00                                          | 5.885.000,00                                        | 6.935.000,00                                        | 9.900.000,00                                        | 9.167.500,00                                        | 32.162.500,00                               |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama                                 |                                                                                                                                                                                                         | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2022. godinu                                                                                                                                                                                                                             | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2023. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2024. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2025. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2026. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2027. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a         |
|                                                                                      |                                                                                                                                                                                                         | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                            | 16.827.284,74                                       | 65.007.500,00                                       | 21.384.997,36                                       | 24.800.224,09                                       | 22.252.224,10                                       | 150.272.230,29                              |
| Planirani izvori financiranja                                                        | Državni proračun                                                                                                                                                                                        | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1,6 %                                               | 0,5 %                                               | 0,2 %                                               | 0,2 %                                               | 0,2 %                                               | 0,5 %                                       |
|                                                                                      | Županijski proračun                                                                                                                                                                                     | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 3,5 %                                               | 3,6 %                                               | 0,5 %                                               | 0,9 %                                               | 1,0 %                                               | 2,4 %                                       |
|                                                                                      | Lokalni proračun                                                                                                                                                                                        | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 11,7 %                                              | 11,8 %                                              | 16,3 %                                              | 14,5 %                                              | 14,5 %                                              | 13,2 %                                      |
|                                                                                      | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                                            | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 83,1 %                                              | 84,1 %                                              | 82,9 %                                              | 84,3 %                                              | 84,2 %                                              | 83,8 %                                      |
|                                                                                      | Ostalo                                                                                                                                                                                                  | 0,0 %                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,1 %                                               | 0,0 %                                               | 0,1 %                                               | 0,1 %                                               | 0,2 %                                               | 0,1 %                                       |
| Strateški cilj nadređenih akata                                                      |                                                                                                                                                                                                         | NRS SC3 Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom<br>NRS SC11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva<br>PRDNŽ PC4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru  |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
| Pokazatelji učinka nadređenih akata                                                  |                                                                                                                                                                                                         | NRS SC3 - Indeks globalne konkurentnosti (GCI) - Stup 1. „Institucije“<br>NRS SC11 - DESI indeks društvene i gospodarske digitalizacije<br>PRDNŽ PC4.1. - Udio stanovništva zadovoljan posljednjim iskustvom korištenja javnih usluga (OI.02.14.09)                             |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |

|                                                      |                                                                                                                                                                                          | PRDNŽ PC4.1. - Ukupni proračunski prihodi poslovanja JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.14.54)<br>PRDNŽ PC4.1. - Broj udruga civilnog društva na 10.000 stanovnika (OI.02.13.30) |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                                     |                                             |
|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Posebni ciljevi SRUP-a                               | Pokazatelji ishoda SRUP-a                                                                                                                                                                | Financijski plan 2022.                                                                                                                                                      | Financijski plan 2023.                              | Financijski plan 2024.                              | Financijski plan 2025.                              | Financijski plan 2026.                              | Financijski plan 2027.                              | Ukupna alokacija za provedbu posebnog cilja |
| 3.3. Učinkovito i digitalno društvo                  | - Broj novih e-usluga za građane (OI.02.7.35)<br>- Broj udruga civilnog društva na 10.000 stanovnika (OI.02.13.30)<br>- Broj kućanstva sa širokopojsnim pristupom internetu (OI.02.7.05) | 0,00                                                                                                                                                                        | 238.500,00                                          | 270.000,00                                          | 281.500,00                                          | 298.000,00                                          | 319.500,00                                          | 1.407.500,00                                |
| Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama |                                                                                                                                                                                          | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2022. godinu                                                                                                                         | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2023. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2024. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2025. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2026. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a za 2027. godinu | Ukupna alokacija za provedbu SRUP-a         |
|                                                      |                                                                                                                                                                                          | 0,00                                                                                                                                                                        | 238.500,00                                          | 270.000,00                                          | 281.500,00                                          | 298.000,00                                          | 319.500,00                                          | 1.407.500,00                                |
| Planirani izvori financiranja                        | Državni proračun                                                                                                                                                                         | 0,0 %                                                                                                                                                                       | 2,5 %                                               | 3,5 %                                               | 4,6 %                                               | 5,5 %                                               | 6,2 %                                               | 4,6 %                                       |
|                                                      | Županijski proračun                                                                                                                                                                      | 0,0 %                                                                                                                                                                       | 1,6 %                                               | 1,4 %                                               | 1,4 %                                               | 1,3 %                                               | 1,2 %                                               | 1,4 %                                       |
|                                                      | Lokalni proračun                                                                                                                                                                         | 0,0 %                                                                                                                                                                       | 27,0 %                                              | 26,6 %                                              | 26,2 %                                              | 25,7 %                                              | 25,1 %                                              | 26,0 %                                      |
|                                                      | Fondovi EU-a                                                                                                                                                                             | 0,0 %                                                                                                                                                                       | 65,4 %                                              | 65,1 %                                              | 64,4 %                                              | 64,0 %                                              | 64,1 %                                              | 64,5 %                                      |
|                                                      | Ostalo                                                                                                                                                                                   | 0,0 %                                                                                                                                                                       | 3,5 %                                               | 3,4 %                                               | 3,4 %                                               | 3,5 %                                               | 3,4 %                                               | 3,5 %                                       |

## 12. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Uspjeh provedbe Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik mjeri se evaluacijom utvrđenih pokazatelja, odnosno procesom prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja koji se definiraju na razini posebnih ciljeva. Evaluacijom pokazatelja izvršava se proces praćenja provedbe akta strateškog planiranja koji je definiran Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17). Pokazatelji kojima se mjeri uspješnost provedbe koriste se iz Biblioteke pokazatelja Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te su povezani s pokazateljima iz nadređenih akata strateškog planiranja. Takvi pokazatelji čine okosnicu procesa praćenja provedbe Strategije. Sukladno metodologiji definiranoj Smjernicama i radi preglednosti, pokazatelji su prikazani u poglavlju zajedno sa strateškim okvirom.

S obzirom na to da je Grad Dubrovnik grad središte Urbanog područja Dubrovnik te nositelj izrade Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik, sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18) nadležan je i za izvještavanje o njezinoj provedbi. Tijekom faze provedbe Grad Dubrovnik u suradnji s uključenim JLS-ovima, jednom će godišnje izvještavati Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije o statusu provedbe Strategije izradom Izvješća o provedbi Strategije. Koordinacijsko vijeće daje mišljenje o Izvješću prije njegova podnošenja Ministarstvu. Nakon predaje Izvješća, Grad Dubrovnik Izvješće će objaviti na svojim web stranicama.

Sukladno zakonskom okviru, osim praćenja provedbe važan je i proces vrednovanja Strategije koji se provodi tijekom izrade, tijekom provedbe i nakon završenog procesa provedbe. Postupak vrednovanja tijekom izrade proveden je tijekom same izrade Strategije stoga su zaključci integrirani u sve faze dokumenta. Tijekom provedbe proces će se usmjeriti prema utvrđivanju nedostataka i prepreka u provedbi radi pravovremene prilagodbe same realizacije. Rezultati će se objaviti tijekom 2025. g. Nakon završetka provedbenog razdoblja, izvršava se vrednovanje nakon provedbe, koje sažeto ocjenjuje učinkovitost i uspješnost Strategije, a očekuje se tijekom 2028. g. Isto tako, poželjno je tijekom faze vrednovanja nakon provedbe utvrditi prijedloge za unaprjeđenje strateškog planiranja za buduće financijsko razdoblje radi pravovremenog odgovora na utvrđene probleme. Svi navedeni postupci i metodologija uređeni su Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/15) i Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja (NN 66/19). Rezultati svakog procesa bit će objavljeni na mrežnim stranicama Grada Dubrovnika.



# 13. MIŠLJENJE O STRATEŠKOJ PROCJENI UTJECAJA NA OKOLIŠ



REPUBLIKA HRVATSKA  
DUBROVAČKO - NERETVANSKA ŽUPANIJA  
Upravni odjel za zaštitu okoliša  
i komunalne poslove  
Vukovarska 16, Dubrovnik

KLASA: 351-01/22-01/06  
URBROJ: 2117-09/2-22-04  
Dubrovnik, 14. veljače 2022.

GRAD DUBROVNIK  
Upravni odjel za europske fondove,  
regionalnu i međunarodnu suradnju  
Branitelja Dubrovnik 15, 20000 Dubrovnik

**PREDMET:** Mišljenje o potrebi provedbe postupka ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš  
za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027.  
- mišljenje, daje se

Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove Dubrovačko-neretvanske županije zaprimio je 13. siječnja 2022. zahtjev Grada Dubrovnik, Upravnog odjela za europske fondove, regionalnu i međunarodnu suradnju, Branitelja Dubrovnik 15, 20000 Dubrovnik, za davanje mišljenja o potrebi provedbe ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027., sukladno odredbi članka 66. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18.). Uz zahtjev je dostavljena Odluka o pokretanju postupka izrade Strategije razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027., koju je donijelo Gradsko vijeće Grada Dubrovnik na 7. sjednici, održanoj 27. prosinca 2021.

Na temelju članka 63. Zakona o zaštiti okoliša strateška procjena utjecaja na okoliš se obvezno provodi za strategije, planove i programe, njihove izmjene i dopune, uključujući i one čija se provedba financira iz sredstava Europske unije, a koji se donose na lokalnoj razini iz područja regionalnog razvoja, kada daju okvir za zahvate koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš te za koje se prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode utvrdi da mogu imati značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu.

Jednako tako, sukladno članku 69. Zakona o zaštiti okoliša, u svrhu izbjegavanja umnožavanja strateške procjene, neće se provoditi strateška procjena za strategiju, plan ili program na nižoj razini, za čije polazne osnove je strateška procjena provedena strateškom procjenom na višoj razini, a za koje je Zakonom o zaštiti okoliša odnosno posebnim zakonom utvrđena obveza usklađenosti niže razine s višom razinom.

Kako bi ovo tijelo moglo utvrditi planiraju li se Strategijom razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027. zahvati koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš, odnosno zahvati koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu, zatraženo je obrazložjenje ciljeva i prioriteta razvoja, odnosno popis konkretnih projekata koji se planiraju ugraditi u predmetnu Strategiju.

Dana 26. siječnja 2022. elektronskom poštom dostavljena je baza projekata planirana za financiranje u sklopu predmetne Strategije.

Uvidom u navedenu bazu projekata utvrđeno je sljedeće:

Projekti na području Grada Dubrovnik ne pripadaju zahvatima za koje postoji obveza procjene, odnosno ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš niti zahvatima koji mogu imati negativan utjecaj na ekološku mrežu.

Od projekata ostalih jedinica lokalne samouprave koji pripadaju zahvatima za koje je temeljem Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 61/14 i 3/17) za istaknuti je sljedeće:

Za područje Općine Župa dubrovačka za projekte *Izgradnja groblja Dubac* i *Uređenje luke otvorene za javni*

*promet Srebreno* za istaknuti je da je njihov utjecaj na okoliš i ekološku mrežu analiziran kroz postupak Ocjene o potrebi strateške procjene za Izmjene i dopune Detaljnog plana uređenja "Groblje", za Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja "Srebreno I" kao i kroz postupak Ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš zahvata *Izmjena zahvata luke otvorene za javni promet Srebreno*.

Na području Općine Konavle zahvat izgradnje *poduzetničke zone Čilipi* je procijenjen kroz postupak strateške procjene utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, a i razmatran kroz postupak Ocjene o potrebi strateške procjene za II. ciljane Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Konavle i Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja „Zračna luka Dubrovnik I“ u jedinstvenom postupku.

Za područje Općine Dubrovačko primorje projekti koji se odnose na *izgradnju vodoopskrbnog sustava naselja* planirani su Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije i analizirani su kroz postupak strateške procjene utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna istog. U odnosu na projekte *Izgradnja ceste u Slanomu* kroz polje, *Izgradnja ceste u naselju Baniči* te *Izgradnja ceste u Baničima u poslovnoj zoni*, Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije nema tu razinu razrade da bi se navedeni projekti analizirali kroz stratešku procjenu. S obzirom da se isti planiraju na razini Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje za istaknuti je da je za Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje provedena ocjena o potrebi strateške procjene i donesena Odluka da za iste nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš.

Slijedom navedenog, ovo tijelo daje mišljenje da za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027. nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš niti ocjenu o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.

Napominjemo da isto ne isključuje obvezu provedbe procjene utjecaja na okoliš, odnosno ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš zahvata planiranih unutar strateškog područja ukoliko isti podliježu toj obvezi sukladno Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš.

Također, ukoliko tijekom postupka izrade Strategije budu planirani novi zahvati koji nisu obuhvaćeni dostavljenim popisom projekata, potrebno je o navedenom obavijestiti ovo tijelo, koje će na temelju novih podataka dodatno razmotriti primjenu članka 63. i 69. Zakona o zaštiti okoliša.

S poštovanjem,

VIŠA SAVJETNICA-SPECIALISTICA

Dijana Tomašević Rakić, dipl. ing. biol.



Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana



REPUBLIKA HRVATSKA  
DUBROVAČKO - NERETVANSKA ŽUPANIJA  
Upravni odjel za zaštitu okoliša  
i komunalne poslove  
Vukovarska 16, Dubrovnik

KLASA: 351-01/22-01/06  
URBROJ: 2117-09/2-22-06  
Dubrovnik, 4. srpnja 2022.



|                        |                    |
|------------------------|--------------------|
| 2151203                | REPUBLIKA HRVATSKA |
|                        | Grad Dubrovnik     |
| Primljeno:             | 08.07.2022         |
| Klasifikacijske oznake | Org. jed.          |
| 351-01/22-01/03        | 2117-1-25;         |
| Uredbeni broj          | Priloz             |
| 2117-22-03             | 0                  |

171

GRAD DUBROVNIK  
Upravni odjel za europske fondove,  
regionalnu i međunarodnu suradnju  
Branitelja Dubrovnika 15, 20000 Dubrovnik

**PREDMET: Mišljenje o potrebi provedbe postupka ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027.**  
- mišljenje, daje se

Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove Dubrovačko-neretvanske županije zaprimio je 4. srpnja 2022. zahtjev Grada Dubrovnika, Upravnog odjela za europske fondove, regionalnu i međunarodnu suradnju, Branitelja Dubrovnika 15, 20000 Dubrovnik, za davanje mišljenja o potrebi provedbe ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027., sukladno odredbi članka 66. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18.). Uz zahtjev je priložen popis projekata planiranih za financiranje u sklopu predmetne Strategije. Ovaj Upravni odjel je, temeljem istog zahtjeva Grada Dubrovnika, Upravnog odjela za europske fondove, regionalnu i međunarodnu suradnju, od 13. siječnja 2022. već izdalo mišljenje (KLASA: 351-01/22-01/06, URBROJ: 2117-09/2-22-04, od 14. veljače 2022.) da za predmetnu Strategiju nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš niti ocjenu o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš. U predmetnom zahtjevu broj projekata u priloženoj bazi projekata je značajno povećan.

Na temelju članka 63. Zakona o zaštiti okoliša strateška procjena utjecaja na okoliš se obvezno provodi za strategije, planove i programe, njihove izmjene i dopune, uključujući i one čija se provedba financira iz sredstava Europske unije, a koji se donose na lokalnoj razini iz područja regionalnog razvoja, kada daju okvir za zahvate koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš te za koje se prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode utvrdi da mogu imati značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu. Sukladno članku 69. Zakona o zaštiti okoliša, u svrhu izbjegavanja umnožavanja strateške procjene, neće se provoditi strateška procjena za strategiju, plan ili program na nižoj razini, za čije polazne osnove je strateška procjena provedena strateškom procjenom na višoj razini, a za koje je Zakonom o zaštiti okoliša, odnosno posebnim zakonom utvrđena obveza usklađenosti niže razine s višom razinom.

Uvidom u dopunjenu bazu projekata utvrđeno je sljedeće:

Od projekata jedinica lokalne samouprave koji pripadaju zahvatima za koje postoji obveza provedbe ocjene, odnosno procjene utjecaja na okoliš temeljem Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 61/14 i 3/17) za istaknuti je sljedeće:

1. Projekti kojima je dopunjena baza projekata koji se odnose na Grad Dubrovnik, su *spojna prometnica od naselja Nuncijata*, planirana Urbanističkim planom uređenja Nuncijata, *infrastruktura Solitudo*, planirana Izmjenama i dopunama detaljnog plana uređenja Solitudo, *sanacija obale Rijeke dubrovačke*, planirana Izmjenama i dopunama Generalnog urbanističkog plana Grada Dubrovnika, *multifunkcionalna dvorana*,



planirana Izmjenama i dopunama detaljnog plana uređenja ŠRP Gospino polje, prometnica u okviru TT bloka Osojnik, planirana Urbanističkim planom uređenja TT blok Osojnik te cesta Gornja sela, cesta Osojnik-Ljubač, planirana ID Izmjenama i dopunama prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije. Navedeni projekti su procijenjeni u sklopu postupaka Ocjene o potrebi strateške procjene navedenih prostornih planova na razini Grada Dubrovnika, odnosno u sklopu Strateške procjene utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije.

Projekt cesta Tamarić nije preispitan kroz postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja za DPU Tamarić, tj. isti postupak za navedeni plan nije proveden.

2. Za područje Općine Župa dubrovačka za projekte *Izgradnja groblja Dubac* i *Uređenje luke otvorene za javni promet Srebreno* za istaknuti je da je njihov utjecaj na okoliš i ekološku mrežu analiziran kroz postupak Ocjene o potrebi strateške procjene za Izmjene i dopune Detaljnog plana uređenja "Groblje", za Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja "Srebreno I" kao i kroz postupak Ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš zahvata *Izmjena zahvata luke otvorene za javni promet Srebreno*.
3. Na području Općine Konavle zahvat izgradnje *poduzetničke zone Čilipi* je procijenjen kroz postupak strateške procjene utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, a i razmatran kroz postupak Ocjene o potrebi strateške procjene za II. ciljne Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Konavle i Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja „Zračna luka Dubrovnik I“ u jedinstvenom postupku.
4. Za područje Općine Dubrovačko primorje projekti koji se odnose na *izgradnju vodoopskrbnog sustava naselja* planirani su Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije i analizirani su kroz postupak strateške procjene utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna istog. U odnosu na projekte *Izgradnja ceste u Slanom* kroz polje, *Izgradnja ceste u naselju Banići* te *Izgradnja ceste u Banićima u poslovnoj zoni*, Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije nema tu razinu razrade da bi se navedeni projekti analizirali kroz stratešku procjenu. S obzirom da se isti planiraju na razini Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje za istaknuti je da je za Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje provedena ocjena o potrebi strateške procjene i donesena Odluka da za iste nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš.

Slijedom navedenog, u smislu odredbi članka 69. Zakona o zaštiti okoliša, ovo tijelo daje mišljenje da za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027. nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš niti ocjenu o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš, ukoliko se iz popisa projekata uklone oni koji su nisu procijenjeni kroz postupke ocjene, odnosno strateške procjene na razini donošenja odgovarajućih prostornih planova. Konkretno to se odnosi na projekt *cesta Tamarić*, na području Grada Dubrovnika.

Napominjemo da navedeno ne isključuje obvezu provedbe procjene utjecaja na okoliš, odnosno ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš te ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu za bilo koje od zahvata predloženih u bazi projekata ukoliko isti podliježu toj obvezi sukladno Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš te sukladno Zakonu o zaštiti prirode. Jednako tako ovo tijelo, kao tijelo s posebnim ovlastima, sudjeluje u izdavanju uvjeta zaštite prirode za zahvate za koje postoji ta obveza u sklopu izdavanja akata za građenje.

S poštovanjem,


**VIŠA SAVJETNICA-SPECIJALISTICA**  
 Dijana Tomašević Rakić, dipl. ing. biol.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana



REPUBLIKA HRVATSKA  
DUBROVAČKO - NERETVANSKA ŽUPANIJA  
Upravni odjel za zaštitu okoliša  
i komunalne poslove  
Vukovarska 16, Dubrovnik

KLASA: 351-01/22-01/06  
URBROJ: 2117-09/2-22-08  
Dubrovnik, 12. prosinca 2022.

GRAD DUBROVNIK  
Upravni odjel za europske fondove,  
regionalnu i međunarodnu suradnju  
Branitelja Dubrovnika 15, 20000 Dubrovnik

**PREDMET:** Mišljenje o potrebi provedbe postupka ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš  
za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027.  
- mišljenje, daje se

Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove Dubrovačko-neretvanske županije zaprimio je 30. studenog 2022. zahtjev Grada Dubrovnika, Upravnog odjela za europske fondove, regionalnu i međunarodnu suradnju, Branitelja Dubrovnika 15, 20000 Dubrovnik, za davanje mišljenja o potrebi provedbe ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027., sukladno odredbi članka 66. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18.). Uz zahtjev je priložen popis projekata planiranih za financiranje u sklopu predmetne Strategije a koji se odnosi na Općinu Konavle u kojem je dodan projekt Dogradnja i rekonstrukcija višenamjenskog objekta koji sadržava dječji vrtić te prostor za društvene i kulturne aktivnosti. Ovaj Upravni odjel je, temeljem istog zahtjeva Grada Dubrovnika, Upravnog odjela za europske fondove, regionalnu i međunarodnu suradnju, izdao mišljenje (KLASA: 351-01/22-01/06, URBROJ: 2117-09/2-22-06, od 4. srpnja 2022.) da za predmetnu Strategiju nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš niti ocjenu o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.

S obzirom na karakteristike navedenog projekta koji se dodaje u predmetnu Strategiju, ovo tijelo ponavlja mišljenje da za Strategiju razvoja urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027. nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš niti ocjenu o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.

S poštovanjem,

VIŠA SAVJETNICA-SPECIJALISTICA  
Dijana Tomašević Rakić, dipl. ing. biol.



Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana

## 14. SAŽETAK REZULTATA PRETHODNOG VREDNOVANJA

Vrednovanje Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik za financijsko razdoblje 2021.-2027. (dalje u tekstu: SRUP Dubrovnik) obavlja se temeljem Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/15) te Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027., verzija 2.0.

Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je poboljšanje kvalitete strategija razvoja urbanog područja, a time ujedno i kvalitete cjelokupnog procesa razvojnog planiranja. Vrednovanje treba doprinijeti postizanju nužne povezanosti SRUP Dubrovnik s drugim lokalnim, županijskim i nacionalnim strateškim razvojnim dokumentima, kao i onima na razini EU-a.

Prethodno vrednovanje je iterativan i interaktivan proces koji se obavlja istovremeno uz pripremu Strategije. Usmjereno je na analizu stanja, analizu snaga, slabosti i razvojnog potencijala te pruža relevantnim dionicima prethodnu prosudbu o tome jesu li razvojna pitanja ispravno utvrđena, jesu li predložena strategija i ciljevi relevantni, je li razvidna koherentnost u odnosu na nadređene politike i smjernice, da li su očekivani učinci realni i sl.

Prethodno vrednovanje Strategije razvoja Urbanog područja Dubrovnik (dalje u tekstu: SRUP) pratilo je sve faze procesa izrade SRUP-a prije njezinog službenog usvajanja, od analize stanja do osmišljavanja intervencijske logike integriranog pristupa i integriranih teritorijalnih ulaganja usmjerenih rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala Urbanog područja Dubrovnik.

Prethodno vrednovanje SRUP-a provodilo se kroz sve faze izrade svih elemenata strategije i to u sljedećoj dinamici:

1. Faza izrade Komunikacijske strategije i Komunikacijskog akcijskog plana SRUP-a Dubrovnik u svibnju 2022.
2. Faza izrade Cjelovite analize stanja (s uključenom SWOT analizom) u svibnju i lipnju 2022.
3. Faza izrade Strateškog okvira s pokazateljima ostvarenja u lipnju i srpnju 2022.
4. Faza izrade Nacrta SRUP-a Dubrovnik u kolovozu, rujnu i studenom 2022.

Za svaku fazu izrade pojedinih elemenata strategije, isporučitelj usluge prethodnog vanjskog vrednovanja izradio je analizu kvalitete dostavljenih nacrta koja je sadržavala ocjenu njihove usuglašenosti s ključnim ciljevima i kriterijima vrednovanja u smislu:

- potpunosti osnovne analize stanja i SWOT analize,
- ispravnosti i opravdanosti definiranja razvojnih pitanja i ciljeva u odnosu na analizu stanja i SWOT analizu,
- relevantnosti postavljenih ciljeva, prioriteta i mjera u odnosu na analizu stanja i SWOT analizu,
- djelotvornosti predložene intervencijske logike, odnosno vjerojatnosti ostvarenja ciljeva i prioriteta odabranim skupom razvojnih mjera,
- usklađenosti u odnosu na eksterne nadređene politike, programe i smjernice na regionalnoj i nacionalnoj te EU razini, sagledavajući sve aspekte društvenih, gospodarskih i okolišnih potreba i prioriteta širih teritorijalnih strateških okvira,
- unutarnje koherentnosti/dosljednosti logike intervencije predložene strategije u odnosu na analizu internih snaga, slabosti i razvojnog potencijala, odnosno, u odnosu na postavljenu logiku ciljeva, prioriteta i mjera te potrebe praćenja i budućeg vrednovanja kroz oblikovanje jasnih i mjerljivih pokazatelja za praćenje ostvarenja ciljeva,
- realnosti realizacije predloženih intervencija,
- održivosti predloženih intervencija,



- komplementarnosti predloženih intervencija,
- kvalitete primjene načela sudjelovanja i partnerstva uz poštivanje načela uključenosti, transparentnosti i jednakosti.

U nastavku je prikazan sažeti prikaz rezultata prethodnog vrednovanja.

U sadržajnom smislu, SRUP sadrži sva potrebna poglavlja i slijedi metodologiju propisanu Smjernicama i Dodacima 4. i 5. Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027., verzija 2.0.

Strategija počinje Uvodom koji opisuje opravdanost, intervencijsku logiku, proces izrade i uključenost ključnih dionika u proces izrade SRUP-a. Opisano je potom geografsko područje obuhvata SRUP-a, razloge ovog obuhvata te glavne značajke urbanog područja s opisom demografskih, fizičkih i teritorijalnih obilježja područja te njegovog odnosa sa širim kontekstom. U odnosu na Smjernice, prethodno vrednovanje je istaklo potrebu jasnijeg isticanja gospodarskih, društvenih, kulturnih i drugih značajnih poveznica sa širim okruženjem na razini županije (primjerice područja zajedničke kulturno-povijesne baštine koja su bila dijelom Dubrovačke republike kao što je primjerice Ston), Jadranske Hrvatske, Jadransko-jonske i Euro-mediteranske regije, odnosno s gravitirajućim područjem tzv. Zapadnog Balkana, Srednje i Istočne Europe. Značajan dio ovih prijedloga je usvojen od strane izrađivača, a ostatak je integriran neizravno kroz strateški okvir pa smatramo da je i ovo poglavlje u najvećem dijelu ostvarilo sve bitne zahtjeve usklađenosti sa Smjernicama i Dodacima Smjernica.

Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a jest cjelovit i daje uvid u sve aspekte poštivanja načela uključenosti i partnerstva koji su usuglašeni sa svim relevantnim odredbama Uredbe o zajedničkim odredbama i Smjernica.

Analiza stanja jest u potpunosti usuglašena s Dodatkom 5. Smjernica (Smjernice za izradu analize stanja i indikativni sadržaj analize stanja). Provedena je kroz četiri tematske radne skupine (Društveni razvoj i lokalna zajednica, Kultura i turizam, Gospodarstvo i održivi razvoj, Urbana i zelena infrastruktura) u kojima su sudjelovali predstavnici civilnog društva, akademske zajednice, privatnog sektora, poslodavaca, tijela regionalne i lokalne samouprave itd.

Sadržaj analize stanja pokriva sva poglavlja sukladno Indikativnom sadržaju analize stanja iz navedenih Smjernica sa svim potpoglavljima. Poglavlje obiluje kvalitetnim vizualnim prikazima koji omogućavaju bolju preglednost i lakše razumijevanje analitičkih podloga.

Analiza stanja, kao i sve analize stanja u RH, suočavaju se s problemima manjka sadržajne kvalitete, pouzdanosti, metodološke ujednačenosti, detaljnosti i kontinuiteta prikupljanja podataka i pokazatelja koji se sustavno ne prate, ne ažuriraju i ne koriste za donošenje ključnih razvojnih odluka. Ipak, radi se o objektivnim vanjskim okolnostima na koje izrađivač nije mogao imati značajnijeg utjecaja, a podaci korišteni u SRUP-u Dubrovnik mogu se smatrati dostatno ažurnim i relevantnim te su dostatna osnova za kvalitetan prikaz analize stanja, odnosno solidna podloga za definiranje razvojnih problema i potreba. Izrađivač je u velikoj mjeri izravno ili neizravno prihvatio sugestije vanjskog vrednovanja, uključivo i mjeru uspostave sustava upravljanja razvojem koji bi sadržavao uspostavu sustava prikupljanja i obrade podataka posebice onih koji se tiču predloženog strateškog okvira i sustava ciljeva, mjera i aktivnosti posebice kroz Posebni cilj 3.3. Efikasno i digitalno društvo, a isto se može osigurati i kroz predložene projekte, posebice one od strateškog značaja.

Unatoč manjim nedostacima koji su najvećim dijelom odnose na problem nedostupnosti podataka, dijelom na već uobičajen fokus analitičkih podloga na fizičku infrastrukturu, a manjim dijelom na „soft“ čimbenike razvojnih potreba, problema, potencijala i resursa, kao što su ključni aspekte kvalitete života i rada koji su presudni primjerice za donošenje odluke o ostanku ili odlasku mladih ljudi i visoko kvalificirane radne snage s ovog prostora ili koji dovode do prekomjerne turistifikacije i gentrifikacije naselja, većina primjedbi vanjskog vrednovatelja usvojene su na razini oblikovanja strateškog okvira i strateških projekata pa možemo ocijeniti da su i ove predložene intervencije na funkcionalan način integrirane u ključne strateške razvojno planske elemente dokumenta.

S obzirom na sve navedeno, možemo zaključiti da se SWOT analiza i s njom povezana analiza stanja temelje na dostupnim relevantnim i pouzdanim izvorima podataka koji su interpretirani na zadovoljavajući način koji su doveli, unatoč svim prethodnim poteškoćama, do kvalitetnih zaključaka te čine kvalitetnu osnovu za izradu intervencijske logike odgovarajuće kvalitete.

Općenito možemo ocijeniti da analiza stanja predstavlja obuhvatan, a dovoljno jezgrovit, pregledan i kvalitetno strukturiran dokument s relevantnim primjerima i prikazima ocjene stanja te prepoznatim ključnim razvojnim ograničenjima i problemima i potrebama, odnosno razvojnim mogućnostima i prednostima koji se mogu iskoristiti kao važan pokretač razvoja Urbanog područja Dubrovnik.

Što se tiče strateškog okvira, možemo također ustvrditi da je Izrađivač usvojio većinu predloženih komentara i prijedloga. Opis srednjoročne vizije je kvalitetan i sukladan smjernicama te definira okvir za posebne ciljeve i ključne intervencije za ciljano srednjoročno razdoblje. Posebice je istaknuta potreba diversifikacije gospodarstva te ulaganja u gospodarske sektore visoke dodane vrijednosti, održivosti, pameti i otpornosti, kao i potrebe prostorno ravnomjernog razvoja, unapređenja kvalitete života i rada te ulaganja u održivu i pametnu mobilnost koja je prepoznata kao jedan od ključnih razvojnih prioriteta. Ovim je vizija usmjerena na ključna područja intervencije upravnog područja, a zadovoljava i kriterije sažetosti, razumljivosti, jasnog opisa željenog postignuća. Nadalje, ova vizija u potpunosti je usklađena s vizijom i razvojnim smjerovima Nacionalne razvojne strategije i drugim strateškim dokumentima višeg reda.

Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala je solidno razrađen u segmentu potreba te je usvojena većina prijedloga unapređenja u segmentu prepoznavanja i aktivacije najvažnijih razvojnih potencijala čime se može ustvrditi zadovoljavanje i ovog važnog kriterija kvalitete.

Opis integriranog pristupa je napravljen također u skladu sa Smjernicama opisujući načine na koji će ITU mehanizam doprinijeti ostvarenju područja ulaganjem u valorizaciju kulturne baštine kao pokretača prostorno i vremenski ravnomjernijeg društvenog i gospodarskog razvoja, posebice održivog turizma kao i kroz ulaganje u promet i mobilnost, višenamjensku infrastrukturu i javne površine, staru gradsku jezgru, zelenu infrastrukturu, energetske učinkovitost, poslovnu infrastrukturu i poduzetništvo, sanaciju brownfield područja, društvenu i socijalnu infrastrukturu, digitalizaciju i sl.

Opis doprinosa ITU mehanizma provedbi SRUP-a elaborirao je sve ključne međuodnose prioriteta, posebnih ciljeva te predloženih strateških projekata sa specifičnim ciljevima ITU mehanizma i obrazložio njihovu dostatnu razinu strateške usuglašenosti. Opis sektorske i teritorijalne integracije je pokriven posebnim poglavljem koji opisuje mjere koje odgovaraju na potrebe više sektora, kao i one koje se događaju na više lokacija te je i ovdje usvojena većina prijedloga vanjskog vrednovanja. Opis strateške relevantnosti kroz ITU mehanizam opisao je ključne strateške projekte na cjelovit način, a predložene nadopune unapređenja strateškog okvira su većinom usvojene.



Opis sustava provedbe kroz ITU mehanizam definirao je institucionalni okvir s ključnim dionicima provedbe te naglasio potrebu suradnje svih jedinica lokalne samouprave i njihovih relevantnih službi tijela upravljanja iako je možda nešto izravnije trebala biti istaknuta potreba izgradnje kapaciteta svih dionika urbanog područja za uspješnu i pravodobnu operativnu realizaciju poslova ključnih za provedbu ITU mehanizma na ciljanom urbanom području.

Istaknuta je potreba sustavnog ulaganja u pripremu odgovarajućih podloga (projektno-tehničke i imovinsko-pravne dokumentacije) za pripremu, prijavu i realizaciju ključnih projekata kroz koordiniran rad svih dionika i taj prijedlog unesen je kao jedan od strateških projekata urbanog područja.

Usklađenost sa strateškim dokumentima EU i RH, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja opisana je posebice detaljno u odnosu na Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije i Nacionalnu razvojnu strategiju.

Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju je prikazan kroz posebno poglavlje kvalitetnim tekstualnim i vizualnim opisima, a potom i kroz prikaz intervencijske logike s opisom posebnih ciljeva. Popis posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda daje opis svrhe posebnih ciljeva, izazova i obrazloženja te popisom mjera i aktivnosti posebnog cilja te pokazateljima učinka usuglašenim sa Smjernicama.

Iz perspektive evaluacijskih pitanja relevantnih za strateški okvir, možemo ocijeniti da je Izrađivač kvalitetno definirao prioritetne razvojne potrebe i potencijale te ih pretočio u jednako kvalitetan strateški okvir sa sažetom, jasnom, logički konzistentnom, relevantnom i time možemo zaključiti, kvalitetno definiranom vizijom te hijerarhijom razvojnih prioriteta, ciljeva i mjera.

Projekti od strateškog značaja obuhvatili su većinu prepoznatih razvojnih potreba kroz sve definirane prioritete i posebne ciljeve na velikom broju lokacija urbanog područja čime su osigurali zadovoljavajuću razinu relevantnosti.

Također, u najvećoj mjeri je usvojen i prijedlog prethodnog vrednovanja vezan za prijedloge strateških projekata koji uključuje opsežniju primjenu standarda, načela i dobre prakse strateških projekata sukladno preporukama ITP-a koje podrazumijevaju odmak od točkastih i/ili sektorskih intervencija prema integriranim teritorijalnim i višesektorskim projektima.

Strategija je uključila sve bitne dionike koja se treba nastaviti i kroz sljedeće faze pripreme, realizacije, podrške i praćenja razvojnih projekata, aktivnosti i mjera.

Temeljem svega prethodno navedenog, možemo reći da Strategija razvoja Urbanog područja Dubrovnik zadovoljava sve ključne kriterije vanjskog vrednovanja te se njome osigurala vrlo kvalitetna razvojno-planska osnova koja može osigurati potreban fokus, provedivost i uspješnost kao i praćenje napredovanja i evaluaciju rezultata razvojnih nastojanja po svim ključnim kriterijima vrednovanja.



Ranko Milić

**EUPOLIS GRUPA**  
d.o.o. SPLIT

# 15. PRILOZI

Tab. 47. Širi pregled indikativnog financijskog okvira za cijelo provedbeno razdoblje s projektima, prikazano u EUR

| R.br.             | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                                                                                                                                                                 | 2022. (n-1)         | 2023. (n)            | 2024. (n+1)          | 2025. (n+2)          | 2026. (n+3)          | 2027. (n+4)          | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje (2023.-2027.) |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1.</b>         | <b>Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota</b> | <b>1.171.666,67</b> | <b>21.596.455,78</b> | <b>41.505.254,83</b> | <b>37.522.396,15</b> | <b>30.521.410,00</b> | <b>37.393.784,21</b> | <b>168.539.300,97</b>                                                         |
| <b>1.1.</b>       | <b>Strateško usmjeravanje demografskog razvoja</b>                                                                                                                                                                                  | <b>0</b>            | <b>13.154.805,00</b> | <b>31.796.151,91</b> | <b>23.246.096,15</b> | <b>10.547.000,00</b> | <b>11.080.000,00</b> | <b>89.824.053,06</b>                                                          |
| 1.1.1.            | Ostvarivanje održivih stambenih i prostornih uvjeta za prosperitetan život stanovnika                                                                                                                                               | 0                   | 240.000,00           | 400.000,00           | 500.000,00           | 870.000,00           | 870.000,00           | 2.880.000,00                                                                  |
| 1.1.2.            | Jačanje sustava predškolskog odgoja i školstva u funkciji demografskog razvoja te održivog, uključivog i pametnog društvenog i gospodarskog razvoja                                                                                 | 0                   | 12.822.805,00        | 31.224.151,91        | 22.574.096,15        | 9.345.000,00         | 9.878.000,00         | 85.844.053,06                                                                 |
| projekt           | Dječji vrtić Komolac                                                                                                                                                                                                                | 0                   | 0                    | 2.750.000,00         | 3.750.000,00         | 0                    | 0                    | 6.500.000,00                                                                  |
| projekt           | Dječji vrtić Pčelica                                                                                                                                                                                                                | 0                   | 0                    | 4.240.000,00         | 4.240.000,00         | 0                    | 0                    | 8.480.000,00                                                                  |
| projekt           | Igralište Dječjeg vrtića Pčelica – Područni odjel Gromača                                                                                                                                                                           | 0                   | 60.000,00            | 63.000,00            | 0                    | 0                    | 0                    | 123.000,00                                                                    |
| projekt           | Montessori oprema Dječjeg vrtića Pčelica                                                                                                                                                                                            | 0                   | 17.729,53            | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 17.729,53                                                                     |
| projekt           | Montessori oprema                                                                                                                                                                                                                   | 0                   | 16.012,50            | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 16.012,50                                                                     |
| projekt           | Izgradnja dječjeg vrtića                                                                                                                                                                                                            | 0                   | 1.000.000,00         | 3.000.000,00         | 1.000.000,00         | 0                    | 0                    | 5.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Dječji vrtić Cavtat                                                                                                                                                                                                                 | 0                   | 0                    | 4.000.000,00         | 4.000.000,00         | 0                    | 0                    | 8.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Dječji vrtić Čilipi                                                                                                                                                                                                                 | 0                   | 0                    | 0                    | 500.000,00           | 3.500.000,00         | 4.000.000,00         | 8.000.000,00                                                                  |
| strateški projekt | Dograđnja i rekonstrukcija višenamjenskog objekta koji sadržava dječji vrtić te prostor za društvene i kulturne aktivnosti (Gruda)                                                                                                  | 0                   | 1.648.000,00         | 1.500.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 3.148.000,00                                                                  |
| strateški projekt | Završetak i rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene – dječji vrtić i prostori građanskih udruga s dječjim igralištem                                                                                                     | 0                   | 1.000.000,00         | 2.000.000,00         | 111.663,19           | 0                    | 0                    | 4.116.631,90                                                                  |
| projekt           | Osnovna škola Mokošica – dogradnja                                                                                                                                                                                                  | 0                   | 0                    | 2.000.000,00         | 1.750.000,00         | 1.500.000,00         | 500.000,00           | 5.750.000,00                                                                  |
| projekt           | Nadogradnja Osnovne škole Ivana Gundulića                                                                                                                                                                                           | 0                   | 0                    | 400.000,00           | 600.000,00           | 0                    | 0                    | 1.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Sportska dvorana Orašac                                                                                                                                                                                                             | 0                   | 2.000.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 2.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Osnovna škola Cavtat                                                                                                                                                                                                                | 0                   | 6.000.000,00         | 6.000.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 12.000.000,00                                                                 |
| projekt           | Dograđnja Osnovne škole                                                                                                                                                                                                             | 0                   | 0                    | 3.326.464,25         | 3.326.464,25         | 0                    | 0                    | 6.652.928,50                                                                  |
| projekt           | STEM'uDŮ                                                                                                                                                                                                                            | 0                   | 581.062,97           | 193.687,66           | 0                    | 0                    | 0                    | 774.750,63                                                                    |
| 1.1.3.            | Stvaranje suradnje između dionika iz obrazovnog sustava i gospodarstvenika radi jačanja međusektorske sinergije                                                                                                                     | 0                   | 92.000,00            | 172.000,00           | 172.000,00           | 332.000,00           | 332.000,00           | 1.100.000,00                                                                  |
| <b>1.2.</b>       | <b>Poticanje diversifikacije gospodarstva</b>                                                                                                                                                                                       | <b>1.111.666,67</b> | <b>3.300.733,33</b>  | <b>4.565.800,00</b>  | <b>5.940.700,00</b>  | <b>8.374.600,00</b>  | <b>11.838.500,00</b> | <b>34.020.333,33</b>                                                          |
| 1.2.1.            | Razvoj novih te unaprjeđenje postojećih gospodarskih aktivnosti produktivnog Urbanog područja                                                                                                                                       | 0                   | 173.500,00           | 313.500,00           | 320.500,00           | 600.500,00           | 600.500,00           | 2.008.500,00                                                                  |
| 1.2.2.            | Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i poslovanja                                                                                                                                                                               | 0                   | 731.000,00           | 3.206.000,00         | 4.395.000,00         | 6.330.000,00         | 9.735.000,00         | 24.397.000,00                                                                 |
| projekt           | Poduzetnički inkubator Konavle                                                                                                                                                                                                      | 0                   | 0                    | 2.000.000,00         | 2.000.000,00         | 0                    | 0                    | 4.000.000,00                                                                  |
| 1.2.3.            | Unaprjeđenje inovacijskog kapaciteta gospodarstva                                                                                                                                                                                   | 0                   | 156.800,00           | 175.700,00           | 184.600,00           | 203.500,00           | 212.400,00           | 933.000,00                                                                    |
| 1.2.4.            | Ostvarivanje punog potencijala primarnog sektora                                                                                                                                                                                    | 1.111.666,67        | 2.239.433,33         | 870.600,00           | 1.040.600,00         | 1.240.600,00         | 1.290.600,00         | 6.681.833,33                                                                  |
| projekt           | Rekonstrukcija Tržnice u Gružu                                                                                                                                                                                                      | 1.000.000,00        | 1.500.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 1.500.000,00                                                                  |
| projekt           | Potpora za ulaganje u poljoprivredna gospodarstva – Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava - ulaganja u sjemensku i rasadničarsku proizvodnju                                     | 111.666,67          | 223.333,33           | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 223.333,33                                                                    |
| <b>1.3.</b>       | <b>Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje</b>                                                                         | <b>60.000,00</b>    | <b>5.140.917,45</b>  | <b>5.143.302,92</b>  | <b>8.335.600,00</b>  | <b>11.599.810,00</b> | <b>14.475.284,21</b> | <b>44.694.914,58</b>                                                          |
| 1.3.1.            | Obnova i održiva valorizacija resursne osnove povijesnog urbanog krajolika s ciljem teritorijalne održivosti                                                                                                                        | 0                   | 1.421.600,00         | 1.431.341,85         | 3.481.600,00         | 9.259.810,00         | 11.685.284,21        | 27.279.636,06                                                                 |
| projekt           | Obnova Benediktinskog samostana i Maksimilijanovog ljetnikovca                                                                                                                                                                      | 0                   | 0                    | 0                    | 0                    | 2.648.210,00         | 6.473.684,21         | 9.121.894,21                                                                  |
| projekt           | Kapela Sv. Križa na Boninovu – obnova krova, pročelja kapele i zapadnog krila                                                                                                                                                       | 0                   | 110.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 110.000,00                                                                    |
| projekt           | Obnova Tvrdave Prevlaka                                                                                                                                                                                                             | 0                   | 0                    | 140.000,00           | 2.100.000,00         | 2.100.000,00         | 660.000,00           | 5.000.000,00                                                                  |

| R.br.             | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                                                                                                        | 2022. (n-1)      | 2023. (n)            | 2024. (n+1)          | 2025. (n+2)          | 2026. (n+3)          | 2027. (n+4)          | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje (2023.-2027.) |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| projekt           | Izrada elaborata integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima dubrovačkog priobalja u okviru SRUP-a Dubrovnik                                      | 0                | 60.000,00            | 9.741,85             | 0                    | 0                    | 0                    | 69.741,85                                                                     |
| 1.3.2.            | Poticanje razvoja održivog cjelogodišnjeg turizma te selektivnih oblika turizma s ciljem diversifikacije i decentralizacije funkcije turizma                               | 60.000,00        | 3.719.317,45         | 3.711.961,07         | 4.854.000,00         | 2.340.000,00         | 2.790.000,00         | 17.415.278,52                                                                 |
| strateški projekt | Društveno-kulturni centar u ljetnikovcu Gučetić s memorijalnim centrom Rudera Boškovića                                                                                    | 0                | 2.299.836,91         | 2.000.000,00         | 3.350.000,00         | 0                    | 0                    | 7.649.836,91                                                                  |
| projekt           | Ljetnikovac Bozdari-Škaprlenda – muzej kulture ladanja Dubrovačke Republike                                                                                                | 0                | 633.000,00           | 633.000,00           | 634.000,00           | 0                    | 0                    | 1.900.000,00                                                                  |
| projekt           | Interpretacijsko-edukacijski istraživački centar Lokrum                                                                                                                    | 60.000,00        | 72.000,00            | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 72.000,00                                                                     |
| projekt           | Uspostava Interpretacijsko-edukacijskog i istraživačkog centra „Lokrum“                                                                                                    | 0                | 164.480,54           | 328.961,07           | 0                    | 0                    | 0                    | 493.441,61                                                                    |
| <b>2.</b>         | <b>Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetski održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa</b> | <b>94.888,89</b> | <b>14.646.116,09</b> | <b>53.969.606,61</b> | <b>59.623.607,92</b> | <b>60.718.084,17</b> | <b>58.688.084,17</b> | <b>247.645.498,96</b>                                                         |
| <b>2.1.</b>       | <b>Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa</b>                                                                                          | <b>0</b>         | <b>2.736.000,00</b>  | <b>8.627.014,00</b>  | <b>20.915.731,00</b> | <b>24.051.000,00</b> | <b>19.031.000,00</b> | <b>75.360.745,00</b>                                                          |
| 2.1.1.            | Razvoj i promicanje kvalitetnog, pouzdanog i učinkovitog javnog prijevoza urbanog područja i prijevoza putnika                                                             | 0                | 1.092.000,00         | 2.192.000,00         | 3.221.346,00         | 3.347.000,00         | 2.347.000,00         | 12.199.346,00                                                                 |
| strateški projekt | Elektrifikacija i digitalizacija javnog autobusnog prijevoza                                                                                                               | 0                | 500.000,00           | 1.000.000,00         | 1.454.346,00         | 1.000.000,00         | 0                    | 3.954.346,00                                                                  |
| 2.1.2.            | Povećanje sigurnosti, protočnosti i učinkovitosti cestovnog prometa                                                                                                        | 0                | 1.430.000,00         | 6.111.014,00         | 17.350.385,00        | 20.260.000,00        | 16.200.000,00        | 61.351.399,00                                                                 |
| projekt           | Spojna prometnica od naselja Nuncijata do državne ceste D8                                                                                                                 | 0                | 0                    | 500.000,00           | 1.000.000,00         | 1.000.000,00         | 0                    | 2.500.000,00                                                                  |
| projekt           | Cesta Gornja sela: Izgradnja dionice Mrčevo-Ridica do granice s Općinom Dubrovačko primorje                                                                                | 0                | 0                    | 0                    | 1.000.000,00         | 2.700.000,00         | 2.700.000,00         | 6.400.000,00                                                                  |
| projekt           | Izgradnja ceste u Slanom kroz polje                                                                                                                                        | 0                | 0                    | 250.000,00           | 416.000,00           | 0                    | 0                    | 666.000,00                                                                    |
| projekt           | Izgradnja ceste u naselju Banići                                                                                                                                           | 0                | 100.000,00           | 140.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 240.000,00                                                                    |
| projekt           | Izgradnja ceste u Banićima u poslovnoj zoni                                                                                                                                | 0                | 80.000,00            | 120.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 200.000,00                                                                    |
| projekt           | Prometnica iza zgrada "Kineski zid"                                                                                                                                        | 0                | 0                    | 425.000,00           | 425.000,00           | 0                    | 0                    | 850.000,00                                                                    |
| projekt           | Izgradnja prometnice unutar obuhvata TT blok Osojnik                                                                                                                       | 0                | 0                    | 500.000,00           | 1.150.000,00         | 0                    | 0                    | 1.650.000,00                                                                  |
| projekt           | Cesta Osojnik – Ljubač                                                                                                                                                     | 0                | 0                    | 0                    | 2.500.000,00         | 2.500.000,00         | 0                    | 5.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Smart Parking Dubrovnik Sanitat Dubrovnik d.o.o.                                                                                                                           | 0                | 0                    | 199.385,00           | 199.385,00           | 0                    | 0                    | 398.770,00                                                                    |
| projekt           | Elektronički sustav naplate                                                                                                                                                | 0                | 800.000,00           | 1.000.000,00         | 1.000.000,00         | 0                    | 0                    | 2.800.000,00                                                                  |
| strateški projekt | Park'n'Ride Osojnik                                                                                                                                                        | 0                | 0                    | 526.629,00           | 3.000.000,00         | 3.500.000,00         | 0                    | 7.026.629,00                                                                  |
| projekt           | Uređenje parkinga u vlasništvu suvlasnika višestambenih zgrada                                                                                                             | 0                | 0                    | 0                    | 60.000,00            | 60.000,00            | 0                    | 120.000,00                                                                    |
| projekt           | Garažno-poslovna građevina iza OTP Banke                                                                                                                                   | 0                | 0                    | 2.000.000,00         | 4.000.000,00         | 4.000.000,00         | 0                    | 10.000.000,00                                                                 |
| 2.1.3.            | Razvoj i promicanje kvalitetnih održivih modaliteta biciklističke i pješačke mobilnosti i mikromobilnosti (slow mobility)                                                  | 0                | 214.000,00           | 324.000,00           | 344.000,00           | 444.000,00           | 484.000,00           | 1.810.000,00                                                                  |
| <b>2.2.</b>       | <b>Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti</b>                                                                                 | <b>0</b>         | <b>557.000,00</b>    | <b>707.000,00</b>    | <b>2.126.233,33</b>  | <b>2.601.233,33</b>  | <b>2.721.233,33</b>  | <b>8.712.700,00</b>                                                           |
| 2.2.1.            | Zelena tranzicija morskih luka                                                                                                                                             | 0                | 375.000,00           | 525.000,00           | 615.000,00           | 1.090.000,00         | 1.210.000,00         | 3.815.000,00                                                                  |
| 2.2.2.            | Poticanje razvoja dužobalne morske mobilnosti                                                                                                                              | 0                | 182.000,00           | 182.000,00           | 1.511.233,33         | 1.511.233,33         | 1.511.233,33         | 4.897.700,00                                                                  |
| projekt           | Uređenje luke Srebreno otvorene za javni promet                                                                                                                            | 0                | 0                    | 0                    | 1.329.233,33         | 1.329.233,33         | 1.329.233,33         | 3.987.700,00                                                                  |
| <b>2.3.</b>       | <b>Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje</b>                                                                                                               | <b>94.888,89</b> | <b>6.185.477,78</b>  | <b>17.535.300,00</b> | <b>11.488.253,18</b> | <b>12.511.333,33</b> | <b>15.189.333,33</b> | <b>62.909.697,63</b>                                                          |
| 2.3.1.            | Razvoj integrirane mreže višenamjenske zelene infrastrukture                                                                                                               | 0                | 2.125.500,00         | 2.119.500,00         | 2.428.919,85         | 215.000,00           | 245.000,00           | 7.133.919,85                                                                  |
| strateški projekt | Azil za životinje                                                                                                                                                          | 0                | 2.000.000,00         | 2.000.000,00         | 2.239.919,85         | 0                    | 0                    | 6.239.919,85                                                                  |
| 2.3.2.            | Integracija mjera kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (brownfield)                                                                                                   | 0                | 2.140.000,00         | 4.535.000,00         | 5.393.333,33         | 6.888.333,33         | 5.983.333,33         | 24.940.000,00                                                                 |
| projekt           | Obnova i poboljšanje fasada i krovova koje gledaju na glavne prometnice grada Dubrovnika u cilju postizanja zelene vizure grada                                            | 0                | 0                    | 0                    | 66.666,67            | 66.666,67            | 66.666,67            | 200.000,00                                                                    |
| projekt           | Uređenje okoliša i zajedničkog zemljišta oko višestambenih zgrada s ciljem uljepšavanja vizure grada i ekološke osviještenosti suvlasnika višestambenih zgrada             | 0                | 0                    | 0                    | 66.666,67            | 66.666,67            | 66.666,67            | 200.000,00                                                                    |
| projekt           | Poduzetnička zona Čilipi                                                                                                                                                   | 0                | 710.000,00           | 2.650.000,00         | 2.660.000,00         | 2.650.000,00         | 1.330.000,00         | 10.000.000,00                                                                 |
| 2.3.3.            | Integrirana energetska tranzicija urbanog područja                                                                                                                         | 94.888,89        | 1.919.977,78         | 10.880.800,00        | 3.666.000,00         | 5.408.000,00         | 8.961.000,00         | 30.835.777,78                                                                 |
| projekt           | Program povećanja energetske učinkovitosti postojećih višestambenih zgrada na području grada Dubrovnika                                                                    | 0                | 40.200,00            | 26.800,00            | 0                    | 0                    | 0                    | 67.000,00                                                                     |
| projekt           | Sufinanciranje kamata na kredite za obnovu fasada i krovova                                                                                                                | 0                | 0                    | 0                    | 66.000,00            | 68.000,00            | 66.000,00            | 200.000,00                                                                    |
| projekt           | Energetska obnova OŠ Marin Držić škola s posebnim potrebama                                                                                                                | 0                | 0                    | 580.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 580.000,00                                                                    |
| projekt           | Energetska obnova OŠ Mokošica                                                                                                                                              | 0                | 0                    | 2.250.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 2.250.000,00                                                                  |
| projekt           | Energetska obnova Doma Kulture na Koločepu                                                                                                                                 | 0                | 0                    | 224.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 224.000,00                                                                    |
| projekt           | Energetska obnova sportske dvorane Gospino polje                                                                                                                           | 0                | 0                    | 4.225.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 4.225.000,00                                                                  |
| projekt           | Fotonaponske elektrane za javne objekte                                                                                                                                    | 0                | 350.000,00           | 600.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 950.000,00                                                                    |

| R.br.             | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                                                         | 2022. (n-1) | 2023. (n)            | 2024. (n+1)          | 2025. (n+2)          | 2026. (n+3)          | 2027. (n+4)          | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje (2023.-2027.) |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| projekt           | Modernizacija javne rasvjete                                                                                                | 94.888,89   | 189.777,78           | 0                    | 0                    | 0                    | 0                    | 189.777,78                                                                    |
| <b>2.4.</b>       | <b>Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti</b>                   | <b>0</b>    | <b>2.315.638,31</b>  | <b>18.875.499,18</b> | <b>17.004.850,83</b> | <b>19.971.517,50</b> | <b>20.136.517,50</b> | <b>78.304.023,33</b>                                                          |
| 2.4.1.            | Podrška očuvanju i obnovi stare gradske jezgre Dubrovnika te održivom i uključivom korištenju u skladu s Planom upravljanja | 0           | 453.000,00           | 820.000,00           | 2.020.000,00         | 5.080.000,00         | 5.090.000,00         | 13.463.000,00                                                                 |
| projekt           | Poljana Rudera Boškovića                                                                                                    | 0           | 0                    | 0                    | 450.000,00           | 0                    | 0                    | 450.000,00                                                                    |
| projekt           | Arheološki muzej                                                                                                            | 0           | 0                    | 0                    | 0                    | 3.000.000,00         | 3.000.000,00         | 6.000.000,00                                                                  |
| 2.4.2.            | Unapređenje kvalitete, raznovrsnosti i sigurnosti javnih prostora                                                           | 0           | 875.000,00           | 14.792.165,85        | 13.249.850,83        | 12.851.517,50        | 12.906.517,50        | 54.675.051,68                                                                 |
| strateški projekt | Izrada sustava nadzora javnih površina                                                                                      | 0           | 0                    | 70.648,35            | 133.333,33           | 0                    | 0                    | 203.981,68                                                                    |
| projekt           | Sanacija obale Rijeke dubrovačke                                                                                            | 0           | 0                    | 12.461.517,50        | 12.461.517,50        | 12.461.517,50        | 12.461.517,50        | 49.846.070,00                                                                 |
| projekt           | Integrirani razvojni projekt Dubrovnik 2030                                                                                 | 0           | 670.000,00           | 2.000.000,00         | 330.000,00           | 0                    | 0                    | 3.000.000,00                                                                  |
| 2.4.3.            | Povećanje otpornosti na rizike                                                                                              | 0           | 987.638,31           | 3.263.333,33         | 1.735.000,00         | 2.040.000,00         | 2.140.000,00         | 10.165.971,64                                                                 |
| strateški projekt | Izgradnja vatrogasnog tehničkog centra Općine Dubrovačko primorje                                                           | 0           | 765.638,31           | 1.333.333,33         | 0                    | 0                    | 0                    | 2.098.971,64                                                                  |
| projekt           | Vatrogasni dom Zaton                                                                                                        | 0           | 0                    | 1.350.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 1.350.000,00                                                                  |
| <b>2.5.</b>       | <b>Zelena tranzicija infrastrukture</b>                                                                                     | <b>0</b>    | <b>2.852.000,00</b>  | <b>8.224.793,43</b>  | <b>8.088.539,57</b>  | <b>1.583.000,00</b>  | <b>1.610.000,00</b>  | <b>22.358.333,00</b>                                                          |
| 2.5.1.            | Obnova i povećanje kvalitete komunalne infrastrukture                                                                       | 0           | 2.677.000,00         | 7.765.571,43         | 7.718.428,57         | 1.102.000,00         | 1.107.000,00         | 20.370.000,00                                                                 |
| projekt           | Izgradnja vodoopskrbnog sustava naselja Čepikuće, Lisac, Podimoć, Točionik, Trnovica, Podgora, Mravinca i Trnova            | 0           | 1.000.000,00         | 3.000.000,00         | 2.000.000,00         | 0                    | 0                    | 6.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Izgradnja vodoopskrbnog sustava naselja Smokvina i Doli s odvodnjom                                                         | 0           | 1.000.000,00         | 2.000.000,00         | 2.000.000,00         | 0                    | 0                    | 5.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Ulica Andrije Hebranga – oborinska odvodnja                                                                                 | 0           | 0                    | 550.000,00           | 1.200.000,00         | 0                    | 0                    | 1.750.000,00                                                                  |
| projekt           | Infrastruktura Solitudo                                                                                                     | 0           | 0                    | 1.028.571,43         | 1.371.428,57         | 0                    | 0                    | 2.400.000,00                                                                  |
| projekt           | Montovjerna Batala – oborinska odvodnja                                                                                     | 0           | 0                    | 500.000,00           | 450.000,00           | 0                    | 0                    | 950.000,00                                                                    |
| 2.5.2.            | Doprinos modernizaciji sustava gospodarenja otpadom na načelima kružnog gospodarstva                                        | 0           | 175.000,00           | 459.222,00           | 370.111,00           | 481.000,00           | 503.000,00           | 1.988.333,00                                                                  |
| projekt           | Izgradnja reciklažnog dvorišta                                                                                              | 0           | 0                    | 222.222,00           | 111.111,00           | 0                    | 0                    | 333.333,00                                                                    |
| <b>3.</b>         | <b>Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka</b>                                                         | <b>0</b>    | <b>17.065.784,74</b> | <b>65.277.500,00</b> | <b>21.666.497,36</b> | <b>25.098.224,09</b> | <b>22.571.724,10</b> | <b>151.679.730,29</b>                                                         |
| <b>3.1.</b>       | <b>Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja</b>                                             | <b>0</b>    | <b>16.552.284,74</b> | <b>59.122.500,00</b> | <b>14.449.997,36</b> | <b>14.900.224,09</b> | <b>13.084.724,10</b> | <b>118.109.730,29</b>                                                         |
| 3.1.1.            | Društveni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                                                                | 0           | 2.738.489,81         | 6.280.500,00         | 4.034.273,27         | 3.207.500,00         | 1.515.000,00         | 17.775.763,08                                                                 |
| projekt           | Igralište Sudurađ                                                                                                           | 0           | 0                    | 400.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 400.000,00                                                                    |
| strateški projekt | Izgradnja sportskih i dječjih igrališta u Mandaljeni                                                                        | 0           | 72.535,49            | 136.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 208.535,49                                                                    |
| strateški projekt | Izgradnja sportskog i dječjeg igrališta Čibača                                                                              | 0           | 59.967,95            | 136.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 195.967,95                                                                    |
| strateški projekt | Izgradnja sportskog i dječjeg igrališta Gornji Brat                                                                         | 0           | 57.645,30            | 136.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 193.645,30                                                                    |
| strateški projekt | Green Sport Centar                                                                                                          | 0           | 1.468.341,07         | 1.000.000,00         | 0                    | 0                    | 0                    | 2.468.341,07                                                                  |
| projekt           | Park Montovjerna                                                                                                            | 0           | 0                    | 650.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 650.000,00                                                                    |
| projekt           | Serpentine Srd                                                                                                              | 0           | 500.000,00           | 500.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 1.000.000,00                                                                  |
| strateški projekt | Mreža zelene infrastrukture: parkovi Gradac, Pile i Platana                                                                 | 0           | 0                    | 2.000.000,00         | 2.539.273,27         | 200.000,00           | 0                    | 6.539.273,27                                                                  |
| projekt           | Izgradnja Spomen sobe Domovinskog rata u Čepikućama                                                                         | 0           | 70.000,00            | 230.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 300.000,00                                                                    |
| projekt           | Baraka Mokošica – Zgrada matice umirovljenika Dubrovnik – podružnica Mokošica                                               | 0           | 0                    | 300.000,00           | 300.000,00           | 0                    | 0                    | 600.000,00                                                                    |
| projekt           | Uređenje poljane u mjestu Sudurađ na Šipanu                                                                                 | 0           | 310.000,00           | 300.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 610.000,00                                                                    |
| 3.1.2.            | Kulturni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                                                                 | 0           | 318.000,00           | 475.000,00           | 1.053.724,09         | 1.020.724,09         | 1.297.724,10         | 4.165.172,28                                                                  |
| projekt           | Izgradnja polivalentnog doma kulture u Čibači                                                                               | 0           | 0                    | 0                    | 250.000,00           | 200.000,00           | 0                    | 450.000,00                                                                    |
| strateški projekt | Rekonstrukcija i opremanje Kulturno-informativnog centra                                                                    | 0           | 0                    | 0                    | 181.724,09           | 181.724,09           | 181.724,10           | 545.172,28                                                                    |
| 3.1.3.            | Sport i rekreacija u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                                                                | 0           | 13.495.794,93        | 52.367.000,00        | 9.362.000,00         | 10.672.000,00        | 10.272.000,00        | 96.168.794,93                                                                 |
| projekt           | Multifunkcionalna dvorana Gospino polje                                                                                     | 0           | 12.000.000,00        | 48.000.000,00        | 0                    | 0                    | 0                    | 60.000.000,00                                                                 |
| strateški projekt | Rekonstrukcija i nadogradnja sportskog objekta ŠRC Čibača                                                                   | 0           | 820.791,93           | 1.000.000,00         | 1.000.000,00         | 0                    | 0                    | 2.820.791,93                                                                  |
| projekt           | Bazen Čilipi                                                                                                                | 0           | 0                    | 0                    | 2.500.000,00         | 2.500.000,00         | 0                    | 5.000.000,00                                                                  |
| projekt           | Tenis centar Lapad                                                                                                          | 0           | 0                    | 1.600.000,00         | 1.600.000,00         | 0                    | 0                    | 3.200.000,00                                                                  |
| projekt           | Tenis teren br. 6 u Gospinom polju                                                                                          | 0           | 0                    | 10.000,00            | 40.000,00            | 0                    | 0                    | 50.000,00                                                                     |
| projekt           | Teren s umjetnom travom - III. faza                                                                                         | 0           | 0                    | 0                    | 200.000,00           | 400.000,00           | 0                    | 600.000,00                                                                    |
| projekt           | Boćarska dvorana Komolac                                                                                                    | 0           | 0                    | 900.000,00           | 900.000,00           | 0                    | 0                    | 1.800.000,00                                                                  |
| projekt           | Boćalište Šumet                                                                                                             | 0           | 0                    | 115.000,00           | 0                    | 0                    | 0                    | 115.000,00                                                                    |
| strateški projekt | Polivalentna (boćarska) dvorana                                                                                             | 0           | 483.003,00           | 500.000,00           | 1.500.000,00         | 0                    | 0                    | 2.483.003,00                                                                  |



| R.br.          | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                           | 2022. (n-1)         | 2023. (n)            | 2024. (n+1)           | 2025. (n+2)           | 2026. (n+3)           | 2027. (n+4)           | Ukupna procijenjena vrijednost kroz cijelo provedbeno razdoblje (2023.-2027.) |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.2.</b>    | <b>Zdrav i uključiv život</b>                                                                 | <b>0</b>            | <b>275.000,00</b>    | <b>5.885.000,00</b>   | <b>6.935.000,00</b>   | <b>9.900.000,00</b>   | <b>9.167.500,00</b>   | <b>32.162.500,00</b>                                                          |
| 3.2.1.         | Jačanje funkcija i kapaciteta sektora socijalne skrbi                                         | 0                   | 208.000,00           | 5.802.000,00          | 6.836.000,00          | 9.785.000,00          | 9.036.500,00          | 31.667.500,00                                                                 |
| projekt        | Centar za pružanje usluga u zajednici                                                         | 0                   | 0                    | 500.000,00            | 1.500.000,00          | 3.500.000,00          | 3.500.000,00          | 9.000.000,00                                                                  |
| projekt        | Dom za starije i nemoćne u Dubrovniku                                                         | 0                   | 0                    | 5.000.000,00          | 5.000.000,00          | 5.000.000,00          | 4.200.000,00          | 19.200.000,00                                                                 |
| 3.2.2.         | Podrška povećanju dostupnosti zdravstvenih usluga                                             | 0                   | 67.000,00            | 83.000,00             | 99.000,00             | 115.000,00            | 131.000,00            | 495.000,00                                                                    |
| <b>3.3.</b>    | <b>Učinkovito i digitalno društvo</b>                                                         | <b>0</b>            | <b>238.500,00</b>    | <b>270.000,00</b>     | <b>281.500,00</b>     | <b>298.000,00</b>     | <b>319.500,00</b>     | <b>1.407.500,00</b>                                                           |
| 3.3.1.         | Poboljšanje digitalne infrastrukture                                                          | 0                   | 26.000,00            | 43.500,00             | 61.000,00             | 72.500,00             | 84.000,00             | 287.000,00                                                                    |
| 3.3.2.         | Podrška procesu digitalizacije javnog sektora                                                 | 0                   | 119.500,00           | 113.500,00            | 92.500,00             | 82.500,00             | 82.500,00             | 490.500,00                                                                    |
| 3.3.3.         | Ostvarenje potencijala civilnog sektora, lokalne zajednice te društveno odgovornog poslovanja | 0                   | 93.000,00            | 113.000,00            | 128.000,00            | 143.000,00            | 153.000,00            | 630.000,00                                                                    |
| <b>UKUPNO:</b> |                                                                                               | <b>1.266.555,56</b> | <b>53.308.356,61</b> | <b>160.752.361,44</b> | <b>118.812.501,43</b> | <b>116.337.718,26</b> | <b>118.653.592,48</b> | <b>567.864.530,22</b>                                                         |

Tab. 48. Širi pregled indikativnih financijskih vrijednosti prema planiranim izvorima financiranja s projektima, prikazano u EUR

| R.br.             | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                                                                                                                                                                 | Planirana sredstva za provedbu skupine mjera (2023. - 2027.) |                     |                      |                       |                        |                     |                   |                       | Ukupna procijenjena vrijednost kroz razdoblje (2023.-2025.) |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------|-----------------------|------------------------|---------------------|-------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------|
|                   |                                                                                                                                                                                                                                     | Državni proračun                                             | Županijski proračun | Lokalni proračun     | Pomoći Europske unije |                        | Javna poduzeća      | Ostali izvori     | Sveukupno             |                                                             |
|                   |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                              |                     |                      | Ukupno                | Od toga u skladu s ITU |                     |                   |                       |                                                             |
| <b>1.</b>         | <b>Rast unutar ograničenja - održiv i ravnomjeran razvoj diversificiranog i otpornog gospodarstva visoke dodane vrijednosti za lokalnu zajednicu uz očuvanje resursne osnove povijesnog urbanog krajobraza i prirodnih vrednota</b> | <b>6.335.800,00</b>                                          | <b>3.379.739,28</b> | <b>22.633.020,54</b> | <b>132.779.918,70</b> | <b>63.199.297,64</b>   | <b>3.096.272,45</b> | <b>314.550,00</b> | <b>168.539.300,97</b> | <b>100.624.106,76</b>                                       |
| <b>1.1.</b>       | <b>Strateško usmjeravanje demografskog razvoja</b>                                                                                                                                                                                  | <b>6.042.500,00</b>                                          | <b>2.223.939,28</b> | <b>12.239.858,73</b> | <b>69.235.255,06</b>  | <b>6.957.442,33</b>    | <b>0</b>            | <b>82.500,00</b>  | <b>89.824.053,06</b>  | <b>68.197.053,06</b>                                        |
| 1.1.1.            | Ostvarenje održivih stambenih i prostornih uvjeta za prosperitetan život stanovnika                                                                                                                                                 | 18.000,00                                                    | 378.000,00          | 1.719.000,00         | 765.000,00            | 0                      | 0                   | 0                 | 2.880.000,00          | 1.140.000,00                                                |
| 1.1.2.            | Jačanje sustava predškolskog odgoja i školstva u funkciji demografskog razvoja te održivog, uključivog i pametnog društvenog i gospodarskog razvoja                                                                                 | 5.907.500,00                                                 | 1.810.939,28        | 10.390.858,73        | 67.717.255,06         | 6.957.442,33           | 0                   | 17.500,00         | 85.308.166,40         | 66.085.166,40                                               |
| projekt           | Dječji vrtić Komolac                                                                                                                                                                                                                | 0                                                            | 0                   | 975.000,00           | 5.525.000,00          | 0                      | 0                   | 0                 | 6.500.000,00          | 6.500.000,00                                                |
| projekt           | Dječji vrtić Pčelica                                                                                                                                                                                                                | 0                                                            | 0                   | 1.272.000,00         | 7.208.000,00          | 0                      | 0                   | 0                 | 8.480.000,00          | 8.480.000,00                                                |
| projekt           | Igralište Dječjeg vrtića Pčelica – Područni odjel Gromača                                                                                                                                                                           | 0                                                            | 0                   | 18.450,00            | 104.550,00            | 0                      | 0                   | 0                 | 123.000,00            | 123.000,00                                                  |
| projekt           | Montessori oprema Dječjeg vrtića Pčelica                                                                                                                                                                                            | 0                                                            | 0                   | 5.318,86             | 12.410,67             | 0                      | 0                   | 0                 | 17.729,53             | 17.729,53                                                   |
| projekt           | Montessori oprema                                                                                                                                                                                                                   | 0                                                            | 0                   | 4.803,75             | 11.208,75             | 0                      | 0                   | 0                 | 16.012,50             | 16.012,50                                                   |
| projekt           | Izgradnja dječjeg vrtića                                                                                                                                                                                                            | 500.000,00                                                   | 0                   | 500.000,00           | 4.000.000,00          | 0                      | 0                   | 0                 | 5.000.000,00          | 5.000.000,00                                                |
| projekt           | Dječji vrtić Cavtat                                                                                                                                                                                                                 | 400.000,00                                                   | 0                   | 1.200.000,00         | 6.400.000,00          | 0                      | 0                   | 0                 | 8.000.000,00          | 8.000.000,00                                                |
| projekt           | Dječji vrtić Čilipi                                                                                                                                                                                                                 | 400.000,00                                                   | 0                   | 1.200.000,00         | 6.400.000,00          | 0                      | 0                   | 0                 | 8.000.000,00          | 500.000,00                                                  |
| strateški projekt | Dogradnja i rekonstrukcija višenamjenskog objekta koji sadržava dječji vrtić te prostor za društvene i kulturne aktivnosti (Gruda)                                                                                                  | 0                                                            | 0                   | 472.200,00           | 2.675.800,00          | 2.675.800,00           | 0                   | 0                 | 3.148.000,00          | 3.148.000,00                                                |
| strateški projekt | Završetak i rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene – dječji vrtić i prostori građanskih udruga s dječjim igralištem                                                                                                     | 0,00                                                         | 0,00                | 1.234.989,57         | 2.881.642,33          | 2.881.642,33           | 0,00                | 0,00              | 4.116.631,90          | 4.116.631,90                                                |
| projekt           | Osnovna škola Mokošica – dogradnja                                                                                                                                                                                                  | 575.000,00                                                   | 0                   | 575.000,00           | 4.600.000,00          | 0                      | 0                   | 0                 | 5.750.000,00          | 3.750.000,00                                                |
| projekt           | Nadogradnja Osnovne škole Ivana Gundulića                                                                                                                                                                                           | 100.000,00                                                   | 0                   | 100.000,00           | 800.000,00            | 0                      | 0                   | 0                 | 1.000.000,00          | 1.000.000,00                                                |
| projekt           | Sportska dvorana Orašac                                                                                                                                                                                                             | 0                                                            | 300.000,00          | 300.000,00           | 1.400.000,00          | 1.400.000,00           | 0                   | 0                 | 2.000.000,00          | 2.000.000,00                                                |
| projekt           | Osnovna škola Cavtat                                                                                                                                                                                                                | 2.400.000,00                                                 | 0                   | 0                    | 9.600.000,00          | 0                      | 0                   | 0                 | 12.000.000,00         | 12.000.000,00                                               |
| projekt           | Dogradnja Osnovne škole                                                                                                                                                                                                             | 0                                                            | 997.939,28          | 332.646,43           | 5.322.342,80          | 0                      | 0                   | 0                 | 6.652.928,50          | 6.652.928,50                                                |
| projekt           | STEM'u'DU                                                                                                                                                                                                                           | 0                                                            | 0                   | 154.950,13           | 619.800,50            | 0                      | 0                   | 0                 | 774.750,63            | 774.750,63                                                  |
| 1.1.3.            | Stvaranje suradnje između dionika iz obrazovnog sustava i gospodarstva radi jačanja međusektorske sinergije                                                                                                                         | 117.000,00                                                   | 35.000,00           | 130.000,00           | 753.000,00            | 0                      | 0                   | 65.000,00         | 1.100.000,00          | 436.000,00                                                  |
| <b>1.2.</b>       | <b>Poticanje diversifikacije gospodarstva</b>                                                                                                                                                                                       | <b>196.100,00</b>                                            | <b>795.800,00</b>   | <b>5.538.975,00</b>  | <b>26.397.808,33</b>  | <b>20.485.000,00</b>   | <b>1.012.100,00</b> | <b>79.550,00</b>  | <b>34.020.333,33</b>  | <b>13.807.233,33</b>                                        |
| 1.2.1.            | Razvoj novih te unaprjeđenje postojećih gospodarskih aktivnosti produktivnog Urbanog područja                                                                                                                                       | 52.000,00                                                    | 207.600,00          | 312.200,00           | 1.424.600,00          | 0                      | 12.100,00           | 0                 | 2.008.500,00          | 807.500,00                                                  |
| 1.2.2.            | Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i poslovanja                                                                                                                                                                               | 35.000,00                                                    | 144.000,00          | 3.533.600,00         | 20.684.400,00         | 19.252.500,00          | 0                   | 0                 | 24.397.000,00         | 8.332.000,00                                                |
| projekt           | Poduzetnički inkubator Konavle                                                                                                                                                                                                      | 0                                                            | 0                   | 600.000,00           | 3.400.000,00          | 3.400.000,00           | 0                   | 0                 | 4.000.000,00          | 4.000.000,00                                                |
| 1.2.3.            | Unaprjeđenje inovacijskog kapaciteta gospodarstva                                                                                                                                                                                   | 5.000,00                                                     | 42.500,00           | 121.575,00           | 763.925,00            | 0                      | 0                   | 0                 | 933.000,00            | 517.100,00                                                  |

| R.br.             | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                                                                                                                             | Planirana sredstva za provedbu skupine mjera (2023. - 2027.) |                     |                  |                       |                        |                |               |                | Ukupna procijenjena vrijednost kroz razdoblje (2023.-2025.) |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------|------------------|-----------------------|------------------------|----------------|---------------|----------------|-------------------------------------------------------------|
|                   |                                                                                                                                                                                                 | Državni proračun                                             | Županijski proračun | Lokalni proračun | Pomoći Europske unije |                        | Javna poduzeća | Ostali izvori | Sveukupno      |                                                             |
|                   |                                                                                                                                                                                                 |                                                              |                     |                  | Ukupno                | Od toga u skladu s ITU |                |               |                |                                                             |
| 1.2.4.            | Ostvarivanje punog potencijala primarnog sektora                                                                                                                                                | 104.100,00                                                   | 401.700,00          | 1.571.600,00     | 3.524.883,33          | 1.232.500,00           | 1.000.000,00   | 79.550,00     | 6.681.833,33   | 4.150.633,33                                                |
| projekt           | Rekonstrukcija Tržnice u Gružu                                                                                                                                                                  | 0                                                            | 0                   | 750.000,00       | 0                     | 0                      | 750.000,00     | 0             | 1.500.000,00   | 1.500.000,00                                                |
| projekt           | Potpora za ulaganje u poljoprivredna gospodarstva – Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava – ulaganja u sjemensku i rasadničarsku proizvodnju | 0                                                            | 0                   | 0                | 156.333,33            | 0                      | 67.000,00      | 0             | 223.333,33     | 223.333,33                                                  |
| 1.3.              | Razvoj i promicanje teritorijalno ravnomjerno raspoređenog i odgovornog turizma niskog negativnog otiska na društveno, prirodno i kulturno okruženje                                            | 97.200,00                                                    | 360.000,00          | 4.854.186,81     | 37.146.855,31         | 35.756.855,31          | 2.084.172,45   | 152.500,00    | 44.694.914,58  | 18.619.820,37                                               |
| 1.3.1.            | Obnova i održiva valorizacija resursne osnove povijesnog urbanog krajolika s ciljem teritorijalne održivosti                                                                                    | 0                                                            | 75.000,00           | 2.211.711,28     | 23.074.640,65         | 22.394.640,65          | 1.918.284,13   | 0             | 27.279.636,06  | 6.334.541,85                                                |
| projekt           | Obnova Benediktinskog samostana i Maksimilijanovog ljetnikovca                                                                                                                                  | 0                                                            | 0                   | 0                | 7.753.610,08          | 7.753.610,08           | 1.368.284,13   | 0             | 9.121.894,21   | 0                                                           |
| projekt           | Kapela Sv. Križa na Boninovu – obnova krova, pročelja kapele i zapadnog krila                                                                                                                   | 0                                                            | 0                   | 16.500,00        | 93.500,00             | 93.500,00              | 0              | 0             | 110.000,00     | 110.000,00                                                  |
| projekt           | Obnova Tvrdave Prevlaka                                                                                                                                                                         | 0                                                            | 0                   | 750.000,00       | 4.250.000,00          | 4.250.000,00           | 0              | 0             | 5.000.000,00   | 2.240.000,00                                                |
| projekt           | Izrada elaborata integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima dubrovačkog priobalja u okviru SRUP-a Dubrovnik                                                           | 0                                                            | 0                   | 10.461,28        | 59.280,57             | 59.280,57              | 0              | 0             | 69.741,85      | 69.741,85                                                   |
| 1.3.2.            | Poticanje razvoja održivog cjelogodišnjeg turizma te selektivnih oblika turizma s ciljem diversifikacije i decentralizacije funkcije turizma                                                    | 97.200,00                                                    | 285.000,00          | 2.642.475,54     | 14.072.214,66         | 13.362.214,66          | 165.888,32     | 152.500,00    | 17.415.278,52  | 12.285.278,52                                               |
| strateški projekt | Društveno-kulturni centar u ljetnikovcu Gučetić s memorijalnim centrom Ruđera Boškovića                                                                                                         | 0                                                            | 0                   | 1.147.475,54     | 6.502.361,37          | 6.502.361,37           | 0              | 0             | 7.649.836,91   | 7.649.836,91                                                |
| projekt           | Ljetnikovac Bozdari-Skaprlenda – muzej kulture ladanja Dubrovačke Republike                                                                                                                     | 0                                                            | 0                   | 285.000,00       | 1.615.000,00          | 1.615.000,00           | 0              | 0             | 1.900.000,00   | 1.900.000,00                                                |
| projekt           | Interpretacijsko-edukacijski istraživački centar „Lokrum“                                                                                                                                       | 7.200,00                                                     | 0                   | 0                | 57.600,00             | 57.600,00              | 7.200,00       | 0             | 72.000,00      | 72.000,00                                                   |
| projekt           | Uspostava Interpretacijsko-edukacijskog i istraživačkog centra „Lokrum“                                                                                                                         | 0                                                            | 0                   | 0                | 394.753,29            | 394.753,29             | 98.688,32      | 0             | 493.441,61     | 493.441,61                                                  |
| 2.                | Urbani prostor učinkovitog prometnog sustava i prostor usmjeren zelenim, kružnim i energetski održivim rješenjima te zaštiti i obnovi prirodnih i kulturnih resursa                             | 5.006.225,00                                                 | 9.597.332,00        | 43.229.714,42    | 186.958.183,24        | 110.328.733,39         | 2.795.044,30   | 59.000,00     | 247.645.498,96 | 128.239.330,62                                              |
| 2.1.              | Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološke održivosti kopnenog prometa                                                                                                                      | 1.770.300,00                                                 | 2.437.300,00        | 12.146.482,95    | 57.171.067,75         | 27.613.328,75          | 1.835.594,30   | 0             | 75.360.745,00  | 32.278.745,00                                               |
| 2.1.1.            | Razvoj i promicanje kvalitetnog, pouzdanog i učinkovitog javnog prijevoza urbanog područja i prijevoza putnika                                                                                  | 82.000,00                                                    | 101.000,00          | 1.254.434,60     | 10.056.194,10         | 8.928.694,10           | 705.717,30     | 0             | 12.199.346,00  | 6.505.346,00                                                |
| strateški projekt | Elektrifikacija i digitalizacija javnog autobusnog prijevoza                                                                                                                                    | 0                                                            | 0                   | 395.434,60       | 3.361.194,10          | 3.361.194,10           | 197.717,30     | 0             | 3.954.346,00   | 2.954.346,00                                                |
| 2.1.2.            | Povećanje sigurnosti, protočnosti i učinkovitosti cestovnog prometa                                                                                                                             | 1.688.300,00                                                 | 2.303.300,00        | 10.569.048,35    | 45.690.873,65         | 17.492.634,65          | 1.099.877,00   | 0             | 61.351.399,00  | 24.891.399,00                                               |
| projekt           | Spojna prometnica od naselja Nuncijata do državne ceste D8                                                                                                                                      | 375.000,00                                                   | 0                   | 375.000,00       | 1.750.000,00          | 0                      | 0              | 0             | 2.500.000,00   | 1.500.000,00                                                |
| projekt           | Cesta Gornja sela: Izgradnja dionice Mrčevo – Ridica do granice s Općinom Dubrovačko primorje                                                                                                   | 0                                                            | 640.000,00          | 640.000,00       | 5.120.000,00          | 0                      | 0              | 0             | 6.400.000,00   | 1.000.000,00                                                |
| projekt           | Izgradnja ceste u Šlanom kroz polje                                                                                                                                                             | 33.300,00                                                    | 33.300,00           | 33.300,00        | 566.100,00            | 0                      | 0              | 0             | 666.000,00     | 666.000,00                                                  |
| projekt           | Izgradnja ceste u naselju Banići                                                                                                                                                                | 0                                                            | 0                   | 72.000,00        | 168.000,00            | 0                      | 0              | 0             | 240.000,00     | 240.000,00                                                  |
| projekt           | Izgradnja ceste u Banićima u poslovnoj zoni                                                                                                                                                     | 0                                                            | 0                   | 60.000,00        | 140.000,00            | 0                      | 0              | 0             | 200.000,00     | 200.000,00                                                  |
| projekt           | Prometnica iza zgrada "Kineski zid"                                                                                                                                                             | 0                                                            | 0                   | 255.000,00       | 595.000,00            | 0                      | 0              | 0             | 850.000,00     | 850.000,00                                                  |
| projekt           | Izgradnja prometnice unutar obuhvata TT blok Osojnik                                                                                                                                            | 0                                                            | 0                   | 660.000,00       | 990.000,00            | 0                      | 0              | 0             | 1.650.000,00   | 1.650.000,00                                                |
| projekt           | Cesta Osojnik – Ljubač                                                                                                                                                                          | 0                                                            | 0                   | 1.500.000,00     | 3.500.000,00          | 0                      | 0              | 0             | 5.000.000,00   | 2.500.000,00                                                |
| projekt           | Smart Parking Dubrovnik Sanitat Dubrovnik d.o.o.                                                                                                                                                | 0                                                            | 0                   | 79.754,00        | 279.139,00            | 0                      | 39.877,00      | 0             | 398.770,00     | 398.770,00                                                  |
| projekt           | Elektronički sustav naplate                                                                                                                                                                     | 0                                                            | 0                   | 560.000,00       | 2.240.000,00          | 0                      | 0              | 0             | 2.800.000,00   | 2.800.000,00                                                |
| strateški projekt | Park'n'ride Osojnik                                                                                                                                                                             | 0,00                                                         | 0,00                | 1.053.994,35     | 5.972.634,65          | 5.972.634,65           | 0,00           | 0,00          | 7.026.629,00   | 3.526.629,00                                                |
| projekt           | Uređenje parkinga u vlasništvu suvlasnika višestambenih zgrada                                                                                                                                  | 0                                                            | 0                   | 60.000,00        | 0                     | 0                      | 60.000,00      | 0             | 120.000,00     | 60.000,00                                                   |
| projekt           | Garažno-poslovna građevina iza OTP Banke                                                                                                                                                        | 0                                                            | 0                   | 1.000.000,00     | 8.000.000,00          | 8.000.000,00           | 1.000.000,00   | 0             | 10.000.000,00  | 6.000.000,00                                                |
| 2.1.3.            | Razvoj i promicanje kvalitetnih održivih modaliteta biciklističke i pješačke mobilnosti i mikromobilnosti (slow mobility)                                                                       | 0                                                            | 33.000,00           | 323.000,00       | 1.424.000,00          | 1.192.000,00           | 30.000,00      | 0             | 1.810.000,00   | 882.000,00                                                  |
| 2.2.              | Unaprjeđenje kvalitete, dostupnosti i ekološki održive dužobalne morske povezanosti                                                                                                             | 1.064.425,00                                                 | 1.287.425,00        | 917.500,00       | 4.773.850,00          | 1.420.000,00           | 669.500,00     | 0             | 8.712.700,00   | 3.390.233,33                                                |
| 2.2.1.            | Zelena tranzicija morskih luka                                                                                                                                                                  | 37.500,00                                                    | 160.500,00          | 510.500,00       | 2.566.000,00          | 1.300.000,00           | 540.500,00     | 0             | 3.815.000,00   | 1.515.000,00                                                |
| 2.2.2.            | Poticanje razvoja dužobalne morske mobilnosti                                                                                                                                                   | 1.026.925,00                                                 | 1.126.925,00        | 407.000,00       | 2.207.850,00          | 120.000,00             | 129.000,00     | 0             | 4.897.700,00   | 1.875.233,33                                                |
| projekt           | Uređenje luke otvorene za javni promet Srebreno                                                                                                                                                 | 996.925,00                                                   | 996.925,00          | 0                | 1.993.850,00          | 0                      | 0              | 0             | 3.987.700,00   | 1.329.233,33                                                |
| 2.3.              | Zeleno urbano područje i kvalitetno životno okruženje                                                                                                                                           | 142.000,00                                                   | 562.500,00          | 11.496.509,29    | 50.650.738,34         | 25.999.093,90          | 57.950,00      | 0             | 62.909.697,63  | 35.209.030,96                                               |
| 2.3.1.            | Razvoj integrirane mreže višenamjenske zelene infrastrukture                                                                                                                                    | 12.000,00                                                    | 12.000,00           | 1.986.175,96     | 5.065.793,90          | 4.987.593,90           | 57.950,00      | 0             | 7.133.919,85   | 6.673.919,85                                                |
| strateški projekt | Azil za životinje                                                                                                                                                                               | 0                                                            | 0                   | 1.871.975,96     | 4.367.943,90          | 4.367.943,90           | 0              | 0             | 6.239.919,85   | 6.239.919,85                                                |
| 2.3.2.            | Integracija mjera kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (brownfield)                                                                                                                        | 0                                                            | 520.000,00          | 3.391.000,00     | 21.029.000,00         | 20.889.000,00          | 0              | 0             | 24.940.000,00  | 12.068.333,33                                               |

| R.br.             | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                                                                                            | Planirana sredstva za provedbu skupine mjera (2023. - 2027.) |                     |                      |                       |                        |                   |                   |                       | Ukupna procijenjena vrijednost kroz razdoblje (2023.-2025.) |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------|-----------------------|------------------------|-------------------|-------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------|
|                   |                                                                                                                                                                | Državni proračun                                             | Županijski proračun | Lokalni proračun     | Pomoći Europske unije |                        | Javna poduzeća    | Ostali izvori     | Sveukupno             |                                                             |
|                   |                                                                                                                                                                |                                                              |                     |                      | Ukupno                | Od toga u skladu s ITU |                   |                   |                       |                                                             |
| projekt           | Obnova i poboljšanje fasada i krovova koje gledaju na glavne prometnice grada Dubrovnika u cilju postizanja zelene vizure grada                                | 0                                                            | 0                   | 40.000,00            | 160.000,00            | 160.000,00             | 0                 | 0                 | 200.000,00            | 66.666,67                                                   |
| projekt           | Uređenje okoliša i zajedničkog zemljišta oko višestambenih zgrada s ciljem uljepšavanja vizure grada i ekološke osviještenosti suvlasnika višestambenih zgrada | 0                                                            | 0                   | 40.000,00            | 160.000,00            | 160.000,00             | 0                 | 0                 | 200.000,00            | 66.666,67                                                   |
| projekt           | Poduzetnička zona Čilipi                                                                                                                                       | 0                                                            | 500.000,00          | 1.000.000,00         | 8.500.000,00          | 8.500.000,00           | 0                 | 0                 | 10.000.000,00         | 6.020.000,00                                                |
| 2.3.3.            | Integrirana energetska tranzicija urbanog područja                                                                                                             | 130.000,00                                                   | 30.500,00           | 6.119.333,33         | 24.555.944,45         | 122.500,00             | 0                 | 0                 | 30.835.777,78         | 16.466.777,78                                               |
| projekt           | Program povećanja energetske učinkovitosti postojećih višestambenih zgrada na području grada Dubrovnika                                                        | 0                                                            | 0                   | 20.100,00            | 46.900,00             | 0                      | 0                 | 0                 | 67.000,00             | 67.000,00                                                   |
| projekt           | Sufinanciranje kamata na kredite za obnovu fasada i krovova                                                                                                    | 0                                                            | 0                   | 60.000,00            | 140.000,00            | 0                      | 0                 | 0                 | 200.000,00            | 66.000,00                                                   |
| projekt           | Energetska obnova OŠ Marin Držić – škola s posebnim potrebama                                                                                                  | 0                                                            | 0                   | 116.000,00           | 464.000,00            | 0                      | 0                 | 0                 | 580.000,00            | 580.000,00                                                  |
| projekt           | Energetska obnova OŠ Mokošica                                                                                                                                  | 0                                                            | 0                   | 450.000,00           | 1.800.000,00          | 0                      | 0                 | 0                 | 2.250.000,00          | 2.250.000,00                                                |
| projekt           | Energetska obnova Doma Kulture na Koločepu                                                                                                                     | 0                                                            | 0                   | 44.800,00            | 179.200,00            | 0                      | 0                 | 0                 | 224.000,00            | 224.000,00                                                  |
| projekt           | Energetska obnova sportske dvorane Gospino polje                                                                                                               | 0                                                            | 0                   | 845.000,00           | 3.380.000,00          | 0                      | 0                 | 0                 | 4.225.000,00          | 4.225.000,00                                                |
| projekt           | Fotonaponske elektrane za javne objekte                                                                                                                        | 0                                                            | 0                   | 142.500,00           | 807.500,00            | 0                      | 0                 | 0                 | 950.000,00            | 950.000,00                                                  |
| projekt           | Modernizacija javne rasvjete                                                                                                                                   | 0                                                            | 0                   | 56.933,33            | 132.844,45            | 0                      | 0                 | 0                 | 189.777,78            | 189.777,78                                                  |
| <b>2.4.</b>       | <b>Obnova i održivo korištenje javnih prostora uz očuvanje lokalnog identiteta i lokalnih vrijednosti</b>                                                      | <b>531.000,00</b>                                            | <b>5.239.607,00</b> | <b>14.667.555,58</b> | <b>57.635.860,75</b>  | <b>54.994.560,75</b>   | <b>177.000,00</b> | <b>53.000,00</b>  | <b>78.304.023,33</b>  | <b>38.195.988,33</b>                                        |
| 2.4.1.            | Podrška očuvanju i obnovi stare gradske jezgre Dubrovnika te održivom i uključivom korištenju u skladu s Planom upravljanja                                    | 300.000,00                                                   | 12.000,00           | 1.803.950,00         | 11.321.050,00         | 11.215.750,00          | 0                 | 26.000,00         | 13.463.000,00         | 3.293.000,00                                                |
| projekt           | Poljana Rudera Boškovića                                                                                                                                       | 0                                                            | 0                   | 67.500,00            | 382.500,00            | 382.500,00             | 0                 | 0                 | 450.000,00            | 450.000,00                                                  |
| projekt           | Arheološki muzej                                                                                                                                               | 300.000,00                                                   | 0                   | 600.000,00           | 5.100.000,00          | 5.100.000,00           | 0                 | 0                 | 6.000.000,00          | 0                                                           |
| 2.4.2.            | Unapređenje kvalitete, raznovrsnosti i sigurnosti javnih prostora                                                                                              | 150.000,00                                                   | 5.161.607,00        | 10.427.311,25        | 38.732.133,43         | 36.332.133,43          | 177.000,00        | 27.000,00         | 54.675.051,68         | 28.917.016,68                                               |
| strateški projekt | Izrada sustava nadzora javnih površina                                                                                                                         | 0                                                            | 0                   | 30.597,25            | 173.384,43            | 173.384,43             | 0                 | 0                 | 203.981,68            | 203.981,68                                                  |
| projekt           | Sanacija obale Rijeke dubrovačke                                                                                                                               | 0                                                            | 4.984.607,00        | 9.969.214,00         | 34.892.249,00         | 34.892.249,00          | 0                 | 0                 | 49.846.070,00         | 24.923.035,00                                               |
| projekt           | Integrirani razvojni projekt Dubrovnik 2030                                                                                                                    | 150.000,00                                                   | 150.000,00          | 150.000,00           | 2.400.000,00          | 0                      | 150.000,00        | 0                 | 3.000.000,00          | 3.000.000,00                                                |
| 2.4.3.            | Povećanje otpornosti na rizike                                                                                                                                 | 81.000,00                                                    | 66.000,00           | 2.436.294,33         | 7.582.677,31          | 7.446.677,31           | 0                 | 0                 | 10.165.971,64         | 5.985.971,64                                                |
| strateški projekt | Izgradnja vatrogasnog tehničkog centra Općine Dubrovačko primorje                                                                                              | 0                                                            | 0                   | 419.794,33           | 1.679.177,31          | 1.679.177,31           | 0                 | 0                 | 2.098.971,64          | 2.098.971,64                                                |
| projekt           | Vatrogasni dom Zaton                                                                                                                                           | 0                                                            | 0                   | 270.000,00           | 1.080.000,00          | 1.080.000,00           | 0                 | 0                 | 1.350.000,00          | 1.350.000,00                                                |
| <b>2.5.</b>       | <b>Zelena tranzicija infrastrukture</b>                                                                                                                        | <b>1.498.500,00</b>                                          | <b>70.500,00</b>    | <b>4.001.666,60</b>  | <b>16.726.666,40</b>  | <b>301.750,00</b>      | <b>55.000,00</b>  | <b>6.000,00</b>   | <b>22.358.333,00</b>  | <b>19.165.333,00</b>                                        |
| 2.5.1.            | Obnova i povećanje kvalitete komunalne infrastrukture                                                                                                          | 1.498.500,00                                                 | 43.500,00           | 3.658.750,00         | 15.150.750,00         | 199.750,00             | 12.500,00         | 6.000,00          | 20.370.000,00         | 18.161.000,00                                               |
| projekt           | Izgradnja vodoopskrbnog sustava naselja Čepikuće, Lisac, Podimoč, Točionik, Trnovica, Podgora, Mravinca i Trnova                                               | 600.000,00                                                   | 0                   | 600.000,00           | 4.800.000,00          | 0                      | 0                 | 0                 | 6.000.000,00          | 6.000.000,00                                                |
| projekt           | Izgradnja vodoopskrbnog sustava naselja Smokvina i Doli sa odvodnjom                                                                                           | 500.000,00                                                   | 0                   | 500.000,00           | 4.000.000,00          | 0                      | 0                 | 0                 | 5.000.000,00          | 5.000.000,00                                                |
| projekt           | Andrije Hebranga – oborinska odvodnja                                                                                                                          | 0                                                            | 0                   | 525.000,00           | 1.225.000,00          | 0                      | 0                 | 0                 | 1.750.000,00          | 1.750.000,00                                                |
| projekt           | Infrastruktura Solitudo                                                                                                                                        | 0                                                            | 0                   | 720.000,00           | 1.680.000,00          | 0                      | 0                 | 0                 | 2.400.000,00          | 2.400.000,00                                                |
| projekt           | Montovjerna Batala – oborinska odvodnja                                                                                                                        | 0                                                            | 0                   | 285.000,00           | 665.000,00            | 0                      | 0                 | 0                 | 950.000,00            | 950.000,00                                                  |
| 2.5.2.            | Doprinos modernizaciji sustava gospodarenja otpadom na načelima kružnog gospodarstva                                                                           | 0                                                            | 27.000,00           | 342.916,60           | 1.575.916,40          | 102.000,00             | 42.500,00         | 0                 | 1.988.333,00          | 1.004.333,00                                                |
| projekt           | Izgradnja reciklažnog dvorišta                                                                                                                                 | 0                                                            | 0                   | 66.666,60            | 266.666,40            | 0                      | 0                 | 0                 | 333.333,00            | 333.333,00                                                  |
| <b>3.</b>         | <b>Lokalna zajednica kao generator promjena i održivog napretka</b>                                                                                            | <b>809.000,00</b>                                            | <b>3.603.517,23</b> | <b>20.107.765,10</b> | <b>127.094.973,11</b> | <b>93.900.998,11</b>   | <b>5.000,00</b>   | <b>183.625,00</b> | <b>151.679.730,29</b> | <b>104.009.782,10</b>                                       |
| <b>3.1.</b>       | <b>Doprinos multifunkcionalnom i policentričnom razvoju društvenih sadržaja</b>                                                                                | <b>686.000,00</b>                                            | <b>3.069.517,23</b> | <b>15.289.965,10</b> | <b>99.139.398,11</b>  | <b>93.768.398,11</b>   | <b>5.000,00</b>   | <b>44.000,00</b>  | <b>118.109.730,29</b> | <b>90.124.782,10</b>                                        |
| 3.1.1.            | Društveni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                                                                                                   | 645.000,00                                                   | 5.000,00            | 2.503.461,26         | 14.603.301,82         | 13.606.801,82          | 5.000,00          | 14.000,00         | 17.775.763,08         | 13.053.263,08                                               |
| projekt           | Igralište Suđurad                                                                                                                                              | 0                                                            | 0                   | 60.000,00            | 340.000,00            | 340.000,00             | 0                 | 0                 | 400.000,00            | 400.000,00                                                  |
| strateški projekt | Izgradnja sportskih i dječjih igrališta u Mandaljeni                                                                                                           | 0                                                            | 0                   | 31.280,32            | 177.255,17            | 177.255,17             | 0                 | 0                 | 208.535,49            | 208.535,49                                                  |
| strateški projekt | Izgradnja sportskog i dječjeg igrališta Čibača                                                                                                                 | 0                                                            | 0                   | 29.395,19            | 166.572,76            | 166.572,76             | 0                 | 0                 | 195.967,95            | 195.967,95                                                  |
| strateški projekt | Izgradnja sportskog i dječjeg igrališta Gornji Brat                                                                                                            | 0                                                            | 0                   | 29.046,80            | 164.598,51            | 164.598,51             | 0                 | 0                 | 193.645,30            | 193.645,30                                                  |
| strateški projekt | Green Sport Centar                                                                                                                                             | 0                                                            | 0                   | 370.251,16           | 2.098.089,91          | 2.098.089,91           | 0                 | 0                 | 2.468.341,07          | 2.468.341,07                                                |
| projekt           | Park Montovjerna                                                                                                                                               | 0                                                            | 0                   | 97.500,00            | 552.500,00            | 552.500,00             | 0                 | 0                 | 650.000,00            | 650.000,00                                                  |
| projekt           | Serpentine Srd                                                                                                                                                 | 500.000,00                                                   | 0                   | 0                    | 500.000,00            | 500.000,00             | 0                 | 0                 | 1.000.000,00          | 1.000.000,00                                                |
| strateški projekt | Mreža zelene infrastrukture: parkovi Gradac, Pile i Platana                                                                                                    | 0,00                                                         | 0,00                | 980.890,99           | 5.558.382,28          | 5.558.382,28           | 0                 | 0,00              | 6.539.273,27          | 4.539.273,27                                                |
| projekt           | Izgradnja Spomen sobe Domovinskog rata u Čepikućama                                                                                                            | 60.000,00                                                    | 0                   | 30.000,00            | 210.000,00            | 210.000,00             | 0                 | 0                 | 300.000,00            | 300.000,00                                                  |

| R.br.             | Naziv prioriteta i posebnih ciljeva                                                             | Planirana sredstva za provedbu skupine mjera (2023. - 2027.) |                        |                     |                       |                           |                   |               |                | Ukupna<br>procijenjena<br>vrijednost kroz<br>razdoblje<br>(2023. - 2025.) |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------|-----------------------|---------------------------|-------------------|---------------|----------------|---------------------------------------------------------------------------|
|                   |                                                                                                 | Državni<br>proračun                                          | Županijski<br>proračun | Lokalni<br>proračun | Pomoći Europske unije |                           | Javna<br>poduzeća | Ostali izvori | Sveukupno      |                                                                           |
|                   |                                                                                                 |                                                              |                        |                     | Ukupno                | Od toga u<br>skladu s ITU |                   |               |                |                                                                           |
| projekt           | Baraka Mokošica – Zgrada matice umirovljenika Dubrovnik – podružnica Mokošica                   | 0                                                            | 0                      | 90.000,00           | 510.000,00            | 510.000,00                | 0                 | 0             | 600.000,00     | 600.000,00                                                                |
| projekt           | Uređenje poljane u mjestu Sudurađ na Šipanu                                                     | 0                                                            | 0                      | 91.500,00           | 518.500,00            | 518.500,00                | 0                 | 0             | 610.000,00     | 610.000,00                                                                |
| 3.1.2.            | Kulturni sadržaji u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                                     | 36.000,00                                                    | 59.517,23              | 742.284,46          | 3.302.370,60          | 2.931.870,60              | 0                 | 25.000,00     | 4.165.172,28   | 1.846.724,09                                                              |
| projekt           | Izgradnja polivalentnog doma kulture u Čibači                                                   | 0                                                            | 0                      | 67.500,00           | 382.500,00            | 382.500,00                | 0                 | 0             | 450.000,00     | 250.000,00                                                                |
| strateški projekt | Rekonstrukcija i opremanje Kulturno-informativnog centra                                        | 0                                                            | 54.517,23              | 109.034,46          | 381.620,60            | 381.620,60                | 0                 | 0             | 545.172,28     | 181.724,09                                                                |
| 3.1.3.            | Sport i rekreacija u funkciji razvoja lokalne zajednice UP-a                                    | 5.000,00                                                     | 3.005.000,00           | 12.044.219,39       | 81.233.725,69         | 77.229.725,69             | 0                 | 5.000,00      | 96.168.794,93  | 75.224.794,93                                                             |
| projekt           | Multifunkcionalna dvorana Gospino polje                                                         | 0                                                            | 3.000.000,00           | 6.000.000,00        | 51.000.000,00         | 51.000.000,00             | 0                 | 0             | 60.000.000,00  | 60.000.000,00                                                             |
| strateški projekt | Rekonstrukcija i nadogradnja sportskog objekta SRC Čibača                                       | 0                                                            | 0                      | 356.077,54          | 2.017.772,72          | 2.017.772,72              | 0                 | 0             | 2.373.850,26   | 2.373.850,26                                                              |
| projekt           | Bazen Čilipi                                                                                    | 0                                                            | 0                      | 750.000,00          | 4.250.000,00          | 4.250.000,00              | 0                 | 0             | 5.000.000,00   | 2.500.000,00                                                              |
| projekt           | Tenis centar Lapad                                                                              | 0                                                            | 0                      | 800.000,00          | 2.400.000,00          | 0                         | 0                 | 0             | 3.200.000,00   | 3.200.000,00                                                              |
| projekt           | Tenis teren br. 6 u Gospinom polju                                                              | 0                                                            | 0                      | 50.000,00           | 0                     | 0                         | 0                 | 0             | 50.000,00      | 50.000,00                                                                 |
| projekt           | Teren s umjetnom travom – III. faza                                                             | 0                                                            | 0                      | 120.000,00          | 480.000,00            | 480.000,00                | 0                 | 0             | 600.000,00     | 200.000,00                                                                |
| projekt           | Bočarska dvorana Komolac                                                                        | 0                                                            | 0                      | 360.000,00          | 1.440.000,00          | 0                         | 0                 | 0             | 1.800.000,00   | 1.800.000,00                                                              |
| projekt           | Bočalište Šumet                                                                                 | 0                                                            | 0                      | 23.000,00           | 92.000,00             | 0                         | 0                 | 0             | 115.000,00     | 115.000,00                                                                |
| strateški projekt | Polivalentna (bočarska) dvorana                                                                 | 0                                                            | 0                      | 496.600,60          | 2.110.552,55          | 2.110.552,55              | 0                 | 0             | 2.483.003,00   | 2.483.003,00                                                              |
| 3.2.              | Zdrav i uključiv život                                                                          | 58.500,00                                                    | 514.500,00             | 4.451.250,00        | 27.047.375,00         | 0                         | 0                 | 90.875,00     | 32.162.500,00  | 13.095.000,00                                                             |
| 3.2.1.            | Jačanje funkcija i kapaciteta sektora socijalne skrbi                                           | 10.000,00                                                    | 450.000,00             | 4.259.250,00        | 26.872.375,00         | 0                         | 0                 | 75.875,00     | 31.667.500,00  | 12.846.000,00                                                             |
| projekt           | Centar za pružanje usluga u zajednici                                                           | 0                                                            | 450.000,00             | 900.000,00          | 7.650.000,00          | 0                         | 0                 | 0             | 9.000.000,00   | 2.000.000,00                                                              |
| projekt           | Dom za starije i nemoćne u Dubrovniku                                                           | 0                                                            | 0                      | 2.880.000,00        | 16.320.000,00         | 0                         | 0                 | 0             | 19.200.000,00  | 10.000.000,00                                                             |
| 3.2.2.            | Podrška povećanju dostupnosti zdravstvenih usluga                                               | 48.500,00                                                    | 64.500,00              | 192.000,00          | 175.000,00            | 0                         | 0                 | 15.000,00     | 495.000,00     | 249.000,00                                                                |
| 3.3.              | Učinkovito i digitalno društvo                                                                  | 64.500,00                                                    | 19.500,00              | 366.550,00          | 908.200,00            | 132.600,00                | 0                 | 48.750,00     | 1.407.500,00   | 790.000,00                                                                |
| 3.3.1.            | Poboljšanje digitalne infrastrukture                                                            | 64.500,00                                                    | 0                      | 71.800,00           | 150.700,00            | 0                         | 0                 | 0             | 287.000,00     | 130.500,00                                                                |
| 3.3.2.            | Podrška procesu digitalizacije javnog sektora                                                   | 0                                                            | 19.500,00              | 138.000,00          | 333.000,00            | 132.600,00                | 0                 | 0             | 490.500,00     | 325.500,00                                                                |
| 3.3.3.            | Ostvarivanje potencijala civilnog sektora, lokalne zajednice te društveno odgovornog poslovanja | 0                                                            | 0                      | 156.750,00          | 424.500,00            | 0                         | 0                 | 48.750,00     | 630.000,00     | 334.000,00                                                                |
| UKUPNO:           |                                                                                                 | 12.151.025,00                                                | 16.580.588,50          | 85.970.500,07       | 446.833.075,05        | 267.429.029,14            | 5.896.316,75      | 557.175,00    | 567.864.530,22 | 332.873.219,49                                                            |